

Η ΕΡΩΦΙΛΗ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΟΡΤΑΤΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ὀπὸ

Κ. Ν. ΣΑΘΑ.

ΒΙΒΛΙΟΠΛΗΘΗ
ΑΓΓΕΛΟΥ Ν. ΠΕΠΑΚΩΣΤΑ

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ:
ΤΥΠΟΙΣ ΦΟΙΝΙΚΟΣ
1878

24303

Ἡ παροῦσα ὠραία τραγωδία ἐγράφη περὶ τὸ ἔτος 1600 ὑπὸ τοῦ Κρητὸς ἄρχοντος Χορτάση, ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι συνειργάσθη αὐτῷ καὶ ἕτερος Κρῆς ὁ Κατσάρωπος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ, ὁ ἐκ Κύπρου ἱερεὺς Ματθαῖος Κιγάλας ἐδρῶν τὸ χειρόγραφον τοῦ Χορτάση ἐτόλμησε νὰ τὸ διορθώσῃ, παραφράσας τὸ ποίημα εἰς γλῶσσαν λογίαν· καὶ οὕτω διεφθαρμένη καὶ ἀγνώριστος ἡ ὠραία Ἐρωφίλη ἐδημοσιεύθη, τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τὸ 1637 ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Ἀντωνίου Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἡ Ἐρωφίλη τοῦ πατρὸς Κιγάλα εἰς οὐδένᾳ ἤρρετε διότι, ὡς λέγει, ὁ ὕστερον δημοσιεύσας τὸ ἀληθές κείμενον Γραδενῖνος, συμπατριώτης τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου Μάρκου « ἡ παροῦσα τραγωδία, ὅσον εἶναι μελίρρυτος καὶ γλυκοδιήγητος εἰς τὴν φυσικὴν τῆς γλῶσσαν τὴν Κρητικὴν, τόσον εἶναι ἀνοστομολητὴ καὶ συχαδερῆ εἰς ἐτέραν καὶ ἄλλοδαπὴν ἑμιλίαν... Καὶ ἂν κανεὶς δὲν εὐχαριστεῖται εἰς κίποια λόγια καὶ λέξεις Κρητικαῖς, ὥσῃν ὁποῦ δὲν εἶναι τοῦ κανόνος, ἢ τῆς ἐγχωρίου ἑμιλίης, ἃς πασχίτη νὰ συνθέσῃ καὶ αὐτὸς ποίημα μερικὸν τῆς ὀρέξεώς του, καὶ ὅχι νὰ νοθεύῃ τὸ φυσικὸν καὶ γνήσιον ἰδίωμα τοῦ παρόντος ποιήματος μὲ ἀτιμίαν τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἐστάθη εἰς τοῦτο τὸ γένος ὁ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν. Πᾶσα γλῶσσα χαίρεται εἰς τοὺς ἰδιωτισμοὺς τοὺς ἰδίους, ὅθεν κανεὶς μὴν ἀποκοτῆ ποτὲ προπετῶς νὰ συγχέῃ τὰς γλώσσας. »

Εἰς τὴν νέαν ταύτην ἐκδοσιν ἔλαβον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν ἔτει 1772 πιστὴν ἀνατύπωσιν τοῦ τελευταίου κειμένου, ὑποσημειώσας, χάριν τῶν φιλολόγων, τὰς διαφόρους γραφὰς ἑλλου τῆς Ἐρωφίλης χειρογράφου τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψεν ὁ ἐν Παρισίοις γνωστὸς ἑλλη- νιστὴς Λεγράνδιος.

ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η

Τ Ρ Α Γ Ω Δ Ι Α

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΟΡΤΑΤΖΗ.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

1

124303

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον καὶ ἐξοχώτατον κύριον

ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΜΟΥΡΜΟΥΡΗΝ

ρήτορα ἀξιώτατον

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ.

Καθὼς στολίζου μ' ὄμορφο καὶ λαμπυρὸ χρυσάφι
'σὰν ἀποξτελειώσωσι τσ' εἰκόνες οἱ ζωγράφοι,
καὶ τότε 'ς τόπο φανερὸ τσῆ πᾶσι καὶ κρεμουῖσι,
κί ὅλοι ποῦ τσῆ θωρούσινε θαμάζουσι κ' ἐπαινοῦσι,
τέτοιας λογιῆς πᾶσα καιρὸ κ' ἐκεῖνοι ποῦ τελειώσου
τοῦ νοῦ τους κόπο τίβοτας, πρὶν ὄξω τότε δώσου,
μεγάλ' ἀνθρώπου κανενὸς κί ἄξου τότε χαρίζου,
καὶ τόσα μὲ τῆ χάριν του πλεῖστα τότε στολίζου,
π' ὅλοι ποῦ τὸ γροικῆσουσι ποθεῦ νὰ τὸν ἀνοίξου,
τῆ στίχους του νὰ δούσινε, τὰ λέσι νὰ γροικῆσου·
γιὰ τοῦτο, ἀπῆς τὰ πάθη μου κ' οἱ πόνοι μου οἱ περίσσοι
τούτῃ κ' ἐμένα κάμασι τὸ νοῦ μου νὰ γεννήσου
τὴν τραγωδία, ἄξιο ποίημα τσῆ τύχης μου ν' ἀφήσω,
νὰ ὄγη ὄξω δὲν ἠθέλησα, πρίχου τήνε στολίσω
μ' ὄνομα βγενικώτατο κί' ἄξιο, καθὼς τυχαίνει
πᾶσα καιρὸ ἀπὸ λόγου του νὰ στέκη βλεπημένη,
κ' ἡ εὐγενιά κ' ἡ χάρες του νὰ προσκαλοῦν πᾶσ' ἕνα
νὰ τῆ θωρῆ μετὰ χαρᾶς, καὶ νὰ κρατῆ δεμμένα
τὰ χεῖλη τῶν κκκόγλωσσων, τὰ σφαίνω νὰ σωποῦσι

- 20 κι' οὐδέναν εἰςὲ φέγωσι λίγο ποτέ νά ποῦσι.
 Κ' ἔτσι ἀπὸ χίλια ἔξακουστὰ κορμιὰ χαριτωμένα,
 μὲ γράμματα καὶ μ' ἀρεταῖς καὶ πλούτη στολισμένα,
 ποῦ λάμπου ὡς τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη
 τῆ Κρήτης, καὶ τῆ δόξαις τῆ πρωτιναῖς τῆ πάλι
- 25 τῆ δίδου μὲ τῆ χάρες τῶς, κι' ὡς τὸν καιρὸ ἐκεῖνο
 τιμᾶται ἀποῦ ἔχε ἀφέντη τῆ καὶ βασιλεῖᾶ τὸν Μίνω,
 σ' ἐδιάλεξα, εὐγενέστατε Μούρμουρ' ὑψηλοτάτε,
 ῥήτορ' ἀπ' ὄλαις τὸ ἀρεταῖς καὶ τῆ τιμαῖς γεμάτε,
 μὲ τ' ὄνομά σου τοῦτό μου τὸν πόνο νά στολίσω
- 30 καὶ χάρι ἀπὸ τῆ χάρες σου πλεῖσα νά σοῦ χαρίσω.
 Μὰ τὸ ἔθελεν ἢ πεθυμιὰ κ' ἐζήτα γῆ ὄρεξι μου,
 χίλιοι τοῦ νοῦ μου λογισμοὶ πάλι ἀμποδίσασί μου·
 ποῖς μ' ἔλεγε, δὲν πρέπουσι νά στέκου στολισμένοι
 τοῦτοι ἄσκημοι καὶ χαμηλοὶ καὶ κακοσθεμένοι
- 35 φτωχοῦ σπιτιοῦ μ' ὀλόχρυσα πανιά, μηδὲ νιψίδι
 προσώπου κόρης ἄσκημης πλεῖσο κανεῖς νά δίδῃ·
 ποῖός, τέτοιο λίγο χάρισμα νά πέψω νά σοῦ δώσω
 δὲ μ' ἄφινε, τῆ λογισμοὺς γιὰ νά μηδὲν σποδώσω
 τοῦ νοῦ σου τὰ ὑψηλότατους· ποῖός, πλῆθος ν' ἀνασώσης
- 40 γυρεύεις, μοῦ ἔλεγε συχνά, τῆ θάλασσας τῆ τόσης
 μ' ἓνα θολὸ κι' ἀπομικρὸ ποτάμι π' ἀποφρῦσει
 πρὶ πὰρ' ἀπὸ τὴν βρύσιν του τὴν ἴδια νά κινήσῃ.
 Κ' ἔτσι σὲ δειλοσκόρπισιν ἐστέκουμον μεγάλην,
 κι' ὁ νοῦς μ' ἐσέρνετο συχνά σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη,
- 45 κ' ἔστεκ' ἀρίφνητο καιρὸ δίχως ν' ἀποφασίσω
 νά κάμω τὸ ἔχα πεθυμιὰ, γῆ νά συρθῶ ἔξοπισω.
 Ποῦρι τὸ θέλ' ἢ ὄρεξι, συγκλίνω νά τῆ δώσω,
 γιὰτὶ ὅσο σὲ θωρῶ, ψηλά σὲ βλέπω, κι' ἄλλο τόσο
 μὲ σπλάχνος ἀνεξίλακο κι' ἄμετρη καλωσύνη,
- 50 κ' εἶσαι π' τὴν περηφάνησι μακρὰ τοῦ κόσμου κείνη

τῆ σκοτεινῇ, ποῦ δὲ γεννᾶ λαύρα οὐδὲ φῶς χαρίζει,
μὰ τσίκνα μόνο και καπνὸ τὰ τρίγυρα γεμίζει.

Παρακκαλῶ τὸ λοιπονίς τὴν ἐξοχότητά σου,
μὲ πρόσωπο πασίχαρο τὰ χερίά τση νὰ πιάσου

τοῦτο τ' ὀλίγο χάρισμα, και τ' ὄνομα ν' ἀφήση
τὸ βγενικὸ και τ' ἀξιοῦ τση στολὴ νὰ τοῦ χαρίση.

Κ' εἰς τοῦτο ὁποῦ βάλθηκα τὸ πέλαγος τὸ πλεῖστο
μ' ἔτσι μικρὸ κι ἀνήμπορο καρᾶνι ν' ἀρμενίσω,

γίν' ὀδηγὸς τση στρατάς μου νὰ φύγω τοῦ χειμῶνα
τὸ ἀνεμικαῖς, κι ὡς πεθυμῶ ν' ἀράξω 'ς τὸ λιμιῶνα·

γιατι ὅσαις θέλουν ταρχαῖς κι ἀνέμοι νὰ γερθοῦσι
κι ὅσα φουσκῶσου κύματα, 'ς τὸ βράχος δὲν μποροῦσι

ποτέ τως νὰ μὲ ρίξουσι, γῆ ἀλλιῶς νὰ μὲ ζημιώσου,
θωρῶντας μόν' ὡς ἄστρο μου λαμπρὸ τὸ πρόσωπό σου.

Κι ἂν εἶναι κι ἀποκότσηα χάρισμα νὰ σοῦ δώσω
ἀξιο καθὼς ἐτύχαινε καλά δὲν εἶναι τόσο,

τση τύχης δὸς τὸ φταίσιμο κι ὄχι τοῦ θελημάτου,
γιατι 'ψηλαῖς τση πεθυμιαῖς πᾶσα καιρὸν ἐκράτου·

μά' κείνη χάμαι τσ' ἔρριξε, και τὰ φτερά, ποῦ ὄδνα
'ς ὄρος νὰ μ' ἀναιβάσουσι ψηλὸ 'ποῦ τ' Ἐλικῶνα,

μου κόψ' ὄντάν ἀρχίσασι και χμηλοπετοῦσα,
κι ἢ ὄρεξι μ' ἀπόμεινε μόνο σάν πρῶτας πλοῦσα·

κι ἀντίς τὰ θάρριε κι ἔλπιζε κι ἔδειχνε κι ἔτασέ μου
κι εἰς τσ' οὐρανοῦς συχνότατα τὸν νοῦν ἀνέβαζέ μου,

μου κτίζει πύργους 'ς τὸ 'γιαλό, περβόλια 'ς τὸν ἀέρα,
κι ὄ, τι τῆ νύκτα μεριμνῶ, χάνονται τὴν ἡμέρα!

55

60

65

70

75

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΩΦΙΛΗΣ .

Ἄφοτις ἐσκοτώθη εἰς τὸν πόλεμον Θρασύμαχος ὁ βασιλεὺς τῆς Τζέρτζας, ἔτυχεν εἰς τὰ χέρια Φιλόγονου τοῦ βασιλέως τῆς Μέμφιδος, ἡγουν τῆς Αἰγύπτου, κάποιον ἀνήλικον παιδί τ' ὄνομα Πανάρετος, ὁποῦ μονογενὲς καὶ ὄρφανόν ἔμεινε μετὰ τὸν σκοτωμὸν τοῦ πατρός του. Καὶ μ' ὄλον ὁποῦ δὲν τὸ ἐγνώριζεν ὁ Φιλόγονος διὰ παιδί τοῦ Θρασυμάχου, ὅμως ἐπρόσταξε νὰ συναναστρέφεται ὁμάδι μετὰ τὴν κορασίδα Ἐρωφίλην τὴν θυγατέρα του, μοναγενῆς καὶ αὐτῆς.

Οὗτος ὁ Πανάρετος μετὰ τὴν αὐξήσιν τῆς ἡλικίας ἤρξαντο κατὰ πολλὰ εἰς φρόνησιν, εἰς βασιλικά ἤθη καὶ εἰς ἀνδρείαν, ὥστε ὁποῦ ταῦτα βλέπωντας πρὸς τὸν νέον ὁ Φιλόγονος βασιλεὺς ὄχι μόνον τὸν ἐτίμησεν, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν τὸν ἐκτάστεσεν εἰς ὅλα του τὰ φουσάτα. Ὁ ἔρωσ ὅμως τῆς Ἐρωφίλης ἔσυρε τὸν Πανάρετον νὰ τὴν ἀγαπήσῃ τόσον διὰ τὰ περισσὰ τῆς κάλλη, ὥστε κρυφίως ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τοῦ γάμου καὶ νὰ κοιμηθῆ μετὰ τοῦ λόγου τῆς. Τοῦτο ἐγένη αἰτία μεγάλου κακοῦ· ἐπειδὴ κἀνωντας ὁ βασιλεὺς νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Πανάρετον, ὄχι μόνον τὴν κεφαλὴν ἀλλὰ καὶ τὴν κάρδιαν καὶ τὰ χερίά του βάνωντας εἰς ἓνα βατσέλι τὰ ἔδωκε τῆς θυγατρὸς του διὰ κανίσκι· τὰ ὁποῖα θεωροῦσιν μετὰ μεγάλον τρόμον ἢ Ἐρωφίλη καὶ κρουνηδὸν καταφιλοῦσιν ἐλειποφύχησεν ἀπὸ τὸν καὶμόν τῆς, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐσφάγη μετὰ τὸ ἴδιόν τῆς χέρι. Τοῦτο τὸ ἐλεεινὸν θέαμα ἐπροξένησεν εἰς ὄλον τὸ παλάτι ἀπαραμύθητον τὴν θλίψιν καὶ ἀκράτητα τὰ δάκρυα· ὅθεν γυρίζοντας ὁ βασιλεὺς νὰ ἰδῆ τὸ

ἀποθησόμενον, ὁ χορὸς τῶν κορασίδων πρὸς ἐκδίκησιν τῶν ἀδικοσκοτωμένων τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὰ ποδάρια καὶ βίχωντάς τον εἰς τὴν γῆν τὸν ἐθανάτωσαν καταπατώντας. Ἔτσι ἔμεινεν ἔρημον τὸ βασίλειόν του ἐν τῷ ἅμα ἀνελπίζτως. Μετὰ ταῦτα φαίνεται ὡς σκιά ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως καὶ δίδει σημάδι εὐχαριστήσεως διὰ ταύτην τὴν δικαιοτάτην ἐκδίκησιν.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΗΓΟΥΝ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ἀγαφτικός .
ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ φίλος του .
ΦΙΛΟΓΟΝΟΣ βασιλέας .
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ τοῦ βασιλέα .
ΕΡΩΦΙΑΗ βασιλιποῦλα .
ΧΡΥΣΟΝΟΜΗ βάρια τση .
ΨΥΧΗ τ' ἀδερφοῦ τοῦ βασιλέα .
ΧΟΡΟΣ τῶν γυναικῶν .
ΔΑΙΜΟΝΕΣ .
ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ .
ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ τση βασιλιπούλας .

Ἡ αὐτὴ τραγωδία παρίσταται καὶ προσφέρεται εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου .

Τὸν δὲ πρόλογον κάνει ὁ ΧΑΡΟΣ .

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

τὸν ὅποιον κάνει ὁ ΧΑΡΟΣ.

Ἡ ἄγρια κ' ἡ ἀνελύπητη κ' ἡ σκοτεινὴ θωριά μου
καὶ τὸ δραπάν' ὅπου βαστῶ, καὶ τοῦτα τὰ γυμνά μου
κόκκαλα, κ' ἡ πολλαῖς βρονταῖς κ' ἡ ἀστραπαῖς ὁμάδι
ὅπου τὴν γῆν ἀνοίξασι κ' ἐβγήκ' ἀπὸ τὸν ἄδην,
ποῖος εἶμαι μοναχάτωνε δίχως μιλιὰ μπορούσι 5
νὰ φανερώσου σήμερο 'ς ὅσους μὲ συντηροῦσι·
μ' ὄλον ἐτοῦτο πεθυμῶ γιὰ πλειὰ θαράπαυσί μου
ποῖος εἶμαι νὰ σᾶς δηγηθῶ, καὶ ποιὰ 'ν' ἡ μπόρεσί μου.
Ἐγὼ 'μ' ἐκεῖνος τὸ λοιπὸ ἀπ' ὅλοι μὲ μισοῦσι 10
καὶ σκυλοκάρδη καὶ τυφλὸ κι ἄπονο μὲ λαλοῦσι·
ἐγὼ 'μ' ἀπὸ τῆ βασιλείου, τῆ μπορεμένους ὄλους,
τῆ πλοῦσιους καὶ τσ' ἀνήμπορους, τσ' ἀφένταις καὶ τῆ δούλους,
τῆ νέους καὶ τῆ γέροντες, μικροὺς καὶ τῆ μεγάλους,
τῆ φρόνιμους καὶ τῆ λωλούς, κι ὄλους τσ' ἀνθρώπους τσ' ἄλλους 15
γιαμιὰ, γιαμιὰ, ὄντε μοῦ φανῆ, ῥίχνω καὶ θανατόνω,
κ' εἰς τὸν ἀθὸ τῆ νειότης τως τῆ χρόνους τως τελειόνω·
λυόνω τῆ δόξαις καὶ τιμαῖς, τὰ 'νόματα μαυρίζω,
τῆ δικηροσύναις διασκορπῶ καὶ τῆ φιλιαῖς χωρίζω·
τσ' ἄγραις καρδιαῖς καταπονῶ, τῆ λογισμοὺς ἀλλάσσω,
τσ' ὀλπίδες ῥίχνω 'ς μιὰ μερὰ καὶ τσ' ἔγνοιαις κτατάσσω 20
κ' ἐκεῖ 'ποῦ μὲ πολὺ θυμὸ τὰ μάτιά μου στραφοῦσι,
χώρας χαλοῦν ἀλάκαιραις, κόσμοι πολλοὶ βουλοῦσι.
Ποῦ τῶν Ἑλλήνων ἡ βασιλειαῖς; ποῦ τῶ Ρωμηῶν ἡ τύσαις
πλοῦσαις καὶ μπορεζάμεναις χώρας; ποῦ τύσαις γνῶσες

- 25 καὶ τέχναις; ποῦ ἴῃ δόξαις τῶς, ποῦ σήμερον ἐκείναις
 ἔς τ' ἄρματα κ' εἰς τὰ γράμματα ἢ ἑξακουσταῖς Ἀθήναις;
 Ποῦ ἢ Καρτάγω ἢ δυνατὴ κ' οἱ πολεμάρχοι γιάξοι
 τῇ Ρώμῃς; ποῦ τὰ κέρδητα ποῦ ἔχασιν ἀποτάξει;
 Ποῦ τ' Ἀλεξάνδρου ἢ ἀνδρείᾳ κ' ἢ μπόρεσί του πλεῖστα;
- 30 ποῦ τῶν Καισάρων ἢ τιμαῖς ἀποῦ τὸν κόσμ' ὄρισα;
 Ὅλα χαλάσαν ἀπὸ μέ, κί ὄλ' ἀπὸ μέ χαθῆκα,
 χῶμα γινῆκ' ἀψήφιστο κ' εἰς λησμονιάν ἐμπῆκα.
 Γιαῦτω; λῶλοι ἴναι ὅποιοι θαρροῦ μέ κόπο γῆ μέ γνῶσι
 νὰ κάμουςι τῇ χέρα μου νὰ μὴ μπορᾶ τελειῶση
- 35 τὰ νόματά τῶς, γράροντας ἔς τὸν κόσμω παραμύθια
 κί ἄλλα πολλὰ καμῶματα ψωμκτινὰ κί ἀλήθεια.
 Λωλότεροι ὅτοι ἀθάνατοι λογιάζου ἴ ἀπομείνουν,
 κέρδη ἔσν κάμουςι πολλὰ κί ἀρίφνητα πλουτύνουν.
 τῶνα καὶ τ' ἄλλο ἀπὸ μέ χάνεται καὶ τελειώνει,
- 40 τῶνα καὶ τ' ἄλλο οἱ καιροὶ χαλούσινε κ' οἱ χρόνοι.
 Ποῦ τῶ Χιλδαίω τὰ γράμματα, ποῦ κείνοι ποῦ λογιάζαν
 νὰ μείνουςιν ἀθάνατοι, γιὰ κείνο ἐσπουδάξαν
 μέ τόσον κόπο τῶν ἄλλῶ νὰ γράφου τῇ πολέμους,
 γῆ κείνοι ποῦ σκορπούσανε τὰ πλοῦτη ἔς τοὺς ἀνέμους;
- 45 Ποῦ τῶση μεγκλότητα, ποῦ ἴναι τὰ πλοῦτη τῶρα,
 ποῦ ἔχεν ἐκεῖν' ἢ ἑξακουστὴ καὶ μπορεμένη χώρα
 τῇ Σεμιράμις; πέτε μου, ποῦ κείνοί τσ' οἱ μεγάλοι
 σοφοί, ποῦ τόσοι τσ' ἄρχοντες καὶ τόσοι δοῦλοί τσ' ἄλλοι;
 μ' ἀπῆς ἔς τῇ γῆ δὲ φαίνονται, οὐδ' εἶναι τὰ κορμιά τῶς,
- 50 σκιᾶς πέτε μ' ἕνα σήμερο ἀποῦ τὰ νόματά τῶς!
 Πέτε μου ποιοὶ κοπιᾶσχι κ' ἐπίσχι τὰ κολόσσι,
 ποιοὶ περμαζῶξχι τὰ βουνὰ καὶ μεσοξτελειῶσι
 τὸν πύργο κείνο τῇ Βαβέλ; γῆ ποιοὶ ἔχασιν ἐκάμει
 τοῦταῖς σχι τῇ πυράμιδες, μέρα καὶ νύκτ' ἀντάμη
- 55 κοπιάζοντα; ἔτσ' εὔχιρα; πέτ' ἕνα ἀπὸ κείνα

τὰ ξάκουστά τως ἴνόματα, νὰ δοῦμι ἂν ἀπομείνω
 ἴσάν ἐλογιάζῃ ἄθανάτα; ὅλοι κί αὐτὰ ὁμάδι
 μὲ τὰ κορμιά τως βρίσκονται θαμμένα μέσ' τὸν ἄδη.
 Μὰ γιάντα ξένα καὶ παλῆ ν' ἀνχιθιάνω τῶρα
 ξόμπλια, μακρὰ ποῦ λείπουνται ἔκ τὴν ἐδική μας χώρα! 60
 ποῦ ν' ναι μοῦ πέτε σήμερο τόσο ἐδικοί ἀκριβοί σας,
 ποῦ τόσο ἀγαπημένοι σας καὶ φίλοι ἴμπιστικοί σας;
 ποῦ τόσο νειοί τσῆ χώρας σας; ποῦ τόσο ποῦ γυρίζαν
 καὶ μοσκοραῖνα ἔς τὰ στενά καὶ πόθο ἐμυρίζαν;
 ποῦ ἐκεῖνοι ἀποῦ τὰ χεῖλη τως μέλι ἐκυματοῦσαν, 65
 καὶ νύκτᾳ ἴμέρα νὰ γενῆ νὰ κάμουν ἴμποροῦσαν;
 Φτωχοί ἔς τὸ λάκκο κατοικοῦν, βουβοί μὲ δίχως στόμα,
 ψυχαῖ; ἴγδυμαῖς δὲ ξεύρω ποῦ ἔς τὴ γῆ... λιγάκι χῶμα!
 Μ' ὅλον ἐτοῦτο μὴδὲ γεῖς ποτὲ ἔς τὸ νοῦν του βάνει 70
 πῶς εἰς τὸν ἄδη θὰ διαβῆ, πῶς ἔχει ν' ἀποθάνῃ!
 κί ὡσάν τοῦ κόσμου νὰ ἴχασι νὰ μείνουν κληρονόμοι,
 μὴδένα πρᾶμμα μπόρσσε νὰ τσῆ χορτάση ἀκόμη!
 Ω πλείσια κακοροῖζικοί! καὶ γιάντα δὲ θωροῦσι
 τσῆ ἴμέραις πῶς ἴλιγαίνουσι, τσῆ χρόνους πῶς περνοῦσι! 75
 τὸ ψὲς ἐδιάβη, τὸ προχθὲς πλεὶδ δὲν ἀνιστορᾶται,
 σπῖθα μικρὰ τὸ σήμερο ἔς τὰ σκοτεινὰ λογαῖται.
 Σ' ἔναν ἀνοιγοσφάλισμα τῶν ἄμματ' ἀποσῶνω
 καὶ δίχως λύπησι καμμιὰ τὸν ἄνθρωπο σκοτόνω·
 τὰ κάλλη σβύνω κί ὄμορφο πρόσωπο δὲ λυποῦμαι,
 τοὺς ταπεινοὺς δὲ ἴλημονῶ, τοὺς ἄγριους δὲ φοβοῦμαι, 80
 τοὺς φεύγουν φτάν' ὄγλήγορα, τοὺς μὲ ζητοῦν μακραίνω,
 καὶ δίχως νὰ μὲ κρᾶζουσι συχὰ τσῆ γάμους ἴμπάινω
 κί ἀρπῶ νυφάδες καὶ γαμπρούς, γέροντες καὶ κοπέλια,
 καὶ κᾶνω ἴξόδια τσῆ χαραῖς καὶ κλάύματα τὰ γέλοια,
 σὲ πρῖκα τῆ ξεφάντωσι καὶ κλάύματα γυρίζω 85
 πᾶσα τροχοῦδι, καὶ ποτὲ λύπησι δὲ γνωρίζω,

- τὴν ἄσπρη σάρκα χῶματα καὶ βρῶμο κατασταίνω,
τὴν ὄψι λυόνω καὶ χαλῶ, καὶ πᾶσα μυρισμένο
στῆθος σκωλήκων κατοικικὰ κἄνω ζημινὸ καὶ βρῶσι,
- 90 κ' ἡ χέρα μου καθημερνὸ γυρεύγει νὰ τελειώσῃ
σπίτια, γενηαῖς καὶ βασιλειαῖς καὶ κόσμους, ἴσ' ἂν τυχαίνει
ἡ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ νὰ μείνῃ πλερωμένη.
Μ' ὄλον ἐτοῦτο σήμερο μηδὲ μὲ φοβηθῆτε
ὄσοι σᾶς ἔκαμεν ἐδῶ ἡ τύχη σας νὰ ῥθῆτε,
- 95 γιὰτὶ δὲ μ' ἔστειλεν ὁ Ζεὺς τῶρα συναφορμά σας,
μηδὲ γιὰ τοὺς γονέους σας, μηδὲ γιὰ τὰ παιδιὰ σας·
γραμμένον εἶναι τὸ οὐρανοῦς χρόνους πολλοὺς νὰ ζῆτε,
τιμαῖς καὶ πλοῦτη νὰ ἔχετε, χρυαῖς, πολλαῖς, νὰ ᾄθητε.
Μὰ ῥθα σὲ τοῦτο τὸ ἕψηλὸ κ' εὐγενικὸ παλάτι,
- 100 π' ὁ κόσμος καλοροῖζικο τόσα περίσσια ἔκρατει,
γιὰ νὰ σκοτώσῃ ὡς θέλτε δεῖ, πρὶν νὰ περᾶσ' ἡμέρα
τὸ βασιλεῖο ποῦ στέκει ἔδῳ καὶ μιάν του θυγατέρα,
νὰ πάψουσιν ἡ δόξαις του, κ' ἡγ ἑπαρχία του ἡ τόση
γιὰ τὰ πολλὰ του κρίματα σὲ χέργ' ἄλλου νὰ δώσῃ,
- 105 κ' ἓνα Στρατιώτη ἀκομή, μόνος κί αὐτὸς κλωνάρι
ἔερριζωμένου βασιλαιοῦ ἔς τὸ κόσμ' ἀπομονάρι.
Καθὼς νὰ κάμω μ' ἔστειλε τοῦ Ζεῦ ἡ δικηροσύνη,
ποῦ κάμωμα ἀπλέρωτο ἔς τὸν κόσμον δὲν ἀφίνει.
Λύπη ἀνημένετε λοιπὸν νὰ πάρετ' ὅλοι τῶρα,
- 110 μὲ δάκρυα νὰ γυρίσετε ἔς τὴν ἐδικὴ σας χώρα·
λέγω ἔς τὴν χώρα σας, γιὰτὶ δὲν εἶστε ἴσ' ἄθαρρεῖτε
ἔς τὴν Κρήτην πλεῖο, μὰ τὸ Αἴγυπτος τῶρα ἔς τὴ γῆ πατεῖτε.
Τοῦτ' εἶν' ἡ Μέμφ' ἡ Ἰακουστή, τόσα ἵνοματισμένη
γιὰ τὸ ἄξιας τῆς πυράμιδες ἔς ὅλην τὴν οἰκουμένη·
- 115 κ' ἐδῶ ἔξαφνίδια νᾶρθετε σᾶς ἔκαμεν ἡ χάρις
τοῦ Ζεῦ, ξόμπλι πᾶς ἕνεκ σας, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ πάρῃ,
τὸ ἔξοδαίς τοῦ Φιλόγονου περίσσια νὰ φοβᾶται,

ἔ' ἄδικο κί' ὅσο δύνεστε ὄλοι σας νά μισᾶτε,
 μεγάλοι ν' ἀπομείνετε μέ τῶν ἄλλῶ τὸν κόπο,
 βλέποντας τὴν ἀσυστασιὰ τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων.

120

᾿Ω λογισμοί πῶς σφάλετε, ᾿ω γνώμη τυφλωμένη,
 ᾿ω τῶν ἀνθρώπων ὀλονῶν ἐλπίδα κομπωμένη!

χαραῖς ἐλπίζει ὁ βασιλεὺς καὶ γάμους λογαργιάζει,
 καὶ πλείσια καλοροίζικο τὸν ἑμαυτό του κράζει,

125

καὶ κείνο πρίκις καὶ καῦμοι θενά τότε πλκώσουν,
 καὶ κορασαῖς ἀνήμποραις θάνατο θά τοῦ δώσουν.

Κι' ἀνέ καὶ τοῦτ' οἱ βασιλαιοὶ ἀποῦ τὸν κόσμ' ὀρίζου
 τὴ δύναμί μου τὴν πολλή τόσο συχνά γνωρίζου,

ποῖος ἐκ τῶ ἀνθρώπους τῆς μικροῦς νά 'λπίζῃ πλείῳ τυχαίνει
 σέ δόξαις, πλούτη καὶ τιμαῖς, κί' ὀπίσω τως νά πηαῖνῃ;

130

Φτωχοί, τ' ἀρπᾶτε φεύγουσι, τὰ σφίγγετε πετοῦσι,
 τὰ περμαζόνετε σκορποῦν, τὰ κτίζετε χαλοῦσι·

σά σπῖθα σβύν' ἢ δόξας, τὰ πλούτη σας σά σκόνι
 σκορπούσινε καὶ χάνουνται, καὶ τ' ὄνομά σας λυόνει

135

σάν νᾶτον μέ τὸ χέρι σας γραμμένο εἰς περιγιάλι
 'ς τὴ διάκρισι τῆς θάλασσας, γὴ χάμαι 'ς τὴν πασπάλη.

Μ' ἀφίνω σας, γιατί θωρῶ τὸ στρατηγὸ καὶ βγαίνει
 τοῦτον, ἀποῦ πρικότατο θάνατον ἀνημένει.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ.

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Π Ρ Ω Τ Η .

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχὸς ἑμιλεῖ .

- Τέτοιας λογιῆς τὸ λοιπόνις τὰ πάθη μου τὰ τόσα
τὴν πληγωμένη μου καρδιά σήμερον ἐπλακῶσα,
καὶ δὲ ἴμπορεῖ ἔς τόση δροσιὰ χαρὰ νὰ ἴδῃ καὶ ἴκεινη,
μὰ πλειὰ φωτιὰ καὶ πλειὰ καῦμός παρὰ ποτὲ τὴν κρίνει !
- 5 Πῶς εἶναι ἴμπορεζάμενο κ' ἥλιος λαμπρὸς νὰ δίδῃ
τὸ μεσημέρι τ' ὁμορφο τῶν ἀμματιῶ σκοτειδί ;
ζέστη πῶς εἶναι ἴμπορετὸ τὸ χιόνι νὰ γεννήσῃ,
γῆ μαραμμένα κρῦο νερὸ φύτρα ποτὲ νὰ φύσῃ ;
γῆ πότες ἐγροικήθηκε μι' ἀγάπη πλερωμένη
- 10 νὰ κάμῃ ἀγαφτικοῦ καρδιά νὰ στέκῃ πικραμένη ;
Σὰ κατατάξ' ἢ θάλασσα κ' ἡ μάχῃ σὰ σκολάσῃ,
τοῦ ναύτου ἠγ ἔγνοια σὲ χαρὰ καὶ τοῦ στρατιώτη ἀλλάσσει·
κι' ὅποιος ποθεῖ, τοῦ πόθου του σὰν πιάσῃ τὸ βοτάνι,
τοῦ πρίκαις καὶ τὰ βόσανα κι' ὅλα τὰ πάθη χάνει·
- 15 κ' ἐγὼ γιατί νὰ μὴ ἴμπορῶ παρὰ ἴ ἀνκοστενάζω
μέσα σὲ τόση μου χαρὰ καὶ τ' ὦχ ὀϊμέ νὰ κράζω ;
καὶ ἴκεινο ποῦ ἴναι πλειότερο, γιατί νὰ μὴ πιστεύω
ἔς ποῖο βρίσκομαι πικράδεισο κ' ἴντα καλ' ἀφεντεύγω ;
ἴσ τὸ στῆθός μι' ἔχω θησαυρό, κί ὦσὰ χαϊμένους νάτο,
- 20 μ' ἔγνοια πολλή νὰ τὸν εὐρῶ γυρίζ' ἀπάνω κάτω .
Τὸν οὐρανὸ στοχάζομαι καὶ τ' ὁμορφιαῖς τοῦ κόσμου,
καὶ σκοτεινὸ κι' ὀλότυφλο μοῦ φαίνεται τὸ φῶς μου .

Κόρη περίσσια εὐγενική κι' ὠμορφοκαμωμένη
 γλυκότετα τῶ ἀγκάλαις μου σὰν ἐπεθύμου μπάινει,
 μ' ὄλον ἐτούτο τῆ καρδιάς τὸ βάρος δὲ μ' ἀφίνει 25
 σωστά νὰ γνῶθω τὸ κκλὸ και τῆ δροσιὰν αὐτήνη,
 και στέκομαι δὲ ξεύρω πῶς 'ς ἀγάπη κ' εἰσὲ μάχη,
 και πρίκα ὁ νοῦς μου και χαρὰ 'ς ἕναν καιρὸ σμικτὰ 'χει.
 Μὰ πρέπει μου σὲ βάσανα πάντα μου νὰ γυρίζω,
 γιατί 'ς ποιὸ σφάλμα ἔπεσα 'ς ποιὸν ἐγκρεμνὸ γνωρίζω 30
 πρέπει μου χίλι' ἀγριώτατα θεριά νὰ κατοικοῦσι
 μέσα 'ς τῆ δόλια μου καρδιά νὰ τήνε τυραννοῦσι,
 κ' ἡγ ἴδι' ἀγάπη σὲ πολλῆ νὰ μοῦ γυρίσῃ μάχη
 κι' ὁ λογισμὸς μου βάσανα και βάρη πάντα νὰ 'χη...
 Μὰ τὸν Καρπόφορο θωρῶ τὸ συνανάθροφό μου, 35
 τὸ φίλο μου τὸν ἀκριβό, τὸν ἴδιο ἀδερφό μου·
 τὸ πρᾶμμα ποῦ 'χωνα ἔως ἐδᾶ, σήμερο μετ' αὐτῆνο
 νὰ δηγηθῶ ἀποφάσισα, τὸ νοῦ μου ν' ἀλαφρύνω,
 'ς δ, τι κι' ἂ λάχη νὰ μπορῆ με τὴν πολλῆ τον γνῶσι
 πιστά, σὰν κάνει πάντα του, βοήθειαι νὰ μοῦ δώσῃ. 40

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ .

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ και ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ .

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Τῶν ἀρετῶν τὰ 'πωρικά πάντα'ναι μυρισμένα,
 κι' ὄλοι οἱγ ἀθρῶποι τᾶχουσι πολλὰ πεθυμισμένα·
 δὲν εἶν κανεῖς νὰ μὴν ποθῆ νὰ'χη τιμαῖς και πλοῦτη,
 κι' ἀπ' ὄλους μεγαλείτερος νὰ'ναι 'ς τῆ γῆν ἐτούτη·
 μὰ μόνο με τὴν πεθυμιὰ ποτὲ κανεῖς δὲ φτάνει 45
 'ς τόπο μεγάλο και 'ψηλὸ τὰ πόδια του νὰ βάνῃ·
 μὰ'ναι μεσίτης τῆς τιμῆς ἡ προθυμιὰ κ' οἱ κόποι,

κι ὄχι ποτὲ τὶ ροιζικό, σὰ θέλουν οἳγ ἀνθρώποι·
 τὸν ἥλιον καὶ τὸν οὐρανόν, τ' ἄστρα καὶ τὸ φεγγάρι,
 50 τῆ γῆ, τ' αἲρι, τὸ γιαλὸ μᾶς ἔδωκεν ἡ χάρι
 τοῦ Ζεῦ κεῖνα, κι ὅποιος κοπιᾷ κ' εἰς τὸ καλὸ σπουδάζει
 τὸν ἑμαυτόν του σὲ τιμαῖς καὶ δόξαις ἀναιβάζει·
 καὶ πάλ' ὅπουν' ἀνάμελος, δὲν πρέπει ν' ἀνημένη,
 παρὰ τοῦ πάντα σὲ κακὸν ἀπὸ κακὸ νὰ πηαίνῃ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

55 Φρόνιμα λόγια τοῦ γροικῶ, γιατί μὲ δίχως κόπο
 τὰ νόματα παντοτινά δὲ στέκου τῶν ἀθρώπω.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Τοῦτο τὸ λέγω μοναχάς, γιατί κρατοῦσιν ἄλλοι,
 βλέποντας τὸν Πανάρετο ἔς τόση τιμὴ μεγάλη,
 πῶς μοῖρα τὸν ἐψήλωσε κι ὄχ' ἡ καλαῖς του διάξες,
 60 κ' οἱ κόποι του οἱ καθημερνοὶ κ' ἡγ ἀρεταῖς του ἡγ' ἄξαις·
 ἔς τὸ σπίτι τὸν ἐγύρεψα κ' ἔμαθα, πρὶν ἀρχίσῃ
 αὐγερινὸς τσ' Ἀνατολῆς τὰ μέρη νὰ στολίση,
 μὲ προθυμῶς ἰσηλώθηκε σὰν εἶ' συνειθισμένος
 κ' εἰς τ' ἀφεντὸς τῆ δούλεψιν εἶναι καταϊβασμένος.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

65 Μεγάλαις ἔγνοιαι καὶ σκλαβιά τσ' ἀγάπης πικραμένο,
 κι ὄχι ἄλλο πρᾶμμα, ἔτσι πουρνὸ μ' ἔχει ἔδεπᾶ φερμένο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πῶς εἶναι μπορεζάμενο τοῦ βασιλειοῦ τῆ χάρι
 τῶρα καλλίτερό ἀπ' αὐτὸ ποτὲ κανεὶς νὰ πάρη;
 Δὲν εἶν' τιμὴ, καθὼς θεωρῶ, καὶ νὰ μηδὲν τὴν ἔαζῃ,
 70 κι ἄς πάψουν ὄλαις ἡ ζηλιαῖς, κι ὅποιος ἄλλιῶς λογιάζει.
 Ἐντον' ἐπᾶ!.. Πανάρετε, καλημερίσματά σου.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Χίλια καλῶς ἀπόσωτε, φίλε μου, ἡγ εὐγενειά σου.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πανάρετς, ἂν ἦγ ὄψις σου μ' ἀλήθεια κ' ἡ θωριά σου
τῶν ἀμματιῶ μου δείχουσι τὸ βᾶρος τῆ καρδιάς σου,
κρίνω τὸ πῶς νὰ βρῖσκεσαι σὲ σκότῃσι μεγάλη
κ' εἰσὲ περίσσια ταραχὴ παρὰ φορὰ καμμί' ἄλλη.

75

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Σὲ σκότῃσιν ἀμέτρητη, σὲ βρῖσανο περίσσιο,
καθὼς μὲ βλέπεις, βρῖσκομαι, ἀποῦ νὰ τὸ μετρήσω
δὲ μοῦ 'ναι μπορζάμενο, κί ἀληθινὰ φοβοῦμαι
μὲ τὸν πικρὸ μου θάνατο μὴν ἀποχωριστοῦμε.

80

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Τόσο κακὸ μακρὸ ἀπὸ μᾶς, Πανάρετ' ἀδελφέ μου,
τόσο κακὸ μὴ 'δούσιε τ' ἀμμάτιά μου ποτέ μου!
μ' ἀπῆς γιὰ καλοσύνη σου καὶ χάριν ἐδική σου,
(καλὰ κ' ἡ τύχη μου ποτέ μὲ τῆ βασιλική σου
τύχη δὲν ἔμοιασε,) ἀδερφὸ καὶ φίλον ἔκαμῆς με
καὶ μπιστεμένο ὡς ἐδᾶ λογιάζω 'γνώρισῆς με,
μὲ θάρρος, μὴν τὸ βαρεθῆς, ἀνέν κί ἀποκοτήσω
τὴν ἀφορμὴ ποῦ σὲ κρατεῖ σὲ βᾶρος νὰ 'ρωτήσω,
γιὰ νὰ συγκλίνω σὰν καλὸς φίλος σου νὰ σηκώσω
ὅσο μπορῶ 'κ τὰ πάθη σου νὰ σὲ παραλαφρώσω.

85

90

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορς, τῆ χόρες σου καλὰ 'χω γνωρισμένα,
καὶ τὰ κουρφά μου πῶς μποροῦ νὰ στέκου φυλαμμένα
καλλίτερ' ἀπὸ λόγου σου παρ' ἀπ' ἐμὲ κατέχω,
γιὰ τοῦτο τόσα μπιστικὸ φίλο μου πάντα σ' ἔχω·
μ' ὄλον ἐτοῦτο δὲ μπορῶ παρὰ τὰ βᾶσανά μου
χωσμένα πάντα νὰ κρατῶ 'ς τὴ δόλια τὴν καρδιά μου·
γιατί σὲ κάποιο φταίσιμον ἔπεσα ἀπατός μου,
λογιάζωντάς το μονχὰς θυμπόνεται τὸ φῶς μου,

95

- κ' ἤθελα νᾶτο μπορετὸ τσῆ γῆς τὰ βᾶθη κάτω
 100 μὲ τὸ καυμένο μου κορμὶ θαυμένο πάντα νᾶτρο!

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Φίλε, τὸ σφάλμα σά γενῆ κι ὀπίσω δὲ γυρίζει,
 τόσα πολλὰ ὅποιος τ' ἔκαμε δὲ θά κακοκαρδίξη,
 μὲ δίδοντας τοῦ ροιζικοῦ τὸ φταίσιμο, νά πιάνη
 παρηγοριὰ ἔς τὴν πίκραν του νά μὴ τὸν ἀποθάνη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 105 Τὸ ροιζικόν του, ὡς ἄκουσα, πᾶς ἕνας μοναχός του
 καλὸ, κακόν, ὡς τοῦ φανῆ, κάμνει συχν' ἀπχτός του.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Τὸ ροιζικό 'χει δύναμι καὶ μπόρσει μεγάλη,
 μὰ τοῦτο θέλομε τὸ 'δεῖ ἔς ἄδεια καλλίτερ' ἄλλη·
 μ' ἀπῆς τσῆ φίλους τσῆ καλοὺς καὶ τσῆ πιστοὺς κρητοῦσι
 110 σὲ δυὸ κορμιὰ ξεχωριστὰ μὲ μιὰ ψυχὴ πῶς ζιοῦσι,
 παρακαλῶ σ' ὡς φίλος σου κι ὡς δουλευτῆς πιστός σου,
 ὅσο κι ἂ θέλῃ νᾶν πολὺ, 'πέ μου τὸ φταίσιμό σου·
 καὶ λόγιασαι πῶς δὲ ζητῶ γι' ἄλλο νά τὸ γροικῆσω,
 παρὰ γιὰ ναῦρω τίποτας τρόπο νά σοῦ βοηθήσω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 115 Τὰ λόγιά σου τὰ σπλαγχνικά, τὸ θάρρος κ' ἡ φιλιὰ μας
 ὅπουν' ἀπῶσταν εἴμεστα παιδιὰ ἀνάμεσά μας,
 μὲ κάμνουσιν ἀντήρητα νά σοῦ ξεφανερῶσω
 πρᾶμμα μεγάλο, σήμερο τὸν νοῦν μου ν' ἀλαφρώσω·
 καὶ δὲ σοῦ λέγ' ὅσο μπόρεις νά τὸ κρητῆς χωσμένο,
 120 γιὰτὶ πῶς εἶσαι μπιστικὸς καλὰ 'χω γνωρισμένο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πρὶν ἔβγη ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, πρὶ μόνο νά λογιᾶσω
 τὸ θές νά 'πῆς νά 'πῶ ἄλλοῦ, παρακαλῶ νά χάσω
 τὴ γλῶσσα καὶ τὴν ἐμιλιά, κ' ἡ γῆ σὲ δυὸ ν' ἀνοίξη
 καὶ μὲ θυμὸ ἔς τὰ βᾶθη τση κάτω νά μὲ ρουφήξη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γροίκησαι τώρα τὸ λοιπό.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Μίλιε . . . γιατί γυρίζεις 125
τὸ πρόσωπό σου ἐδῶ κ' ἐκεῖ; τ' ἔχεις καὶ δὲν ἀρχίζεις;

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τὰ χεῖλη μου τρομάσουσι ἢ ἀρχίσου νὰ μιλοῦσι,
κ' εἰς τέτοι' ἀθιβολὴ βουβὰ νὰ στέκου πεθυμοῦσι·
γιατί τὰ ξύλα, τὸ νερό, ἀσβέστης καὶ τὸ χῶμα
τῶ βασιλείαδων ὀλονῶν ἔχουν αὐτιά καὶ στόμα, 130
κ' ἀπὸ 'δεκεῖ ποῦ δὲ θαρρεῖ τινάς, τ' ἀκοῦσιν ἄλλοι,
κ' ἐξάφνου σὲ κακομοιργιὰ πέφτει πολλὰ μεγάλη.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Ὅσο φοβᾶσ' ἐσὺ πολλὰ, ἐμὲ πληθαίνει τόσο
ἢ πεθυμιὰ τοῦ φόβου σου τὴν ἀφορμὴ νὰ γινῶτω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορ' ἀδερφάκι μου, πέντε χρονῶ δὲν ἤμου, 135
(γιὰ ἢ ἀγροικίης ἀπ' ἀρχῆς τὴν τύχη τὴ δική μου),
τὴν ὥραν ἀποῦ μ' ἔφερε ἢ χάρις τοῦ θεοῦ μας
'ς τοῦτο τὸ καλορροϊζικο παλάτι τοῦ βασιλείου μας,
καὶ τίνος ἤμουνε παιδί μονάχας μετὰ σένα,
γιατί πιστὸ σ' ἐγνώρισα, ἔχ' ὡς ἐδᾶ 'πωμένα. 140

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Ξεύρω πῶς εἶσαι βασιλείου παιδί, καθὼς μπορούσι
'ς ταῖς δικάξες κ' εἰς ταῖς πρᾶξές σου ὄλοι νὰ τὸ θωροῦσι,
καὶ μέσα μου πολλαῖς φοραῖς σ' ἐπαίνεσα περίσσα,
γιατί ἄλλοι ἀποῦ τὰ χεῖλη σου ποτὲ δὲν τὸ 'γροικῆτα.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τοῦτο πᾶσ' ὥρα μ' ἐσφιγγε νὰ τὸ κρατῶ χωσμένο 145
ἐκεῖνος ἀποῦ μ' ἔφερε· μ' ἀπῆς τὸ τιμημένο
παλάτι τοῦτο ἔσωσα, σὰν νᾶγά 'σται παιδί του

- μ' ἀγάπησεν ὁ βασιλεὺς γιὰ χάριν ἐδική του,
 καὶ μὲ τὴν Ἐρωφίλην του μ' ἔστειλε νὰ περνοῦμε
 150 τὸν κοπελίστικον καιρὸν, ὥστε ν' ἀναθραποῦμε,
 μ' ὄλον ὁποῦ δὲν ἴκατε ποιοὶ σάν ποτε οἱ γονεῖ μου,
 ἤξευρε μόν' ἀληθινὰ πῶς ἐκ τὴν Ἰζέτζαν ἤμου.
 Κ' ἡ Ἐρωφίλη, ἀποῦ ἠθελεν ἔχει τσῆ χρόνους ἴσαι,
 σάν νὰ ἠελά 'στ' ἀδέρφι τση, μ' ἀγάπησε περίσσια,
 155 καὶ μετὰ μὲ πᾶσα καιρό, καματερῆ καὶ σκόλη,
 συντροφιασμένη εὐρίσκετο 'ς τὸ σπίτι, 'ς τὸ περβόλι,
 κ' εἰς ὅποια τσ' ἠθελε φανῆ τσῆ χώρας ἄλλα μέρη
 νὰ ἔβγῃ γιὰ περιδιάθασι, δὲν ἠθελ' ἄλλο χέρι
 'ς τὴ στράτα νὰ τινὲ κρατῆ, μονάχας τὸ δ'ικό μου,
 160 μὲ πρίκα καὶ πολλή ζηλιὰ τῶ συναναθροφῶ μου.
 Μ' ἀπῆς ἀναθραφήκαμε καὶ μὲ δίχως σκονάδι
 δὲν ἠμποροῦμα τσῆ τιμῆς νὰ στέκωμεν ὁμάδι,
 μᾶς χώρισεν ὁ βασιλεὺς μὲ πρίκα μας μεγάλη,
 καλὰ καὶ πάντα ἠμίγαμεν εἰς τὸ παλάτι πάλι.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- 165 Φρόνιμα τὸ κάμε πολλά, γιὰτι ὦς φωτιά 'ς τὴ ράπη
 πιάνει 'ς τὴν ἀνακάτωσι συχνιὰ τῶ νεῖῶ ἠγ ἀγάπη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μὰ πρᾶμμα ἀνεπίστευτον, ἐκ τῆ φορὰν ἐκείνη,
 Καρπόφορε, ἠγ ἀγάπη μας πλειότερα νὰ πληθύνῃ.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- 170 Μὴν τὸ ἔχης γιὰ παράξενο, γιὰτι τὸ μποδισμένο
 πρᾶμμ' ἀγαπᾶται πλειότερα καὶ πλειὰ πεθυμισμένο.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Κι' ἄλλιῶς ν' ἀλλάξῃ τὸ ζημιό, κί ἄλλαις νὰ γεννηθοῦσι
 μέσα 'ς τὸ νοῦ μας πεθυμιαῖς κί ἄλλιῶς νὰ μᾶς κρατοῦσι
 τυρχνισμένους καὶ τσῆ δυὸ 'ς μιὰ λόχη, ποῦ ποτέ μας
 δὲν εἶχασι προτήτερα γνωρίσειν ἡ καρδικί μας.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Τὼρ ἀρχηνίζω ν' ἀγροικῶ ποῦ θέλει νὰ τελειῶσῃ
τούτῃ θαρρῶ ἢ ἀθιβολὴ κ' ἢ ντῆρησί σου ἢ τύση.

175

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορε, ἔς κοντολογιὰ πιάν' ἢ φωτιὰ τοῦ Πόθου,
τὰ σωθικά μ' ἀρχήσασι τότες ζημιὸ νὰ γνῶθου,
κ' ἐπάσχισα ὅσο ἔμπόρεσα τὴ λύχη τση τὴν τόση
τὸ ἀρχαῖς νὰ σβύσω, πλειότερα πρὶ μὲ καταπλακῶσῃ·
μᾶτον ὁ κόπος μ' εὐκκιρος, γιὰτὶ ἄψε τὴν καρδιά μου
γιαμιὰ γιαμιὰ, δὲ ξεύρω πῶς, κ' ὅλα τὰ λογικά μου
μου πῆρε, κ' ἄλλη ἀνάπαψι νὰ πάρω δὲν ἐμπόρου,
παρὰ τὴν ὥρα μοναχὰς ποῦ τὴν κερά μου ἐθῶρου.

180

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Δύσκολον εἶν' ἓνα δεντρὸ κιανεῖς νὰ θ' ἀνασπάσῃ
γιαμιὰ, ποῦ [ς] τόπο δροσερὸ φυτρώσῃ καὶ γεράσῃ·
μὰ πλειά' ναι δυσκολώτερο μὲ ἀγάπη ὅπου φυτρώσει
σὲ κοπελιστικὴ καρδιά κ' ἀδυνατὰ ριζῶσει
μὲ μέκρυτα πολλοῦ καιροῦ ν' ἀνασπαστῇ, νὰ πέσῃ
δίχως μεγάλη δύναμι· κ' ἓναν ὅπου μπόρέσει
τέτοια σκλαβιά νὰ λυτρωθῇ θὰ κρᾶζουσι μεγάλο
ἔς τὸν κόσμον, καλορροϊζικὸ παρὰ κανέναν ἄλλο.

185

Μ' ἀληθινά, Πανάρετε, πάντα προφήτευγά το
κ' ἴδια καθὼς σοῦ τὸ γροικῶ μέσα μ' ἀνήμενά το,
γιατ' ἢ θωριαῖς ἢ σπλαχνικαῖς τση πεθυμιαῖς γεννοῦσι
κ' εἰς τση καρδιαῖς συργουλιστὰ τὸν πόθο προσκαλοῦσι,
κ' ἐκεῖνος μόνο μιὰ φορὰ ἔς αὐταῖς νὰ πιάσῃ τόπο,
νὰ τότε διώξου μπορετὸ δὲν εἶναι τῶν ἀθρώπων.

190

195

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τοῦτό ν' ἀλήθεια ξεύρω το, τὸ ἔξοδαῖς τὸ ἔδικαῖς μου
σβύνωντας, ἐπληθύνουσιν ἢ λαῦραῖς κ' ἢ φωτιαῖς μου·

200

- κι' ὁ ζυγωμένος Ἑρωτας μὲ μάνιτα μεγάλη
 ἔς τὸν νοῦ μ' ἐξαναγύριζε κ' ἐπλήγονέ με πάλι,
 κ' εἰς τὴν ἀγιάτρευτη πληγὴ δὲ μοῦ ἔδωκε βοτάνι
 κ' ἤλεγα ἢ τόση παιδωμὴ πῶς θέλει μ' ἀποθάνει.
- 205 Μὰ μέσα ἔς τοῦτο τὸν καιρό, σὰ ξεύρεις, ἐσηκώθη
 τῇ Πέρσιαις ὁ πόλεμος, κ' ἡ ἐξουσιὰ μοῦ ἔδωθη
 ἔς φουσάτο ἐκ τὸ βασιλείῳ, κ' ἤτονε χρειά στανιδῶς μου
 νὰ πάγω κεῖ ποῦ μ' ὤρισεν ἀφέντης ὁ δικός μου·
 καὶ λόγιασε μὲ ποῖο καῦμό πρὶ νὰ τὴν ἐμιλήσω,
- 210 μοῦ ἔτονε χρειά τὰ κάλλη τῇ ὀπίσω μου ν' ἀφήσω.
 Ψυχὴ δὲ βγαίνει ἐκ τὸ κορμὶ μὲ τόση λύπη κρίνω,
 ὡς εἶχα γ' ὄντεν ἄφρινα τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο·
 μηδὲ θαρρῶ, Καρπόφορε, κορμὶ νὰ λακταρίσω
 τὴν ὥραν ἀποῦ βγαίνοντας ψυχὴ τ' ἀποχωρήσει,
- 215 σὺν ἐλακτάρισεν αὐτὴ βλέποντας πῶς μισεύγω
 κ' εἰς τόπους ὀγιά λόγου τῇ τόσα μακρὰ ὀδεύγω,
 καλὰ κὶ ἀκόμη νοῦς τ' ἄλλοῦ δὲν εἶχε φανερώσει
 τῶν πληγῶμένω μας καρδιῶ τὴν παιδωμὴ τὴν τόση,
 γιὰτὶ μᾶς κράτιε ἢ ἵτῆρησι δειλιῶ πολλὰ τὸ νοῦ μας,
- 220 κ' ἐκεῖν' ἀποῦ ἔχε ἡ πεθυμιὰ ἔκρυβε νοῦς τ' ἄλλοῦ μας.

. ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ .

- Δύσκολο πρᾶγμα σοῦ γροικῶ, Πανάρετ' ἀδερφέ μου,
 κὶ ἀνέ καὶ ἔπῳ κὶ ἀπίστευτο ἔς τοῦτο συμπάθησέ μου,
 γιὰτὶ τοῦ Πόθου τὴ φωτιὰ κακὰ κινεῖς τὴ χώνει,
 ἄμμ' ὅσο πλεῖα σκεπάζει τὴν πλεῖα τήνε φανερόνει.
- 225 Πῶς εἶναι μῦθεζόμενο ν' ἄφτουν καὶ νὰ λαυρίζουν
 τὰ σωθικὰ μιᾶς κορασιᾶς, καὶ νὰ μηδὲ καπνίζουν;
 ποῖος τὸ κρατεῖ γι' ἀπαρθινά, μιὰ κορασιδα νὰ ἔχη
 ἔς τὸ λογισμό τῇ δυνατὴ τῆς ἐρωτιᾶς τὴ μάχη,
 καὶ νὰ μποροῦν τὰ χεῖλη τῇ νὰ στέκουν σφαιλισμένα
- 230 δίχως τὸ ἀγάπης; τὸ ἐμιλιαῖς καὶ δίχως τ' ὀμίενά!

Καὶ σένα μπορεζάμενο πῶς ἦτονε τῆ τύση;
φωτιάς ὅπου σέ παιδευγε σημάδι νά μὴ δώσης;

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Οἱ φρόνιμοι τὰ πάθη τως κουρφότατα κρατοῦσι,
κὶ ὄντα πονοῦσι ἔς τὴν καρδιά τὰ χεῖλη τως γελοῦσι·
γιὰ 'κεῖνον ἔπασχε κὶ αὐτή, τὸν πόνο τὸν περίσσο 235
τῶ σωθικῶ τση, ὡς φρόνιμη, νά μὴν τὸν ἐγροικῆσω.

Κ' ἐγὼ μὲ διχωστάς γιατρεῖά τὰ πάθη μου θωρῶντας,
κὶ ἄς ν' ἀποθάνω ἐλόγιασα πῶς εἶν' καλιὰ σιωπῶντας·
μὰ κείνο, ποῦ 'θελε κουρφὸ νά μοῦ κρατῆ, ἐσυντήρου
συχρότατα ἔς τὰ 'μμάτιά τση τὰ πλουμιστὰ τριγύρου, 240
λυπητερὰ μ' ἐβλέπασι, γλυκιὰ μ' ἐσυντηροῦσαν

κ' οἱ πόνοι τση σοῦ φαίνετο βοτάνι μοῦ ζητοῦσαν·
κ' ἐχαίρουμ' ἀπὸ μιὰ μερὰ κ' ἔλλιζ' ἀπὸ τὴν ἄλλη,
βλέπωντας πῶς μοῦ τύχαινε ν' ἀφήσω τέτοια κάλλη·
κ' ἐλόγιασα χίλιας φοραῖς ναῦρω ἀφορμὴ νά μείνω, 245
γιὰ νά θωρῶ τὸ πρόσωπον τ' ἀγγελικὸν ἐκεῖνο·
καὶ χίλιας πάλι, βλέπωντας τὴ χρειά τοῦ βασιλείου μου,
θάνατον εἶχα πλειὰ κελιά νά δώσω τοῦ κορμιού μου,
παρ' ἀπὸ 'κεῖνο νά 'χα βγῆ ποῦ μ' ἤθελεν ὀρίσει·

κ' εἰς τέτοιον τρόπο ἔς ἀμετρην εὐρίσκουμοῦνε κρίσι. 250
'Σ τὸ ἴστερον ἐμοιράστηκα, κὶ ἄφηκα τὴν κερά μου
μὲ πρικαμένα σωθικά, τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου,
καὶ τὸ κορμί ἔς τὴ δούλεψι τοῦ βασιλείου μ' ἐπῆρα
μὲ χίλια πάθη καὶ καύμους σάν νά 'θελεν ἡ μοῖρα.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Καθὼς χαρὰ οὐδὲ καμμιὰ δὲ βρίσκειται νά 'μοιάζη 255
μὲ τὴν χαρὰν ἀπὸ κανεῖς ἔχει ὄντα δοκιμάζη
γλυκιὰ ἔς τὸν κόσμ' ἀντίμεψι· πρίκα δὲν εἶναι πάλι,
σάν ὄντε διαχωρίζουντε ποῦχα φιλιὰ μεγάλη.

- Πρίκα τὸν τέτοιο χωρισμό, Καρπόφορε, μὴν κράζης,
 260 μὰ θάνατο πολλά πρικὺ θές νὰ τὸν ὀνομάζης·
 δὲ φαίνονται ἔς τὸν οὐρανὸ τῆ νύκτα τὴν καθάρια
 τὸς ἄστρα, μηδὲ ἔς τὸ γιαλὸ τόσα δὲν εἶναι ψάρια
 μηδὲ τσῆ κάμπου; λούλουδα τόσα μπορᾶ βρεθοῦσι,
 μηδὲ ποτὲ τόσα πουλιά ἔς τὰ δάση κατοικοῦσι,
 265 ὡς εἶχ' ἡ δόλια μου καρδιά τότες πουργὸ καὶ βράδου
 μὲ τόσους ἀναστεναμμὸς βάσανα πάντ' ἀμάδι,
 τὸς ἀποῦ πλειὰ παιδεύουμου καὶ πλειότερ' εἶχα μάχη
 μὲ τὴν ἀγάπη τὴν κουρφή ἔς ὅποια μερὰ ἔχα λάχει,
 παρὰ μὲ τσ' ἴδιους μου ἐχθρούς· μὰ τέλος τὸ κορμί μου
 270 νὰ δῶ ποτὲ δὲν ὄλπιζα, γιατί' ἔβανα ἔς τὸ νοῦ μου
 ποιά ἔτονε ποῦ μ' ἐπαίδευγε δίχως ἐλπίδα τόση,
 τὸμ πόθο καὶ τὰ πάθη μου νὰ κάμω κιὰς νὰ γνῶση.
 Για κείνον ἐβουλήθηκα νὰ σκοτωθῶ, γιὰ κείνο
 ἔς τὸν πόλεμ' ἐλομόναχος νὰ ἔμπω μηδὲ κρίνω,
 275 γυρεύωντας τὸ θάνατο· κ' ἡ τύχη βλέπωντάς με
 καὶ στανικῶς μου νικητὴ πάντα γυρίζωντάς με,
 χίλιας φοραὶς ἐβάλθηκα νὰ βγάλω τὸ σπαθί μου
 κ' ἀπονα μὲ τὰ χερίά μου νὰ πάρω τῆ ζωῆ μου!
 καὶ χίλιας δὲν ἠθέλησα τροφή νὰ δοκιμάσω,
 280 ἔς τὸν ἄδη τὸ γοργότερο γιὰ νὰ μπορᾶ περάσω·
 συχνιὰ πολλὰ ἀναστέναζα καὶ μὲ περίσσια ζάλη
 τοῦτα τὰ λόγια ἡ γλῶσσά μου τὰ πρικαμένα ἄλαει·
 « ἐλπίδα κάνει τσῆ γιωργοὺς κ' ὀλημερινὶς δουλεύουσι
 καρποὺς νὰ σπέρνουσι ἔς τῆ γῆ καὶ δέντρη νὰ φυτεύουσι,
 285 ἐλπίδα βάνει ἔς τὸ γιαλὸ τσῆ ναύταις καὶ κοπιοῦσι
 καὶ κιντυνεύουσι συχνιὰ μὲ φόβο νὰ πνιγοῦσι,
 ἐλπίδα καὶ τὸ δουλευτὴ κάμνει καὶ παραδέρνει,
 κ' ἐλπίδα καὶ τὸ στρατηγὸ ἔς τῆ μάχη τ' ἔνε φέρνει,

ἐλπίδα κάνει καὶ τῆ νειοῦς τῆ κόραις ν' ἀγαποῦσι,
 πιστὰ νὰ τῶς δουλεύουσι καὶ νὰ τῆ προσκυνοῦσι·
 κ' ἐμὲ ποιά 'λπίδα μὲ κρατεῖ, ποῖο θάρρος 'ς τέτοια κρίσι,
 καὶ δὲν ἀφίνει τῆ φωτιά τοῦ πόθου μου νὰ σβύσῃ; »
 Καὶ τότες βρῦσι 'γίνονταν τ' ἀμμάτια τὰ καυμένα,
 καὶ ζωντανὰ τὰ μέλη μου 'ς τὸν ἄδη ἐκαταβαῖνα.

290

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Πόσους καυμούς καὶ βάσανα χαρίζεις τῶν ἀνθρώπων,
 'πίβουλε πόθε, ὀλημερνίς μ' ἓνα καὶ μ' ἄλλον τρόπον!

295

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Μ' ἀπῆς ἡ μάχη 'σχόλασε, καὶ μὲ χαρὰ μεγάλη
 'ς τῆ χώρα μας ἐστρέψαμε καὶ τῆ κερᾶς μου πάλι
 τὸ πρόσωπό 'δα τῶμορφο, κ' ἡ σπλαχνικὴ θεωρία τῆ
 μου 'δειχνε πῶς ἐστέρευγε τὸν πόθο ἡ καρδιά τῆ,
 πόσα περίσσια χάρηκα νὰ γνῶσου δὲ μπορούσι
 μόν' ὅσοι μέσα 'ς τὴν καρδιά πόθου φωτικὴ γροικοῦσι.

300

Μὰ θέλωντας νὰ μπῶ κ' ἐγὼ τότες 'ς τῆ γιόστρα 'κείνη
 ἀπ' ὠρισεν ὁ βασιλεῖος 'ς τῆ χώρα μας κ' ἐγίνη,

305

(γιατὶ μὲ νίκην ἤρθαμε καὶ μὲ τιμὴ μεγάλη
 καὶ δοξασμένον ὄνομα 'ς τὸν κόσμον εἶχα βγάλει,
 'ς τὴν κάμερά τῆ ἐδιόβηκα κὶ ὀμπρός τῆ γονατίζω
 καὶ ταπεινὰ νὰ τῆ μιλῶ τοῦτα τὰ λόγι' ἀρχίζω:

« βασιλιοπούλά μ' ἀκριβὴ κὶ ὀμορφοκαμωμένη
 καὶ πλειά 'ποῦ τσ' ἄλλαις κορασιαῖς τοῦ κόσμου τιμημένη,
 καθὼς πάντα μου σκλάβος σου καὶ δούλος πιστικὸς σου
 οὐδένα πρᾶμμα ἔκαμα δίχως τὸν ὀρισμόν σου,
 δὲν εἶν' πρὸς μού φαίνεται καὶ τώρα νὰ θελήσω
 ν' ἀμπω 'ς τῆ γιόστρα, θέλημα δίχως νὰ σοῦ ζητήσω.

310

Ἔτσι, βασιλοπούλά μου, πολλὰ παρακαλῶ σε
 θέλημα, καὶ τῆ χέρα σου τὴν ἀκριβὴ μού δῶσε,
 γιατί μὲ δίχως τσ' ἐκείνης δὲ μού 'ναι μπορεμένο

315

- πρᾶμμα κανένα ὥστε νά ζιῶ νά κάμω τιμημένο. »
 Ἐ τοῦτα τὰ λόγια συντηρῶ δυὸ τρεῖς φοραῖς· κι' ἀλλάσει
 320 τὸ πρόσωπό τῃ τ' ὄμορρο· κι' ἂν εἶδες τὸ θαλάσσι
 τὸ πῶς κτυπᾷ καμμιὰ φορά κάτω ἔς τὸ περιγιάλι
 ὄντ' ἀ μὲ δίχως ἄνεμο καὶ δίχως πείρξ' ἄλλη,
 τέτοι' αἰ λογῆς τὸ στῆθός τῃ τὸ μωσκομουρισμένο
 δυὸ τρεῖς φοραῖς ἐκτύπησε, τοῦ πόθου πληγωμένο.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

- 325 Καθὼς τὴν θάλασσ' ἄνεμος, δύνετ' αὖ καὶ φουσκώνει
 καὶ θυωμένα κύματα γιαμιὰ γιαμιὰ σηκώνει,
 τέτοι' αἰ λογῆς καὶ τὴν καρδιὰ τὰ λόγια, ποῦ ἔρωθοῦσι
 μὲ τάξι ἀποῦ τσ' ἀγκυρτικούς, τσῆ κορασιαῖς, κινούσι
 ἔς τὸν πόθο πλειά παρὰ ποτέ, περίττο πλειάς, ἔρωμένα
 330 νᾶναι μὲ τέχνη κι' ὄμορφιὰ περίσσι' αὖ συνθεμένα.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- Τέχνη δὲν ἔβανα καμμιὰ, μὰ κείνο ἐλάλ' ἢ γλῶσσα
 ποῦ τσ' ἀρμηνεῦγαν μοναχὰς τὰ πάθη μου τὰ τόσα·
 καὶ τότες ἀναστέναζε καὶ λέγει « δὲν τυχαίνει
 τὴν χάρι, ὅποῦ μιὰ φορά, σὰ ξεύρεις, χαρισμένη
 335 πῶχ' ἀπωστὰ σ' ἐγνώρισα, νὰ σοῦ ξαναχαρίσω,
 γιατ' ἦθελ' ἦστον ἄπρεπο κάμωμα· καὶ περίσσο
 νὰ μ' ἀγαπᾷ, Πανάρτε, ἔς τούτῃ τὴν γιόστραν ἄμε
 καὶ κατὰ τὸ συνῆθί σου, νᾶβγῆς μὲ νίκη κάμε. »
 Καὶ λέγοντάς το ἐσίμωσε, κι' ὅκ τὸν λαιμό τῃ βγάνει
 340 τοῦτο τὸ ἔγκομφι ἀποῦ βιστῶ κι' ἀπάνω μου τὸ βάνει.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Χάρισμα ἦτον ἀκριβό, κι' ἀγάπη πλειά μεγάλη
 σῶδειξ' ἐτότες, σὰ γροικῶ, παρὰ φορά καμμι' ἄλλη.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Καθὼς εἰς τ' ἄνδρ' οὖ δεντρὸ τὰ φυλλὰράκι ἀρχίζουσι
 νὰ πυκνοπρασινίζουσι καὶ νὰ μωσκομυρίζουσι

κι' άθους νά κάμνουν και καρπούς και ρίζις νά πληθαίνουν 345
 κκι' πρὸς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ με τὴν κορφή νά πηαίνουν,
 σάν τὸ ποτίση τὸ νερό, τέτοιαις λογιῆς τ' ἄζάπη
 'ς τὸ λογισμό μ' ἀρχίνησε κ' ἐμέναν ἡ ἀγάπη,
 γροικῶντας τέτοια εὐγενικὰ λόγια νά ξεφρουντόνουν 350
 κ' εἰς τὴν καρδιά μου τὸ ζημιὸ πλειότερα νά ρίζόνουν.
 Κ' ἐπήγα κ' ἐπολέμησα και νικητῆς ἐβγῆκα,
 κ' ἔδωκα τῶν φιλῶν χρῆ καὶ τῶν ἐχθρῶν μου πρίκα,
 καθὼς θαρρῶ θυμᾶσαι το· μὰ τοῦτο ἄς τ' ἀφήσω,
 γιατί κανεῖς γιὰ λόγου του δὲ θά μιλή περισσο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Κατέχω το, πριχοῦ τὸ 'πῆς, γιατί εἶδαμέ σε πλέα 355
 νά κάμης πράμματα φρικτὰ παρὰ τὸν Ἀχιλλέε,
 κί ὅλοι ἀναθυμηθήκαμε κ' ἐφέρμας 'ς τὸ νοῦ μας
 τῆ ὥρ' ἀποῦ τὴν χώρα μας ἐζύγωξες τσ' ἐχθροῦ μας.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μ' ἀπῆς ἡ γιόστρα ἐσκόλασε, ζημιὸ ἐπήγα πάλι 360
 κ' ἠύρηκα τσ' Ἐρωφίλης μου τὰ πλουμισμένα κάλλη,
 και λέγω τση γονατιστὸς « ἄξια βασίλισσά μου,
 τση γιόστρας τὰ χαρίσματα δὲν πρέπει νᾶν' δικά μου,
 μὰ πρέπει σου τση χάρις σου μ' ὅλη τῆ δόξ' ἀντάμη,
 γιατί γνωρίζω νικητὴν μόνια πῶς μ' εἶχε κάμει. 365
 Μ' ἂν ἔναι και δὲν τὰ ἔφερα τώρα νά σοῦ τὰ δώσω,
 καθὼς τυχαίνει, ἀφέντρα μου, τὸ δίκηο νά πλερώσω,
 τὸ 'καμα, πράμματα γιατί δὲν εἶναι κορασιδῶ,
 μ' ἀντίς ἐκεῖνα, τῆ ψυχῆ και τὸ κορμί μου δίδω
 τῆς ἀφεντιᾶς σου χάρισμα, πρόθυμα πάντ' ὁμάδι
 'ς πᾶσα μικράκη σ' ὀρισμὸ νά καταιβῶ 'ς τὸν ἄδη. » 370
 Κ' ἐκεῖνη 'ς τοῦτ' ἀπόκρισι θέλωντας νά μοῦ δώση,
 ῥόδά 'δα με τὸ χέρι του ὁ Πόθος νά ἔξαπλώση
 'ς τὰ χιόνια τοῦ προσώπου τση· και τότες ἀρχηνίζει.

- 375 με λόγια σπλαχνικώτατα δρόσος νά με ποτίζη
 τός' άποϋ πλειά παρὰ ποτέ πασίχαρος μισεύγω
 και με καινούργιαις πεθυμιαῖς τὰ μέλη μου παιδεύγω,
 κ' ἤλεγα πῶς ἡ μοῖρά μου τούτ' ἄ'χε μου χαρίσει,
 νεκρὸ τ' ὀγληγορότερο γιὰ νά μπορᾶ μ' ἀρήση.
 Μὰ τσ' Αφροδίτης τὸ παιδί, ποῦ θέλει και γυρεύγει
 380 τῶν δουλευτάδων τῶν πιστῶν τσῆ κόπους ν' ἀντιμεύγει,
 δὲν ἄφηκε τὸν κόπο μου και τῆ ζωῆ νά χάσω
 δίχως τὴν ἄξια πλερωμῆ τσ' ἀγάπης μου νά πιάσω.

Κ Α Ρ Η Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Πρᾶμμα μεγάλο σήμερα φοβοῦμαι μὴ γροικῆσω,
 δυὸ ποῦ ποθοῦν νά σμίξουσι κόπο δὲ θέλου πλεῖσω.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- 385 Μακρὰ τὰ λόγια νά σοῦ 'πῶ, τοὺς ὄρκους κί ὄλα τ' ἄλλα
 ἀποῦ τὸ τέλος τ' ἀγαθὸ τσ' ἀγάπης μας ἐβάλα·
 κ' ἐκεῖνο σὲ κοντολογιὰ τὸ πρᾶμμαν ἀποῦ 'γίνη,
 φίλε μ' ἀγαπημένε μου, 'ς ἐμένα κ' εἰς ἐκείνη
 θέλ' ἡ καρδιά νά δηγηθῶ, ν' ἀλαφρωθῶ καμπόσο·
 390 μὰ χάνομαι, και δὲ μπορῶ τοῦ λόγου ἀρχῆ νά δώσω·
 κί ἂν ἀοχηνίσω, ἡ λαλιά χάνεται και λιγαίνει,
 κ' ἡ γλώσσά μου βουβαίνεται κί ὄξω μιλιὰ δὲ βγαίνει.

Ἐπὶ τοῦ στίχου 379 ἄρχεται τὸ δι' ἰταλικῶν χαρακτήρων γεγραμ-
 μένον κείμενον τῆς Ἐρωφίλης, τὸ ὁποῖον ἀπαραλλάκτως ἐδημοσίευσεν
 δ κ. Legrand. Ἐνταῦθα δὲ ὑποσημειοῦνται αἱ πρὸς τὸ ἡμέτερον διαφο-
 ραὶ τοῦτου δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων γραφόμεναι.

Στ. 380. τῶ δουλευτάδω τῶ πιστῶ. 381. δὲ με 'φικε τό. 382.
 ἄξια πλερωμῆ τοῦ πόθου μου. 384. μὲ δποῦ ποθοῦ... θέλει. 385.
 Μακρὰ εἶ τὰ λόγια. 386. τσῆ ἀγάπης. 387. μὲ κένο... ἐγίνη. 388.
 φίλε μου... σὲ ἐμένα κ' εἰσὲ ἐκείνη. 389. θέλει. 391 κί ἀναχασκίζω,
 κ' ἡ λαλιά. 392. και ὄξω ἐμιλιὰ.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Κατὰ τὰ λόγια τοῦ ἡροικῶ, ἔμεινε πλερωμένος
ὁ πόθος σου, Πανάρετε, ὁ πολυμπιστευμένος .

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Τοῦτό 'ν' ἀλήθειαι, φίλε μου, μὰ πρῶτ' ἀνάμεσά μας 395
τὸ δακτυλίδι ἔκαμε κ' οἱ ὄρκοι τὴν παντρεία μας·
μὰ κάτεχε τὸ πῶς ζημιὸν ἀποῦ τὴν ὥρ' ἐκείνη
πρὶκα πολλή καὶ βάσανο τὸ λογισμό μου κρίνει·
γιατὶ τ' ἄμμάτια τοῦ 'σανε τόσο τυφλὰ 'κ τὸν πόθο
τότες ζημιὸν ἀνοίξασι, κ' ἀρχήνισα νὰ γνῶθω 400
τὸ πῶς χωστὰ τοῦ βασιλείου δὲν ἔπρεπε νὰ κάμω,
μ' ὄλα τὰ πάθη τοῦ ἡγνώθα, μὲ τὸ παιδί του γάμο·
κ' ἔχω τῶ ἡμέραι σκοτειναῖς, τῶ νύκτες βραρμέναις,
μὲ δάκρυα κ' ἀναστεναγμούς πάντα συντροφιασμέναις,
κ' ἐκεῖνον ἀποῦ τύχαινε νὰ μὲ καλοκαρδίζη, 405
μεταγνώμους καὶ βάσανα περίσσια μοῦ χαρίζει·
κ' ἀληθιν' ἄ δὲν ἔβλαρτα τὴν κόρη τὴ δική μου,
μὲ τὸ σπαθὶ μ' ἐτέλειονα μιὰν ὥρα τὴν ζωὴ μου,
γιατὶ τὸ σφάλμα τοῦ 'καμα χίλι' ἂν ἀνταμωθοῦσι
πρῶτοι τοῦ κόσμου ποταμοὶ νὰ πλύνουν δὲ μποροῦσι· 410
κ' ἐκεῖνον ἀποῦ μοῦ πονεῖ πλειά 'ναι γιὰτὶ 'ς τὸ τόσο
σφάλμα δὲ μοῦ 'ναι μπορετὸ τέλος ποτὲ νὰ δώσω·
γιαῦτως δυὸ πάθη δυνατὰ πάντα βαρτῶ συμμμένα,

Στ. 393. τὰ ηροικῶ. 394. ὁ πόθος σου. 395. Τοῦτό 'ναι... πρῶτα.
396. δακτυλίδιν... τῆ. 397. ζημιὸν ἀποῦ. 399. ἀποῦ... ἐκ τό. 400.
ἐνοίξασι, καὶ ἐρχήνισα. 401. ἤπρεπε. 402. ἀποῦ. 403. νύκτες πρὶκαμέ-
ναις. 4)4. ἀναστεναγμούς. 405. ἀποῦ ἐτύχαινε... καλοκαρδίση. 406.
χαρῖσει. 408. μιὰν ὥρα μὲ τὸ χέρι μου ἡπαιρνα τὴ ζωὴ μου. 409.
ἀποῦ. 410. πλύνου. 411. πονεῖ εἶναι. 412. εἶναι. 413. ἀδυνατὰ.

- μεταγνωμὸ κι ἀμέτρητην ἀγάπη μετ' ἐμένα,
 415 καὶ δίχως νὰ σκολάσουσι, πάσχουσι καὶ κοπιουσι
 ἴς τὴν κόλασι νὰ μὲ κρατοῦν καὶ νὰ μὲ τυρξαννοῦσι.
 Θέλ' ἢ γιγαῖπη νὰ θωρῶ ποιὰ κόρη πλουμισμένη,
 ποιὰ βγενικὴ βασίλισσα, ποὶ ἀφέντραν ἀξιωμένη
 μου χάρισε, κι' ὀρίζει με τσῆ πίκραις νὰ ξορίσω
 420 κι' ὅσο μπορῶ νὰ χαίρωμαι καὶ νὰ καλοκαρδίσω,
 κι' ἀρίφνητος μεταγνωμὸς μὲ κάνει νὰ θυμοῦμαι
 καὶ πῖβουλος νὰ κρᾶζωμαι κι' ἀπιστος νὰ κρατοῦμαι,
 κι' ἄμετρο φόβο μου γεννᾷ καθημερνὸ ἴς τὸ νοῦ μου,
 γι' αὐτῶς δὲν εἶναι βάσχο νὰ μοιάζῃ τοῦ δικοῦ μου.
 425 πῶς τὸ μαθαίνει ὁ βασιλεὶς καὶ θέλει μὲ σκοτώσει,
 γῆ, ἃ δὲν τὸ μάθῃ, γλήγορα πῶς θέλει τήνε δώσει
 τινὸς μεγάλου βασιλειοῦ... στέκω καὶ λογαριάζω
 κι' ἀναστενάζω μονχὰς καὶ ἴ ἀποθάνω κρᾶζω.
 Καρπόφορε, ἴς τὸ δύνεσαι σήμερο βόηθησέ μου,
 430 κ' εἰς τοῦτά μου τὰ βάσανα πῶς νὰ περάσω 'πέ μου!

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

- Πανάρετε, τὸ ἐγένηκε ἂν ἦτο μπορεμένο
 νὰ μηδὲν ἦτον ἀπὸ σὲ ποτέ του γεναμένο,
 νὰ μὴν τὸ κάμῃς σοῦ 'θελα δώσει βουλή, ἀδερφέ μου,
 μὲ ἀπῆς τὸ πρᾶμμα γίνηκε, γι' αὐτὸ νὰ πλησῆς 'πέ μου;
 435 δὲ ἔξάζουν οἱ μεταγνωμοί, τὰ κλάυματα δὲ φτάνουν

Στ. 414. καὶ ἀμετρην... μετὰ μένχ. 415. πάσχουσι. 416. ἴς τή...
 κρατοῦ. 417. ἢ ἀγάπη. 418. ἀφέντραν ἀξιωμένη. 419. ἐχάρισε:
 421. μεταγνωμὸς... μὲ σφίγγει. 422. κρατιοῦμαι. 423. μου μετρῆ.
 424. μοιάση. 426. ἃ δέ... ὀγλήγορα. 429. βούηθησέ μου. 431. γί-
 νηκε. 432. ἀπὸ ἐσὲ ποτέ του καμωμένο. 433. νὰ μή. 434. τὸ σφάλμα
 ἐγένηκε, γιάντα νὰ κλιγῆς. 435. δὲ βάζουν... φτάνου.

τὸ πρᾶμμα ἀποῦ γίνηκε μέτα μκς νά λιγάνουν.
 Για τοῦτο, φίλε μ' ἀκριθέ, θές νά παρηγοῶσαι
 καί γνωστικὸς ἴσάν πάντα σου ἔ; τὴν χρειάν ἐτούτη νά'σαι,
 καί νά λογιᾶσῃς μοναχᾶς πῶς οὐρανὸς κ' ἡ μοῖρα
 καί σέ κ' ἐκείνην ἀκομή ἔς τοῦτο τὸ πρᾶμμα σύρα· 440
 γιὰτὶ μηδένα γίνεται κάμωμα σάν αὐτῆνο,
 δίχως τὸ θέλημα ἐτουῶν τῶν δυὸ πραμμάτων κρίνω.
 Τὸ πῶς παιδ' εἶσαι βασιλαιοῦ λόγικσε σάν κ' ἐκείνη,
 κί ἀνέν κ' ἡ τύχη ἄδικη καμμιά φορά σοῦ ἴγίνη,
 γιὰ τοῦτο ν' ἀπολπίζεσαι οὐδὲ ποσῶς τυχαίνεις,
 μὰ πλειότεραις καλομοιργιαῖς παρ' ἄλλο ν' ἀνημένῃς· 445
 τὸ ροιζικὸ ν' ἀσύστατο, κί ὄντας κανεῖς λογιᾶζῃ
 πῶς σέ περίσσιο βᾶσανο στέκει, τὸν ἀναιδᾶζει
 ἔς ἄμετρη καλορροικικά, καθῶς μὲ τὸ δικό σου
 ἔξομπλι καθάρια νά τὸ ἴδῃς μοπορεῖς ἔς τὸν ἐμαυτό σου· 450
 παιδ' ἤσουε νοῦς βασιλαιοῦ, σάν ἔχομε πωμένο,
 κ' ἡ τύχη σέ κατάφερε ἔς τοῦτο τὸν τόπο ξένο,
 κί ἀγάλί ἀγάλια σ' ἔκαμε ἴσά βρίσκεσαι μεγάλο
 ἔς τ' ἀφέντη μας τὴν ἐπαρχιά παρὰ κανέναν ἄλλο,
 κ' ἐκεῖν ἀπ' ὄλαις τσ' ἄλλαις σου καλομοιργιαῖς σφαλίζει,
 μὲ τσ' Ἐρωφίλης τὴν παντρειά ἔς τ' ἄστρα κορφή σου ἴγγίζει· 455
 γιὰὔτως τσῆ πρίκαις ζύγωξε καί σπούδαζε νάλπίζῃς
 καλομοιργιαῖς παντοτιναῖς καί νά καλοκαρδίζῃς·

Στ. 436. ἐγίνηκε... λιγάνου. 437. φίλε μου. 438. ἔς τούτη τὴν χρειάν.
 440. ἐσέ... ἐσύρα. 442. ἐτουῶν τῶν δυὸ πραμμάτων. 444. ἀνέ...
 ἀντιδική... ἴγίνη. 445. μηδὲ ποσῶς. 446. καλομοιργιαῖς. 447. τὸ ροι-
 ζικὸ ἀσύστατο... κί ἄντα κιανεῖς. 449. ἡ ἄμετρη. 453. κί ἀγάλια.
 454. ἔς τοῦ ἀφέντη... κιανέναν. 455. κί ἐκεῖνο ἔποῦ... καλομοιργιαῖς.
 456. τσῆ... τῆ... ἡ κορφή σου ἀγγίζει. 457. νά ὀλπίζῃς.

- κι' ἂν ἔσφαλες, τὰ σφάλματα το ἀθρώπους εἶ' ὀσομένα,
 460 κι' ἀνθρώπο δίχως φταίσιμο δὲ θέλεις, βρῆ κανένα,
 περιττοπλειὰς τὰ σφάλματα τοῦ πόθου, ποῦ σηκώνει
 τὸν νοῦ τ' ἀθρώπου τὸ ζημιό, κι' ὄλους μᾶς ἐκομπώνει.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- Γιατὶ κομπώθηκα κ' ἐγώ, περίσσι' ἀναστενάζω
 κ' ἐπίβουλο τ' ἀφέντη μου τὸν ἐμαυτό μου κράζω.
 465 Ὀφου, καὶ ποῖς τὸ σφάλμα μου τ' ἄμετρο ν' ἀγροικήση
 κι' ἄτυχης γνώμης καὶ κακῆς νὰ μὴ μὲ νοματίση!

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

- Ὅποιος γνωρίζω, μὴ καρδιά τοῦ πόθου πληγωμένη
 πόσαις φοραῖς τὴν καίρισι, πῶς εἶν τυραννισμένη,
 λογιάζ', ἂν ἔχη διάκρισι, δὲ θέλ' ἀποκοτίσει
 470 λόγο μηδένα σὲ κακὸ γιὰ σένα νὰ μιλῆση.
 Ἔτσι μηδὲ πρκαίνεσαι γιὰ πρᾶμμα χαμαμένο,
 μὰ κότεχε νὰ τὸ κρατῆς, ὅσο μπορεῖς, χωσμένο·
 ἄφησε σὺν εὐρίσκεται τὸ πρᾶμμα νὰ περάση,
 γιατί ὁ καιρὸς τὰ πρᾶμματα καθημερινὸν ἀλλάσσει.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- 475 Ἐγὼ ἔς τὰ φύλλα τσῆ καρδιάς πάντα τὸ θέλω χώνει,
 ἀμμ' ὁ καιρὸς κάθω φουρνὸ εἶν' ἀποῦ φανερώνει·
 μ' ἀπῆτις εἶν' ἀσύστατο τὸ ροιζικό, φοβοῦμαι
 νὰ μὴ ζηλέψη ἔς τὴν πολλὴ καλομοιριγιάν ἀποῦ μαι,
 καὶ ρίξη με σὲ βάσανο τόσον, ἀποῦ ποτέ μου

Στ. 459. ἔσφαλες, τὰ σφάλματα ἔς τὸν κόσμον εἶν. 460. κινένω. 461. πρᾶμματα τοῦ πόθου ἀποῦ σηκώνου. 462. ζημιό, κι' ὄλους νὰ τσῆ κομπώνου. 463. ἐκομπώθηκα κ' ἐγὼ γιὰ κένο. 465. σφάλμα. 468. πόσαις φωταῖς... πόσα τ. 469. λογιάζω... θέλει. 470. μουδένω. 476. ἀμμὲ ὁ καιρὸς κάθω κουρνὸ εἶναι. 477. κι' ἀπῆτις εἶναι.

νά μὴν πορέσω νά γερθῶ, Καρπόφορ' ἀδερφέ μου. 480

ὦ, πόσα καλοροίζικος νά κράζεται τυχαινίαι
γαῖς ἀποῦ μιὰ καλομοιργιά δὲν ἔχει γνωρισμένη,
γιατί γνωρίζωντάς τηνε ἴς τὸ ἄσπερο νά τοῦ λείψῃ,
νά στέκη πλειόν του δὲν πορεῖ δίχως καῦμό και θλίψι.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Πέ μου νά ζῆς, Πανάρετε, μπορεῖς νά τὴν ἀφήσης, 485
μπορεῖς ποτέ σου δίχως τση μιὰν ὥρα πλειὸ νά ζήσης;

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Πῶς εἶναι μπορεζάμενο κορμί νά ξεχωρίση
ἀποῦ τὴν ἰδιάν του ψυχὴ, και νά μπορῇ νά ζήση;
χωρίς ἀέρα τὸ πουλί, χωρίς νερὸ τὸ ψάρι,
πῶς εἶναι δυνατόν τωνε νά ἔχουσι φύσις χάρι; 490
κ' ἐμὲ πῶς μοῦ ἔναι μπορετὸ μὲ δίχως τὴν κερά μου
νά ζιῶ ἴς τὸν κόσμον, γῆ ποτέ νά ἔχω τὴν λευτεργιά μου;
Χίλια κομμάτια πλειὰ καλιὰ τὰ μέλη μ' ἄς γενοῦσι,
κί ὄχι ποτέ τ' ἀμμάτια μου νά τήνε στερευτοῦσι!

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Λοιπὸν ἀνέ και δὲν μπορῆς νά τὴν ἀφήσης πλειὸ σου, 495
γιάντα νά βρασνίζεσαι μὲ τὸ μετὰγνωμό σου;
διῶξε τση πρίκαις τὸ ἄκαιραις σοῦ ξαναλέγω πάλι,
κί ἀνήμενε τὸν οὐρανὸ τέλος καλὸ νά βάλῃ
ἴς τούτη τὴν ἀρχισμένη σου καλομοιργιά τὴν τόση,
τόσαις ἀποῦ ἔχεις μετὰ σέ χάριτες νά πλερώση. 500

Στ. 482. ἀποῦ. 484. πλειὸ... μπορεῖ... καῦμούς. 486. μπορεῖς
μιὰν ὥρα δίχως τση πλειὰ. 487. ἰδιὰ του. 490. πῶς εἶναι μπορεζάμε-
νο νά ἔχουσι ζῆσις χάρι. 491. πῶς εἶναι. 492. τῆ λ. 493. τῆ? μέλη
μου. 494. Ὅχι. 495. λοιπὸ ἀπειδιῆ και δέ... μπλειὸ. 496. γιατί.
497. πρίκαις, διῶξέ τση. 50). ἀπ' ἔχεις.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορε, τὰ λόγια σου παρηγοριὰ περίσσα
 ἔς τὴ βραρεμένη μου καρδιά σήμερον ἔχαρισσ,
 καὶ χαίρομαι ἄπως ἄκουσες τὰ ἔχεν ὁ λογισμὸς μου,
 ἔς ὃ, τι μοῦ λάχει νὰ μπορῆς νὰ γίνεσαι βοηθὸς μου.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

505 Τὸν νοῦ μου καὶ τὴ γλῶσσά μου, τὰ χέργια, τὴ ψυχὴ μου
 κ' ὃ, τι ἄλλο πρᾶμμα βρίσκεται νὰ ἔχω ἔς τὴ μπόρσιν μου
 σοῦ τάσσω ἔς τούτη τὴ δουλιά· μὰ λόγια δὲν τυχαίνει
 φίλοι, σὰν εἴμεσθεν ἐμεῖς, μέσα τως νὰ πληθαίνη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Πῶς μ' ἀγαπᾶς, Καρπόφορε, καλότατα γνωρίζω,
 510 κ' εἰς τοῦτά μου τὰ βάσανα μόνο ἔς ἐσέν' ὀλπίζω.
 Μὰ ἔς τὰ παβγιόνια πᾶ νὰ ἰδῶ τί κάνουν οἱ στρατιῶταις,
 κὲ ἀπάνω ἔς τοῦτο θέλομε μιλήσει πάλι ἐτότες.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πήγαυνε, κ' ἔρχομαι κ' ἐγώ, καὶ πάλι ἐκεῖ μπορούμε
 καλλίτερχ ἔς ὃ, τι ἔχομε νὰ κάμωμε νὰ ἴδοῦμε.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

515 Ὡς ὁ καλὸς οἰκόνομος μὲ προθυμιὰ σπουδάζει
 πρὶ τὸ χειμῶνα τῆ καρποῦς σπίει του νὰ σοδιάζη,

Στ. 501. παρηγοριὰ. 504. βοηθός. 507. τυχαῖνου. 508. εἰμέ-
 στανε μέσα μας νὰ πληθαίνου. 509. καλότατα κατέχω. 510. μόνον
 ἐσέναν ἔχω. 514-515. Βασιλέας, Σύμβουλος.

Λείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου οἱ στίχοι 521-566.

καὶ τότες δὲ χρειάζεταιτι τίβοτας, μὰ κοιμάται
 μὲ δίχως ἔγνοια καὶ πολλὰ φρόνιμος μαρτυράται,
 τέτοιαις λογῆς κ' οἱ βασιλοὶ πρέπει νὰ διορθῶν
 τὰ πράγματα τὰρχόμενα σὰν καὶ τοῦ ἴδιου χρόνου, 520
 καὶ νὰ σκοποῦσι τὰ ἴστερα σὰν νὰ ἴσαν ὀμπροστά τως,
 γιὰ νὰ ἴναι πάντ' ἀθάνατοι κ' αὐτοὶ κ' ἡ βασιλεία τως.
 Χιλίους μεγάλους βασιλείους πλούσιους καὶ μπορεμένους
 τὸν περαζόμενον καιρὸν ἔχομε γροικημένους,
 κ' εἶδασι καὶ τὰ ἴμάτιά μας περισίους, ν' ἀποθαίνου, 525
 κ' ἤγ ἐπρχαῖς τωνε ζημιὸ ἔς τὸν ἄνεμό νὰ πηαίνου,
 γιὰτὶ ἔγνοια δὲν τοὺς ἔκοβγε κ' ἐκεῖνα νὰ θωροῦσι
 ζοπίσω τοῦ θανάτου τως ἀπ' ἔχουσι νάρθουσι.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σύμβουλε, ξεύρεις το καλὰ τὸ πῶς παιδί κανένα
 παρὰ τὴν Ἐρωφίλη μου δὲν ἔχω καμωμένα, 530
 γιὰ κείνο εἶναι πάντα τση ἴμάτιά μου καὶ ψυχὴ μου,
 παρηγοριὰ καὶ θάρρος μου κ' ἐλπίδα μοναχὴ μου.
 κ' ἂν εἶναι κ' ὡς τὸ σήμερο δὲν εἶναι παντρεμένη,
 μ' ὄλ' ὀποῦ τόσοι βασιλαιοὶ τὴν ἔχου ζητημένη,
 δὲν εἶν' παρὰ γιὰτὶ πονεῖ καὶ καίγετ' ἡ καρδιά μου 535
 νὰ τὴν ἰδοῦν τ' ἄμμάτιά μου πῶς βγχίνει ἀπὸ σιμά μου.
 Ἰὼρ' ἀποῦ σφίγγουσιν ἐμὲ τὰ γερατεῖα, κ' ἐκείνη
 δότομ' οἱ χρόνοι πλειότερα τὴν κάμασι κ' ἐγίνη,
 μοῦ φαίνεται πῶς εἶν' πρεπὸ καὶ δίκηο νὰ γυρέψω
 κανένα ἄξιο βασιλεῖο γοργὸ νὰ τὴν παντρέψω. 540
 Ἔτσι ἐπειδὴ μᾶς ἤρθασι τοῦτ' οἱ προξενητάδες
 πεμπάμεν' ἀπὸ δυὸ ψηλοῦς καὶ πλούσιους βασιλειάδες,
 ὅλοι μου οἱ συμβουλάτοροι θέλω νὰ μαζωκτῆτε
 καὶ μὲ περισίια πεθυμιὰ κ' ἐξέτασι νὰ ἴδῃτε
 ποῖος εἶν' ἀποῦ τση δυὸ καλιά, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ κάμω 545
 μὲ τὴν βουλή σας ὀλονῶν τὸν ἐδικό τση γάμο.

Ἐ τοῦτο τὸ μέσος κάμετε τῆ δυὸ προξενιτάδες
 νά τῆ τιμᾶτε, σύμβουλε, σάν νά 'σαν βασιλείαδες.
 Τώρα τῆ θυγατέρα [μου] πᾶ ναῦρω νά τῆ δώσω
 550 λόγο γιά τούτῃ τὴν παντρεία, τὴν γνώμη τῆ νά γνώσω·
 πρεπὸ μου φαίνεται κι' αὐτή, σύμβουλε, νά κατέχη
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα, παραμπρὸς και νά μου 'πῆ ποιὸν ἔχει
 καλλίτερα ἐκ τούς δυὸ τῶνε, καλὰ κ' οἱ δυὸ μεγάλοι
 νά 'ναι κ' εὐγενικώτεροι παρά 'ς τὸν κόσμον ἄλλοι.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

555 Πρέπὸ 'ν' ἀφέντη, κι' ἄγωμε κ' ἐμεῖς κ' οἱ ἄλλοι δοῦλοι
 τῆς ἀφεντιάς σου τὸ ταχὺ νά μαζωκτοῦμεν οὐλοί,
 και μπιστεμένα, κατὰ πῶς εἴμεστα κρατημένοι,
 θέλομ' ἰδεῖ τὸ πρᾶμμ' αὐτὸ τί μέλλεται νά γένη .

Σ Κ Η Ν Η Τ Ε Τ Α Ρ Τ Η .

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ μοναχός .

Ἄνεν κ' οἱ καλορροϊζικοὶ τὸν κύκλον ἐμποροῦσαν
 560 τοῦ ροιζικοῦ μὲ τὰ σχοινιά δεμένο νά κρατοῦσαν,
 γι' ἀνέν κ' ἡ τύχη σάν τροχὸς δὲν ἤθελε γυρίζει
 κ' ἐκεῖνους ἀποῦ κάθονται 'ψηλὰ νά μὴ 'γκρεμνίζη,
 σήμερον καλορροϊζικο 'ς τὸν κόσμον πλειὰ μεγάλο
 τὸ βασιλεῖό μας εἶχα 'πεῖ παρά κανέναν ἄλλο·
 565 μ' ἀπῆτις κάποιο ροιζικὸ 'ς τὸν κόσμ' ἀνακατώνει
 και πλούσιους ῥίχνει χαμηλὰ κι' ἀνήμπορους σηκώνει,
 δὲν πρέπει, πρίχου 'δεῖ κανεὶς τὸ τέλος, νά παινέση
 τὸ ἀρχαῖς ποτὲ καλομοιργιά τ' ἀθρώπου, γῆ 'ς τὴ μέση.
 γιὰτι ὅσο πλειὰ τότε θωρεῖς 'ς τὰ ὕψη πῶς καθίζει

Στ. 567. δέ... κιανείς. 568. τῆ. 569. θωρεῖ.

τῇ τύχῃ καὶ μὲ τὴν κορφή 'ς τὸν οὐρανὸ πῶς ἴγγιζει, 570
 τόσο θανδέχεται νὰ δῆ πεσμένη τὴν τιμὴ του,
 κ' ἀποῦ 'σανε τὰ πόδια του, ριμμένη τὴν κορφή του·
 κ' ὅσο τότε στοχάζεται βραχνισμένο πάλι
 μὲ πλείσια κακορροϊζικιά καὶ μὲ φτωχιά μεγάλη,
 θέλει νὰ λπίζη σὲ ἕψηλὸ σκζλέρι καθισμένο 575
 νὰ τὸν ἰδῆ χαιράμενο καὶ καλοκαρδισμένο.
 Γιὰ τοῦτο, ὡς εἶπα, δὲν παινῶ τοῦ βρασιλειᾶ τὰ πλοῦτη
 καὶ τὴ μεγάλην πόρεσι ποῦ ἔχει τὴν ὥρα τούτη,
 μὰ τὸν θεὸν παρακκλῶ τὴν τύχη του νὰ ῥίση
 τὸν κύκλο τῆ ξανάστροφα ποτὲ νὰ μὴ γυρίση· 580
 κ' ἀπῆς ἡ θυγατέρα του μόνιχ τῆ θέλει νὰ ἔχη
 κληρονομιά 'ς τὰ πλούτη του, ἄταρι ἄξιο νὰ τῇ λάχη,
 σὰν εἶ' καὶ κείνη εὐγενικὴ καὶ βρασιλειοβγαλμένη
 κ' ἀπ' ὀλονῶν τῶν ἀρετῶν τῇ χάρες στολισμένη.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἔρωτα, ἀποῦ συχινὰ 'ς τῇ πλειὰ μεγάλους 585
 κ' ὁμορφους λογισμοὺς κατοικημένος
 βρίσκεσαι, τῇ μικροὺς μισῶντας τὸ ἄλλους,
 κ' ἔτσ' εἶσαι δυνατὸς καὶ μπορεμένος,
 καὶ τόση χάριν ἔχουν τ' ἄρματα σου
 ποῦ βγαίνεις πάντα μ' ὄλους κερδαιμένους· 590

Στ. 571. θὰ θελιεται? 572. ἐποῦ... τῆ. 575. ὀλιζή. 576. τότε
 δῆ. 577. δέ. 578. ἐμπόρεσι ποῦ ἔχει. 579. τὸ θεό... νὰ ἔρση. 580.
 ξανάστρουφα. 581. μονάχη θέλει. 582. κληρονομιά... ἄξο. 583. εἶν.
 Πρὸ τοῦ Χοροῦ τὸ χειρόγραφον φέρει « Τέλος τῆ πρώτης πράξις. »
 585. ὀποῦ τῆ. 587. σὲ μερκούς, μισῶντας τῆ. 588. κ' ἐσ' εἶδα; ἀ-
 δυνατός. 589. κ' ἔχουσι τόση χάρι.

- μάλιος τὰ τόσα βρόχια τὰ ἴδικά σου
 γλυκιά, καὶ μετ' αὐτὰ τόση ἔχου χάρι
 μ' ὅποιο κι ἂν ἐμπερδέσῃ φχαριστᾶ σου,
 κι ἄγριος, ὡς θέλει νά 'ναι σὰ λειοντάρι,
 595 πᾶσα κιανεὶς συμπέφτει μετὰ σένα,
 καὶ πεθυμᾷ πληγὴ ἀπὸ σέ νά πάρῃ.
 Κι' ὄχι γοῖ ἀθρῶποι μόνο γνωρισμένα
 σ' ἔχουσι τί 'μπορεῖς καὶ πόσο 'ξίζεις,
 600 μὰ τὰ βερτόνι αὐτὰ τὰ χρυσομένη
 'ς τὸν οὐραν' ὄντα θέλης ἀναβάξεις
 μ' ἀποκοτία καὶ δύναμι μεγάλη,
 καὶ τὴν καρδιά τοῦ Ζεῦ τὴν ἴδια σφάζεις,
 καὶ τόση παιδωμὴ καὶ τόση ζάλη
 τοῦ δίδεις, ἀπ' ἀφίνει τὸ θρονί του
 605 κ' ἔρχετ' ἐδῶ 'ς τὴ γῆ μὲ πρόσοψι ἄλλη.
 Γιὰ χάριν σου ὁ γιαλὸς μέσ' τὸ καυκίν του
 στέκει, κ' ἡ γῆς γιὰ σένα δὲ γυρίζει,
 καὶ μιὰν ὁ δ' ὄρφανὸς (sic) κρατεῖ ἴδικήν του.
 Γιὰ σένα πᾶσα φύτρο πρασινίζει,
 610 πᾶσα δεντρὸ πληθαίνει καὶ ξαπλώνει
 κι' ἀθούς κι' ὀπωρικὰ μᾶς ἐχαρίζει.
 Δάσος τόσ' ἄγριο ζῶ' ποθὲς δὲ χώνει,
 γῆ ψάρι ὁ γιαλός, τὴ δύναμί σου
 νά μὴ γροικοῦν κι' αὐτὰ νά τὰ πληγῶνῃ.

Στ. 591. ὅσα τὰ βρόχια? 592. χίλια; 593. κι' ὅποιο κι ἂν ἐμπερ-
 δέσου εὐχαριστᾶ σου. 594. ὡσά. 597. κι' ὅλοι οἱ ἀθρῶποι τὸ 'χου γνω-
 ρισμένα. 598. κ' ἔχουσι τό. 599. βελτόνια? 600. ὄντα. 602. Σεῦς.
 601. ἀποῦ. 605. χάρι. 607. κι' οὐδὲ ὄρφανὸς ὀγιά δικήν του. 611. καὶ
 ὀπωρικὰ. 612. δάσος ποτὲ ὅσο ἄγριο δὲ σοῦ χώνει. 613. 'ς τὸ γιαλός.
 614. γροικοῦ.

- Ἐν τῷ γυναικῷ τ' ἀμμάτια τὸ θρονί σου
 κρητεῖς, κί' ὄκ τὰ χιονάτα κί' ὄμορφά τως
 προσώπατα πληθαίν' ἢ μπόρεσίς σου ·
 ἔς τὰ χρυσωμένα κείνα τὰ μαλλιά τως,
 ἔς τὰ δροσερά τως στήθη τ' ἀσημένια,
 ἔς τὰ κοραλένια χεῖλη τὰ γλυκά τως
 πέτεσ' ὀλημερῆς, καὶ μαραμένα
 τὰ μέλη νὰ θωρῆς συχνά σ' ἀρέσει,
 τ' ἀμμάτια ταπεινά κί' ἀνακλιμένα,
 γιὰ νὰ ἔμποροῦσι ἔς τὸ ἔστερ' ὅποιοι κλιῖσι
 γιὰ κόρης ὄμορφιὰ κί' ἀναστενάζουσι
 περισσ' ἄδικο κριτῆ νὰ σὲ λέσι,
 καὶ κείνη τῇ χρ' ἀποῦ δοκιμάζουσι
 τοῦ πόθου πλειὰ γλυκειά καὶ πλειὰ δροσάτη
 καὶ πλειὰ χαριτωμένη νὰ λογιάζουσι.
 Γιὰ κείνο τοῦ Πανάρετου γεμάτη
 πάντ' ἔχεις τὴν καρδιά καὶ τοὺς καὶ βάρη
 καὶ πάντα ταπεινὸς ἔς τὴ γῆ περπάτει ·
 τώρα ἔπειδ' ἔκαμες νὰ πάρη
 τέτοι' ἄξια πλερωμὴ ἔς τὴ δούλεψίν του,
 τέτοι' ἄξιο θησαυρό, τέτοιο λογάρι,
 κάμε παρακαλῶ σε τῇ δικῇν του
 κόρη νὰ τοῦ φυλάσσης ἴαν τυχαίνει

Στ. 615. ἔς τῷ βγενικῷ τ' ἀμμάτια εἶν. 617. καὶ τὰ. 619. στήθη,
 ἔς τὰ βαμμένα. 620. καὶ κορ. 622. σοῦ ἀρέσει. 624. Ὀλόκληρος ὁ
 στίχος λείπει. 626. κριτὸ ἄδικο περισσὰ νὰ σὲ λέσι. 627. χρὰ πρὶ
 δοκιμάζου. 628. πλειὰ συχνιά. 629. λογιάζου. 631. ἔχεις τὴν καρδιά.
 632. πορπάτει. 633. ἀπειδ'... ἔκαμες. 634. ἄξα... δούλεψι. 635.
 τέτοιο ἄξο. 637. σά.

κ' εἰς κίνδυνον μὴ βάλῃς τὴ ζωὴν τοῦ.
 Τούτῃ τὴν προξενιά τὴν πρῖκαμένη
 640 φοβοῦμαι δυνατά, πολλὰ τρομάσω
 κί ὄλη γροικῶ ἢ καρδιά μου καὶ λιγαίνει,
 τὰ μέλη μου χωρίζου, κί ὄψι ἀλλάσσω,
 κ' εἰς χίλια μέρη ὁ νοῦς μου διασκορπᾶται
 σάν νά 'μουν βραδυασμένη 'ς ἄγριο δάσο,
 645 μὴ τὴν ἀποδεχθῆ, μὴν πῆ φοβᾶται
 τὸ βασιλεῖο πῶς θενά τὴν πατρέψη,
 γιὰτὶ μεγάλο πρᾶμμα εὐθὺς γεννᾶται.
 Τούτῃ τὴν τύχην, Ἔρωτα, νά στρέψη
 ἔξοπίσω τὴν κακὴ χάρι τοῦ δῶσε,
 650 καὶ πλειὸ οὐρανὸς καμμία μηδὲν τοῦ πέψη,
 σὰ θέλει, δυσκολιά παρακαλῶ σε.

ΤΕΛΟΣ ΤΣΗ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΙΣ .

Στ. 640. ἀδυνατά. 641. καὶ κρυαίνει. 644. σὰ νά 'μου. 645. τόν.
 646. θὰ τήνε. 647. αὐτοῦ. 648. τὴ νύκτα. 650. μπλειό... καμμὶ
 ἄλλη μὴ τοῦ.

Λεῖπει τὸ « Τέλος τῆς πρώτης πράξις » τεθὲν πρὸ τοῦ Χοροῦ.

ΙΝΤΕΡΜΕΔΙΟ.

ΔΑΙΜΟΝΕΣ, ΑΡΜΙΝΤΑ, ΡΙΝΑΛΔΟΣ και ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

Ένας δαίμονας πρὸς τῆ ἄλλους μιλεῖ.

Δ Α Ι Μ Ο Ν Ε Σ .

Πνέματ' ἀποῦ τὸν οὐρανὸν ἔς τὸν ἄδη ἔωρισμένα,
ἔς τὴν κόλασι συντρόφοι μου καὶ δοῦλοι σὰν κ' ἐμένα,
κρίνω πᾶς ἕνας ἀπὸ σᾶς καλότατα θυμᾶται
πῶς μετὰ μένα μιὰ φορὰ μὲ δόξα ἔκατοιχάτε
ἔς ὕψη ἀπάνω τ' οὐρανοῦ, καὶ πῶς ἔς τὴ μάχ' ἐκείνη 5
τὴ φοβερὴ ποῦ μετὰ μᾶς καὶ τῶν θεῶν ἐγένη
τόσα ἔχαμεν ἀντίδικη τὴν τύχη, ἀπ' ὅλοι ὁμάδι
κάτω μὲ τόση μας ἔντροπή μᾶς ἔρριξε ἔς τὸν ἄδη·
κι' ἀντίς τὴ μέρα τὴ λαμπρὰ καὶ τὸν καθάριον ἥλιο,
κι' ἀντίς τὴ λάμψι καὶ τὸ φῶς ὁμορφο ἀστέρω χίλιω, 10
ἔς τ' ἄκταφα κάτω στέκομε τ' ἄδη σκοτεινιασμένα
μ' ἄμετραῖς λόχαις καὶ φωτιαῖς πάντα τυρχνισμένα.
Κ' ἐκεῖν' ἀποῦ ἔναι πλειότερο, δέτε τὴν ὄρεξίν του!
ἔς τὸ θάνατο γιὰ λόγου μας ἔδωκε τὸ παιδίν του,
κ' ἤρθε κ' ἐκρούσεψε ζημιὸ τὸν ἄδη κ' ἔγδυσε μᾶς 15

Ἰντερμεδίο πρῶτο. Λεῖπουσι « ἕνας δαίμονας πρὸς τῆ ἄλλους μιλεῖ. » Δαίμων ἀντὶ Δαίμονες. Στ. 1. πνεύματα... οὐρανό. 2. ὡσά. 3. κρίνω, καθέναν. 4. ἐκατοιχάτε. 5. ἔς τὴ μάχη. 6. ποῦ μετὰ μᾶς τὴ φοβερή... τῶ. 7. τόσα... τή... ἀπῶ οὔλοι. 8. ἐπέσαμε ἔς τὸν ἄδη. 9. τό. 12. μέ. 13. ἐκεῖνο. 14. ἤπεψε τὸ π. 15. ἤγδυσε.

καὶ μοναχὰς τῇ κόλασις τῇ λόχη ἄρηκέ μας,
καὶ νικητῆς ἐγύρισε περίσσια τιμημένος
ἔς τὸν οὐρανὸ καὶ στέκεται πᾶτ' ὄρα δοξασμένος.

- Μὰ γιάντα τῇ παληοὺς καύμοὺς καὶ τὸν παληὸ μας πόνο
20 τῶρα ξαναθυμίζωντας ἔς ὄλους σας καινουργιόνω!
τὰ περασμέν' ἄς πάψωμε, καὶ κεῖνα ποῦ μᾶς κάνει
τὸ σήμερο πᾶς ἓνας μας ἔς τὸ λογισμὸν τ' ἄς βάνη,
πῶς πάσχει καὶ στοχάζεται μ' ἓνα καὶ μ' ἄλλον τρόπο
τὸ πλῆθος ὄλο μετ' αὐτὸ νὰ σύρη τῶν ἀθρώπων.
- 25 'Δέτε ἔς τὰ Γεροσόλυμα πῶς εἶναι μαζωμένοι
τόσοι πιστοὶ του στρατηγοί, καὶ πάσχου θυμαμένοι
τῇ φίλους μας τῇ ἔμπιστικούς τῇ Τούρκους ν' ἀφανίσου
κ' ἐλευθεριὰ τῇ χριστιανούς τσ' ἐχθρούς μας νὰ γυρίσου!
κι' ἂν ἔλειπε μιὰ φίλαινα πιστὴ μας κορασίδα,
30 καμμιά τῇ ἑλευθεριᾷ τῶνε δὲν εἶχασιν ἐλπίδα.
Τούτη ἀποῦ τσ' Ἀνατολῆς τὰ μέρη εἶχε σώσει
τῇ λογισμοὺς τῶν χριστιανῶν μόνον γιὰ νὰ ἔξηλώση,
καὶ πλείσια ἀνκατώματὰ καὶ ταραχὴ μεγάλη
γιὰ τσ' ὁμορφιάς τση τῇ πολλαῖς μέσσα τως εἶχε βάλλει·

Στ. 16. τῇ κόλασι καὶ λόχη. 18. ἔς τοὺς οὐρανοὺς... καθ' ὄρα.
19. τό. π. 20. ὄλους μας φανερώνω. 21. περασμένα... ἐκεῖνα ἀποῦ.
22. τὴν σήμερο καθ' ἓνας μας ἔς τὸ λογισμὸν του.

Μεταξὺ τῶν στίχων 24 καὶ 25 τὸ χειρόγραφον τοῦ Λεγρανδίου παρενέριει καὶ τοὺς ἐξῆς δύο.

γιαύτως καθημερνὸ θωροῦ τ' ἀμμάτια τὰ δικὰ μας
ριμμένα κι' ἀνεψφίστα ἔς τὸ κόσμον τὰ εἰδωλά μας.

Στ. 25. πῶς εἶν' πρεμαζωμένοι. 26. πάσκου. 27. τῇ δούλους μας
τῇ ἔμπιστικούς. 28. ἐλευτεριὰ ἔς τοὺς Χ. τῇ. 30. καμμιά... εἶχαν
ἔχει ὀλπιδά. 31. Ἐτούτη... τῇ Ἀ. τὰ μέρη ἐκεῖ εἶχε σώσει. 32.
τοὺς λογισμοὺς τῶ Χριστιανῶ. 33. γιὰ τῇ.

μαλλιαῖς ἐσηκωθήκασι κ' ὄχθριταις ἐγενήκα 35
 κ' εἰς σύγχυσεσ καὶ σκοτωμοὺς γιὰ λόγου τση ἐμπήκα·
 καὶ μέσα 'ς ὄλα νίκησε με τῇ γλυκειά τση νειότη
 τὸν πλειά τωσ δυνατότερο καὶ 'ζακουστὸ στρατιώτη·
 γιὰ κείνο τὸ 'Ρινάλδον τωσ μιλιῶ τὸν ἀντρειωμένο, 40
 τόσx 'ς τῇ μάχη ζακουστὸ, κ' ἔτσι χαριτωμένο,
 γιὰ κείνον ἀπ' ὀλπίζουσι μόνον καὶ καρτεροῦσι
 με τὴν ἀντρεία του τῆσ Σιών τὰ τεῖχη πῶσ χαλοῦσι,
 γιὰ κείν' ἀποὺ τῇ χέραν του χίλι' ἀρφανά ἀπομεῖνα,
 κ' ὡσὰ λειοντάρι ἀγριώτατο τὸν τρέμ' ἡ Παλαιστίνα,
 γιὰ κείνο σὲ κοντολογία ποῦ μέλλεται νὰ βάλῃ 45
 σταυρὸ 'ς τὰ Γεροσόλυμα με πρίκα μας μεγάλη·
 Μὰ 'κεῖνη ἀποὺ τὸν πόλεμο τὸν ἔβγαλε κ' ὀμάδι
 'ς τοῦ πόθου τση ξεφάντωσεσ στέκου πουρνὸ καὶ βράδου·
 κ' ὀγιά νὰ μὴ μπορούσινε πλειὸ νὰ τση τότε πάρου,
 κ' οἱ χριστιανοὶ νὰ χάσουσι τὰ πάσχου μονητάρου, 50
 'ς ἐτούτη τῇ μακρὰ 'ξοριὰ μ' ἔκαμε νὰ περάσω
 μαζὶ σας, κ' ἕναν ὄμορφο περβόλι νάρδινάσω
 γιὰ νὰ μπορῇ 'ς ἀνάπαψι κ' εἰσὲ χαρὰ μεγάλη
 καὶ μ' ἄλλαισ περιδιάθασεσ τσ' ἀγάπησ τὴν ἀγκάλη
 τὴν ἐδική τση πάντα τση χωσμένο νὰ τὸν ἔχη, 55
 δίχως κανεῖσ ποῦ βρίσκεται ποτέ του νὰ κατέχη·

Στ. 35. μάχαισ ἐσηκωθήκασι, ἔχθριταισ ἐγενήκα. 36. καὶ εἰσὲ ζη-
 λιαῖσ. 37. ἐνίκησε... γλυκὸ τῇ νειότη. 38. τό. 39. τὸ 'Ρ... ἀντρω-
 μένο. 41. ἀποῦ ἐλπίζουσι μόνο. 42. ἀντρεία του τῇ πολλῇ τὰ τεῖχη.
 43. κείνο ποῦ ἐκ τῇ... χίλια κρῖμα? ἐπομεῖνα. 44. λειοντάριν ἄγριο
 τὸν τρέμει. 47. ἐκεῖνη... τὸ πόλεμο τὸν ἤβγαλε. 49. καὶ γιὰ νὰ μὴ
 μπορέσουσι πλειά. 50. τὰ πάσχουσι νὰ χάσου μονοτάρου. 51. ὄξοριὰ.
 52. νὰ ὀρδινάσω. 54. με πλειάισ περιδιάθασεσ τση... 'ς τὴν. 56.
 κτανεῖσ.

- Ἔτσι, ὡς θεωρεῖτε, τὸ ζημιὸν ἐκτίστη τὸ περβόλι,
καὶ τῇ θεωρίᾳ ν' ἀλλάξωμε, συντρόφοι κάμετ' ὅλοι·
θεργιὰ γενῆτε μερτικὸ νὰ βλέπωμε τὸν τόπο,
60 νὰ μὴν τότε πατήσουσι πόδι' ἄλλωνῶν ἀθρώπω·
ἄλλοι ἄς γενοῦσινε πουλιὰ γλυκὰ νὰ κηλαδοῦσι,
σὲ πλείσια περιδιάθασι πάντα νὰ τὸν κρατοῦσι·
κι' ἄλλοι κοράσια ἄς γενοῦ, καὶ τακτικ' ἄς γυρεύγουν
'ς ἐκεῖνον ὅσον ἠμποροῦν πάντα νὰ τῶς δουλεύγουν.
65 Κι' ὄσαις ἔμπορεῖτε γαλλουφιαῖς, χοροῦς, παιγνίδι' ἀντάμη
μὴ λείψῃ οὐδένας ἀπὸ σᾶς, σὰν ἔρθῃ νὰ τοῦ κάμη.
Μὰ νέφαλο ἕνα συντηρῶ κ' ἐπῶδας καταβαίνει·
τούτ' εἶν' ἡ κόρη, κ' ἔρχεται τώρα συντροφιασμένη
μὲ τὸ 'Ρινάλδο. Γλήγορ κ' ἐπῶδες καταβαίνει,
70 τὴν πρόσοφι ν' ἀλλάξωμε νὰ τοὺς ἀποδεκτοῦμε.
(Σὲ τοῦτο καταβαίνει ἕνα νέφαλο, καὶ βγαίνει ἡ 'Αρμίντα
μὲ τὸ 'Ρινάλδο· κ' οἱ Δαίμονες φεύγουν. Ἡ 'Αρμίντα μιλεῖ).

A P M I N T A .

Τοῦτ' εἶν' οἱ τόπ' οἱ ὄμορφοι, ψυχὴ μου καὶ καρδιά μου,
τοῦτ' ἔναι τὸ περβόλι μου, τοῦτ' εἶν' ἡ βασιλείᾳ μου!
κόσμοι ἀγαθοὶ καὶ σιγανοὶ κ' οἱ μυριχαπημένοι

Στ. 57. θεωρεῖτε σήμερο. 58. κ' ἔδ᾿ ἄς θεωρίᾳ νὰ ἄλ. 59. ἄς γενοῦμε.
60. μή... πόδια. 62. τοὺς. 63. ἄς δείκτουσι καὶ τακτικὰ ἄς γυ-
ρεύγου. 64. ἀποῦ δύνονται... δουλεύγου. 65. κι' ὄσαις περισσῆς γα-
λλουφιαῖς. 66. ἔσας. 67. ἐπῶδες. 68. τοῦτ' εἶναι... θαρρῶ, συντρ. 69.
μνιὰ μερὰ ἄς συρβοῦμε. 70. τὸ πρόσωπο... ἀποδεκτοῦμε.

70-71. Ἐν τούτῳ φεύγου οἱ Δαίμονες, καὶ καταβαίνει ἕνα νέφαλο
μέσα ἀπὸ τ' ὄπισθον ἐβαίνει ὁ 'Ρινάλδος μὲ τὴν 'Αρμίντα.

Στ. 71. εἶναι οἱ τόποι. 72. εἶναι· ἡ β. 73. καὶ μέρη ἀγαπημένῃ.

κι' ἀπὸ μαλλιαῖς καὶ σύγχυσις περίσσι' ἀναπαυμένοι,
 παντοτεινὴ παράδεισος, πᾶσα λογῆς ἀθρώπου, 75
 ξεκούρασι τοῦ λογισμοῦ κι' ἀνάπαψι τοῦ κόπου,
 τοῦ πόθου περιδιάβασις, τσ' ἀγάπης περιβόλι,
 τῶν κορασιῶ ξεφάντωσι καὶ τῷ Νεράιδῳ σκόλη.
 Ἐ τοῦτα, Ῥινάλδο μ' ἀκριβέ, ἔς τοῦτα λοιπὸ τὰ μέρη
 περίσσια καλοροϊζικός χειμῶνα καλοκαῖρι 80
 θέλω νὰ στέκης σὲ πολλὴ κι' ἀμέτρητη γλυκότη,
 μακρ' ἀποῦ τσ' ἔγνοιαις τσ' ὄφκαιραις ἀποῦ χαλοῦν τὴ νειότη·
 κι' ὡς ἦσουνε πᾶσα καιρὸ, φῶς, μάτια καὶ ψυχὴ μου
 καὶ τσῆ καρδιάς μ' ἀνάπαψι κι' ὀλπίδα μοναχὴ μου,
 θές εἶσται πάλι, ἀφέντη μου, τώρα καὶ βασιλειός μου, 85
 κ' ἐτοῦτος ὅλος ὁμορφος ὁ τόπος ὁ δικός μου
 πάντα σὲ θέλει προσκυνᾶ, καὶ νόμον ἀπὸ σένα
 θέλει ἀνημένει ταπεινὰ πᾶσα καιρὸ κἀνένα.

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Ἀρμίντα μ' ὁμορφότητη, σκλάβος καὶ δουλευτής σου
 στέκωντας ἴσάν εὐρίσκομαι ἔς τὴ χάρι τὴ δική σου, 90
 δὲν εἶχ' ἀλλάξει ροϊζικό, δὲν εἶχα πεθυμήσει
 κορώνα ἔς τὸ κεφάλι μου ποτὲ νὰ τὸ στολίσῃ·
 τὰ πλούτη καὶ τσ' ἀνάπαψες καὶ τσῆ δροσιαῖς τοῦ κόσμου
 ἔς τὸ σπλαχνικό σου πρόσωπο πάντα θωρεῖ τὸ φῶς μου,
 κι' ἀποῦ τὴ μυρισμένη σου καὶ δροσερῇ σ' ἀγκάλῃ 95
 πᾶσα χαρὰ ἔχει τὴν αὐγὴ, πᾶσα δροσιὰ μεγάλη.

Στ. 74. περίσσια ἀναπαυμένοι. 76. ξεκούρασις. 77. περιδιάβασι τσῆ.
 78. τῷ κορ. 79. Ῥινάλδο μου. 81. θέλομε στέκει. 82. τσῆ ἔγνοιαις
 καὶ ἔδεκεῖ? 84. μου. 85. ἀφέντης μου. 88. ἔς κάθα καιρὸ κἀνένα. 89.
 μου. 91. εἶχα. 92. κορώνα τό. 95. καὶ σπλαχνική σου ἀγκάλῃ. 96.
 κάθα χαρὰ ἔχει τὴν ἀρχή.

- 'Σ πᾶσα γλυκὺ καὶ νόστιμο φιλὶ ἀπὸ σένα πιάνω
 τὰ μέλη 'ς τὴν παράδεισο μου φαίνεται καὶ βάνω,
 τοῦ Ζεῦ κρατοῦμαι σύντροφος, κι' ὅλη τὴ κτίσι ὀρίζω
 100 τοῦ κόσμου, 'ς τ' ὁμορφότατο στήθος ὄντα σοῦ 'γγίζω·
 κι' ὄντ' ἀ γροικῶ τὰ λόγια σου τὰ γλυκοσυθεμένα,
 κανένα καλορροϊζικο δὲ ξεύρω σὰν ἐμένα.
 Γιαῦτως γλυκὺς σ' ἀγαφτικὸς καὶ μπιστεμένος δουλος
 τῆ ὀρισμούς σ' ἀφέντρα μου, θέλω 'σαι, κόρη μ', οὔλος,
 105 κι' ὄχι ποτέ μ' ἀφέντης σου, ψυχὴ μου, σὰ μὲ κράζεις,
 κ' ἔτσι, νεράϊδά μ' ἀκριβή, κάμε νὰ μ' ἐξοδιάζης.

A P M I N T A .

- Χίλιας, 'Ρινάλδο μου, δροσιαῖς περνοῦν ἀπὸ τ' αὐτιά μου
 καὶ μέσα μου ποτίζουσι καὶ θρέφου τὴν καρδιά μου·
 τοῦτα τὰ λόγια τὰ γλυκὰ μου ξανακαινουργόουν
 110 τῆ λογισμούς καὶ πλειότερα 'ς τὸν πόθο μὲ σκλαβόουν.
 Μὰ τὰ 'χει ὁ νοῦς μου πεθυμιὰ τὰ χεῖλη δὲν μποροῦσι
 σὰ θέλ' ἢ πληγωμένη μου καρδιά νὰ δηγηθοῦσι·
 γιαῦτως σωπῶ, μὰ 'ς τοῦτά μου τ' ἀμμάτια καρφικτὴ σου
 πόση λακτάρια καὶ φωτιά μου δίδ' ἢ πρόσοψις σου!
 (Εἰς τοῦτο τότε φιλεῖ καὶ λέγει).
 115 'Ρινάλδο μου, τ' ἀμμάτια σου παράδεις μοῦ τάσσου
 καὶ ζάχαρι τὰ χεῖλη σου 'ς τὰ σωθικά μου στάσσου.

Μεταξὺ τῶν στίχων 96 καὶ 97 φέρεται «'ς ἐτοῦτο τήνε φιλεῖ.»

97. 'Σ κάθα... καὶ ὀνόστιμο. 98. τῆ. 99. Σεῦς κρατιοῦμαι κι' ὄλο
 τὸν κόσμο ὀρίζω. 100. τῆ κτίσις τ' ὁμορφότατο... ἀγγίζω. 101.
 ὄντ'... γλυκοσυθεμένοι. 102. κιάνένα... ὡσάν. 103. γλυκὺς σου καὶ
 πιστεμένος. 104. 'ς τοὺς ὀρισμούς σου πάντα μου... κόρη μου. 105.
 ποτέ σου... νὰ μὲ. 110. λογισμούς μου... σκλαβόου. 111. καὶ τὰ
 'χει... πεθυμιὰ. 112. θέλει ἢ. 114. δίδει ἢ. — 'Σ ἐτοῦτο τότε φιλεῖ.

Μὰ τῇ νεράϊδέ; μου θωρῶ πασίχραϊς περίστια,
 γιὰτ' ἤρθαμε ὡς θέλομε· κρίνω πῶς ὅσον ἦσα
 'ς τοῦτο τὸν τόπο δίχως μου κλιταῖς καὶ πρικαμέναις,
 τόσ' ἔναι 'δᾶ περίχραϊς καὶ καλοκαρδισμέναις. 120

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται οἱ Δαίμονες μετασχηματισμένοι ὡσάν
 κορασίδες, καὶ λέγει ἡ μία τῶς πρὸς τὴν Ἄρμίντα).
 Χαριτωμένη μας κερά, πολλ' ἀναζητημένη,
 τόσ' ἀπὸ μᾶς τῇ δούλαις σου πλείσια πεθυμισμένη,
 ποῦρι ἔφταξες τῇ τόπους σου, ποῦρι ἔσωσες, κερά μας,
 παρηγοριὰ τῶν ἀμματιῶν καὶ δρόσος τῇ καρδιᾷ μας
 νὰ δώσης πάλι κατὰ πῶς μᾶς εἶχες μαθημέναις, 125
 γιὰτ' ἤμεστάνε δίχως σου περίστια πρικαμέναις.

(Εἰς τοῦτο σκύφτουσι καὶ τῇ φιλοῦσι τὰ πόδια καὶ ἡ Ἄρ-
 μίντα λέγει).

Περίστια εἶχα πεθυμιά, κοράσιά μ' ἀκριθά μου,
 νὰ σᾶς ἐδοῦσι ὄλαις σας τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου·
 μὰ δυνατὸ δὲ μοῦ ἔτονε παρὰ πολλὰ ν' ἀργήσω,
 γιὰτ' ἤθελα μὲ θησαυρὸ μεγάλο νὰ γυρίσω. 130
 Νὰ πάρω, κορασίδες μου, δὲ μοῦ ἔτονε δασμένο
 τοῦτο τὸ νεῖδ τὸν ἀκριθὸ καὶ τὸ χάριτωμένο,
 παρὰ μὲ μάκρητα καιροῦ, νὰ ρίξῃ ἐσᾶς καὶ μένα

Στ. 117. περίστια. 118. ἤρθαμεν ὡς θέλαμε... ἦσα. 119. τό-
 120. τὸσά ἔναι ἐδᾶ χαιράμεναις.

'Σ ἐτοῦτο. ἔρχονται Δαίμονες εἰς πρόσωπι κορασίδω, καὶ λέγει τῇ
 Ἄρμίντας. — Κορασίδες.

121. πολλὰ. 122. τόσα... πλείσια. 123. 'ς τῇ... ἔφταξες, κερά
 μας. 124. ἀμματιῶ. 126. περίστια.

Εἰς τοῦτο τῇ φιλοῦσι τὰ πόδιά τῃ. — Ἄρμίντα.

127. περίστια... κοράσιά μου. 130. γιὰτ'. 131. δὲ μοῦ ἔτο μπορε-
 μένο. 132. νε ὄν. 133. ῥίξῃ.

- καὶ νὰ κρατῇ τὰ πλοῦτη σας πάντοτε βλεπημένα.
- 135 Κί ἄς βρῆ συμπάθειο ἢ ἄργιτα, γιὰ τὸ περίσσιο πλοῦτος
καὶ κέρδος ποῦ μᾶς χάρισε· καὶ ξεύρετε πῶς τοῦτος
ὁ νεῖος μᾶς ῥίξει σήμερο, κ' ἔτσι σιμώσετε τοῦ
κί ὡς βασιλειοῦ τὰ πόδιά του κλιτὰ φιλήσετε του,
καὶ μ' ὄσκις δύνεστε τιμαῖς ὄλις τότε δεκτῆτε
- 140 κί ἀπ' ὅ, τι ὀρίσει κάμετε ποτὲ νὰ μὴ ἐβγῆτε.

Κ Ο Ρ Α Σ Ι Δ Ε Σ .

- Ἦ πόση ἄμετρη χαρὰ, ταῖρι ἄξιο τῆ κερᾶ μας,
πόσαις γλυκαῖς παρηγογιαῖς μέσα γροικᾶ ἡ καρδιά μας!
γιατί ἔς αὐτὸ τὸ πρόσωπο τ' ὁμοροκακωμένο
τῆς Ἀφροδίτης τὸ παιδί στέκει σγουραγισμένο,
- 145 κί ἀνάπαφες παντοτειναῖς τοῦ λογιμοῦ μας τάσσει
κ' εἰσὲ χαρὰ τὴν ἔγνοιά μας τὴν περασμένη ἀλλάσσει·
γιὰ τοῦτ' ὡς ἄξιου βασιλειοῦ κί ἀφέντη μόνγομέ σου
δούλεψι μπιστικώτατη, κί ἀντάμη δίδομέ σου
τοῦ λογιμοῦ μας τὰ κλειδιά, κί ὅσο κλιτὰ μπορούμε
- 150 τὰ πόδιά σου τὰ βγενικά σκύφομε καὶ φιλοῦμε.
(Εἰς τοῦτο φιλοῦσι τὰ πόδιά του, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει).

Ρ Ι Ν Α Λ Δ Ο Σ .

Δουλός σας, κορασιδες μου, σκλάβος καὶ δουλευτῆς σας
πάντα θέλώ ἔσται [ὡς] νὰ ζῶ, κ' εἰς τούτη φχαριστῶ σας
τὴν τιμημένη ἀποδοχή, κ' εἰς τοῦτο τὸ περίσσο

Στ. 134. πλοῦτη μας περίσσα. 135. γιὰτὶ περίσσο. 136. κέρδος μᾶς
ἐχάρισε. 139. δύνεστε. 140. κί ἀπὸ ὅ, τι. 141. πότην... ἄξιο. 143.
σγουραγισμένο. 146. τὴ πρίκα μας τῆ. 147. τοῦτο ὡς ἄξου. 150.
βιενικά.

Εἰς τοῦτο τοῦ φιλοῦσι τὰ πόδια.

151. καὶ ἀδερφός σας. 152. θελώ ἔσται ὡστε νὰ ζῶ, κ' εἰς τούτη
εὐχαριστῶ.

σπλάχνος ἀποῦ μ' ἐκάμετε σιμά σας νά γνωρίσω,
 κι' ἀντίμεψι τὸ λογισμό, τὸν νοῦ καὶ τὴ ψυχὴ μου
 κι' ἐκεῖνη τὴν ἐμπόρσει τὴ λίγη τὴ δική μου
 τάσσω τσῆ καλοσύνης σας κι' ὄρεξις τσῆ καλῆς σας
 προθυμερὰ ἔς τὴ δούλεψι πάντα τὴν ἐδική σας.

155

A P M I N T A .

Τ' ἄρματ' αὐτάν' ἀφέντη μου, μπορεῖς νά βγάλῃς τώρα,
 γιὰτι μαλλιαῖς δὲ γίνονται ἔς τὴν ἐδική μας, χώρα
 γάμοι καὶ περιδιάβασες, ξεφάντωσες καὶ σκόλαις
 γίνονται ἔς τούτους τσ' ὁμορφους τόπους τσῆ βέραις ὄλαις.
 Γλήγορα, κορασιδες μου, τ' ἄρματα βγάλετέ τσῶ
 καὶ φορεσιὰ ξεφάντωσις κι' ἀγάπης βάλετέ του.

160

(Εἰς τοῦτο τοῦ φέρουσι μορεσκάντο μία καδέγλα καὶ κα-
 θίζει, καὶ ξερματώνουν τονε, κι' ἀπέκεις φέρουσι μίχ φορεσιὰ
 λασίβα καὶ γιρλάντα καὶ στολιζουν τονε, καὶ ὅλα μορεσκάντο.
 Καὶ γδύνοντας καὶ ἐνδύνοντάς τονε γροικοῦνται ἀπὸ μέσα τοῦ-
 τα τὰ βέρσα μὲ συνάρε).

Περίσσια καλοροϊζικιοι, πλείσσια χαριτωμένοι
 ἔς τοῦτο τὸν κόσμον ἔκείν' οἱ νειοὶ νά κρᾶζονται τυχαίνει
 ὁποῦ βροῦν ἐκ τὴν τύχην τως χάρι νά λυτρωθοῦσι
 τὰ πάθη ἀποῦ τσῆ λογισμοῦς πάντα τως τυρχνουσι,

165

Στ. 157. ὄρεξις. 159. αὐτάνα. 162. τσῆ ὄμ. 163. ἐδγάλετε. 164.
 φορεσαῖς... φερέτέ του.

Εἰς τοῦτο φέρουσι ἢ κορασιδες χορευοντας μία καδέγλα, καὶ κα-
 θίζει, καὶ ξερματώνουν τονε καὶ βάνουσίν του μινι φορεσὰ λασίβα καὶ
 μιὰ ζόγια ἔς τὴ κεφαλὴ, καὶ εἰς τοῦτο τὸ καιρὸ γροικοῦνται ἐτοῦτα
 τὰ τραγοῦδια.

165. περίσσια... πλείστα. 166. τὸ κόσμον ἐκεῖνοι.

Μετὰ τὴν πρώτην λέξιν τοῦ στίχου 167 τὸ χειρόγραφον Λεγρανδίου
 διακόπτεται μέχρι τοῦ στίχου 42 τῆς δευτέρας πράξεως.

- 170 κ' εἰς τῆ χαρῆς κ' εἰς τῆ δροσιαῖς, τὸ ἀνάπαψες, κ' εἰς ἄλλαις
καλομοιργιαῖς, δοθούσινε τὸ ἀγάπης τῆ μεγάλαις,
καὶ κορασιδαν ὁμορφη φιλοῦσι καὶ φιλοῦνται,
κ' ὡς μπιστεμένοι ποθητοὶ πιστότατα ποθοῦνται,
γιατὶ οὐδεμιὰ δὲ βρίσκειται καλομοιργιά μεγάλη
'σάν εἶν' τῆ κόρης τὸ φιλή κ' ἡ σπλαχνική τῆ ἀγκάλη.

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται καὶ ἄλλαις κορασιδες μορεσκάντο
μὲ πωρικὰ καὶ νερό καὶ κρασί, καὶ λέγει ἡ Ἀρμίντα).

- 175 Ὅ τούτην τῆ στράτα τῆ μακρὰ θές νὰ ἔχης διψασμένα,
καὶ πιὲ καμπὸς ἀφέντη μου, ὁμάδι μετ' ἐμένα
δροσέρεψε τὰ χεῖλη σου.

Ρ Ι Ν Α Λ Δ Ο Σ .

Περίσσια διψασμένος,

μὰ τὴν ἀλήθεια, βρίσκομαι καὶ πολυκουρασμένος.

(Εἰς τοῦτο πιάνουσι καὶ οἱ δύο πωρικὰ καὶ τρεῖσι καὶ πί-
νουσι· καὶ τότες γρικοῦνται τοῦτα τὰ τραγούδια ἀπὸ μέσα).

- 180 Ποι' ἄλλη ἔς τὸν κόσμον βρίσκειται καλομοιργιά τὸ ἀθρώπους
'σὰ δίχως βάσανα πολλὰ, δίχως περισσίους κόπους,
νὰ ἔχη κανεῖς μιᾶς κορασιᾶς τὸν πόθο κερδαιμένο
καὶ μετὰ κείνη νὰ περνᾷ καιρὸ χαριτωμένο;

Α Ρ Μ Ι Ν Τ Α .

Χορεύοντας, νεράιδές μου, ὅλοι ἄς διαβοῦμ' ὁμάδι
'ς τὰ σπίτιά μου, μὴ μᾶς εὐρῆ κάτω δεπᾶ τὸ βράδυ.

Κ Ο Ρ Α Σ Ι Δ Ε Σ .

- 185 Συντρόφισσάίς μου, γλήγορα τ' ὤρισεν ἡ κερά μας
μετὰ χαρῆς ἄς κάμωμε καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιά μας.

(Εἰς τοῦτο μορεσκάντο μισεύγουσι, καὶ τελειώνει τὸ πρῶτο
ιντερμέδιο).

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Η .

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μοναχός 'μιλεϊ'.

Μά τήν ἀλήθεια ἐγὼ θωρῶ, κί' ὅποιος παιδί δέν ἔχει
ποιά 'ν' ἡ ἀγάπ' ἡ καρδιακή ποτέ του δέν κατέχει·
τὰ δάκρυα τσ' Ἐρωφίλης μου τὰ σπλαχνικά περίσσα
δάκρυα μου κάμτσι κ' ἐμέ τ' ἀμμάτιά μου καί χῦσα. 5
᾿Ω θυγατέρα μ' ἀκριβή κί' ὁμορφοκαμωμένη,
τόσ' ἀπό μένα μὲ πολὺ δίκρον ἀγαπημένη,
τούς θησαυρούς μου δὲ ψηφῶ καί τήν πλουσιότητά μου,
μηδὲ σιμά σου τίβοτας κρατῶ τῆ βασιλείά μου·
μόνιά σου, θυγατέρα μου, μόνιά σου, θυγατέρα,
νά στέκωμαι χαιράμενος μὲ κάμνεις πᾶσα ἔμερα! 10
Πόσο μ' ἐπαρακάλεσε νά μὴν τῆ ξεχωρίσω
μιάν ὥρ' ἀποῦ τὸ πλάγι μου 'ς ὅσον καιρὸ κί' ἄ ζήσω·
μὰ 'ναί μου χρειά τὸ γάμο τση νά 'δῶ πρίχ' ἀποθάνα
καί τσ' ἔγνοιαις τση περισσιαίς μου καμπόσο νά λιγάνω.
Μ' ἀπήτις μὲ κκκὴν καρδιά στέκεται, θά τση στείλω 15
σήμερο τὸν Πανάρετο, τὸν πιστικό μας φίλο
καί τὸν καλό μας δουλευτή, κί' αὐτός ἀποῦ κατέχει
πᾶσ' ἕναν ἐκ τούς βασιλειούς μπόρεσι πόσην ἔχει
βρῆ θέλει τρόπον ὁμορφο νά 'δῆ νά τση 'μιλήση
τὸν ἐν' ἀποῦ τση δυό τανε νά πάρη ὅποι' ὀρίσει, 20
σὲ τοῦτο διαφορὰ καμμιά δὲ θέλω νά τση βάλω,
γιατί καλιά δέν εἶν' ὁ γεῖς τίβοτση ἀπὸ τὸν ἄλλο.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ και ΝΕΝΑ.

Ν Ε Ν Α.

Βασιλιοποδλά μ' ἀκριβή, καλά χεῖς γροικημένο
 τὸ πρᾶμμ' ἀποῦ σοῦ μίλησα, γιὰ καίνο δὲν ἐμπαίνω
 25 τῶρα σὲ λόγια πλειότερα, μόνο παρκαλῶ σε
 τέλος τὸ γληγορῆτερο τοῦ λογισμοῦ σου δῶσε.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Νένα, δὲν εἶναι μπορετὸ νὰ ξαναρχίσω κρίνω
 νὰ δηγηθῶ ποιαις ἀφορμαῖς καλιὰ νὰ πάρ' ἐκεῖνο
 γιὰ ταῖρί μου μ' ἐκάμασι, παρ' ἄθρωπο κανένα,
 30 γιὰτὶ καλὰ τὸ γροικησες σήμερον ἀπὸ ἐμένα·
 κί ἂ τῶ ἄκουσες κί ξεύρης τση, πολλὰ παρκαλῶ σε
 γὴ θάνατο πρικότατο, γὴ ἄλλη βουλή μου δῶσε.

Ν Ε Ν Α.

Βουλή σοῦ διδ' ἀφέντρα μου, πρὶ ὁ κόσμος τὸ γροικῆση
 σὰ σπῖθα δίχωσ δόναμι ν' ἀφήσετε νὰ σῶση·
 35 γιὰτὶ ἂν τὸ μάθ' ὁ βασιλειός, ξεῦρε πῶσ δὲν μπορούσι
 μηδ' ὅσοι στέκου τῶ οὐρανοῦς βοηθοί σας νὰ γενοῦσι.
 Ὅλοι οἱγ ἄθρωποι σφίνουσι, μὰ ὁ φρόνιμος; σὰ σράλλη
 τὸ σφάλμα μὲ τὴ γνῶσίν του θωρεῖ νὰ σιάση πάλι.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Σφάλμα ποτὲ δὲν ἔκαμα, μὲ τέτοιο νεῖον ἀντάμη
 40 παντρεῖὰ νὰ κάμω, νένα μου· μὰ σφάλμα θέλω κάμει
 τὸ πρᾶμμα καίνο ποῦ χ' ἀξιά μίαν ὄρα νὰ χαρίσω,
 σὺν πελελή κί κούστατη πάλι νὰ πάρ' ὀπίσω.

N E N A.

Τὸ πρᾶμμα κείνο τοῦ ἄξιου δὲν ἦτονε τὸ ἀξίᾳ σου,
 γιατί σ' ὀρίζ' ὁ κύρης σου κι' ὄχι τὸ θέλημά σου·
 κι' ἔτσι, κερά μου, νὰ συρθῆς μορεῖς μετ' τὴν τιμὴ σου, 45
 γιατί δὲν εἶναι κατὰ πᾶς τὸ θάρριες ἐμκυτῆ σου,
 κι' ἄδικον εἶναι καὶ κακὰ περισσὶ καμωμένο
 νὰ τάξης καὶ νὰ θεῖ ἄλλοῦ νὰ δώσης πρᾶμμα ξένο.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Ἄφου, κακό μου ροιζικό, κ' ἰντά ἔθελα τὰ πλούτη;
 κ' ἰντά ἔθελα νὰ γεννηθῶ ἔς τὴν ἀφεντιὰν ἐτούτη; 50
 τί με φελοῦν ἢ ὁμορφιάς, τί με φελοῦν τὰ πᾶλλα,
 καὶ τὸ ὄρεξι μου τὰ κλειδιά νὰ τὰ κρατοῦσιν ἄλλοι;
 Χώραις νὰ ρίξω ἀρίφνηταις, τόπους πολλοὺς καὶ δούλους,
 καὶ νὰ τιμοῦμαι σὰ θεὰ ἀπὸ τὸ ἀθρώπους οὐλοῦς...
 ποιὰν ἀπὸ τούτη δύνεται χαρὰ νὰ ἴδῃ ἡ καρδιά μου 55
 δίχως σὰ θέλω μετὰ μετ' νὰ ἔχω τὴ λευτεργιά μου;
 Πᾶσα φτωχὴ κι' ἀνήμπορη, καθὼς θωρῶ, τυχαίνει
 νὰ ἴναι ἀπὸ μένα σήμερο περισσὶα ζηλεμένη,
 γιατί ἀνισῶς κι' ὀρίζουσιν ἄλλοι τὴν ἐμαυτῆ μου,
 τὴ βασιλειὰ σκλαβιά κρατῶ, τὴν ἀφεντιὰ φλακὴ μου. 60

N E N A.

Νὰ ρίξῃ ὁ κύρης τὸ παιδί ἔς ὄλους μας εἰ' δοσμένο,
 κι' ὅποιο παιδί τὸ θέλει ἄλλιῶς εἶν' καταδικασμένο.
 Ἔτσι, κερά μου, λόγικσαι λιγάκι γιὰ καλό σου,

Χειρ. Α. Στ. 43. ἐκεῖνο ἀποῦ... ἐξᾶς σου. 44. ὀρζει. 46. εἶσαι...
 θάρρις ἢ ἐμαυτῆ σου. — Οἱ στίχοι 51 καὶ 52 τίθενται ἐν τέλει τοῦ
 παρόντος λόγου τῆς Ἐρωφίλης. Στ. 51 φελοῦσι... φελοῦ. 52. καὶ
 τῆς ἐξᾶς μου. 53. ὀρξω. 55. ποιὰν ὄχι τούτο... νὰ δῇ ἢ. 57. κάθα
 φτωχὴ... περισσᾶ. 59. γιατί ἂν ὀρίζουσι. 61. ὀρξῃ... εἶν. 63. καλὸ.

- πῶς ἡ ἀγάπη σου κρατεῖ τυφλὸ τὸ λογισμό σου·
 65 μ' ἂν ἀναβλέψης, θεὸς ἰδεῖ τὸ πῶς δὲν εἶν' τιμὴ σου
 νὰ θέλῃς ἓνα γι' ἄντρον σου ὅπου 'ναὶ δουλευτῆς σου.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Ποτὲ δὲν εἶναι μπορετό, μηδ' εἶναι 'ς τὴν ἀξιά μου
 γιὰ μεγαλειότερη ἀφορμὴ νὰ τὸν ἀρήσω πλυσί μου·
 κ' ἔτσι, ἂν ἔν' καὶ πεθυμᾶς καὶ θέλῃς τὴ ζωὴ μου,
 70 μὴν ἦσαι 'ς τούτη τὴ δουλειὰ ποσῶς ἀντίδική μου.

N E N A.

Ἔφου, τὴν κακοροζικὴν, καὶ πῶς μὲ θανατόνεις
 μὲ τῆ δουλείᾳς ἀπ' ἄρχισες νὰ μοῦ ξεφανερῶνεις!
 μὰ κάμε με καλλίτερα τὸ πρᾶμμα ν' ἀγροικήσω
 γιὰ νὰ γυρέψω 'ς τὸ 'μπορῶ σκιᾶς νὰ σᾶς ἐβοηθήσω.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- 75 Φτάνει σε τοῦτο π' ἄκουσες νὰ κάμη νὰ γνωρίσης
 πῶς βρίσκομαι, μὲ διχωστάς πρᾶμμ' ἄλλο ν' ἀγροικήσης,
 γιὰτὶ τὸ στόμα νὰ τὸ πῆ κι' ὁ νοῦς νὰ τὸ λογιάση
 ντρέπεται τῆ βραγειόμοιρης; φοδᾶται καὶ τρομάσει.

N E N A.

- 80 ὦ, μοῖρα πρικαμένη μου, ὦ μοῖρ' ἀσβολωμένη,
 καὶ γιάντα στέκω ζωντανὴ 'ς τὸν κόσμον ἢ καυμένη!

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Νένη, τὰ κλάυματ' ἄφης τα κ' ἰδὲ νὰ μοῦ βοηθήσης,
 τῆ πρικαμέναις προξενειαῖς γύρεψε νὰ μοδίσσης.

Στ. 66. ἔπου. 67. Δὲν εἶναι μπορετό ποτέ... ἐξί. 69. κ' ἐσὺ ἂν ἴσως.
 71. τῆ. 72. ἔπου ἤρχισες. 73. τὸ τέλος. 74. τὰ... βοηθήσω. 75.
 ποῦ ἤκουσες νὰ κάμης νὰ γροικήσης. 76. πρᾶμμα ἄλλο νὰ γνωρίσης.
 79. μοῖρα ἀτῶ. 81. κλάυματα... βοηθήσης.

N E N A.

Τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ βοήθεια νὰ σοῦ δώσῃ
καὶ τσ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλείου 'ς ἐτοῦτο νὰ τυφλώσῃ,
γιατὶ φοβοῦμαι καὶ δειλιῶ, κι' ὁ νοῦς μου χωρὶς ἄλλο
μου λέγει τίβοτας κακὸ πῶς θὰ μ' εὐρή μὲγάλο.

85

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Παρακαλῶ τονε κ' ἐγώ, νένα μου, σὲν καὶ σένα,
γιατὶ δὲ ξεύρω ἴντὰ 'χουσι κ' ἐμένα τὰ καῦμένα
τὰ σωθικά καὶ σφάζονται, κι' ὁ πόθος ἀρχηνίζει
'ς ἄμετρο φόβο καὶ πολλὴ τρομάρα νὰ γυρίζῃ.

90

N E N A.

'Σ τὰ γεναμένα πράγματα μὴδὲ κανεὶς τυχαίνει
λόγια καὶ καταδίκασες περίσσιαι νὰ πληθαίῃη,
μὰ θὰ γυρέψῃ τοῦ κακοῦ γιαιτρεῖά καμμιά νὰ δώσῃ,
πρὶν ἄλλη μεγαλειότερη κακομοιργιά πλακώσῃ.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Μέσα σου, νένα, τί μιλεῖς; μὴ με καταδικάζῃς,
γιουτὶ μὲ δίχως ὄφελος τὰ σωθικά μου σφάζεις·
σώνει τὰ πάθη ποῦ 'χουσι τὴ δόλια τὴν καρδιά μου
τριγυρισμένη, σώνουσι, νένα, τὰ κλάῦματά μου,
σώνει ἄμετρος μου κι' ὁ πολὺς φόβος νὰ μὲ σκοτώσῃ,
δίχως κ' ἡ καταδίκη σου δύναμι νὰ τοῦ δώσῃ.

95

100

N E N A.

Φόβοι τσ' ἀγάπης τσ' ἀπρεπῆς πάντα τσῆ συντροφιάζου,
κ' εὐκαιρα μεταγνώματα ζοπίσω τως σπουδάζου.

Στ. 85. δίχως ἄλλο. 88. καὶ μέσα. 89. σωθικά μου... πόθος μου.
91. γενομένα... οὐδὲ κιανεὶς. 92. περίσσιαι. 94. πρὶν ἄλλη κακομοι-
ριά. 97. σώνου... ἀποῦ ἔχουσι. 100. δίχως κ' ἡ καταδικαις σου. 101.
τῆ συντρ. 102. κι' ἴκκιρα.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Λόγιασαι, τοῦ Πηνάρετου τὸν πόθο ἀταίργιαστό μου
 δὲ θέλω κρᾶξει ὥστε νὰ ζῶ, μηδὲ τὸ λογισμό μου
 105 μεταγνωμῶς δὲν πολεμᾷ, οὐδὲ ποτέ μου κρίνω
 δὲ θέλω πεῖ κακὰ ἄκαμα νὰ σμίξω μετὰ κεῖνο·
 γιὰτ' ἀνισῶς κ' ἡ χάρες του ἔς τὴ γῆ δὲν ἔχου ταῖρι,
 πῶς θές μεταγνωμῶ ποτέ τὸ ἄκαμα νὰ μου φέρη;

ΝΕΝΑ.

Ποῦ ἄλλη ἀφορμὴ τὸ λοιπονὶς σὲ κάμνει τῶρα νὰ ἴσαι
 110 τόσα κλιτῆ καὶ ταπεινῆ, καὶ τόσα νὰ φοβάσαι;

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Φοβοῦμ' ἀσικιᾶς, τρέμ' ὄνειρα, δειλιῶ... σημάδια πλείσια,
 χίλιας φοβέρας τ' οὐρανοῦ με τυραννοῦσιν ἴσια,
 χίλια παρατηρήματα παληὰ καὶ νεῖα ἔς τὸν ἄδη
 με βασανίζουν, κ' ἄμετρα πάθη μου διδ' ὁμάδι·
 115 τοῦ φοιζικ' ἀπονέματα χίλια με φοβερίζου,
 καὶ δάκρυα κ' ἀναστεναγμοὺς τὸ στήθος μου γεμίζου,
 κ' ἄγρια τὴ νύκτα μ' ἐξυπνοῦν χίλιας θωριαῖς, καὶ τούτη
 τὴ βαρεμένη μου καρδιὰ σκίζου καὶ σφάζου μου τὴ.
 Πῶς παίρνουσι τὸ ταῖρί μου μεσ' ἀπὸ τὴν ἀγκάλη
 120 τούτη, συχνὰ μου φαίνεται, καὶ μ' ἀπονεῖα μεγάλη
 τὸ ρίχνουσι τῶ λειονταριῶν... πῶς μιὰ σκοτεινιασμένη
 στρατὰ θωρῶ, κ' εὐρίσκουμου σήμερο σφαλισμένη
 σὲ δέντρη, δάση πυκνερά, κ' ἄγρια με τριγυρίζου

Στ. 104. ζῶ. 105. μηδὲ ποτέ. 106. ἄκαμα. 108. μεταγνωμῶ. 190.
 πγοι' ἄλλη. 111. Φοβοῦμαι... τρέμω... πλείσια. 112. τοῦ οὐρανοῦ...
 ἴτα. 114. με βάνουσι... διδοῦ ὁμάδι. 115. φοιζικοῦ. 116. καὶ πάθη.
 117. ἐξυπνοῦ. 119. μέσα. 121. λειονταριῶ. 122. μόιά μου σφ. 123.
 σὲ δέντρη, δάση πυκνερά, κ' ἄγρια [προτιμηθὲν τοῦ: καὶ δ. ἄγρια π.
 δάση].

θεργιά, καὶ πῶς μὲ τρώσινε τάχα μὲ φοβερίζουσι
 κί ὦραις θωρῶ πῶς ἄρῶνουσιν αἵματτα μὲ μεγάλη 125
 τρομάρα τοῦτα τὰ τειχιά σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη,
 καὶ λαντουροῦν καὶ ἔγραίνουσι με κί ἀνεμουρδόνουσί με,
 κ' ἡ κορασιδες φεύγουσι ζημιὸ κί ἀφίνουσί με.

Κί ὦραις πῶς εἶμαι μοναχὴ μέσα ἔς καράβιν ἓνα
 μοῦ φαίνεται καὶ διώχου με κύματτα θυμωμένα, 130
 κί ὄντα λογιάζω καὶ θωρῶ πῶς θέλω νὰ βουλῆσω,
 γῆ ἔς τὴ χαράκια πῶς σκορπῶ, ξυπνῶ μὲ φόβο πλειστο.

Κί ὦραις ἀπὸ τὰ μνήματτα ποῦ κοίτουνται θαμμένοι
 τσῆ χώρας μας οἱ βασιλαιοὶ μοῦ φαίνεται καὶ βγαίνει
 μιὰ κάποια σκιά, κί ὅσο μπορεῖ μὲ μάνιττα μεγάλη 135
 σὲ σπῆλχο σκοτεινότητα μὲ σέρνει νὰ μὲ βάλῃ...

N E N A.

Φόβοι ἄκαιροι, Ἐρωφίλη μου, φόβ' ἄκαιρ' εἶν' αὐτῆνοι,
 κί ὁ νοῦς σου νὰ σὲ πολεμοῦν δὲν πρέπει νὰ ττ' ἀφίνη,
 γιατί ὄνειρά 'ναι τὸ ἄστερα, κ' ἡ ἔγνωιας τὰ γεννοῦσι
 συχνιά ἔς τὸν κουρασμένο νοῦ κ' ἔξυπνο τυραννοῦσι, 140
 κί ὦραις καλὰ τοῦ δείχνουσι, κί ὦραις κακὰ περίσσια,
 κατὰ τὸ τέλος ποῦ ἔχουσι, γῆ τὴν ἐλπίδαν ἴτια.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Καὶ τ' ὄνειρα πολλὰς φοραῖς ἔς ἓναν ἀπὸ παιδεύγου
 πρίκαις καὶ πάθη τοῦ ἔχουσι νὰ τῶρθου σημάδεύγου.

Στ. 126. μιὰ. 127. λαντουροῦ καὶ γραίμουσι? κί ἀνεμουρδόνουσι.
 128. κ' ἡ κορασιδες μου. Οἱ στίχοι 129-132 εὑρηνται ἐν τέλει λόγου
 Ἐρωφίλης. 129. καράβι, νένα. 131. ὄντε... θαρρῶ. 132. πῶς κτυπῶ.
 135. μιὰ. 136. παίρνει. 137. Φόβοι ἄκαιροι εἶναι. 138. νὰ τὸν πο-
 λεμοῦ δέ. 139. ὄνειρά 'ναι τὰ ὄνειρα. 140. ποῦ ξύπνου. 141. τὰ...
 περίσσια. 142. κατὰ τὸ φόβο ποῦ ἔχουσι γιὰ τὴν ὀλπίδαν ἴσα. 143.
 τὰ... ἔνα. 144. τοῦ ἔχουσι νῆρθω.

- 145 καὶ γροίκησ' ἕνα 'ποῦ 'χα δεῖ τούτη τὴν περασμένη
 νύκτα, νὰ μείνης μετὰ μὲ περίσσια πρικαμένη.
 Δυὸ περιστέργια πλουμιστὰ μοῦ 'φαίνετόνε, νένα,
 'ς ἕνα 'ψηλότατο δεντρὸ κ' ἐθώρου φωλεμένα,
 κ' ἐσμίγασι κανακιστὰ καὶ σπλαχνικὰ φιλοῦσα,
 150 κ' ἕνα τ' ἄλλου τὰ πάθη τως σοῦ φαίνετο 'μιλοῦσα·
 μ' ἀπάνω τῷ χαραῖς τῶνε γεῖς λούπης πεινασμένος
 σώνει 'ς τὴ μέση καὶ τῷ δυό, περίσσια θυμωμένος,
 κί ἄρπαξε τό 'να ξαφνικὰ τ' ἄλλου ἀπὸ τὴν ἀγκάλη
 κ' ἐξέσκισέ το κ' ἔφαν το μ' ἀχορταγιά μεγάλη·
 155 κ' ἐκεῖνο ἀπ' ἀπόμεινε τόσα πολλὰ λυπήθη,
 ἀποῦ κ' ἐκεῖνο νὰ μὴ ζῆ μιὰν ὥραν ἐβουλήθη,
 καὶ τὸ ζημιὸ τὴ μούρην του πρὸς τῷ καρδιάς τὰ μέρη
 μπήχει κί αὐτὸ καὶ σφάζεται γιὰ τ' ἀκριβόν του ταῖρι.
 Κε' ἀλύπητα μ' ἐξῦπνησε περίσσια ξαγριεμένη...
 160 κί ὀλημερνῆς νὰ στέκωμαι μὲ κάνει πρικαμένη·
 λούπης μὴν εἶν' ὁ κύρης μου τρομάσω καὶ φοβοῦμαι
 κ' ἐμεῖς τὰ περιστέργι' αὐτὰ κί ὁμάδι σκοτωθῶμε!

N E N A.

- Μηδὲν τ' ὀρίση γεῖς θεὸς ποτέ, χρυσοκερά μου,
 τόσο κακὸ μὴ 'δούσινε τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου!
 165 Μ' ἀνὲν καὶ θέλου οἱ οὐρανοὶ νὰ βλάψου τὸ κορμί σου,
 'ς ἐμένα τὸ θυμόν τῶνε παρκαλῶ νὰ σβύσου.

Στ. 145. ἀποῦ... τή. 146. περίσσια. 149. ἐφιλοῦσα. Λεῖπει ὁ στί-
 χος 150. Στ. 151. μὰ ἀπ. 152. τῶν ἰδού... περίσσια. 153. ἤρπαξε
 τὸ ἕνα... ἀπού. 154. ἐξέσκισέν το, κ' ἤφάν το μέ. 155. καὶ τ' ἄλλου
 ἀποῦ ἐπόμεινε... ἐλυπήθη. 156. ὥρα μπλεῖδ. 158. μπήσει. 159·
 περίσσια. 161. εἶνχι. 162. περιστέργια κί ἀμμάδι. 163. Μηδέ. 164.
 νὰ δούσινε. 165. μὰ ἀνά.

Κί ἀπῆς τὸ πρᾶμμα γίνηκε, μὴ στέκεσαι σὲ θλίψι,
γιατί σὲ τούτῃ τῇ δουλειᾷ γιατρεῖά δὲ θέλει λείψει·
κί ἄλλα ἄν τούτα ἴγνησα καὶ φυτάστησα μὲ γνῶσι,
κί ἡ γνῶσι ἔς τοῦτο δύνεται τέλος καλὸ νὰ δώσῃ.

170

Φρόνιμο τὸν Πανάρετο κί ἀδυνατὸ γωρίζω,
γιαῦτως πῶς βρίσκει σήμερο στράτα καλὴν ὀλπίζω
νὰ ἔηλωθοῦν ἢ προξενεῖαίς τούταις γιὰ δᾶ, καὶ πάλι
βοηθήσει θέλωμ' ὅλοι μας πᾶσά σας χρεῖαν ἄλλη·
κί ἔτσι τὴν πρίκκ ζύγωξε καὶ τὰ περίσσια βάρη,
κί ἡ πληγωμένη σου καρδιά παρηγοριὰν ἄς πάρῃ.

175

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Μὲ τέτοια σπλαχνικὴ ἴμιλιὰ κάμε νὰ ξεύρησ, νένα,
πῶς μοῦ ἴγανες τὰ σωθικὰ τὰ πολυπληγωμένα,
τώρα τὸν νοῦ μου ἐσύστεψες, τώρα καλὰ κατέχω
πῶς τόπο μάννας ἀκριβῆς δίκηα περίσσια σ' ἔχω.

180

Γύρεψε τὸν Πανάρετο λοιπό, κί ἀπ' ὄνομά μου
τοῦ ἔπε πῶς τότε καρτερῶ μέσα ἔς τὴν κάμερά μου,
γιὰ νὰ μπορέσωμε μαζὶ στράτα καμμιά νὰ βροῦμε,
πρὶ μᾶς πλακώση πλειότερη ζάλη, νὰ βοηθηθοῦμε.

Στ. 167. μ' ἀπῆς τὸ σφάλμα ἐγίνηκε. 168. κί εἰς τούτῃ. 169. σά... ἐγίνησα μὲ φυτάστησα ἔς τὴ γνῶσι. 171. τό. 172. καλιά. 173. ἐδᾶ. 174. βοηθήσει θέλωμε ἔς κάθα σας. 175. περίσσια. 177. ἐμιλιὰ. 178. πολὺ πρικαμένα. 180. ἔς τόπο... ἀκριβῆς μὲ πλεῖσο δίκηο. 181. τό. 183. καμμιά. 184. βοηθηθοῦμε.

Σ Κ Η Ν Η Τ Ρ Ι Τ Η .

N E N A μοναχὴ μιλεῖ.

N E N A .

- 185 Χρειά μου ἴν, ἀνέν καὶ πεθυμῶ νὰ μὴ σφαγῇ, ἴ ἀφήσω
 τσῆ καταδίκαις ἴς μιὰ μερὰ, χρειά μου ἴναι νὰ βοηθήσω
 νὰ ξηλωθοῦν ἠ προξενειαῖς, γιὰτ ἠ φωτιά ἠ μεγάλη,
 ὄντε πετᾶ τσῆ λόχαις τσῆ σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη,
 τόσα δὲ σβύνετ' εὐκόλα· κί ὁ πόθος σὺν πληθήνει
- 190 μέσα σὲ κανενὸς καρδιά καὶ βασιλειὸς τσῆ μείνει,
 δὲν εἶναι μπορεζάμενο νὰ τόνε ξεριζώση
 μ' ὄσαις φοβέραις καὶ βουλαῖς μπορεῖ κανεὶς νὰ δώτη.
 Ὡ πρᾶμματα τὸ σήμερο τοῦ κόσμου πῶς περνᾶτε!
 κρίνω τὸ πῶς κάλλιά ἴτονε κανεὶς νὰ μὴ γεννᾶται,
- 195 γιὰτὶ δὲν εἶναι μπορετὸ μηδένας νὰ περάση
 ἴς τὸν ἄλλον κόσμο, διχωστὰς πάθη νὰ δοκιμάση.
 Πλοῦσοι καὶ μπορεζάμενοι, φτωχοί, μικροὶ καὶ δοῦλοι,
 τσῆ τύχης ἀποκατωθιδ βλέπω πῶς στέκουν οὔλοι,
 κ' ἠ τύχη σὺν ἀσύστατη μηδένα δὲν ἀφίνει,
- 200 παρ' ὅσο τσ' εἶναι μπορετὸ τόσο νὰ τόνε κρίνη·
 μὲ πλειὰ παρ' ἄλλου; συντηρῶ πῶς πάντα τσῆ γυρεύγει
 τσῆ βασιλειὸς ἴς τὸ δύνεται πᾶσ' ὄρα νὰ παιδεύγη.
 Ὡφου, καὶ πόσοι λογισμοὶ καὶ πόσα βᾶσαν ἄλλα
 μέσα ἴς τὸ νοῦν τω; κατοικοῦν, πόσα κακὰ μεγάλα
- 205 σφαλίζουν τσῆ καρδιᾶ; τῶνε... πόσα κρατοῦ χωσμένα

πάθη μὲ τὰ φορέματα τὰ παραχρυσωμένα,
 κί ἄλλοι πῶς δὲ λογιάζουσι ποσῶς τὰ βάσανά τως,
 κί εἰς πόση στέκει ὀλημερῆς τρομάραν ἢ καρδιά τως,
 περίσσια καλορροϊζικούς τση κρᾶζουσι καὶ μεγάλους
 ἔς τοῦτο τὸν κόσμον οἱ λωλοὶ παρὰ τσ' ἀνθρώπους τσ' ἄλλους! 210
 μ' ἂν ἔναι καὶ κανεῖς καλὰ ἔς τὸ λογισμόν του βάλλει
 τσ' ἔγνοιαις ἀποῦ τση τυραννοῦ, κάλλιὰ ἔχει ἔπει πᾶσ' ἄλλη
 τύχη παρὰ τὴν τύχην τως, καὶ μὲ περίσιον κόπο
 χειρότερος ἀπ' ὀλονῶ τῶν ἄλλονῶν ἀθρῶπω
 ἔπειν ἤθελε, νὰ πορπατῆ νὰ βγάνη τὸ ψωμίν του 215
 παρὰ μὲ τὴν ζωὴν τωνε ν' ἀλλάξῃ τὴν δικὴν του.
 Κί ἀπόχει λάθος ἔς τὰ μιλῶ, τ' ἀμμάτιά τ' ἄς γυρίσῃ
 καὶ τοῦ δικοῦ μας βασιλαιοῦ τὴν τύχη ἄς συντηρήσῃ,
 καὶ θέλει δεῖ μὲ ποιούς καῦμούς ἔχει ὡς ἔδ᾽ φερμένη
 τὴν πικραμένη του ζωή, κί ἀποῦ τὴν περασμένη 220
 τσ' ἐρχόμεναις ἀνάπαψες· μπορεῖ νὰ λογαργιάσῃ
 καὶ ἔξομπλιν ἀπὸ λόγου του γιὰ τσ' ἄλλους τως νὰ πιάσῃ·
 μάχαις καὶ πρίκαις καὶ ζηλιαῖς, πολέμοι καὶ θανάτοι
 τὴν πικραμένην του καρδιά πάντ' ἄσῃ γεμάτη,
 καὶ τῶρ' ἀποῦ λογαργιάζε πῶς εἶν' ἀναπαυμένος, 225
 ἔς ἔντα κατάρθε σήμερον βλέπετ' ὁ πικραμένος!
 ὦ κύρη κακορροϊζικε, καὶ πῶς νὰ τὸ γροικήσῃς
 τὸ σφάλμα τσ' Ἐρωφίλης σου καὶ νὰ μπορῆς νὰ ζήσῃς!
 γιὰτὶ δὲν τὸ ἔχω μέσα μου ποτὲ γιὰ μπορεμένο
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα πάντα του νὰ στέκεται χωσμένο 230
 τὸ πρᾶμμιν ὅπου μιὰ φορὰ τοῦ ἡλιοῦ γῆ ἀκτίνες δοῦσι,
 κουργῶ ἀνημπόρετο ποτὲ δὲν εἶν' νὰ τὸ κρατοῦσι,
 κ' ἐκεῖνον ἀπ' ἐργάζεται πᾶσα κανεῖς, νὰ ἔχῃ

Στ. 233. ἀποῦ... κάθα κανεῖς.

- τὸ κρῖμα μόνο 'ς τὸ 'στερο 'ς ὄλους· ξεφκνερόνει.
 235 Μά, τὸν Πανάρστο θωρῶ καὶ μὲ τὴν ὄρα 'μπαίνει,
 κ' ἔχει κλιτὸ τὸ πρόσωπο, τὴν ὄψιν τ' ἀλλαμμένη...

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καὶ ΝΕΝΑ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Κρίνω τὴ σκόνι τὴ φιλή-μι' ἀνεμικὴ μεγάλη
 νά'διασκορπίση δὲν μπορεῖ σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη,
 καθὼς μπορεῖ τὸ ροϊζικὸ δίχως περίσσιον κόπο
 240 καὶ διασκορπᾶ, ὄντε τοῦ φανῆ, τσ' ἐλπίδες τῶν ἀθρώπων·
 τὴν Ἐρωφίλη τ' ἄπονο μ' ἔκαμε ν' ἀγαπήσω
 καὶ τσ' ὕστεραις καλομοιργιαῖς τοῦ Πόθου νά γνωρίσω,
 καὶ τῶρα ξάφνου ἔγυρισε καὶ θε νά μοῦ τὴν πάρη,
 γιὰ νά μ' ἀξίωση βάσκανα, πάθη, καυμοῦς καὶ βάρη!
 245 μὰ σφαίνει, ἂν ἦναι καὶ θαρρεῖ πλείσιο καιρὸ νά τὸ 'χω,
 γιὰτι νά πάρω θάνατο πρικότατο κάλλιό 'χω,
 'ς τὸν ἄδην ἔχω πλειὰ καλλιὰ πάντα νά τυραννοῦμαι,
 παρὰ 'ς τὸν κόσμο ζωντανὸς δίχως τση νά κρατοῦμαι.

Ν Ε Ν Α.

- Δὲν τοῦ γροικῶ τὸ τί 'μιλεῖ, καὶ θά παρασιμῶσω,
 250 τὸ λογισμὸν τ' ἂν ἤμπορῶ πῶς στέκεται νά γνῶσω.

Στ. 234. τό... ἐμπαίνει. 236. ὄψιν ἀλλαμμένη. — Πανάρστος Νένα.
 237. μιὰ. 238. μιὰ. 239. περίσσο. 240. τσῆ. 242. καλομοιριαῖς.
 243. ἀξίφνου ἐγύρισε. 244. μοῦ ἀξίωση πλειότερα πάθη. 245. σφά-
 νει... πλείσο... νά τὰ 'χω. 247. ἐγὼ πλειὰ. 248. 'ς τό... κρα-
 τοῦμαι. 249. Δέ. 250. του.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Δυὸ προξενεαῖς γιά λόγου τῆ δυὸ βασιλειῶν μεγάλων
καὶ μπορεμένων ἤρθασι, κ' ὡς λέσι χωρὶς ἄλλο
τοῦ 'νοῦ τως θέλει ὁ βασιλεῖος γυναῖκα νά τὴν δώσῃ,
καὶ θέλει τὸν καλλίτερον ἀπὸ τῆ δυὸ νά γνώσῃ·
γιαῦτως μὲ βιά μου μῆνυσε νάρθω νά μ' ἐρωτήσῃ,
καὶ μπιστεμένη ὡς πάντα του βουλή νά μου ζητήσῃ.

255

N E N A .

Τῆ προξενεαῖς ἐγροίκησε, γιά κείνο πρικαμένο
τόσα πολλὰ τότε θωρῶ 'ς τὴν ὄψιν ἀλλαμμένο .

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

᾽Ω μοῖρά μου πρικώτατη κ' ἄπονο ροιζικό μου,
κ' ἔντα γοργὸ τὴν πλερωμὴ βρίσκω 'ς τὸ φταίσιμό μου!
καλὰ καὶ φταίσιμό ποτε γῆ κρῖμα δὲ μποροῦσι
ὄσοι κ' ἂν τὸ γροικήσουσι μὲ δίκηο νά τὸ ποῦσι.
Χρυσάφι δὲ μ' ἐκόμπωσε, δὲν μ' ἐνικῆσ' ἀνθρώποι,
δὲ μ' ἐπλανέσαν βασιλειῶν χαρίσματα, οὐδὲ τόποι,
μὰ σπλάχνος κόρης ὁμορφῆς καὶ κάλλη πλουμισμένα
τόση φωτιά 'ς τὰ σωθικά μου βῆξαν τὰ καυμένα,
κ' ἔσφαλ', ἂν ἔναι καὶ 'μπορῶ σφάλμα νά νοματίσω
τούτην τὴν ἀξιά μου παντρειά μὲ δίχως πόνου πλείσιο.
Τυφλὸς τυχαίνει πάντα του νά 'ν ὄτινος μισοῦσι
τ' ἀμμάτιά του μιᾶς κορασιάς τὰ κάλλη νά θωροῦσι,
κ' ὄποιος τὰ βλέπει καὶ ζημιὸ δὲν ἄφτ' ἢ πεθυμιά του

260

265

270

Στ. 251. βασιλειῶ μεγάλω. 252. μπορουμένων... δίχως ἄλλο. 253.
τῆ. 254. τὸ καλλίτερο. 261. γῆ σφάλμ. 263. χρυσάφι... νικῆσα.
264. μὲ πλανέσα βασιλειῶ. 266. ἐρβξαν, ὄχ ὄϊμένα. 267. κ' ἔσφαλα.
268. ἀξία... δίχως κρῖμα. 269. νά 'ναι. 270. μιᾶς κορασιάς. 271.
ἄφτει.

νά τὰ χαρῆ, τότε κρατῶ δίχως τὰ λογικά του·
 μὰ πλεία παρ' ἄλλο πελελὸ καὶ δίχως γνῶσι κρίνω
 κι' ὀλοτενιάς μὲ δίχως νοῦ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνο
 275 ἀποῦ 'μπορεῖ μὲ τσ' ὁμορφιαῖς μιᾶς κόρης νὰ χαρίση
 παράδεισο 'ς τὰ μέλη του, καὶ κείνος τὴν ἀφήση.

N E N A.

Κόλασι καὶ κακομοιργιά τυχαίνει νὰ τὴν κρᾶζης,
 κι' ὄχι ποτὲ παράδεισο τὸν πόθο νὰ λογιάζης!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τὴν ἐμιλιάν ἐγροίκησα τσῆ νένας τσῆ κεραῖς μου,
 280 κι' ὄλα σιγοτρομάξασι τὰ φύλλα τσῆ καρδιάς μου.

N E N A.

'Η Ἐρωφίλη μ' ἔστειλε νάρθω νὰ σὲ ξεδράμω,
 Πανάρετε, κι' ὄσο μπορῶ γλήγορα νὰ σὲ κάμω
 'ς τὴν κάμερά τση νὰ βρεθῆς, ποῖς ἐκ τοῦς βασιλαιάδες
 γιὰ νὰ τσ' εἰπῆς εἶναι καλλιὰ, 'ποῦ τσῆ προξενητάδες
 285 τσῆ πέψασι, γιὰ νὰ μπορῆ τὸ κάλλιό τως νὰ πάρη
 μὲ τὴν εὐκή μας καὶ τῶν δυὸ καὶ τοῦ θεοῦ τὴ χάρι.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γύρισαι 'πέ τση κ' ἔρχομαι μετὰ χαρᾶς· μὰ τώρα
 ἐκ τὰ παβιώνια ποῦ 'μουνε νάρθω δεκά 'ς τὴ χώρα
 μου μῆνυσεν ὁ βασιλειός, καὶ πάγω νὰ γροικήσω
 290 τὸν ὀρισμὸν του βιαστικά· μὰ, τῷμου καὶ γυρίσω
 θέλω βρεθῆ ὄσο μπορῶ γλήγορα μετὰ κείνη,
 τὸν λογισμὸν μου νὰ τσ' εἰπῶ μὲ πλείσις πιστισσύνη.

Στ. 274. ὀλότενα... ἄθρωπον. 275. τσῆ... μιᾶς. 277. κακομοι-
 ριά... τόν. 278. νὰ ὀνομάζης. 280. εἰσιγοτρομάξασι. 282. 'ς τῆ.
 285. τὸ κάλλιόν τως. 286. εὐκή μας ὀλονῶ. 288. ἐδεπῆ. 292. τὸ λ...
 πλείσις ἐπιστισσύνη.

Μὰ πῶς τὸ ἄρεστος ἢ προξενεαῖς, πῶς δείχνῃ ἢ γῶρεζί τση;
 πρικαίνεται ἢ χιρίεται; τάχα πονεῖ ψυχὴ τση
 νὰ μᾶς ἀφήσῃ;

N E N A.

Ἐλέπω τη καὶ συχαναστενάζει, 295
 καὶ βαρεμένη κάθεται καὶ μοναχὰς λογιάζει,
 γιαῦτως λογιάζω πῶς πονεῖ νὰ μᾶς ἐξεχωρίσῃ ·
 μὰ τὸν κουρφό ττη λογισμὸ ποιὸς; ἤμπορᾷ γνωρίσῃ;
 Συνήθεια εἶν' τῶν κορασιῶν, Πανάρετε, νὰ κλαῖσι
 ὄντα τσῆ προξενεύουσι, κί ὄχι ὀλονῶ νὰ λέσι, 300
 μὰ ἔς τὸ ἄστερο συβάζουνται κ' εἶναι φχαριστημέναις
 τσῆ τύχης τwane τσῆ καλῆς; πῶς εἶναι παντρεμέναις.
 Μὰ πάγω τὴν ἀπόφασιν ἀποῦ ἴπες νὰ τσῆ δώσω.

. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Πήγαίνε, κί ἄς μὲ καρτερεῖ σάν εἶπα σὲ καμπόσο.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχὸς μιλεῖ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γεῖς ἀποῦ τὴν πλουτότητα δὲν ἔχει γνωρισμένη 305
 μὲ τὴν φτωχιά περνᾷ ζωὴ καλὴ κί ἀναπαύμενη ·
 γεῖς ἀποῦ γεννηθῆ τυφλὸς δὲν ἔχει χρειὰ τὸν ἥλιο
 ἔς τὸ λαμπυρὸ νὰ κάθεται, γῆ εἰς μαυρισμένο σπήλῃο ·
 γεῖς ἀποῦ δρόσος κρυοῦ νεροῦ ποτέ του δὲ γνωρίζει

Στ. 293. δείχναι ἢ ὀρεζί τση. 294. ἢ ψυχὴ. 295. συχιά καὶ ἀνα-
 στενάζει. 297. ἀποχωρίσῃ. 299. συνῆθι εἶν' τῶ κορασῶ. 300. κί ὄντε...
 ὄχι. 302. γιὰτ' εἶναι. 303. ἀπόκρισι. — Λείπει τὸ μιλεῖ. 305. τὴ
 πλουστότητα. 306. καλὴ, χαριτωμένη.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤΡ.

5

- 310 δὲν τὸ ζητᾶ ἔς τὴν δίψαν του μηδὲ ποσῶς τὸ χρῆζει·
καὶ γεῖς ἀποῦ δὲν εἶχε ἔμπῃ ἔς μιᾶς κορασίδας χάρι,
πρίνα νὰ πιάσῃ δὲ μπορεῖ, νεῖδον ἄλλο ἂν καὶ πάρη.
Μὰ ποιὸς νὰ πέσῃ σὲ φτωχιά ἔς τὰ πλούτη μαθημένος
καὶ νὰ μὴν ἔχῃ βάσανα πᾶσα καιρὸ καυμένος;
- 315 ποιὸς μὲ τὸ φῶς τῶν ἀμματιῶν ἔς τὴ γῆ ποτὲ γεννᾶται
κὶ ὥστε νὰ ζῆ, σὰν τυφλωθῆ, νὰ μὴ μοιρολογᾶται;
ποιὸς μὲ γλυκὺ καὶ κρυὸ νερὸ τὴν δίψαν του νὰ σβύσῃ
καὶ νὰ τοῦ λείψῃ ἔς τὸ ἴστερο καὶ νὰ μπορῆ νὰ ζήσῃ;
γῆ ποιὸς μιᾶς κόρης ὁμορφῆς φιλιὰ κὶ ἀγάπῃ χάνει
- 320 καὶ νὰ μὴν ἔχῃ πεθυμιὰ πάραυτας ν' ἀποθάνῃ;
Πλουσιοφραμένος τὴν δροσιὰ καὶ χορτασμένος ἡμου
καὶ πλείσια καλορροϊζικὸν ἐκράτου τὸ κορμί μου,
βρῦσι χιονάτῃ κρυότατο νερὸν ἐπότιζέ με,
τὰ σωθικά μου γιάτρευγε κὶ ὄλον ἐδρότιζέ με·
- 325 δυὸ ἥλιοι ἔς ἓνα κούτελο βαλμένοι φῶς μου δίδα
καὶ φωτεραῖς τῶν νύκτες μου σὰ μεσημέριν εἶδα·
μιὰ κορασίδα εὐγενικὴ παρὰ γυναῖκων ἄλλη
μὲ δίχως ταῖρι τὸ ὁμορφιάς κ' εἰς τὰ περίσσια κάλλη
τὸ ἐλπίδες τὸ εἶχεν εἰς ἐμὲ κὶ ὅλη τῆν ἀγάπῃ
- 330 κὶ ὅλημερῆς πασίχαρο μ' ἐκράτιε τὸν ἀζάπῃ·
κ' ἐδᾶ σὲ πόσο κίντυνο στέκομαι καὶ τρομάσω
νὰ μὴν ἀλλάξῃ ἡ τύχη μου κὶ ὄλα ζημιὸ τὰ χάσω,
φτωχὸς νὰ μείνω τὸ ζημιό, τυρλὸς καὶ διψασμένος
καὶ διχωστάς τὴν κόρη μου τὴν ὁμορφῆ ὁ καυμένος!..

Στ. 311. ἀποῦ... ἐμπῆ. 312. νὰ πάρη. 314. κίθα καιρό. 315.
ἀμματιῶ. 316. σὰ τυφλωθῆ νὰ μὴ παραπονᾶται. 320. πεθυμιὰ. 321.
πλούσιος φραμένος. 324. ἐγιάτρευγε. 325. εἶδα. 327. μιὰ. 332. γυ-
ρίση... γιαμιὰ.

μ' ἄν ἔναι κ' ἤτονέ ποτε τοῦτο μελετικό μου 335
 καλλιὰ 'το νᾶχα γεννηθῆ δίχως τῶν ἀμματιῶ μου,
 καλλιὰ 'το νά 'χά 'σθαι τυφλός, καλλιὰ 'το διψασμένος
 μέρα καὶ νύκτα τὸ νερὸ νά τὸ ζητ' ὁ καυμένος,
 καλλιὰ 'το τσῆ σάτταις του νά 'θελε φαρμακέψει 340
 ὄντὲν ἐβάλλη ὁ Ἔρωτας νά 'ρθη νά με δοξέψη,
 νά 'χα 'ποθάνει τὸ ζημιό, καλλιὰ 'τονε νά βάλλη
 'ς τόσσην περίσσιαν ὄργητα καὶ κάκητα μεγάλη
 τὴν κόρη μου τὴν ὁμορρη θάνατο νά μοῦ δώση
 καὶ τσῆ καυμένης μου καρδιᾶς τὰ πάθη νά τελειώση, 345
 παρὰ περίσσια σπλαχνικός νά θε νά μοῦ χάριση
 πλειὰ παρ' ἀπ' ἀποκότησεν ἡ γλώσσα νά ζητήση,
 κ' ἐδᾶ νά θέλῃ ἀλύπητος τὰ μῶχει χαρισμένα,
 ἀπῆτις τὴν γλυκότητα ἔχω δοκιμασμένα,
 ν' ἀφήσῃ νά μοῦ πάρουσι, νά βρυαυαστενάζω
 κι ὀλημερνῆς θυμῶντάς το τὸν θάνατο νά κράζω. 350
 Ποτές τὴν σπλαχνικὴ θωριά, ποτέ τὰ ἤθη 'κεῖνα
 ἀποῦ ποτέ νά στέκωμι σὲ πρίκα δὲν ἀφίνα,
 ποτές τὰ λόγια τὰ γλυκὰ ὅπου 'χασίνε χάρι
 'ς τὸν οὐρανὸ νά κάμουσι τὸν ἥλιο νά σταλάρη,
 ποτές τὸ γέλοιο τ' ὁμορφο τὸ τρυκτικό ποῦ 'κράτει 355
 χαρὰ τὴν δόλιά μου καρδιὰ πᾶσα καιρὸ γεμάτη,
 ποτές ἐκεῖνο τὸ φιλή ἀπ' ἀνοιγοσφαλίζει
 τσῆ πόρταις τσῆ παράδεισος καὶ τσῆ καρδικῆς δροσίζει,

Στ. 335. ἦναι. 336. χωρίς. 337. νά 'μουνα τυφλός. 338. ζητῶ δ.
 345. περίσσια. 346. πλειὰ ποῦ ποκότησεν. 348. τὴ γλυκότητη τως ἔχω
 δικιμασμένα. 349. βρυαυαστενάζω. 351. τὰ κάλλη ἐκεῖνα. 352. δὲ
 μ' ἀφίνα. 353. ἀποῦ ἔχουσίνε. 355. ἀποῦ. 356. κάθη καιρὸ. 358. τὴ
 πόρτα.

- 360 νά θυμηθῶ πῶς ἔχασα καὶ νά μηδέν ἀρπάξω
 μαχαίρι τὴν καυμένη μου καρδιά ζημιῶ νά σφάξω!
 Θεέ μου, τέτοια παιδαγωγία μὴ δώσης ἔς τὸ κορμί μου,
 μὰ πρῶτας μὲ τὸν θάνατο τέλειωσες τὴ ζωὴ μου.
 Μὰ δῶ θωρῶ τὸ βασιλεῖόν... ὦφου, καρδιά καυμένη,
 κ' ἔντα μαχαίρι καὶ φωτιά σήμερο σ' ἀνημένει!

Σ Κ Η Ν Η Ε Κ Τ Η .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- 365 Τόσα μὲ σφίγγει ἡ πεθυμιὰ κ' ἡ ὄρεξι νά κάμω
 τοῦτ' ἀπὸ μένα τὸν πολλὰ πεθυμημένο γάμο,
 ἀπεῦ καμμιάν ἀνάπαψι δὲν ἤμπορῶ νά δώσω
 οὐδὲ τοῦ νοῦ, οὐδὲ τοῦ κορμιοῦ, παρὰ νά τὸν τελειώσω·
 370 καὶ τσ' ἔγνοιαι μόνον ἐτουνῆς θεῖ ἀκλουθῶ ξοπίσω.
 Μὰ τὸν Πανάρετο θωρῶ σὰν ἔχα μηνυμένα...
 στρατιώτη πλειὰ προθυμερὸν δὲν ἔχω γνωρισμένα!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

ὦ τιμημένε βασιλεῖ, τὴν ὑψηλότητά σου
 χίλια καλῶς τὴν ἠύρηκα...

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- 375 Πανάρετε, ν' ἀφουκραστῆς τὸ πῶς τὸ ροιζικό μου
 χίλιας χαραὶς καθημερὸν δίδει τῶν γερκτειῶ μου.

Στ. 359. ἔχασα. 360. τή. 364. ἰδῶ. -- Βασιλέας, Πανάρετος. 366.
 τοῦτο.... τό. 368. τό. 369. θά. 370. μοναχὰς τουνῆς. 371. τό.
 376. τῶ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τσῆ φρόνιμους τὸ ροιζικὸ κί ὄλους τσῆ προκομμένους
 πάντα χαираάμενους κρατεῖ καὶ καλοκαρδισμένους ·
 κ' ἡ ἀφεντιά σου ἀνάμελος δὲν κερτερεῖ νά πάρῃ
 ἀπ' ὧστ' ἂν ἐγεννήθηκε κικμιιά 'πὸ κείνο χάρι,
 μὰ μὲ τσῆ στράταις τσ' ἀρετῆς τὸ κάμνεις καὶ γυρεύγει
 τσῆ κόπους σου τσ' εὐγενικούς δίχως νά σ' ἀντιμεύῃ.

380

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Πόσους πολέμους καὶ μαλλικίς μὲ τὸν Πέρσο 'χα κάμει
 καὶ πέρα τῆς 'Ανατολῆς τῷ βασιλειῶν ἀντάμη,
 καὶ πόσοι ἀπὸ τῆ μιὰ μερὰ κί ἄλλην ἐσκοτωθῆκαν,
 καὶ πόσοι τόποι ῥήμαξαν, πόσαις ἐχαλαστῆκαν
 χώρως ἐμένα κ' ἐκεινῶν, κανεὶς καλλίτερά σου
 νά τὸ κατέχῃ δὲ μπορεῖ, γιατί 'ς αὐταῖς πάντ' ἄσου
 πρῶτος ἐκ τὰ φουσάτα μου, κ' ἐσ' εἰς ἀπὸ τῆ χώρα
 τούτη νά φύγουν τσ' ἔκχμες δίχως τιμὴ μιάν ὄρχ.

385

390

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Κατέχω το, θυμοῦμαί το, καὶ χαίρομαι περίσσα
 γιατί πῶς ἔχεις 'μπόρεσι τσ' ἔκαμα κ' ἐγνωρίσα
 καὶ τρέμουν καὶ φοβοῦνταί σε, καὶ δὲν ἀποκοτοῦσι
 ἔξ' ἀπὸ τσ' ἐπαρχιαῖς τῶνε σάν πρῶτας πλεῖο νά βγοῦσι
 νᾶρθου νά μᾶς πειράξουσι... μάλιστ' αὐτοὶ ἀνημένου
 πόλεμον ἀπὸ λόγου μας, κί ὡσάν τοῦ περκαμένου

395

Στ. 380. ἀπὸ δταν... κικμιιά ἀπό. 381. κανεὶς. 382. σοῦ. 383.
 Πέρσο εἶχα. 384. μὲ τῷ βασιλειῶ τσῆ 'Ανατολῆς. 385. πόσῶν ἀπ'
 τῆ μιὰ... ἄλλη. 386. ἐρμιάξει... ἐχαλαστῆκα. 387. ἐκεινῶ, κια-
 νεὶς. 389. εἰς τὰ... ἐσὺ 'σου ἀπὸ ἐκ τῆ. 390. φύγου... μιάν.
 392 ἔχεις δύνάμες. 393. τρέμου. 394. εἶω δποῦ... σά... μπλεῖο.
 395. μάλιστα. 396. ὧσα.

τῇ Πέρσῃα, τρέμουν δυνατὰ νὰ μὴ τὸν πάθουν πάλι
καὶ πάντα ἄνωγ σὲ σκότισι στέκουν πολλὰ μεγάλη.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ .

- Τούτα λοιπὸν τὰ βάσανα καὶ ἡ μαλλιαῖς νὰ πάψουν
400 γλήγορ' ἐλπίζω, διχωστάς μέσα μας πλειὸ νὰ ἔξάψουν,
γιατὶ καὶ οἱ δυὸ συβαστικοὶ ξεύρω μὴνύσασι μου
τοῦ 'νοῦς ἀπὸ τῶν δυό τωνε νὰ δώσω τὸ παιδί μου
γυναϊκὰ του καὶ ταῖρίν του, καθὼς οἱ νόμοι ὀρίζουν,
καὶ τότες φίλον καὶ ἐδικὸν καλὸ νὰ με γνωρίζουν.
- 405 Κ' ἔτσ' οἱ προξενητάδες τως σὲ τούτη μας τὴ χώρα
στέκουν γιὰ τὴν ἀπόκρισιν τὴν ἐδικὴ μου τῶρα
καὶ ἄλλοιῶς νὰ κάμω δὲ μπορῶ, πρὸς νὰ τήνε δώσω
τοῦ 'νοῦς τωνε, νὰ λαφρωθῶ ἔς τὰ γέρα μου καμπόσο
καὶ ἔτσι τῇ τῶπα σήμερο, καὶ αὐτὴ ἄρχιτε νὰ κλαίγη
410 καὶ ἀπὸ τὸ πλάγι μου ποτὲ δὲ θέλει νὰ βῆγη, λέγει,
γιὰ νὰ ἴναι σὰν παιδί καλὸ πάντα ἔς τὴ δούλεψί μου,
ὥστε νὰ στέκη ζωντανὸ ἔς τὸν κόσμον τὸ κορμί μου.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- Κάμνει σὰν εἶναι τὰ παιδιὰ νὰ κάμνουν κρατημένα,
περιττοπλεῖας γιὰτὶ ποτὲ δὲν ἔχει γνωρισμένα
415 μάννα, καὶ τὴν ἀγάπη τῇ μόνον ἔς ἐσένα ἔχει
καὶ φαίνεται τῇ βαρετὸ μακρὸ ἀπὸ σὲ ν' ἀπέχη.

Στ. 397. τρέμου... τὸ πάθου. 398. στέκου. 399. καὶ ἡ ἐχθρῆταις
νὰ πάψου. 400. γλήγορα ὀλπίζω μέσα μας, με δίκως μπλειὸ νὰ ἔξ-
ψου. 401. ξεύρω ἐμηνύσασι. 403. ὀρίζου. 404. φίλον καὶ ἐδικό... γνω-
ρίζου. 405. καὶ οἱ προξ. 406. στέκου. γιὰ τὴν ἀπόφασιν... μας. 410.
πλάγι. 411. σά. 412. ὥστε ἀπὸ νὰ ἴναι. 413. κάμου. 415. ἐσέναν.
416. πάντα ἀπὸ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ναίσκε, μὰ νά'χη ἀπομονή κι' αὐτὴ κ' ἐγὼ τυχαίνει,
γιατὶ μὲ τέτοιους βασιλείους καλὰ 'ναι παντρεμένη .

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Δὲ βλέπω χρειὰ μηδὲ καμμιά νὰ σφίγγῃ τὸ παιδί σου
ν' ἀφήσῃς νὰ τὸ κάμουσι ταῖρ' ἴως οἱ ἐχθροὶ σου·
μικρότερ' εἶναι παρὰ σέ, φοβοῦνται, τρέμουσί σε,
γιὰ τοῦτ', ἀφέντη, γιὰ δικὸ ξεῦρε γυρεύουσί σε .

420

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Σώνει... δὲ σ' ἐκραξά δεπᾶ γιὰ νά'χω τὴν βουλή σου,
μὰ θέλω μόνο σήμερο τούτη τῇ δούλεψί σου·
τὴν θυγατέρα μ' ἄγωμε νὰ βρῆς νὰ τσῆ μιλήσῃς,
κι' ὅσο μπορέσεις γύρεψαι νὰ τήνε συργουλίσῃς
νὰ συβαστῆ νὰ παντρευτῆ μ' ὅποιο ἀπ' αὐτοὺς θελήσῃ
καὶ στανικῶς τσῆ νὰ γενῆ τὸ πρᾶμμα μὴν ἀφήσῃ .

425

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Χρειὰ 'ναι τ' ὀρίζεις νὰ γενῆ μ' ἓνα ἓνα καὶ μ' ἄλλο τρόπο...
ὦ κακορροϊζικώταται, ἐλπίδες τῶν ἀθρώπων !

430

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ .

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ μοναχὸς 'μιλεῖ .

Ἦδη καὶ τσῆ κόλασις τσῆ σκοτεινῆς καυμένης
ψυχῆς, μὲ λόχαις καὶ φωτιαῖς πάντα τυραννισμέναις,

Στ. 417. κ' ἐγὼ κι' αὐτή .

Λείπουσιν οἱ στίχοι 419-464 .

- καινούργι' ἀκούσετε φωτιά καὶ λόχη πλειὰ μεγάλη
 καὶ παιδωμὴ χειρότερη παρὰ ποτὲ καμμὶ ἄλλη!
- 435 Τὴν Ἐρωφίλη ἀφέντης μου θέλωντας νὰ παντρέψῃ,
 προξενητὴ ἄλλο σήμερο δὲν ἦρε νὰ τῷ πέψῃ
 μόνον ἐμέ, τὸν ἄντρα τῷ, γιὰ νὰ μπορᾶ γνωρίσω
 πρικὺ κι' ἀδέξιο θάνατο δίχως νὰ ξεψυχῆσω!
 Βασανισμένη μου καρδιά, νοῦ μου διασκορπισμένη,
- 440 τυρannisμένη λογισμὲ καὶ κατακουρασμένη,
 ποιά μέλλετε νὰ πιάσωμε στράτ' ἐρημνέψετε με,
 κ' εἰς τὸ μικρότερο γκρεμνὸ νὰ πέσω δεῖξετέ μου!
 τὸ βασιλεῖο ἔγροικήσετε τ' ἔχει ἀποφασισμένα,
 καὶ νὰ τὸν κάμῃ δὲ μπορεῖ πρᾶμμα ποτὲ κανένα
- 445 ν' ἀλλάξῃ γνώμην, ἢ καιρὸ νὰ βάλῃ κιὰς ἔς τὴ μέση·
 κ' εἰς μιὰ κλωστή μπικμπικερὴ κρέμομαι ὅταν τὸ λέσι,
 γιὰτὶ ἄλλη ἐλπίδα, σὰ θωρῶ, δὲν ἔχω τῷ ζωῆς μου
 παρὰ τὸν πόθο μοναχὰς τῷ κόρης τῷ ὁμορφῆς μου.
 Μ' ἀνὲν κι' ὁ φόβος τοῦ κυροῦ τὴν κάμει νὰ θελήσῃ
- 450 μ' ἐν' ἀπ' αὐτοῦς νὰ ἔπαντρευτῇ καὶ μένα νὰ μ' ἀφήσῃ,
 ποι' ἄλλο παρὰ τὸ θάνατο βοηθὸ μου πλειὸ τυχαίνει
 ἔς τούτην νὰ κράζω τὴ δουλειὰ τὴν πολυπικραμένη;
 Τὰ παρακάλια δὲ χωροῦν, τὰ δάκρυα δὲ φελοῦσι,
 δροσιὰ δὲ ξίζουν τίποτας, κι' ἄρματα δὲ μποροῦσι
- 455 νὰ κάμουνσι καθὼς ζητᾶ καὶ θέλ' ἡ πεθυμιά μου,
 νὰ στέχωμέσθα ὡς ἡμεστα ταῖρι μὲ τὴν κερά μου·
 θάνατος μόνον τὸ λοιπὸν... τοῦτ', ἂν ἴσως καὶ λάχῃ,
 νὰ δώσῃ τέλος ἔς τῷ καρδιάς μπορεῖ μόνο τὴ μάχῃ·
 κι' ὁ θάνατος τὰ πάθη μου πῶς νὰ τελειώσῃ τάσσω,
- 460 γιὰτὶ ἂν ἴσως κ' οἱ οὐρανοὶ κ' ἡ μοῖρά μου νὰ χάσω
 μ' ἀφήσουσι τὴν κόρη μου, δὲν εἶν' παρὰ καλλιὰ μου
 νὰ πάψῃ κιὰς ὁ θάνατος ζημιὸ τὰ βάσανά μου·
 τούτη ἔχω τὴν ἀπόφασιν ἔς τὸ νοῦ μου κωμωμένη!

Μὰ ναῦρ' ὄμπρὸς τὴν κόρη μου τὴν ὁμορφὴν τυχαίνει,
 πῶς βρίσκομαι ἔς τὴ χάρι τση καλλίτερα νὰ γνῶσω,
 κ' ὕστερα τ' ἀποφάσισα ἔς τὸ νοῦ μου νὰ τελειώσω.

465

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἦ πλείσις καλορροϊζικὴ καὶ πλείσα
 χαριτωμένη τύχη τῶν ἀνθρώπων,
 ὁποῦ ἔς τὸν κόσμ' ἐτοῦτο ἀλλότες ἦσα,

τότες ὄνταν ἡ γῆ με δίκως κόπον,
 με διχωστάς πληγὴ νὰ γνῶθῃ ἀκόμη,
 τὰ πωρικά τσ' ἐγέννα ἔς κάθα τόπον·

470

καὶ τόσοι βασιλειάδες, τόσοι νόμοι,
 τόσ' ἄρματα δὲν ἦσανε σιμά τως,
 τόσ' ἄδικοι πολέμοι, τόσοι τρόμοι.

475

Κοινὴ ἔχασι τὴν γῆν ἀνάμεσά τως,
 καὶ τόσην ἀναγάλλισι γροικοῦσαν,
 κ' ἔτσ' ἦτονε πολλ' ἡ καλομοιργιά τως,

ποῦ τὸν καιρὸν ἐκεῖν' ὀνοματοῦσαν
 Χρουσὸ με πᾶσα δίκησ, κ' ὄλοι ὁμάδι
 συχνὰ τὸν οὐρανὸν εὐχαριστοῦσαν·

480

γιατὶ δὲν ἦτον τότες ἐκ τὸν ἄδη
 ἔς τὸν κόσμ' ἡ Περηφάνεια ἐρθωμένη,
 βλάψιμο τσ' ἴδικς φύσις καὶ σκονάδι!

Στ. 466. ἔς τὰ ἐποφάσισα. Τέλος τῆς δεύτερης πράξης.

467. πλείσα. 468. ἔς τὴ γῆ χαριτωμένη τῶν ἀνθρώπων. 469. εἰς τὸν
 κόσμον. 470. ὄνταν ἡ γῆς... κόπον. 472. τόπον. 474. ἦσανε. 475.
 τόσοι. 476. εἰχαδί τῆ. 477. ἀναγάλλισι ἐγροικοῦσα. 478. πολλή.
 479. ἐκεῖνο ὀνοματοῦσα. 481. συχνὰ εὐχαριστοῦσα. 482. ἦτο ἐτότες.
 483. περηφάνειαι ἐρθωμένη.

- 485 Πόση καλομοιργιά δοκιμασμένη,
 πόση πολλή χαρά, πόση γλυκύτη
 'ς τὴν γῆ ἔχαν οἱ ἀθροῦποι γνωρισμένη,
 χαρὰ 'ς τὰ γερατειά, χαρὰ 'ς τὴ νειότη,
 δίχως τὴν ἐρθωμένη αὐτὴ τὴν τόση
- 490 γεμάτη ἀπὸ φαρμάκια καὶ πικρότη.
 Χαρὰ 'ς τὴν κόρη ἑκείνη ποῦ ἔχει σώσει
 χαριτωμένου νειοῦ τὸ λογισμό τση
 καὶ τσὴ καρδιάς τση τὰ κλειδιά νὰ δώση,
 γιατί μὲ δίχως φόβο τοῦ κυροῦ τση,
- 495 λεύτερη καὶ λυτὴ ἀπὸ πᾶσα δέσι,
 ταῖρι ἔμενε ζῆμιό τ' ἀγαφτικοῦ τση.
 Τό ἔθελε πᾶσα εἷς, τό ἔχε τ' ἀρέσει
 πᾶσα καρδιάς τὸ ζήτα, κ' εἶχε χάρι
 νὰ ἔχη, δίχως καιρὸς νὰ ἔμπῃ 'ς τὴ μέση,
- 500 δίχως περισσίους κόπους, δίχως βάρη,
 μ' ἀπὸ δροσιάς κι' ἀνάπαφες γεμάτο
 πάντ' ἀπὸ τοῦ Πόθου τὸ δοξάρι.
 Μ' ἀπῆς ἀπὸ τὸν ἄδη βγήκε κάτω
 τούτ' ἢ Περηφανειὰ ἢ ἀσβολωμένη,
- 505 βρύσες τ' ἀμμάτια ἐμείνα τῶν κλαυμάτω,
 γιατί μὲ τσὴ τιμῆς περιντυμένη
 τ' ὄνομα πορπατεῖ, καὶ βασανίζει
 πλειὰ πὸ θανατικὸ τὴν οἰκουμένη.

Στ. 485. δικιμασμένη. 486. πόση καλὴ καρδιά. 487. τὴ γῆ εἶχαν. 488. δροσὰ 'ς τὴ νειότη. 489. ἐχθρωμένη... τὴ φόσι? 491. τή... ἐκεῖνη ἀποῦ εἶχε. 492. τοῦ λογισμοῦ. 494. χωρὶς. 495. κ' ἐλυτὴ ἀπὸ κάθχ. 496. ζῆμιό τοῦ. 497. γὰρ, τό ἔχει ἀρέσει. 498. καρδιά. 499. ἐμπῃ. 500. περισσίους. 502. ἐβγήκε. 505. τῶ. 508. ἀπὸ... 'ς τὴν.

τὴν θάλασσα περνᾷ, τὴν γῆν χωρίζει,
 ἔς τ' ἀθρώπους διαφοραῖς καὶ μάχαις φέρνει, 510
 κί ὄλο τὸν κόσμ' ὁμάδι ἀναμυγίζει·
 τὴ λευτεριά σκλαβώνει, κί ὄλαις παίρνει
 τ' ἀνάπαψες τοῦ Πόθου, κί ὄπου βάλλει
 τὰ πόδια τσῆ ζηλιαῖς καὶ πάθη σπέρνει.
 Τούτῃ, καθὼς θωρῶ, πολλὰ μεγάλη 515
 σύγχυσι θὰ σκορπίση ἀνάμεσά μας,
 κί ἀναμυγὴ καὶ πρίκα πάλι,
 γιὰτί τὸν νοῦ κρατεῖ τοῦ βασιλειᾶ μας
 τόσα περιπλεγμένον, ἀποῦ στανωῖς τσῆ
 ἴνοῦς βασιλειοῦ θὰ δώσῃ τὴν κερά μας. 520
 Κί ἂν οὐρανὸς τὸ σήμερο βοηθὸς τσῆ
 γιὰ χάριν του δὲ θέλει τ' ἀπομείνει,
 τυφλὸ καὶ σκοτεινὸ θωρῶ τὸ φῶς τσῆ.
 Ζεῦ, τ' ὀφθαλμούς σου γύρισαι ἔς ἐκείνη,
 ἴδὲ τὴν λυπητερά, παρακαλῶ σε, 525
 καὶ κεῖνον ἀποῦ ταῖρί τσῆν ἐγίνῃ,
 χάρι νά μὴ τσῆ βλάψουσι τσῆ δῶσε.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Στ. 509. τή... τὴ γῆ. 511. κόσμος. 514. φέρνει. 516. σύχυσι.
 517. ἀναμυγὴ πολλή. 518. βασιλειοῦ. 521. τὴν σήμερο βοουθό. 523.
 φῶ τσῆ. 524. Σεῦς. 525. τῆ. 526. ὀποῦ.

ΙΝΤΕΡΜΕΔΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ .

Μία κορασίδα και σημαδεύγει τὴν Φορτοῦνα. Δύο καβαλλιέροι, Ἀρμίντα, Ῥινάλδος καὶ δύο κορασίδες. — Φορτοῦνα μιλεῖ.

Φ Ο Ρ Τ Ο Υ Ν Α .

Ἐν τούτῳ τὸν τόπο, στρατηγοί, μὲ τὴν Ἀρμίντ' ὁμάδι
στέκει ὁ Ῥινάλδος μὲ χαρὰ 'πού τὸ ταχύ ὡς τὸ βράδυ,
καὶ τὸν ἀθὼ τῆς νειότης του δὲν τοῦ πονεῖ πῶς χάνει
σὲ πλείσiais περιδιάβασες ἀπ' ὅλημέρα πιάνει,
5 γιὰτὶ τὰ μάγια τοῦ κρατοῦν τὸν νοῦ καδενωμένον
καὶ νὰ λογιᾶσθ' ἂν μὴ πορρεῖ κάμωμα τιμημένον.
Κ' ἔτσι ἐπειδὴ ἐκ τὸν οὐρανὸν ἐδόθη τῶν ἰδυόσας
μακρὰ ἐκ τὸν τόπο νᾶρθετε τόσα τὸν ἐδικόσας,
μόνο γιὰ νὰ τὸν κάμετε ποῦ στέκει νὰ γνωρίσθ'
10 κ' εἰς τὰ φουσατά τὸ ζημιὸ μαζὶσας νὰ γυρίσθ',
μηδὲ κανένα κάμετε πρᾶμμα νὰ φοβηθῆτε
ἀπ' ὅλα ἐκεῖν' ἀπῶχθε σήμερο ἐδῶ νὰ ἰδῆτε,
γιατ' εἶναι ψεύτικαις θωριαῖς ὅλαις τως τῶν δαιμόνων

Ἰντερμέδιο δεῦτερο. Τὸ Ῥοιζικὸ εἰς πρόσοφι κορασίδας. Κάρλος, Οὐβάλδος, στρατηγοὶ πεμπάμενοι ἀποὺ τὸ Γοφρέδο νὰ γυρεύουσι τὸ Ῥινάλδο, Ἀρμίντα, Ῥινάλδος, δύο Δαίμονες εἰς πρόσοφι κορασίδω. Τὸ Ῥοιζικὸ μιλεῖ τῶν ἰδυὸν στρατηγῶν.

Στ. 1. τό. 2. ἀπὸ ταχύ. 4. πλείσiais ὁποῦ. 5. κρατοῦ τό... καδενωμένο. 6. τιμημένο. 7. Καὶ ἐπειδὴ. 8. τὸ τόπο. 9. τό... πῶς. 10. ζημιὸν μαζί. 11. κινέναν. 12. κᾶνα... δῆτε. 13. τῶν δαιμόνων.

ἀπὸ τὰ δυνατώτατα μάγια τὸ Ἀρμίντας μόνον,
 τὰ ποιά ἔχει χάρι τὸ ῥαβδί τοῦτο τὸ χρουσῶμενον 15
 νὰ κάμῃ ἀνήμπορα ζημιό, ὅταν ἔχῃ ἀκουσμένο.
 Μ' ἀπάνω ἔσ' ὄλα βλέπετε, νερό, μηδὲ κανένα
 φαγὶ νὰ δοκιμάσετε, γιὰτ' εἶν' φαρμακεμένα,
 κι' ὡς τὸ Ῥινάλδο τὸ ζημιό θέλουσι σᾶ; σκληρώσει,
 καὶ τὸ ῥαβδί δὲ δύναται πλεῖο νὰ σᾶ; γλυτώσῃ. 20

ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΙ.

Κόρη εὐγενικώτατη, καλὰ γροικήσαμέ σου
 καὶ γνωστικοί ἔς τούτη τὴ χρειὰ νὰ ἔμιστα τάσσομέ σου.
 Τώρα ἔς τὴ βάρκα γύρισαι, καὶ νάρθωμεν ὁμάδι
 μετ' ὃ τὸ Ῥινάλδο ἀνήμενε πρίχου διαβῆ τὸ βράδυ.

ΦΟΡΤΟΥΝΑ.

Τὸ Ῥοιζικόν, ὡς βλέπετε, καὶ Τύχη μ' ὀνομάζου, 25
 κι' ὅποι' μετ' ἄσσουν μιὰ φορὰ παντὰ ἄφκαιρα μετ' ἀράζου.

(Εἰς τοῦτο χάνεται ἀπ' ὀμπρὸς τῶνε, καὶ πάραυτας γροικοῦν-
 ται τοῦτα τὰ τραγούδια ἀπὸ μέσον).

Τὸ ἔγνοιαις τυχαίνει ἔς μιὰ μερὰ ν' ἀφήσ' ὅποιος λογιᾶσει
 σὲ τοῦτο τ' ὀμορφότατο περβόλι νὰ περάσῃ,
 καὶ νάρδινιάσῃ τὴν καρδιά νὰ πιάνῃ ἀπὸ τὴ χέρα
 τοῦ Πόθου περιδιάβασες περίσσιαις κάθα ἕμερα. 30

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται δύο δαίμονες εἰς πρόσοψιν Κορασίδων
 ὀμπρὸς τῇ καθαλλιέρους, καὶ λέγει ἡ μία).

Ὡ καλορροζικώτατοι στρατιῶταις τιμημένοι,
 ὅπου ἔστε ἔς τοῦτο σήμερον τὸν τόπον ἐρθῶμενοι
 ποῦ τῇ καρδιαί; πᾶσα χαρὰ κι' ἀνάπαψι χαρίζει
 κι' ὄλα σὲ περιδιάβασες τὰ βᾶσανα γυρίζει.

Στ. 14. ψευτικώτατα. 15. ὅποι' ἔχει. 16. ζημιό... ἔχετε.
 Λείπουσιν οἱ στίχοι 17-60.

- 35 τ' ἄρματα σᾶς ἐκάμασι χρειὰ μόνον ἐδῶ νάρθητε,
 μὰ τῶρα νὰ τὰ ρίξετε σὲ μιὰ μερὰ 'μπορεῖτε,
 γιατί τσ' ἀγάπης στρατηγοὶ καὶ μπιστεμένοι δοῦλοι
 τοῦ Πόθου ὄσ' ἔρθουσιν ἐδῶ πάραυτας γράφουντι οὔλοι,
 κ' εἰς τοῦτα τὰ 'μορφώτατα χόρτ', ἀποῦ πάντ' ἀθοῦσι,
 40 χίλιας γλυκειαῖς παρηγοριαῖς τὰ μέλη τως γροικοῦσι,
 καὶ τὸν ἀλλοτινὸν καιρὸ, 'ποῦ Χρυσάφιοῦ ὄλοι κράζουν,
 'ς τοῦτο τὸν τόπο μοναχὰς ὄλοι τὸ δοκιμάζουν.

Ἡ ἄλλη Κορασίδα λέγει.

- Βασιλοπούλα ὁμορφη, πλειὰ ἔακουστὴ 'ς τὰ κάλλη
 κ' εἰς τῇ περισσῖαις ὁμορφιαῖς παρὰ γυναῖκαν ἄλλη,
 45 τοῦτο τὸν τόπο σήμερο τὸν ὁμορφον ὀρίζει
 καὶ χίλιας περιδιάβασες πᾶσα καρδιᾶ; χαρίζει.
 λοιπὸ ἐπειδὴ σᾶς ἔφερεν ἡ μοῦρά σας σιμά μας,
 μὴ βαρεθῆτε νάρθετε νὰ πᾶμε τῇ κερᾶ μας,
 νὰ σᾶς ἐδώσῃ τῇ χαραῖς, κ' ὄλαις ἐκείναις τσ' ἄλλαις
 50 τοῦ Πόθου τῇ γλυκότεταις ἀποῦ μπορεῖ μεγάλαις.
 Μὰ πρῶτας, ἂν ὀρίσετε, στρ: τιῶταῖς μου, νάρθητε,
 'ς τούτῃ τῇ βρύσι σκύψετε τῇ δροσερῇ νὰ πῆτε,
 καὶ πιάσετ' ἐκ τὰ 'πωρικὰ φάγετ' ἐκ τὸ περβόλι,
 τὴν κούρασι τῇ στράτας σας νὰ λησμονήσετ' ὄλοι.

Οἱ Καθαλλιέροι λέσι.

- 55 Τοῦτα τὰ λόγια τὰ γλυκὰ κ' ἡ ψεύτικη θωριά σας
 δὲ μᾶς ἐχώνουν, δαίμονες, ποσῶς τὴν ἀτυχιά σας·
 καὶ με τὴν δύναμιν κεινοῦ ἀπ' ὄλοι σας φοβᾶστε
 καὶ ξωρισμένους 'ς τ' ἄκταφα τ' ἄδη σᾶς κάμνει νὰ 'στε,
 τοῦτο τὸν τόπο ἀδειάζετε, καὶ καταιβῆτε ὁμάδι
 60 με τσ' ἄλλους σας, νὰ κρίνεστε παντοτινὰ 'ς τὸν ἄδη!

Μετὰ τὸν στίχον 60 ἐπανερχομένον τὸ χειρόγραφον Λεγραν-

(Εἰς τοῦτο φεύγουσιν οἱ δαίμονες, καὶ ἔρχονται ἄλλοι ἔς τὴν ἰδιάν τωνε θωριάν, καὶ οἱ καθ'αλλιέροι μορεσκάντο τσῆ ζυγώνουσι, καὶ λέγει ὁ ἕνας).

Ω τ' ἔδη καὶ τσῆ κόλασις δύναμι, μ' ἴντα τρόπο
πολλαῖς φοραῖς κομπόνουνται τὰ ἀμμάτια τῶν ἀθρώπων!

(Εἰς τοῦτο ἐβγαίνουσιν ἕξη κορασίδες, καὶ ἡ μία βαστᾶ ἕνα ταπέδο κ' ἡ ἄλλη προσκεφαλᾶδια, καὶ ξαπλόνουν τα μορεσκάντο εἰς τὴν σένα, κ' ἡ ἄλλαις σκορποῦσιν ἀθούς, κ' ἀπέκεις γιγέρνουσι μορεσκάντο. Καὶ τότες βγαίνει ἡ Ἀρμίντα μὲ τὸ Ῥινάλδο, καὶ λέγει ἡ Ἀρμίντα).

A P M I N T A .

Ῥινάλδο ἀγαπημένε μου, ψυχὴ μου καὶ καρδιά μου,
ἔς τοῦτο τὸν τόπο δὲ μπορῶ, ἴάν εἶν' ἡ πεθυμιά μου,
νὰ θέσω ν' ἀποκοιμηθῶ τώρα ἔς τὴν ἀγκαλιά σου,
νὰ δροσιθοῦν τὰ μέλη μου, γλυκὰ ν' ἀναγαλλιάσου,
γιατὶ ἐκ τσῆ κορασίδες μου μιὰ μοῦ ἔθελε μηνύσει
πῶς ἀρρωστεῖ καὶ στέκεται τώρα νὰ ξεψυχήσῃ,
κ' εἶναι μου χρειά, καρδοῦλά μου, στανιῶς μου νὰ σ' ἀφήσω
κ' ὅσο μπορῶ κ' ὀγλήγορα νὰ πᾶ νὰ τσῆ βοηθήσω.
Θέσαι κοιμήσου τὸ λοιπό, κ' ἐγὼ μὲ βιὰ μεγάλη
σοῦ τάσσω νᾶρθω γλήγορα νὰ σὲ ξυπνήσω πάλι.

65

70

δίου φέρι: Εἰς τοῦτο φεύγουσιν ἐτοῦταις καὶ ἔρχονται ἄλλαις· καὶ οἱ στρατηγοὶ ξεσπαθώνουσι καὶ ζυγόνουσι μορεσκάντο, καὶ φεύγουσι.

Κάρλος — στ. 61. ἔδη ἀδυνατώτατη δ. -- Μετὰ στίχον 62: Εἰς τοῦτο βιαινουσι ἕξη κορασίδες, καὶ βαστοῦσι ἕνα ταπέδο καὶ προσκεφαλᾶδια, καὶ ξαπλόνουν τα ὀμπρὸς εἰς τὴ βρῦσι, καὶ ἐβχτουσι ἀπάνω ἀθούς, γορεῦοντας πάντα· κ' ἀπέκεις μπαίνουσι μέσζ, καὶ βγαίνει ἡ Ἀρμίντα μὲ τὸ Ῥινάλδο. στ. 65. νὰ πέσω. 66. δροσιστοῦ. 68. ἔς ὄρα. 70. γοργότερο... βοηθῆσω.

P I N A Λ Δ Ο Σ.

Κάμε καθὼς σοῦ φαίνεται, καρδιά μου καὶ ψυχὴ μου,
καλὰ καὶ μένει δίχως σου ἔς τὴ λόχη τὸ κορμί μου.

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ἡ Ἀρμίντα, καὶ ὁ Ῥινάλδος θέτει καὶ
κοιμᾶται· καὶ τότες γροικοῦνται τοῦτα τὰ τραγούδια ἀπὸ
μέσα μὲ σονάρε).

- 75 Για δὲ τὸ ρόδο τὸ ταχὺ πῶς δροσερὸν ἀρχίζει
νὰ φαίνεται ἔς τ' ἀγκάθι του καὶ νὰ μοσκομυρίζει,
κί ὁμορφο δείχνει τὸ κορμί κί ἀμάλαχο περίσσις,
σάν ἓνα εὐγενικώτατο μικρὸ κοράσιον ἴσια·
κί ὅσον ἡ ἕμερα πορπατεῖ κ' εἰς τὸ βραδὺ σιμόνει
- 80 τὰ φύλλα του ξαπλόνουσι κί ἀρχίζει νὰ φουντόνη,
κί ἀγάλι ἀγάλι ψύγεται καὶ τὴν θωριάν του χάνει
κί ἀχαρτικός δὲν τὸ ψηφᾷ, κοράσιον δὲν τὸ πιάνει·
ἔτσι καὶ τ' ἄθη σβύνουσι τσῆ νειότης καὶ χαλοῦσι
καὶ νὰ ξαναγαγείρουσι τσ' ἀθρώπου; δὲ μπορούσι.
- 85 Λοιπὸν τὸ ρόδο πᾶσιν μιᾶς ἕμερας, πρὶν ἔρθῃ βράδῳ,
τὸ μυρισμένο βιάζεσθε νὰ πιάνετ' ὅλοι ὁμάδι.
Πιάσθε τὸ ρόδο τσῆ φιλιᾶ; κί ἀχαρτικοὶ λογαῶσθε,
ὄντ' ἀγαπῶντας μπιστικὰ κ' ἐσεῖς ποῦρ' ἀγαπᾶσθε.

Οἱ Καβαλλιέροι λέσι.

- Τί στεκομέσθα πλειότερα, ποιὸν ἄλλον καρτεροῦμε;
90 σύντροφε, γιάντα γλήγορα κ' οἱ δύο μας δὲν κινουῦμε
νὰ πᾶ νὰ τὸν ζυπνήσωμε;

Πρὸ τοῦ στίχου 75. λείπουσιν ἐν Α. « ἀπὸ μέσα μὲ σονάρε. »

Στ. 75. Δέτε. 77. ἔς τὸ κορμί... περίσσις. 78. κοράσιον ἴσια. 79.
ἕμερα πλειότερα πρὸς τὸ βραδύ. 80. φουντόνουσι τὰ φύλλα του κί ἀ-
νοίγει καὶ ξαπλόνει. 81. ἀγάλις ἀγάλις. 82. δέ... κοράσιον δέ. 85.
Λοιπὸν... τὸ βράδυ. 86. πιάνετε. 87. Πιάσθε. 88. ὄντε... μπορᾷ ἀγ.
Ἐντὶ « οἱ Καβαλλιέροι λέσι » Α. « Κάρλος. » 91. πᾶ τόνε.

Κ Α Β Α Λ Λ Ι Ε Ρ Η Σ .

Πάγαινε κι' ἀκλουθῶ σου .

Μὰ δυὸ θεργιὰ προβάλλουσι γιὰ νὰ μᾶς ἐσποδῶσου·
 ἄς πηαινῶμεν ἀπάνω τῶς μὲ δίχως φόβ' ἀντάμη,
 κομμάτι ἐλπίζω καὶ τὰ δυὸ πῶς θέλομεν τὰ κάμει .

(Εἰς τοῦτο οἱ καθαλλιέροι μορσεσκάντο μαλλόνου με τὰ
 θηρία, καὶ δὲ μπορῶντας νὰ τὰ νικήσου, λέγει ὁ ἕνας τ'
 ἄλλου).

Σύντροφε, τοῦτα δαίμονες εἶναι, καθὼς θωροῦμε,
 καὶ νὰ τὰ βλάψωμε ποτὲ μ' ἄρματα δὲ μποροῦμε·
 καὶ ἔγγιξε τῶς μὲ τὸ ῥαχδί πάρχυτας νὰ φοφήσου,
 γῆ τὸ ζημιὸ νὰ φύγουσι, μόνους νὰ μᾶς ἀφήσου .

95

(Εἰς τοῦτο τῶν ἐγγίξει με τὸ ῥαχδί, καὶ ζημιὸ πέφτου
 φοφισμένα, καὶ οἱ καθαλλιέροι σιμόνου πρὸς τὸ 'Ρινάλδο
 καὶ λέσι).

Δέτε τὰ μάγια μπόρεσι πόσ' ἔχουσι τσ' ἀθρώπους!
 τοῦτος ἀποῦ 'τον μοναχὸς δοσμένος 'ς ἄξιους κόπους
 κι' ὁ κόσμος τὸν ἐτρόμασε, 'ς ποιὰν ἐζοργιὰ κοιμᾶται,
 σκλάβος τοῦ Πόθου, κι' οὐδὲ κιὰς ποιὸς εἶν' ἀναστορᾶται!

100

'Αντὶ «Καθαλιέροι» Α. «Οὐβάλδος. — Πήγαινε. 92. ἐπροβάλασι.
 93. πάμενε. 94. κομμάτια ἐλπίζω.

Πρὸ στίχου 95 «Εἰς τοῦτο βιαινουσι δυὸ θηρία βγάνοντας φωτιὰ
 ἀποῦ τὸ στόμα, καὶ οἱ στρατηγοὶ μαλλόνου μετὰ κείνα, καὶ δὲ μπο-
 ρῶντας νὰ τὰ νικήσουσι, λέγει ὁ Κάρλος.» 95. τοῦτοι. 96. νὰ τσῆ...
 ποσῶς. 97. μὲ ἔγγ... νὰ πέτου νὰ φοφήτου. 98. ἀφήσου.

Πρὸ τοῦ στίχου 99. «Τότες τῶς ἐγγίξει με τὸ ῥαχδί, καὶ τὸ ζη-
 μιὸ πέφτουσι φοφισμένα, καὶ οἱ στρατηγοὶ σιμόνου πρὸς τὸ 'Ρινάλδο,
 καὶ λέγει ὁ Οὐβίλδος.» — Οὐβάλδος.

Στ. 100. ἦτο μοναχὸς. 101. εὐχαυριά. 102. σκιὰς... εἶναι.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

6

Ξύπνα, Ῥινάλδο, γλήγορα, διῶξε τὸν ὕπν' αὐτόνο
 ποῦ τὸ κορμί σου ἐχάλασε μὲ τόσα μάγια μόνο!
 (Εἰς τοῦτο ξυπνᾷ ὁ Ῥινάλδος καὶ λέγει).

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

- 105 Ποῦ βρίσκουμουν! τὸ τί θωρῶ; ὀϊμέν' ὡς τώρα ποῦ 'μουν!
 'ς ποιὸν ἄδην ἤμουν ζωντανός, 'ς ποιὰ λησμονιά ἐκοιμούμουν;

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΙ.

- ῎Οσοι πιστεύουν 'ς τὸ Χριστὸν κί ὄσοι τὸν προσκυνοῦσι
 τώρα 'ς τὰ Γεροσόλυμα γιὰ κεῖνο πολεμοῦσι·
 καὶ σύ, Ῥινάλδο, κείτεσαι 'ς ἀνάπαψι μεγάλη
 110 'ς τοῦτο τὸν τόπο τῶν χορτῶ, 'ς τὸ Ἄρμίντας τὴν ἀγκάλη·
 κ' οἱ κόσμοι, ἀπ' ὄλοι 'ς τ' ἔρματα μούγουνται καὶ τρομάσου,
 νὰ σὲ σαλέψουν δὲ μποροῦν... στρατιωτῆ, 'νοὺς κοράσου
 ποιὰ λησμονιά σ' ἐπλάκωσε, ποιὰ μάγια σ' ἐσκοτίσα,
 ποτ' φόβοι τόση δύναμι σὲ τρόμον ἐγυρίσα;
 115 Γείρου, καὶ τὰ φουσατά μκς νῆρθης σὲ προσκαλοῦσι,
 καὶ τοῦ Γοφρέδω νὰ σὲ δοῦν τὰ 'μάτια πεθυμοῦσι·
 τύχη ἀγαθὴ σὲ καρτερεῖ, καὶ μάχη σ' ἀνημένει
 νὰ τελειωθῇ ἀπὸ λόγου σου ἄν ἦτον ἀρμισμένη,
 καὶ κείνη τὴν ἀψήφιστη πίστιν ὀλοχαλάσης,
 120 κί ὡς θέλουσιν οἱ οὐρανοὶ νίκη 'ς αὐτὴ νὰ πιάσης.

Πρὸ στίχου 103 « Τότες τοῦ ἀγγίζει μὲ τὸ βαδίδι, κί' ἀπόκεις λέ-
 γει. » 103. ὀγλήγορα... ὕπνο.

Λέπειται τὰ πρὸ τοῦ στίχου 105 « εἰς τοῦτο κλπ.

Στ. 105. βρίσκομαι... ὀϊμέ... ποῦ 'μου. 106. ἔδη ἤμου... ἐκοι-
 μούμου. Ἄντ' « Καβαλλιέροι », « Κάρλος. » 107. πιστεύου... Χριστό.
 110. τὸ χωστά, τσ'. 111. κόσμοι: ὄλοι... σὲ ἀκοῦσι καὶ τρ. 112. σα-
 λέψου... μποροῦ. 114. τόσα ἀδυνατοί?... σ' ἐγυρίσθ. 116. ὄδο.
 117. κ' ἡ μάχη. 119. νὰ ὀλοχάσης.

(Εἰς τοῦτο ὁ Ῥινάλδος γδύνεται καὶ ῥίχνει τὰ ῥοῦχα τῷ Ἀρμίντας καὶ ξεσχίζει τῇ τζόγιας καὶ τὰ ῥοῦχα, καὶ ἀπέκεις, λέγει).

Τῆς ἐντροπῆς φορέματα, στολὴ καταραμένη,
 ῥίχνω, πατῶ σας, σκίζω σας, καθὼς σᾶς ἐτυχαίνει·
 γλυκὰ παραπονέματα καὶ τακτικά περίσσια
 ζυγώματτ, κ' ὠριόταταις μαλλιαῖς κ' ἀγάπαις ἴσαι,
 μεσοβγαλμένοι ἀναστεναγμοί, δάκρυα πικροχυμένα, 125
 λόγια καὶ γέλοια καὶ φιλιὰ ζαχαροζυμωμένα
 μιᾶς κόρης ὁμορρότατης καὶ μαγικὰ μεγάλα
 ἔς ἐτούτη ἀποῦ μ' ἐβλέπετε τὴν ἐρημιὰ μ' ἐβάλα!
 Τώρα δοξάζω τὸν θεὸν πῶς λεύτερος γυρίζω,
 κ' εἰς ἴντα σφάλμαν ἄμετρο ἐστέκουμον γνωρίζω... 130
 κ' ἐσᾶς περίσσιχ ἴφχαριστῶ, ἵπειδῆ μὲ τόσον κόπο
 ἔς τοῦτο γιὰ μένιν ἤθετε ἔς τὸν ξωρισμένον τόπο.
 Κι' ἄς φύγωμεν ἀπὸ δεπᾶ νὰ μὴ μᾶς ἐγροικῆση
 τούτη ποῦ μ' εἶχε σκλάβο τση, τὸ φύγει νὰ μποδίσῃ..

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΙ.

Νὰ πηαίνωμε σπουδακτικά κ' ἐμεῖς σοῦ τὸ ἴπαινοῦμε, 135
 μὰ μπόδιστον ἀπὸ λόγου τση νᾶχωμε δὲ μποροῦμε,
 γιὰτὶ ἄλλη μεγαλείτερη δύνχμι, παρὰ κείνη,
 τὸ μαγικό τση βλάψιμο νᾶχωμεν δὲν ἀφίνει.

... σηκώνεται καὶ σκίζει καὶ ῥίχνει τῇ τζόγιας καὶ τὰ ῥοῦχα ἀποῦ ἐφόργει κ' ἀπέκεις...

Στ. 123. γλυκιά. 124. λόγια, γλυκόταταις θωριαῖς, μάχαις. 125. στεναγμοί... γλυκοχυμένα. 127. μιᾶς. 128. ἔς τούτην... ἐρημιὰ. 130. σφάλμα ἀμέτρητον εβρίσκουμου. 131. τόσο. 132. τὸ ξωρισμενον τόπο. 133. Μ' ἄς. 134. ἀποῦ μ' ἔχει. Ἄντὶ «Καβαλλίεροι», «Οὐβίλδος.» 136. μπόδιστρο. 136. ἐκείνη.

(Εἰς τοῦτο μισεύγουν οἱ καθαλλίεροι μὲ τὸ 'Ρινάλδο, κ' ἀ-
πόκεις ἔρχεται ἡ 'Αρμίντα καὶ λέγει).

- Σπουδακτικὰ ὅσο μπορῶ, μὲ πεθυμιὰ μεγάλη
 140 γυρίζω 'ς τοῦ 'Ρινάλδου μου τὴ μυρισμένη ἀγκάλη,
 χίλιας φορὰς τὰ νόστιμα χεῖλη νὰ τοῦ φιλήσω,
 χίλιας φορὰς 'ς τὰ μέλη μου τοῦ Πόθου νὰ γροικήσω.
 Μὰ ποιά 'ναι τοῦτα ποῦ θωρῶ χάμαι τὰ ξεσκισμένα
 ροῦχα; καὶ τοῦτα τὰ θεργιὰ ποῖς τᾶχει σκοτωμένα;
 145 τὰ ροῦχα τοῦ 'Ρινάλδου μου τοῦτα πῶς εἶν' γνωρίζω
 καὶ κρίνω νὰ 'φυγε ἀποδῶ, κ' ὅλη νὰ τρέμω ἀρχίζω.
 Μὰ τοῦτ' ἂν ἦσαν πνέματα καὶ τῷ θεργιῷ κρατοῦσαν
 θωριά, νὰ σκοτωθούσινε πῶς κ' ἀπὸ ποῖδ' μποροῦσαν;
 δύναμι μεγαλύτερη παρὰ τὸ μαγικὸ μου
 150 τὰ σκότωσε κ' ἐπέσασιν· κ' ἐμὲ τὸ θησαυρὸ μου
 μοῦ πῆρε, ὀμίε, κ' ἐμίσεψε, μ' ὄλο ποῦ 'ς τέτοιον τρόπο
 τόσα χωστὰ τὸν ἔβλεπα μακρ' ἀποῦ τῶν ἀθρώπων.
 Ὄφρου, 'Ρινάλδο ἀνέγνωρε κὶ ἄπνε μετὰ μένα,
 ποῖδ' σοῦ 'καμά ποτε κακό, ποιά 'χεις δοκιμασμένα
 155 πάθη ποτέ, γῆ βάσανα σιμά μου, κ' ἄφρηκὲς με
 τόσα κουρφὰ κ' ἐμίσεψες, κ' εἰς τὴν καρδιὰ ἔσφαξές με;
 Μὰ τάσσω σου ὅπου βρίσκεσαι νῆρθω νὰ σὲ γυρέψω,
 κ' ἵντα μπορεῖ μιά μάνιτα δίκχη νὰ σ' ἀρμηνέψω.
 Τοῦτα τὰ κάλλη χάρισμα κ' ἡ βασιλεία μου ἡ τόση

Τότες μισεύγουσι οἱ στρατηγοὶ μὲ τὸ 'Ρινάλδο κ' ἔρχεται ἡ 'Αρμίντα
 καὶ λέγει. -- 'Αρμίντα.

Στ. 139. ὅσον ἤμπορῶ... πεθυμιὰ. 140. 'Ρινάλδο. 142. δροσὶς...
 γνωρίζω. 143. ἀποῦ... τὰ καταξεσκισμένα. 144. θωριά. 147. τοῦτα
 ἀποῦ ἦσα... τὰ θεργιὰ ἐκρατοῦσα. 148. θωριά... πῶς ἀπὸ... ἐμ-
 ποροῦσα. 151. τέτοιον τόπο. 152. ἔβλεπα μακρὰ. 154. δοκιμασμένα.
 156. ἔσφαξες. 158. ἀντιμέψω.

θέλουσιν εἶσται ἐκείνου ποῦ φέρνει νά μου δώσῃ 160
 κομμένο τὸ κεφάλι σου! Μὰ γιάντ' ἀργῶ νά σώσω
 ἴς τόσο μεγάλο φταίσιμο παιδεψι νά σοῦ δώσω;
 Δαίμονες τ' ἄδη σκοτεινοὶ ποῦ τοῦτο τὸ περβόλι
 γι' ἀνάπαψί μου ἔκτισετε, τρέξετε γλήγορα ὅλοι
 χαλάσετέ το κ' ἔρημο τοῦτο τὸν τόπ' ἀφήτε, 165
 κ' ἐμέν' ἀρπάξετ' ἀποδῶ, ξοπίσω του διαβῆτε!

(Εἰς τοῦτο πετοῦνται οἱ δαίμονες μὲ φωτιαῖς καὶ στρέπιτα
 καὶ χαλοῦσι τὸ περβόλι, καὶ σηκόνουν τὴν Ἀρμίντα καὶ φεύ-
 γουν· καὶ τελειώνει τὸ δεῦτερο Ἰντερμέδιο).

Στ. 160. εἶσταιν ... φέρει. 161. Μὰ ἂ στέκω ἀργιῶ. 164. ἐκτίσε-
 τε, τρέξετε ὅλοι κί ὅλοι. 165. τόπο. 166. ἐμένα ἀρπάξετε.

.... ἀρποῦσι τὴν Ἀρμίντα καὶ φεύγου· καὶ φινίρει τὸ Ἰντερμέδιο.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ μιλεῖ.

- Τὰ γέλοια μὲ τὰ κλάυματα, μὲ τὴν χαρὰν ἢ πρίκα
μιὰν ὥραν ἐσπαρθήκασι, κί ὁμάδι ἐγεννηθήκασι,
γιαῦτως μαζί γυρίζουσι καὶ τῶνα τ' ἄλλο ἀλλάσσει,
κί ὅποιος ἐγέλα τὸ ταχύ, κλαίγει πρίχου βραδυάση.
- 5 Γιὰ κείνο βλέπω τὴ χαρὰ κ' ἐγὼ τὴν ἐδική μου
πῶς θὰ γυρίσῃ 'ς ἄμετρῃ πρίκα καὶ παιδωμὴ μου·
καὶ στέκομαι τρεμάμενη, σάν νᾶχα νὰ περάσω
μιὰ θυμωμένη θάλασσα, γὴ ἄγριο κανένα δᾶσο...
Μοῖρα κακὴ κί ἀντίδικη, τυραννισμένη μοῖρα,
- 10 ποιά πάθη ἀποῦ τὸν Ἔρωτα, ποιαῖς πρίκαις δὲν ἐπῆρα;
πότες τσῆ ἀναστεναγμούς, γὴ πότες τ' ὠχοιμένα
τὰ χεῖλη μου ἐσκολάσασι τὰ πολυπρικαμένα;
πότες κ' ἐμὲ τὰ μάτιά μου μιὰν ὥραν ἐστεγνώσα,
πότες γλυκὰ τὰ σφάλισα, κί ἀνάπαψι μοῦ δῶσα;
- 15 'Σ τὴ δούλεψι κ' εἰς τσῆ καῦμούς μικρὴ περίσσια ἐμπῆκα
τσ' ἀγάπης, κί ὅλα τὰ κακὰ κ' ἡ παιδωμικίς μ' εὔρηκα·
μόνια μου μὲ τὸν Ἔρωτα πᾶσ' ὥραν ἐπολέμου,

Ἐρωφίη μοναχὴ. στ. 2. μιάν... ἁμάδι. 8. μιὰ... κιάνένα. 11.
ἀναστεναγμούς. 13. μιάν. 14. ἐδῶσα. 15. καὶ τσῆ. 16. ἀγάπης; ἔλα.
17. καθ' ὥραν.

κἀ κενὸς δὲν ἔδειχνα τὰ πάθη μου ποτέ μου ·
 χίλιας φοραῖς μ' ἐδόξεψε, χίλιας νὰ πιάνη τόπο
 'ς τὸ νοῦ μου δὲν τὸν ἄρινα, μ' ἓνα γῆ μ' ἄλλον τρόπο · 20
 χίλιας τ' αὐτιά ἐμολύβονα, γιὰ νὰ μηδὲ γροικοῦσι
 τσῆ συργουλιαῖς του τσῆ γλυκαῖς τὰ μέλη νὰ πονοῦσι ·
 χίλιας μὲ τὴν πορπατηζιά, χίλιας μὲ μιὰ καὶ μ' ἄλλη
 στράτα τὴν θέρμην του ἔσθυνα 'ς τὸ νοῦ μου τῆ μεγάλη ·
 Μὰ κεῖνος μάστορας καλὸς γιὰτ' ἦτον τοῦ πολέμου, 25
 μέρα καὶ νύκτα δυνατὸ πόλεμον ἔδιδέ μου,
 κ' ὠραις μὲ τ' ἄρματα ὡς ἐχθρό, κ' ὠραις ξακρατωμένο
 τὸν ἔβλεπα, σὰ φίλο μου περισσὶ ἀγαπημένο,
 κ' ὠραις γλυκὺς μοῦ φαίνετο, κ' ὠραις πρικὺς περισσια,
 κ' ὠραις στρατιώτης δυνατός, κ' ὠραις παιδάκιν ἴσια, 30
 κ' ὠραις μ' ἐπαίδευε ἄπονα, κ' ὠραις πολλαῖς μ' ἐκράτει
 γλυκότηταις παρηγοριαῖς καὶ συργουλιαῖς γεμάτη ·
 Χίλι' ἀκριθὰ τασσίματα μῶτασε πᾶσα ἡμέρα,
 καὶ χίλια μῶκτιζε ὁμορφα περβολια 'ς τὸν ἀέρα ·
 χίλιας ζουγουράφιζε χραῖς μέσα 'ς τὸ λογισμό μου, 35
 καὶ χίλιας ἔδειχν' ὁμορφαῖς πάντα τῶν ἀμματιῶ μου,
 τσῆ δυσκολιαῖς μοῦ σήκωνε κ' ἀπόκοτη ἔκανέ με,
 μιλιαῖς γλυκαῖς μ' ἀρμήνευε κ' ἐδιδασκάλευγέ με,
 τόσον ἀποῦ μ' ἐνίκησε, καὶ δούλη ἀπόμεινά του
 καὶ τσῆ καυμένης μου καρδιάς τὴν ἐξουσιά 'δῶκά του... 40

Στ. 18. κενὸς τὰ πάθη μου δὲν ἔδειξα. 19. ἐδόξευγε... πιάση.
 20. ἄλλο. 22. πολλαῖς. 23. τῆ... μινιά. 25. γιὰτ' ἦτον. 26. ἀδυ-
 νατό... ἦδιδέ. 28. ἦβλεπα... περίτσα ἐμπιστεμένο. 30. ἴσα. 33. χί-
 λια... μοῦ. 34. μοῦ... παλάτια. 35. σγουράφιζε. 36. ἦδειχνε...
 μέσα. 37. ἐσήκωνε... ἦκανέ με. 38. μοῦ ἐρμήνευε. 39. 'ς τόσον...
 ἐπόμεινά. 40. ἦδῶκα.

- Κ' ἔδ᾿ αὖ ποῦ καλορροϊζικὴ παρ' ἄλλην ἐκρατούμου,
καὶ χίλιαις ἔτασσα χαραῖς κί' ἀνάπαφες τοῦ νοῦ μου,
τόνε θωρῶ τὸν ἴβουλο, καὶ τὴν ἀγάπη ἀρχίζει
τὴν ψεύτικη ποῦ μοῦ ἴδεινε σὲ μάχη νὰ γυρίζη. . .
- 45 Μὰ τὸν Πανάρετο θωρῶ κ' ἔρχεται σὰ θλιμμένο,
καὶ τὸ μαντάτο τὸ πρικὺ θὲ νᾶχη μαθημένο.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καὶ ΕΡΩΦΙΛΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Ὅντεν ἀστράφτη καὶ βροντᾶ, κί' ἀνεμικαῖς φυσούσι,
κ' εἰς τὸ γιאלὸ τὰ κύματα τὰ θυμωμένα σκοοῦσι
καὶ τὸ καράβι ἀμπώθουσι σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη
- 5) τσῆ φουσκωμένης θάλασσας μὲ ταραχὴ μεγάλη,
τότες γνωρίζετ' ὁ καλὸς ναύκληρος, μόνο τότες
τιμοῦνται οἱ κατεχάμενοι κί' ἀδυνατοὶ ποδόταις,
γιατὶ μὲ τέχνη κί' ὁ γιालὸς πολλαῖς φοραῖς νικᾶται,
κ' ἐκεῖνος ἀποῦ κυβερνᾶ ψηλόνει καὶ τιμᾶται.
- 55 γιαῦτως κ' ἐγὼ τσῆ τύχης μου τὴν ταραχὴν τὴν τόση,
ἀπῆτσι ξάφνου μ' ἤυρηκε γιὰ νὰ μὲ θανατώση,
δὲ θὲ ν' ἀφήσω νὰ χαθῶ, δίχως νὰ δοκιμάσω
ἴς τὸ δύνομαι νὰ βοηθηθῶ, πρὶν τῆ ζωῆ μου χάσω.

Στ. 41. ἀποῦ . . . ἐκρατιούμου. 42. ἤτασσε. 43. τὸ π. 44. τή . . .
ἀποῦ μοῦ ἴδωκε. 45. τό . . . ὡσά . . . 46. θέλει ἔχει γροικημένο.

Πανάρετος, Ἐρωφίλη. 51. γνωρίζεται . . . ναύκληρος . . . ἐτότες. 54.
κί' αὐτὸς ἀποῦ τό. 55. ταραχὴ. 56. ἀποῦ ἔτσι ἀξάφνου μ' εὔρηκε.
57. θέλω ἀφήσει . . . παρὰ νὰ δικιμάσω. 58. βοηθητῶ, πρί.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Ὅϊμένα, κ' ἴντα τοῦ γροικῶ! τάχα καινούργια πάλι
καχομοιργιά ἀπόσωσε νὰ σμίξῃ μὲ τὴν ἄλλη;

60

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μὰ τὴν κερά μου συντηρῶ κ' ἔρχεται πρὸς ἐμένα,
κ' ἔχει τὸ πρόσωπο κλιτό, τ' ἀμμάτια θαμπωμένα...

Ἐρωτα, μ' ὅσα βάσανα μὲ κάνεις νὰ γροικῆσω,
τοῦ δύναιμίσ σου δὲ μπορῶ παρὰ νὰ φχκριστήσω,
γιατὶ μὲ μιὰ γλυκειὰ θωριὰ πλερόνει πᾶσα κρίσι
τούτη ὅπ' ὡς ἥλιος δύνεται τὸν κόσμον νὰ στολίσῃ.

65

Γὰ περιστέρια τοῦ βρονταῖς καὶ τὰ νερά γροικουῖσι
κ' ἀπὸ τοῦ κάμπους μὲ σπουδῇ πρὸς τοῦ φωλιαῖς πετοῦσι,
καὶ σὺ κερά, ἔς τὴν ταρχῆ τοῦ τόσης κακοσύνης
τοῦ τύχη μας, γιὰ ποιά ἔφορμῃ τὴν κάμερά σ' ἀφίνεις,
κ' ἔρχεσαι ἔς τούτη τὴ μερά, κ' ἡ θαμπωμένη σ' ὄψι
δύνεται τὴν καῦμένη μου καρδιά σὲ δυὸ νὰ κόψῃ;

70

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Ἐ πᾶσα πολὺ μου βάσανο καὶ πρίκα μου μεγάλη,
παρηγοριά, Πανάρστε, ποτὲ δὲν νύρηκ' ἄλλη,
παρὰ τὸ βγενικώτατο πρόσωπο τὸ δικό σου,
καθὼς θωρῶ πολλὰ καλὰ τὸ ξεύρεις ἀπατός σου·
διὰ τοῦτο ἦρθα ὡς ἐπᾶ, μόνο γιὰ νὰ σὲ δοῦσι
τ' ἀμμάτιά μου τοῦ ταπεινῆς, νὰ παραλαφρωθοῦσι.

75

Στ. 59. καμμὶ λογιᾶζω π. 60. καχομοιργιὰν ἐπόσωσε. 61. τή. 63.
ἔκαμες. 65. θωργιά. 66. τό. 67. ἔντε νερό καὶ ταρχῆ. 68. (λείπει
κί'). 70. τὴ κ. 71. σου. 73. Ἐ κάθα. 77. τοῦτον... ὡς ἔδεπᾶ. 78.
παρηγορηθοῦσι.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Βασιλοπούλ' ἀφέντρα μου, θάρρος κί ἀπαντοχή μου,
 80 τὴν πρίκαν ὁποῦ πλάκωσε σήμερο τὸ κορμί μου
 γλῶσσα λογιάζω μηδεμιὰ μπορεῖ νὰ τὴ μιλήση,
 μηδ' ἄλλο πρᾶμμα δύνεται νὰ τὴν παρηγορήση,
 παρὰ ἡ θωριά σου μοναχὰς, κί ὡσάν τὸ δίψασμένο
 λάφι γλακᾶ 'ς τὸν ποταμὸ πλείσια πεθυμισμένο
 85 νὰ πῆ νερὸ νὰ δροσισθῆ, τέτοιας λογιῆς, κερά μου,
 γιὰ νὰ σέ δοῦν ἐτρέχασι τ' ἀμμάτια τὰ δικὰ μου,
 νὰ μοῦ ζυγώξῃς τσῆ καρδιάς, τὸ βάρος τὸ περίσσο,
 κί ἀπὸ δεπᾶ πασίχαρος περίσσια νὰ γυρίσω.
 Μὰ πρίχου σῶς', ὁ βασιλεὶς μοῦ μήνυσε νὰ δράμω
 90 νὰ πᾶ τὸν εὔρω, κ' ἤτονε χρειά μου ζημιὸ νὰ κάμω
 τὸν ὀρισμὸ τ' ἀφέντη μου, γιὰ κείνο μετὰ σένα
 δὲν εἶμ' ἀπῶστε μ' ἠύρηκεν ἡ ἀκριβὴ σου νένα.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Κ' ἰντά' θελες με τόση βιά;

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Τρέμουσι καὶ δειλιούσι
 τὰ χεῖλη μου ν' ἀνοίξουσι νὰ σοῦ τὸ δηγηθοῦσι.
 95 δυὸ προξενεαῖς γιὰ λόγου σου τοῦ φέρασι, κερά μου,
 κί ὡς μοῦ 'πεν ἀποφάσισεν (ῶφου, ὄχοιμὲ ἡ καρδιά μου!)
 νὰ σέ παντρέψῃ· κί ὀγιατί σάν κακοκαρδισμένη
 λέγει πῶς σ' εἶδε ὡς τ' ἄκουσες, ψυχὴ μ' ἀγαπημένη,

Στ. 79. βασιλοπούλκ. 80. τή... ἰποῦ. 81. μηδὲ μιὰ. 82. νὰ με παρ.
 83. ὡσά. 84. τό... πολλὰ πεθ. 85. πγῆ. 86. δοῦσι τρέχουσι... ἐδι-
 κά. 90. χρειά ζημιό. 91. ὀρισμόν του, ἀφέντρα μου. 92. εἶμαι ἀποῦ-
 στα μ' εὔρηκε. 93. ἰντά' θελε. 95. τοῦ φέρασι γιὰ λόγου σου. 96. ἐπο-
 χάσισε. 97. καὶ γιχτι σά. 98. εἶδε.

μὲ λόγια καὶ μὲ συργουλιαῖς μ' ἔστειλε νὰ σὲ κάμω
 νὰ σὺβαστῆς νὰ κάμετε τὸν πρικαμένο γάμο · 100
 κί' ἀπώστε τοῦτο γροίκησα, λόγιασ' ἐσὺ κερά μου,
 πόσαις φωτιαῖς μοῦ κίγουσι τῆ δόλια τὴν καρδιά μου!
 Τὸ θάνατο, καὶ τῆ σκληριά τόσα πρικιά δὲν κρᾶζω,
 σὰν εἶν' πρικὺ τὸ βάσανο ποῦ τώρα δοκιμάζω ·
 τῶν' ἀπ' αὐτάνα τσῆ καῦμούς τελειώνει, κ' εἰς τὴν ἄλλη 105
 μὲ τὸν καιρὸν ἢ λευτεριά τέλος μπορεῖ νὰ βάλλη ·
 μὰ κείνον ὁποῦ μοῦ κρατεῖ τὸ νοῦ μου πρικαμένο
 'ς τοῦτο τὸν κόσμο ζωντανό, στὸν ἄδη ἀποθαμένο
 πάντα μὲ θέλει πολεμᾶ, δίχως καιρὸ νὰ δώση
 τέλος ποτέ, γῆ ἀλάφρωσι 'ς τὴν κρίσι μου τὴν τόση. 110

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Πᾶσα κανεῖς ἀπ' ἀγαπᾶ δική ἔχει νὰ φοβᾶται
 μὲ πᾶσα λίγην ἀφορμή, μὰ νὰ παρηγορᾶται
 πάλιν τυχαίνει, ὄντ' ἄθωρῆ τὴν κόρη τῆ δικήν του
 πῶς μιὰ ψυχ' εἶναι μετ' αὐτό, κί' ἓνα μὲ τὸ κορμίν του.
 Πῶς σ' ἀγαπᾶ κατέχεις το, γνωρίζεις πῶς μηδένα 115
 θάρρος δὲν πρέπει νάχω πλειὸ 'ς τὸν κόσμο, παρὰ σένα ·
 'ς τὴν εὐγενειά σου τὴν πολλήν, 'ς τῆ χάρι σου τὴν τόση,
 'ς τῆ δύναμι, τσῆ διάξες σου, κ' εἰς τὴν πολλή σου γνῶσι
 τὸν πόθο μ' ἐθεμέλιωσα, πλειὰ ἀπὸ κτίσμαν ἄλλο

Στ. 100. τό. 101. ἀποῦστα. 102. καίσινε. 103. δέ. 104. δικιμάζω.
 105. τὸ ἓνα. 106. τό. 107. ἀποῦ. 108. μέσα 'ς τὸν ἄδη ζωντανό, 'ς
 τὸ κόσμο. 109. δίχως ποτέ νά. 110. τέλος γῆ ἄλ. κιαμνιά 'ς τῆ πρί-
 κα. 111. κιάνεῖς ἀποῦ... ἔχει. 112. κάθα λίγο τίβοτας. 113. πάλι...
 τῆ... δική. 114. μιὰ ψυχῆ. 115. ξεύρεις τὸ πῶς. 116. δέ...
 πλειά... ἔσένα. 117. εὐγενειὰ τῆ πολλή. 118. 'ς τσῆ δ. καὶ 'ς τῆ
 περίσση γ. 119. μου.

- 120 μέσα 'ς τὰ φύλλα τῆς καρδιάς τὸν ἕκαμὰ μεγάλο·
 γιὰ τοῦτο μόν' ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ τὸν χαλάσῃ
 'ς τοῦτο τὸν κόσμον· κ' ἡ ψυχᾶς πάλι 'ς τὸν ἄδην ἄς πᾶσι
 πῶς θέλου σμιῖζει κ' ἔδεκεῖ μὲ πλειάν ἀγάπην ἐλπίζω,
 γιὰτι κ' ἐσὺ πιστότατα πῶς μ' ἀγαπᾶς γνωρίζω.
- 125 Ὅϊμέ, κιὰς μοῦ 'το μπορετὸ τὸ στήθος μου ν' ἀνοίξω
 καὶ φυτεμένο στὴν καρδιά πῶς σ' ἔχω νὰ σοῦ δείξω,
 γιὰ νᾶχες πῆς, Πανόρετε, — χωρὶς τὸ θάνατό μου
 ν' ἀνασπαστῶ, Ἐρωφίλη μου, δὲν εἶναι μπορετό μου!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Τοῦτα τὰ μάτια, φέντρα μου, καλὰ καὶ δὲ θωροῦσι
 130 πῶς 'ς τὴν καρδιά σου βρίσκομαι, τοῦ νοῦ τὸ συντηροῦσι
 τ' ἀμμάτ' ὀπᾶχου νὰ θωροῦν χάρι σγουραφισμένο
 τὸ πρᾶμμα ὁποῦ βρίσκεται 'ς τὸν ὀφθαλμὸ χωσμένο·
 μὰ δὲ μπορ' ἡ καυμένη μου καρδιά νὰ μὴ τρομάσῃ,
 τὸ πρᾶμμ' ἐκεῖν' ἀπ' ἀγαπᾶ τόσα πολλὰ μὴ χάσῃ...
 135 κ' εἶμαι σὰν ἕναν ἀκριδὸ, πῶχει τῆς θησαυροῦς του
 χωσμένους 'ς τόπ' ἀδυνατό, μ' ὄλον ἐτοῦτ' ὁ νοῦς του
 στέκει μὲ χίλιους λογισμούς, μ' ἔγνωια πολλὰ μεγάλη,
 μὴ λάχῃ νὰ τῆς βρούσινε καὶ πάρουσίν τους ἄλλοι.
 Ὅϊμέ, κ' ἂν ἄλλος δὲ μπορῇ γι' ἀψήφιστο λογάρι
 140 σωστὴ 'ς τὸν κόσμ' ἀνάπαψι ποτὲ καμμιὰ νὰ πάρῃ,
 πῶς θὲς νὰ μὴ φοβοῦμ' ἐγὼ, πῶς θὲς νὰ μὴ τρομάσω,

Στ. 120. τόνε κρατῶ μ. 121. μόνο. 122. τό... ἄδην πᾶσι. 123.
 ἐπιμῖζει... πλεῖστα ἀγάπην ἐλπίζω. 124. πῶς μ' ἀγαπᾶς πιστότατα.
 127. νὰ μοῦ πῆς... 'ς τό. 130. εὐρίσκομαι, 'ς τὸ νοῦ. 131. ἀμμάτια
 ἀποῦ ἔχου νὰ θωροῦ κάλλη σγουραφισμένα. 132. τὰ πρᾶγματα ἀποῦ
 στέκουνται 'ς τὸν ὀφθαλμὸ χωσμένα. 133. μπορεῖ. 134. πρᾶγματα ἐκεῖ-
 νο. 135. ποῦ ἔχει. 136. τόπο... ἐτοῦτο. 138. τῆς δούσινε. 139.
 γιὰ. 140. κόσμον... κιὰμμιὰ.

τὰ κάλλη σου τ' ἀρίφνητα καμμιὰ φορὰ μὴ χέσω;
 'ς τὸν ἥλιον ἔχω 'ντήρησι, κ' εἰς τ' ἄστρα τοῦ περνοῦσι
 καὶ τῆ μορφαῖς σ', ἀφέντρ᾽ μου, κάτω 'ς τὴ γῆ θωροῦσι,
 μηδὲ χυθοῦν κι' ἀρπάξου σε, καὶ μένα τὸν καυμένο
 παρ' ἄλλον κακορροῖζικον ἀφήσουν πρικαμένο!

145

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Τόσαις δὲν εἶν' ἡ γιομορφαῖς, τόσα δὲν εἶν' τὰ κάλλη,
 μὰ τοῦτο ἐκ τὴν ἀγάπη σου γεννᾶται τὴν μεγάλη·
 μὰ, γῆ ὄμορφ' εἶμι, γῆ ἄσκημη, Πανάρετε, ψυχὴ μου,
 γιὰ σένα ἐγεννήθηκε 'ς τὸν κόσμον τὸ κορμὶ μου.

150

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Νερὸ δὲν ἔσβυσε φωτιά ποτέ, βασιλισσά μου,
 καθὼς τὰ λόγια τοῦ γροικῶ σβύνουσι τὴν πρικιά μου·
 μ' ὄλον ἐτοῦτ' ἀφέντρ᾽ μου, μὰ τὴν ἀγάπη κείνη
 τοῦ μᾶς ἀνάθρεψε μικρά, καὶ πλειὰ μεγάλη 'γίνη
 πιστὴ καὶ δυνατώτατη 'ς ἐμένα κ' εἰς ἐσένα,
 καὶ τὰ κορμιά μας 'ς ἄμετρον πόθο κρατοῦν δεμένα,
 περίσσια σὲ παρακαλῶ, ποτέ νὰ μὴν ἀρήσης
 νὰ σὲ νικήσῃ ὁ βασιλειός, νὰ μ' ἀπολησμονήσης...

155

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ὅμιένα, ναῦρω δὲ μπορῶ ποιᾶν ἀφορμὴ ποτέ μου
 σοῦ ὄωκα 'ς τὴν ἀγάπη μου, φόβο, Πανάρετέ μου,
 νὰ πιάνης τόσα δυνατό, ὅσ' νὰ μηδὲ γνωρίζης

160

Στ. 142. καμμιὰ. 143. ἐντηρήρησι?.. ἀποῦ. 144. ὄμορφαῖς. 145. χυθοῦ... τό. 146. ἄλλον ἄθρωπο 'ς τὴ γῆ ν' ἀφήσου. 147. εἶναι ἡ ὄμορφαῖς. 148. τὴ μ. 150. σέναν.... 'ς τό. 151. ἔσβυσε ποτέ φ. 152. τὰ γρ... πικριά. 153. ἐτοῦτο.... ἐκείνη. 154. ἐνέθρεψε.... ἐγίνη. 155. κι' ἀδυνατώτατη. 156. μ' ἄμετρο... κρατεῖ. 157. περίσσια. 158. καὶ μὲ νὰ λησμονήσης. 160. σ' ἔκαμε. 161. τόσ' ἀδυνατό.

- τὸ πῶς τὸ νοῦ καὶ τὴ ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά μ' ὀρίζεις.
 "Ἐρωτ', ἀπῆς τ' ἀφέντη μου τ' ἀμμάτια δὲ μπορούσι
 τόσα πιστὰ καὶ καρδιακὰ τὸν ἀγαπῶ νὰ 'δοῦσι,
 165 μιὰν ἀπὸ τσῆ σαγίταις σου φαρμάκειψι, καὶ ρίξι
 μέσα 'ς τὰ φυλλοκάρδια μου, καὶ φανερά τοῦ δεῖξε
 μὲ τὸν πικρὸ μου θάνατο, πῶς τῆρῖν τ' ἀπομένω,
 καὶ μόνο πῶς γιὰ λόγου του 'ς τὸν ἄδη καταβαίνω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Τοῦτ' ἀς γινή 'ς ἐμέν ὀμπρός, φόβο κανέν' ἂν ἔχω
 170 'ς τὸν πόθο σου, νεράϊδά μου, γῆ ἀνέν καὶ δὲν κατέχω
 πῶς μὴδ' ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ κάμη νὰ σηκώσης
 τὸν πόθο σ' ἀπὸ λόγου μου, κί ἄλλου νὰ τότε δώσης.
 Μὰ δὲν κατέχω, ποιά 'φορμὴ μὲ κάνει καὶ τρομάσω
 τὴ πρᾶμμα ποῦ 'ς τὸ χέρι μου κρατῶ σφικτὰ μὴ χάσω,
 175 καὶ κείνο ποῦ παρηγοριὰ πρέπει νὰ μοῦ χαρίση,
 τσ' ἐλπίδες ποῦ μ' ἐζούσανε σὲ φόβο μοῦ γυρίση.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Τοῦτό 'ναι ποῦ τὸ ξαφνικὸ μαντάτο ποῦ μᾶς δῶσα
 νὰ μὴν πρικαινομέσθανε, Πανάρετέ μου, τόσα,
 γιὰτὶ οὐρανὸς ἀποῦ 'καμε κ' ἐσμίξαμεν ἀντάμη,
 180 παντοτινὰ νὰ στέκωμε ταίργια μᾶς θέλει κάμει.
 τὸν οὐρανό, τὴ θάλασσαν, τὴ γῆ, καὶ τὸν ἀέρα,
 τ' ἄστρα, τὸν ἥλιο τὸ λαμπρό, τὴν νύκτα, τὴν ἡμέρα,

Στ. 162. καὶ τὴ καρδιά καὶ τὴ ψυχὴ μου. 164. πόσα... σπλαχνικά... 165. μιάν... σαίταις. 167. τό... του ἀποθάνω. 169. Τοῦτο ἀς γινή ὀμπρός 'ς ἐμέ... κιάνένα ἂν ἔχω. 170. τό... γῆ ἂν ἦν' καὶ δέ. 172. τό. 173. ἀφορμὴ. 174. ἀποῦ. 175. κ' ἐκείνα ἀποῦ... χαρίζου. 176. τσῆ ἐλπίδες μου τσῆ ἀμέτρηταις σὲ φόβο μοῦ γυρίζου. 177. ἀποῦ. 178. μὴ. 180. νὰ στέκωμε παντοτινὰ.

παρακαλῶ ν' ἀρμυτωθοῦ, νᾶρθουν ἀντίδικά μου
 τὴν ὥρ' ἀπ' ἄλλος θέλει μ'πῆ πόθος εἰς τὴν καρδίᾳ μου.
 Μ' ἀπῆτις νὰ μιλοῦμ' ἐδῶ πλείυτερα δὲ μπορούμε,
 'ς τὴν κάμερά μου ἔλα βρέ με, στράτα καμμιά νὰ βροῦμε,
 νὰ κάμωμε τσῆ προξενειαῖς τούταις νὰ ξηλωθοῦσι,
 κ' ὕστερα τ' ἄλλα πλειά φκολα δύνουνται νὰ 'σιασθοῦσι.
 Πάγω, καὶ μὴν ἀργῆς λοιπό.

185

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Ἄς πηζιν' ἡ ἀφεντιά σου,
 γιὰτι κ' ἐγὼ ῥχομαι ζημιό κατὰ τὸ θέλημά σου.

190

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχός μιλεῖ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τόπο μηδένα σκοτεινὸ 'ς τὸν κόσμο δὲν ἀφίνει
 ὁ ἥλιος ὁ λαμπρότατος, 'σάν τὸν ἀπομακρύνῃ,
 καθὼς μ' ἀφίνει σκοτεινὴ καὶ μαύρη τὴν καρδιά μου,
 τούτ' ἡ νεράϊδα ἡ ὁμορφῆ 'σὰ λείψῃ ἀπὸ σιμά μου·
 μηδ' ὁ χειμῶνας νέφαλα τόσα μπορᾶ σηκῶσῃ
 μὲ ταραχὴ κ' ἀνεμικὴ τὸν ἥλιο νὰ θαμπῶσῃ,
 ὅσοι 'ς τὸ νοῦ μου λογισμοὶ γεννοῦνται καὶ κοπιοῦσι
 'ς ἐλπίδα ὁμάδι κ' εἰς πολὺ φόβο νὰ μὲ κρατοῦσι,

195

Στ. 184. ὦρα ἀποῦ... ἐμπῆ... τῆ. 186. εὔρε... κιἀμμιά. 188.
 πλειᾶ εὔκολα... σταθοῦσι. 189. Πάγω λοιπό καὶ μὴν ἀργῆς. 190.
 ἔρχομαι. -- λείπει μιλεῖ. 191. Τόπον... σκοτεινὸ ὁ ἥλιος δὲν ἀφ. 192.
 'ς τὸν κόσμον ὁ λαμπρότατος, σά. 193. καθὼς ἀφίνει... τῆ. 195. μηδέ.
 198. ὀλπιδα.

βλέπω τῆ κακορροϊκιᾶς, κ' ἔχω περίσσια πάθη.
καὶ κείνο ποῦ 'ναι πλειότερο, μὲ παιδαυμὴ καὶ ζάλη
'ς τοῦ παραδείσου κατοικῶ τῆ δόξα τῆ μεγάλη!

Ἔφου, κακό μου ροϊζικό, βασανισμένο, γιάντα 225
σ' ἀρέσει νὰ μὲ τυραννᾶς, σὲ τέτοιο τρόπο πάντα;

Ἔρωτα, μὲ τὸ ξίμπλι μου μηδένας μὴν ἐλπίζῃ
πολὺ καιρὸ πασίχαρος μὲ σένα νὰ γυρίζῃ,
γιατὶ δολόνεις τῆ χαραῖς μὲ δάκρυα καὶ μὲ κρίτες,
κ' εἰς τῆ δροσιᾶς τσ' ἀρίφνηταις σμίγεις φωτιαῖς περίσσιας. 230

Κ' ἐσύ, Ἀφροδίτη μου θεά, ὁποῦ μικρὸ παιδάκι
μ' ἐπότισεν ἡ χάρις σου τοῦ γιουῦ σου τὸ φαρμάκι,
μὲ τόση γλύκα καὶ δροσιὰ μαζὶ ἀνακατωμένο
ποῦ λέγα τ' οὐρανοῦ πιωτὸ πίνω χαριτωμένο,
στράφου 'ς ἐμέ λυπητερά, καὶ τύστεψαι τὸ νοῦ μου, 235
δὸς τῆ καρδιάς μου δύναμι, γνῶσι τοῦ λογισμοῦ μου,
γιὰ ναῦρω στράταν εὐκολη, καὶ τρόπο νὰ γλυτώσω
τούταις, ἀποῦ μὲ τυραννοῦ τὸ νοῦ μου νὰ σποδῶσω
τῆ προξενιαῖς, κὶ ἀμπόδιστο μὴ λάχῃ πλειὸ κανένα
πρίκα 'ς τὴν Ἐρωφίλη μου νὰ δώσῃ κ' εἰς ἐμένα· 240
κιᾶν ἔσφαλα τ' ἀφέντη μου, 'δὲ τὴν ἐμπόρεσί σου
καὶ τῆ κερᾶς μου τσ' ὁμορφιαῖς, καὶ τότες μὲ λυπήσου...

Στ. 223. ἀποῦ. 224. 'ς τῆ δ. 227. ἐλπίζῃ. 228. μετὰ σου. 229. θο-
λόνοις. 230. καὶ 'ς τῆ δροσιᾶς. 231. ἀποῦ. 233. ἀνακατωμένο. 235.
σύστεσαι. 236. καρδιάς μου ἄνεσι. 238. κ' ἐτούταις ἀποῦ τυραννοῦ.
239. ἀμπόδιτρο... κιάνένα. 241. ἔσφαλα. 242. τῆ ὄμ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΚΙΑ τοῦ Ἀδελφοῦ τοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ μιλεῖ.

Σ Κ Ι Α .

- Ἄποῦ τὸν ἄδη τὸ σκληρὸ καὶ τὸ σκοτεινιασμένο,
 μὲ θέλημα τοῦ Πλούτωνα, τούτῃ τὴν ὥρα βγαίνα
 245 ἔς τὸ φῶς τσ' ἡμέρας τὸ λαμπρό, καὶ τοῦ καθάρτου κόσμου
 τὰ κάλλη ἀκόμη δὲ μπορεῖ καλὰ νὰ δῆ τὸ φῶς μου,
 γιὰτὶ τ' ἄμμάτια ποῦ ἔσανε ἔς τὸ σκότος μαθημένα,
 ἔς τὴ λάψι τώρα στέκουσι τοῦ ἡλίου θαμπωμένα·
 μὰ τοῦτ' ἀνὲν καὶ δὲ μποροῦ νὰ δοῦσι τὴν ἡμέρα,
 250 τσῆ γῆς τὴ μυρωδιὰ γροικῶ καὶ τὸν γλυκὺν ἀέρα.
 ὦ κόσμε καλορροίζικε, τότε χαριτωμένε,
 τῶ ζωντανῶ παράδεισος, δίκη ἀναζητημένε
 ἀπ' ὅσους κ' ἂ σ' ἐχάσαμε, κ' ὀγιάντα δὲ μποροῦμε
 κ' εἰς πᾶσα χρόνο μιὰ φορὰ πάλι νὰ σὲ θωροῦμε!
 255 Μ' ἀνὲν καὶ δὲ κομπώνωμαι, τὰ μάτια μου ἀρχηνοῦσι
 τοῦ ἡλίου τοῦ λαμπρότατου τὴ λάψι νὰ θωροῦσι·
 βουνὰ καὶ κάμπους συντηρῶ, καθάρια βλέπω τώρα
 τὴ Μέμφι τὴν ἐξακουστὴ καὶ μπορεμένη χώρα...
 σκαμνὶ τοῦ δόλιου μου κυροῦ, κληρονομιά δική μου,
 260 καὶ μόνη αἰτία τοῦ σκοτωμοῦ ποῦ ἔλαβε τὸ κορμί μου!

Ἄποῦ τὸν ἄδη ἀδερφὸς τοῦ βασιλέα.

Στ. 245. τὸ φ. 246. νὰ δῆ καλὰ. 247. ἀποῦ. 248. λάψι. 249. ἐτοῦτα ἀν ἦν'. 250. τὴ μυρωδιὰ τσῆ γῆς... τό. 251. κόσμοι καλορροϊκοί, τότε χαριτωμένοι. 252. ἀναζητημένοι. 253. καὶ γιάντα. 254. σκιάς π... μινί. 255. Μὰ ἀνέ. 256. λάψι. 259. ἐδική. 260. μόνο.

- Ἵς τοῦτο τὸ σπίτι τὸ ψηλό, Ἵς τοῦτο τὸ τιμημένο
παλάτιν ἐγεννήθηκα, Ἵς τοῦτο ἀνθρεμμένο
μικρὸ παιδί Ἵς ἀνάπαψες κ' εἰσὲ τιμαῖς μεγάλαις
κ' εἰς πλείσiais καλορροϊζικιαῖς πάντα περίσiais ἄλλαις,
Ἵς τούτη τὴν γῆν ἐπάτησα, Ἵς τούταις ἐμπαινοβόγηκα 265
τῶν πόρταις, Ἵς τούτα τὰ θρονιά τ' αὐτιά μ' ἀφουκρασθήκα
πολλῶ λογιῶ παινέματα, Ἵς εἶν συνειθισμένοι
νᾶν ἐκ τὸν κόσμον οἱ βασιλοὶ πάντα τως τιμημένοι...
Ὡ ψευτικώταταις θωριαῖς, κί ἀσύστατή μου μοῖρα,
Ἵς τοῦτον τὸν τόπον ἀκομή τὸ θάνατό μου ἐπῆρα 270
κ' ἐγὼ καὶ τὰ παιδάκια μου, κί ὄχι ποτὲ ἀπ' ἐχθρό μου,
μ' ἀπὸ τὸν ἀπονώτατο τὸν ἴδιον ἀδερφό μου
τοῦτον ποῦ στέκει ἀνέγνοιιστα καὶ βασιλεύγει τώρα
τούτη τὴν ἀξιαζόμενη καὶ μπορεμένη χώρα.
Μιᾶς μάννας εἴμεσταν παιδιά, εἰς κύρης ἔσπειρέ μας, 275
μιὰ χώρα κ' ἕνα μοναχὸ παλάτι ἀνάθρεψέ μας·
μ' ἀπῆς συνήθεια ἤτονς πάντα τῶν βασιλειᾶ μας,
Ἵς ἀποθάνῃ ὁ κύρης μας, τ' ἀδερφια τὰ δικά μας
νά θανατόνωμεν γιαμιά, τοῦ πρώτου ν' ἀπομένη
μὲ δίχως ἔγνοια ἢ βασιλειᾶ περισσ' ἀναπαυμένη, 280
τοῦτο ἐγὼ δὲν ἔκαμα Ἵς ἀν πρῶτος ἀπ' αὐτόνο,
μὰ ζωντανὸ τὸν ἄφηκα, καὶ τὸ συνῆθι λυόνῶ,
κί ὡς ἀν καὶ μένα ὠριζε, κί ὄλου μου τοῦ φουτάτου
Ἵς ἀδερφοῦ μου μπιστικοῦ τὴν ἐξουσιᾶ ἴδικά του·

Στ. 262. τοῦτό μ'κι ἀν. 264. παρὰ περ. 265. τῆ. 266. ἐφουκρασθήκα.
268. νᾶναι Ἵς τὸ κ. 269. χραῖς κί ἀσύστατή. 270. τοῦτο... θάνατον
ἐπῆρα. 272. μᾶ. 273. τοῦτο. 275. Μιᾶς... εἴμεστα... ἔσπειρε·
276. μιὰ. 277. συνῆθιν... βασιλειᾶς. 278. ἐδικά. 279. θανατόνωμε...
281. ἔκαμα σά. 282. ἔφηκα. 283. ὡτᾶν ἐμέναν. 284. καρδικοῦ τὴν
ἐξουσιᾶ ἴδικά.

- 285 κ' ἔλπιζα καὶ λογάργιαζα ἔς τὸ νοῦ μου ν' ἀπομείνω
 ἔς ὄλο τὸν κόσμον, ὁ λωλός, μονάρχης μετ' αὐτῆνο!
 Ὡ τῶν ἀθρώπων λογισμοὶ καὶ θάρρη κομπωμένα,
 καὶ γιάντα ξόμπλι σήμερο δὲν παίρνειτ' ἀπὸ μένα;
 νὰ μεγαλώσω ἐλόγιασα, καὶ νὰ πληθύνω πλοῦτος,
- 290 μὰ λίγος ἦτονε γιὰ μὲ ὄλος ὁ κόσμος τοῦτο;
 μὰ κεῖν' ὁποῦ δὲν ἔφθανε ὄλη τοῦ κόσμου ἡ κτίσι
 ξάρνου σὲ λίγ' ὁ θάνατος τόπό 'θελε σφαλίσει!
 γιὰτὶ ἀδερφός μ' ἀνέγνωρος σὲ τοῦτο μὴν ἡμέρα
 ἔς τὸ σπῆτι μ' ἐθανάτωσε μὲ τῆ δικήν του χέρσ,
- 295 δίχως κάμμιᾶς λογιῆς αἰτιά, μόνο γιὰ νὰ μοῦ πάρη
 τῆ βασιλείᾳ ποῦ μῶδωκε μόνο τοῦ Ζεῦ ἡ χάρι·
 καὶ δυὸ μικράκια μου παιδιὰ πολλὰ μ' ἀγαπημένα
 ἔς τὸν ἄδη τότες τὸ ζῆμιδ ἔπεψε μετὰ μένα·
 καὶ κεῖν' ἀπ' ἔχω πλειότερο, καὶ πλειὰ παρὰ μαχαίρι
- 300 μῶδωκε πόνο ἔς τὴν καρδιά, παντοτινό του ταῖρι
 ἔκαμε τῆ γυναῖκά μου· ὦ θεέ, καὶ πῶς ἐμπόρειες
 τόσαις μεγάλαις ἀπονιαῖς κάτω ἔς τῆ γῆ καὶ θάρρειες!
 καὶ μετὰ κείνην ἔκαμε μὴ θυγατέρα μόνον,
 γιὰ νὰ γροικῆση σήμερο πρίκα πολλῆ καὶ πόνο,
- 305 καθὼς ὀρίζου οἱ οὐρανοὶ καὶ θέλ' ἡ δικηροσύνη
 τοῦ Ζεῦ, ἀπ' ἀνεκδίκηωτα κρίματα δὲν ἀφίνει,
 μ' ἀνὲν κί' ἀργῆ κάμμιᾶ φορὰ τὴν παιδωμῆ νὰ δώση,

Στ. 285. ἔλπιζα. 286. τό... μονάρχης. 287. ἀθρώπων. 289. ἐλόγιαζα. 290. ἐλίγος. 291. καὶ ἐκεῖνο ἄποῦ δὲν ἔφτανε ὄλου. 293. μινιάν. 294. τὸ σπ. 295. κιἀμμιᾶς. 296. ἀποῦ... τοῦ Ζεῦς. 297. ἔδη μόνο... πᾶ' πεψε. 299. ἀποῦ. 301. ἔκαμε... ὦ θεέ. 302. θάρρειες. 303. μόνο. 304. γιὰ νὰ τοῦ δώση ἔς τῆ καρδιᾶ πλεῖστο καὶ πόνο καὶ π. 306. Ζεῦς ἀποῦ ἀνεκδίκηωτα. 307. μὴ ἀνέ... κιἀμμιᾶ... τῆ.

- γιὰ νάχη ὁ φταίστης τίβοτας καιρὸ νὰ μεταγνώση,
 πάλι θυμάται κ' ἔρχεται μὲ δύναμι μεγάλη
 τὴν ὥρα ποῦ λιγώτερα τὴν καρτεροῦσιν ἄλλοι. 310
 γιὰ τοῦτο τοῦ Φιλόγονου τὴν ἀτυχιά τὴν τόση
 μὲ θάνατο πρικότατο σήμερο θὰ τελειώση!
 Σήμερα ποῦ λογάργιαζε πῶς στέκει ἀναπαυόμενος
 καὶ πλεία παρ' ἄλλο βασιλεῖδ' ἔς τὸν κόσμον τιμημένος,
 κί' ὀγιά νὰ πάρη πλείότερο μαχαίριν ἢ καρδιά του, 315
 τῆ θυγατέρα του θὰ ἴδων τ' ἀμμάτια τὰ δικά του
 μ' ἀγαφτικὸ ν' ἀγκαλισθῆ, βρχειὰ ν' ἀναστενάξῃ
 καὶ πλείσια κακοροζικὴ τὴν τύχην του νὰ κράξῃ·
 κί' ὁ θάνατος τοῦ νειοῦ αὐτηνοῦ θάνατο ἔς τὸ παιδίον του
 θὰ φέρῃ σὲ λιγώτατην ὥρα, κ' εἰς τὸ κορμίν του... 320
 Τοῦτ' ἀποφάσισεν ὁ Ζεὺς ἔς αὐτοὺς νὰ κάμη ὀμάδι,
 καὶ τοῦτο ἐγροικήθηκε ἔς ὄλους ζῆμιδ' ἔς τὸν ἄδην,
 καὶ τόση μῶδωκε χαρὰ κ' ἔτσι πολλ' ἄρεσέ μου,
 ποῦ τ' ἄδ' ἢ παιδωμὴ γιαμιὰ μῶλειψε φαίνεται μου·
 κί' ὁ Πλούτωνας, πῶς χαίρομαι δίκῃα γνωρίζωντάς το, 325
 ἔς τοῦτο τὸν κόσμον ν' ἀναιβῶ μ' ὄρισ' ἀποῦ τὸν κάτω,
 γιὰ νὰ μποροῦσι σήμερο τ' ἀμμάτιά μου νὰ δοῦσι
 τὸ σκοτωμόν του τὸν πρικό, πλείότερα νὰ χαροῦσι.
 Ἔντον' ἐδῶ ποῦ πρόβαλε... νὰ τὸν ἐδῶ φοβοῦμαι!
 καὶ τὴν πληγὴ ποῦ μῶκαμε ἔς τὸ στήθος μου ἔντηροῦμαι 330

Στ. 308. δίδει τοῦ φτ... μετανοιώση. 309. μὲ μάνιτα μ. 310. ἀποῦ γοργότερα. 311. τῆ. 313. ἐλογάργιαζε. 315. καὶ γιά. 316. δοῦ. 317. ἀγκαλιαστῆ, βαρά. 319. τοῦ ἀγαφτικοῦ θ. 321. ἐλιγούτσικην... κορμί. 321. Τοῦτο ἐποφάσισεν. 322. ἐτοῦτον... γιαμιὰ ἔς τόν. 323. μοῦ ἴδωκε... τόσα πολλὰ ἤρσε. 324. μοῦ ἴεψε, ἐφάνηκέ μου. 326. τό. 328. τὸ πρ.

μὴ ξαναοίξῃ νὰ γενῆ κ' ἐδᾶ σὺν τότες βρούσι,
καὶ τούτους ὅλους αἵματα τῆς τόπους νὰ γεμίσῃ.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΚΙΑ τοῦ Ἀδερφοῦ του.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- Ἄπ' ὄσαις χάραις οὐρανός, γῆ μπορεμένη φύσι
γιὰ στόλισιν ἐβάλλθηκε τ' ἀθρώπου νὰ χαρίσῃ,
335 πλεὶ' ἄξια καὶ πλεῖα κκαλλίτερη δὲν τῶδωκε ὅσιν κείνη
τὸ ἀδυνατῆς ἀποκοιᾶς, κρίνω σ' ἀληθοσύνη·
γιατὶ δὲν εἶναι μηδεμιὰ σὺν τούτῃ νὰ ψηλόνῃ
τὸ ἀθρώπους γληγορήτερα καὶ νὰ τῆς μεγαλόνῃ·
τῶστ' ἤκοψε καὶ μάζωξε τὰ δέντρον κ' ἔκαμέν τα
340 καράβια, κ' εἰς τῆς θάλασσης τῆς στραταῖς ἔβαλέν τα·
τούτῃ τῆς ποταμούς περνᾶ καὶ τὰ βουὺ' ἀναιβαίνει,
τούτῃ μὲ πλείσια δύναμι τῆς ξένους κόσμους μπαίνει·
τούτῃ τὰ κάστρη πολεμᾶ, τούτῃ νικᾶ, καὶ τούτῃ
μόνια τῆς δίδει τῆς τιμαῖς καὶ τὰ μεγάλα πλούτη,
345 τούτῃ τὸ φόβο δὲν ψηφᾶ, τὸν ἄδη δὲ φοβᾶται,
κ' ὅποιος τὴν ἔχει ζωντανός μόνο ἔς τὴ γῆ λογᾶται.
Τούτῃ καὶ μένα βασιλεῖδ μ' ἄξιωσε, τούτῃ μόνο
μ' ἔκαμε κ' εἰς τὴν κεφαλὴ στέμμα χρυσοῦ σηκώνω
καὶ μὲ μεγάλη μου τιμὴ τὴν Αἴγυπτον ὀρίζω,

Στ. 331. σά.

Βασιλέας, Ἀσκά. στ. 333. γῆ ἢ. 335. δὲν εἶναι σὺν ἐκείνη. 337.
δὲν εἶν[αι] οὐδὲ μινὰ σὰ ἐτούτῃ. 340. καὶ ἔς τῆς... ἤβαλέν. 342.
ἔς ὅλους τῆς τόπους μπ. 345. δέ. 347. μ' ἔκαμε. 348. μ' ἔξωσε καὶ
ἔς τὴ κεφ. 349. χρὰ τὴν Αἴ.

κ' ἴσια μου καλοροίζικο κανένα δὲ γνωρίζω· 350
 νίκαις καὶ πλοῦτη καὶ τιμαῖς πᾶσ' ὥρα μου πληθαίνου,
 χαραῖς πολλαῖς ἔς τὸ σπίτι μου κ' εἰς τὴν καρδίᾳ μου μπαίνου.
 Μιὰ μόνο μου βασάνιζεν ἔγνοια τὸ λογισμὸ μου,
 τῷ θυγατέρας μου ἢ παντρειά... τῶρα τὸ ροιζικὸ μου
 τήνε τελειώνει, σὰ θωρῶ, καὶ τούτη πλεῖ' ἀπὸ κεῖνο 355
 παρ' ἀποῦ λόγιαζα καλλιὰ· γιὰ τοῦτο δίκηα κρίνω
 πῶς οὔδεμιὰ καλομοιριά μετ' τὴ δική μου μοιάζει,
 μηδὲ τῷ μπόρεσίς μου πλεῖο μπόρεσι δὲν ταιριάζει.
 Μὰ πάγω τὸ Ἐρωφίλης μου, τ' ἀμμάτια καὶ τὸ φῶς μου,
 γι' αὐτὴ τὴν ἄξια τῷ παντρειά νὰ ξαναπ' ἀπατός μου. 360

Σ Κ Ι Α.

Ζεῦ ἀποῦ στέκεις τὸ οὐρανοῦς, κ' ἐδῶ ἔς τὸν κόσμον κάτω
 τὸ ἀθρώπους ὅλους συντηρᾷ, τὰ λόγια' ποῦ καυχᾶτο
 καλὰ περίσσια γροίκησε καὶ κάμε δικηοσύνη
 γλήγορα... μετ' τὴν ἄργητα χειρότερος ἐγίνη!
 καὶ πρίκαις ἀπὸ δᾶ κ' ὀμπρὸς τοῦ δῶσε τοῦ θανάτου, 365
 κ' ἄς ἦν αὐταῖς ἢ προξενιαῖς ἢ γ' ὕστερη χαρά του.
 Κ' ἐσὺ ἐκ τὸν ἄδη, Πλούτωνα, πέψε φωτιά μεγάλη,
 ἴσ' ἂ μ' ἔταξες, κ' ἄς ἄψουσι σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη
 μάνηταις, πρίκαις, βάσανα, κλάυματα καὶ θανᾶτοι,
 κ' ἔρημ' ἄς γένη σήμερον ἐτοῦτο τὸ παλάτι! 370

Στ. 350. κιάνένα. 351. καθ' ὥρα. 352. ἐμπαίνου. 353. Μνιά. 357.
 μηδὲ μνιά καλομοιριά. 358. μπλεῖο... δέ. 359. ε. τῷ. 360. τὴ
 παντρειά νὰ ξαναπῶ.

Ἄσκιᾶ. στ. 361. Ζεῦς... τῷ ὀρανοῦς. 362. ἀποῦ ἐκαυχᾶτο. 363.
 ἐγροίκησες. 364. ὄργητα? 366. ἦναι. 368. μου ἴταξες, κ' ἄς κάψουσι
 σὲ μνιά. 370. μένη.

(Εἰς τοῦτο βγαίνουνσι τρεῖς Φούριαις μὲ φωτιαῖς καὶ τρέχωντας σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη τῇ σένας στρεπιτάρουσι· καὶ λέσει).

ΦΟΥΡΙΑΙΣ.

Τί ὀρίζεις ἄλλο νὰ γενῆ;

Σ Κ Ι Α.

Κάτω στραφῆτε πάλι,
'ς τὸ σκότος τ' ἔδη ὀγλήγορα 'ς τὴν κρίσι τῆ μεγάλης!

Χ Ο Ρ Ο Σ μιλεῖ.

375 Τοῦ πλούτου ἀχορταγιά, τῇ δόξας πείνα,
τοῦ χρυσαφιοῦ ἀκριβεία καταραμένη,
πόσα γιὰ σᾶς καρμιὰ νεκρ' ἀπομείνα!
πόσοι ἄδικοι πολέμοι σηκωμένοι,
380 πόσαις συχναῖς μαλλιαῖς συναφορμά σας
γροικοῦνται ὀλημερῆς 'ς τὴν οἰκουμένη!
'Σ τὸν ἔδην ἄς βουλήσῃ τ' ὄνομά σας,
κί ὄξω 'ς τῇ γῆ μὴν ἔβγῃ νὰ παιδέψῃ
385 νοῦ πλειὸν ἄθρωπινὸν ἢ ἀτυχία σας·
γιατὶ ἀποδεκεῖ, ὡς θωρῶ, σᾶς εἶχε πέψει
κάνεις 'ς τὸν κόσμον δαίμονας νάρθητε,
τῶ ἄθρώπους μετὰ σᾶς νὰ φαρμακέψῃ.
388 'Γὴ λύπησι μισᾶτε, καὶ κρατεῖτε
μακρὰ τῇ δικηοσύνη ξωρισμένη,

... βγαίνουνσι ἀπὸ τὸν ἔδην τρία πνέματα, καὶ κάνου 'ς τὴ σένα τραβάγιας λέγωντας. — Πνέματα. — στ. 372. 'ς τὸ σκότος τὸ σκληρό.

Τέλος τῇ τρίτης πράξις. Χορός, ἄνευ τοῦ μιλεῖ.

Στ. 375. νεκρὰ ἐπομείνα. 377. πόσαις πολλαῖς ζηλειαῖς. 378. γενοῦνται. 381. μηδ' ἓνα πλειὸ ἄθρωπον. 382. ἀποκεῖ. 383. κίάνεις.

κι' οὐδὲ πρεπό, μὴδ' ὄμορφο θεωρεῖτε.
 Γιά σᾶς οἱ οὐραν' εἶναι σφαλισμένοι,
 κ' ἐδῶ 'ς τὸν κόσμον κάτω δὲ μπορούσι
 νὰ στέκουν οἱ ἄθρῳποι ἀναπαυμένοι· 390
 μὲ τσ' ἀδερφοὺς τ' ἀδέρφια πολεμοῦσι,
 κ' οἱ φίλοι τσῆ φιλιὰς τῶν ἀπαρνοῦνται,
 καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κύρην τως μισοῦσι·
 τοῦ Πόθου τὰ χαρίσματα χαλοῦνται
 συχνὰ συναφορμά σας, γι' αὐτῶς τόσοι 395
 γροικοῦνται στεναγμοὶ 'ς δυὸ π' ἀγαποῦνται.
 Φτωχιά χαριτωμένη, καὶ μὲ πόση
 γλυκότη προσκαλεῖς καὶ συργουλίξεις
 'ς τὴν κλίνη σου τὸν ὕπνο νὰ σιμώσῃ·
 πόσαις πολλαῖς ἀνάπαψες χαρίζεις 400
 δυὸ 'γαφτικῶ πιστῶ, καὶ πόσα πλεῖσα
 τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τῶνε δροσίξεις·
 — τοῦτος δὲν εἶν' ὡσὼν ἐμέναν ἴσα —
 δὲ λέσιν οἱ φτωχοὶ — τὸ νεῖον αὐτόνο
 μεγάλοι βασιλοὶ δὲν ἐγεννήσα — 405
 μὰ κεῖνο ἀπ' ἀρετῆ καὶ πόθος μόνο
 τσ' ὄρεξις προξενᾶ καὶ τσῆ καρδιάς τως
 ζητοῦν γιαμιὰ καὶ παίρνουν δίχως πόνον·
 τόσαις δὲν εἶν' ζηλιαῖς ἀνάμεσά τως,
 γῆ λογισμοὶ ψηλοὶ νὰ πολεμοῦσι, 410
 μέσα 'ς τὴ λόχη νᾶχουν τὰ κορμιὰ τως·
 δεμένη μ' ἀλυσίδαῖς δὲν κρατοῦσι,

Στ. 391. τσῆ. 392. φιλιὰς τως. 401. ἀγαφτικῶ. 402. τῆ κ. 406.
 μὰ ἀγάπη παρευτὸς καὶ π. 407. ὄρεξες... καὶ ἡ πεθυμιά τως. 408.
 ζη-ῆ... παίρνει. 410. λ. πολλοὶ 411. νᾶχου. 412. δεμένα.

- τὴν γλῶσσα, μὰ τὸ θέλουσιν ἀλλήλως,
 μὲ σπλάχνος καὶ μ' ἀγάπη τὸ ζητοῦσι.
- 415 Πλούτη καταραμένα, ποιός σας φίλος
 μὲ ξένους, μὲ δικούς, μὲ τὴν καρδιάν του,
 δὲν εἶναι λυσσασμένος κ' ἄγριος σκύλος;
 πότ' ἕνας ἀκριβὸς τὴν πεθυμιάν του
 χορταίνει μὲ τὰ πλούτη; πότες βάνει
- 420 τέλος ποτὲ 'ς τὴν τόσῃν ἀχορταγιάν του;
 Μὲ δίκην οὐρανός, μὲ δίκην πιάνει
 τόσο πολὺ θυμὸν ἀντίδικά τως,
 κ' εἰς πλείσiais παιδωμαῖς συχνὰ τσῆ βάνει·
 τὰ πλούτη τὰ μεγάλα, ἢ βασιλειά τως,
- 425 κ' ἢ δόξαις, κ' ἢ τιμαῖς των ἢ περισσαις
 χάνονται καὶ σκορποῦν μὲ τὰ κορμιά τως·
 χίλια μεγάλα πάθη, χίλιας κρίσεις
 πρὶν καταιβοῦν 'ς τὸν ἄδη δοκιμάζου,
 κάνοντας τσ' ὀφθαλμοὺς κλαυμάτων βρῦσες.
- 430 Φιλόγονε, τὰ πλείσιά σου σπουδάζου
 κρίματ' αὐτοῦ οὐρανοῦς νὰ σὲ παιδέψου,
 καὶ δίκη ἀντιδικά σου μόνο κράζου·
 γλήγορα, σὰ θωρῶ, θὰ σ' ἀντιμέψου
 τὰ 'χεις 'ς τὸν κόσμον τοῦτο καμωμένα,
- 435 γλήγορα παιδωμὴ θεὸς νὰ σοῦ πέψου!
 Τοῦτα τ' ἀρπαξήματά, τὰ ματωμένα
 πλούτη κ' ἢ βασιλειά σου δὲν μποροῦσι

Στ. 416. τὴ κ. 420. ἀχορταγιά. 423. συχνιά. 425. τιμαῖς τως.
 426. σκορποῦ. 428. πρὶ καταιβοῦ... δοκιμάζου. 429. κλαυμάτων. 430.
 σπουδάζου. 431. παιδέψου. 432. γδίκηχ ἀντ... κράζου. 433. ἀντιμέ-
 ψου. 434. 'ς τό. 435. παιδωμαῖς... πέψου.

ὄφελος νὰ σοῦ δώσουσι κανένα .

Μὰ ἔς τοῦτό σου τὸν κίνδυνο θωροῦσι
τ' ἀμμάτια μ', ὠχοῦμέ, καὶ τὴν κερά μου, 440
καὶ κλάυματα περίσσια κυματοῦσι .

Ἐς τοῦτα τὰ παρακάλια τὰ κλιτά μου
λυπητέρᾳ τ' ἀμμάτια σ' ἄς στραφοῦσι,
καὶ κεῖν' ἀποῦ δειλιᾶ μέσα ἡ καρδιά μου,
ἔς τοῦτο τὸ σπῖτι, Ζεῦ, μηδὲ γενοῦσι ! 445

ΤΕΛΟΣ ΤΣΗ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΑΞΙΣ.

Στ. 438. ἔφελος... κιάνενα. 439. κίνδουνο? 442. Τοῦτα. 443.
ἄς γυρίσου.

INTERMEDIΟ ΤΡΙΤΟΝ .

Σολιμάνος ρήγας τῆ Αἴγυπτος, Ἀρμίντα, τρεῖς Τοῦρκοι,
Γοφρέδος καὶ Ῥινάλδος .

(Ἡ Ἀρμίντα μιλεῖ) .

Α Ρ Μ Ι Ν Τ Α .

Ψηλότατέ μου βασιλειέ, μὴν τό 'χης γιὰ μεγάλο
'ς τοῦτ' ἀνίσως τὸν πόλεμο ἤρθα κ' ἐγὼ νὰ βάλλω,
γιὰ τὴν πατρίδα μας μαζί κι' ὀγιά τὴν εἰδική μου
πίστι, γυναῖκα ὡς βρίσκομαι, 'ς κίνδυνο τὸ κορμί μου,
5 γιὰτ' εἶμαι βασιλειοῦ παιδί κι' ἄξια πολλὰ 'ς τὴ μάχη·
πᾶσα καμμιὰ βασίλισσα τυχαίνει πάντα νὰ 'χη
κι' ὅποιοι ἀγαποῦν καὶ θέλουσι νὰ 'χουσι βασιλεία
τέχναις καὶ πράξεις βασιλειοῦ νὰργάζουντ' εἶναι χρεῖα .
Γιαμιὰ γιαιμιὰ κατέχομεν πῶς σκῆπτρο καὶ μάχαϊρι
10 νὰ ρίξῃ καὶ νὰ πολεμᾷ δίδονται 'ς ἓνα χέρι·
κ' ἡ χεῖρα μου κ' ἐμεῖ μπορεῖ κι' ἄξιά 'ναι νὰ πληγόνῃ
κ' αἷμα νὰ βγάνη ἀπὸ τσ' ὀχθροὺς καὶ νὰ τσ' ἀποζυγόνῃ,
καὶ μοναχὰ τὸ σήμερο 'ς τὴ μάχη τ' ἄρματά μου .

Ἀρμίντα, Σολιμάνος ρήγας τῶν Ἱεροσολύμων, Ἄδραστος, Τισαφέρνος,
στρατηγοὶ Τοῦρκοι, Γοφρέδος καὶ Ῥινάλδος .

Στ. 2. 'ς τοῦτο. 3. καὶ γιὰ. 5. πολλὰ τή. 6. λιὰμμιὰ . . . πάντα
τυχαίνει. 7. ὄγοι. 8. νὰ ἐργάζονται. 9. τὸ σκῆπτρο. 10. νὰ δρίξῃ.
12. ἐμέ? νὰ βγ. . . τῆ θανατόνῃ. 13. μοναχὰς τήν.

δὲν ἔφερα, μὰ πάντα μου τούτ' εἶν' ἡ πεθυμιά μου.
 Πόσους στρατιώταις ἤπιασα Ξτιανούς κ' ἐσκλάβωσά τση 15
 θυμᾶσαι, κ' εἰς τὰ χερίά σου δεμένους ἔφερά τση,
 κι' ἀκόμη θέλουν βρῖσκεσθαι σὰν ξεύρεις σφαλισμένοι
 σὲ σκοτεινότετη φλακῆ ὄλοι καδενωμένοι,
 ἂν ὁ Ῥινάλδος ἄτυχος δὲν εἶχε θανατώσει 20
 τόσους στρατιώταις μ' ἀκριβούς, κ' ἐκείνους νὰ γλυτώσῃ·
 ὁποῖος Ῥινάλδος, ξεύρετε, τ' ὄνομα μόνο σώνει
 τση πρᾶξές τ' ὀλομόναχο 'ς τὸν κόσμον νὰ ξαπλόνη,
 ἐτοῦτος ἀνελύπητος ποῦ μ' ἐβλάψεν ἐτόσο,
 κι' ἀκόμη δὲν ἐμπόρεσα λίγο νὰ μ' ἐδικηώσω, 25
 κ' ἡ ἀτυχιαῖς του πλειότερα μὲ κάνου μανισμένη
 γιὰ νὰ μπορέσ' ὡς πεθυμῶ νὰ μένω γδικηωμένη·
 κι' ὀγλήγορα νὰ γδικηθῶ 'ς τοὺς οὐρανοὺς ἐλπίζω,
 γιὰτὶ τοὺς φταίσταις πῶς χαλοῦν καλότατα γνωρίζω.
 Τοῦτο τὸ χέρι, τοῦτό μου τ' ἀδυνατὸ δοξάρι,
 τοῦτό μου τὸ σπαθὶ θαρρῶ, τοῦτό μου τὸ κοντάρι 30
 τοῦ θέλουν πάρει τῆ ζωῆ· μ' ὄλον ἐτοῦτ' ἄλ λάχη
 κανεῖς 'ποὺ τση στρατιώταις σου δύναμι τόση νὰ 'χη
 τὴν κεφαλὴν του χάρισμα κομμένη νὰ μοῦ δώσῃ,
 μὲ μεγαλότατο 'ξιασμὸ θέλω τότε πληρώσει,
 τὴν ἐμαυτὴ μ' ἀντίμεψι μὲ θησαυρὸ περίσσο, 35

Στ. 14. πάντα τση τοῦτο ἦτο ἡ πεθυμιά. 15. ἤπιασα Χριστιανούς. 16. ἤπεφά τση. 17. ἐθέλα βρῖσκειται. 20. κι' αὐτοὺς νὰ λευτερώσῃ. 21. ποῖός. 22. κόσμος. 23. εἶναι ἀλύπητος. 27. ὀρανοὺς. Ἐν στίχοις 26-27 παρεμβάλλονται.

τὰ μοῦ 'καμε νὰ ἐηγηθῶ γιάντα καιρὸ δὲν ἔχω,
 σώνει με μόνο νὰ σοῦ πῶ γδίχηα τὸ πῶς ξετρέχω.

Στ. 28. χαλοῦ. 31. θέλει τοῦ πάρει. 32. κιάνεις ἐκ τούς. 33. χάρισμα νὰ φέρῃ. 34. ξιασμὸ. 35. ἐζυτή.

ἀν ἦναι καὶ ζητήξῃ μου, κάνω νὰ τοῦ χάρισω,
καὶ μάρτυρα τὸν οὐρανὸ καὶ σὲ τὸν ἴδιο βάνω,
ἀξιότατέ μου βασιλείε, πῶς τὸ ζῆμιὸ τὸ κάνω.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

- Κόρη, πότε μὴ κάμουςιν οἱ οὐρανοὶ νὰ σώσῃ
40 σαῖτ' ἀποῦ τῆ σπούρδα σου τέτοιου φονιά νὰ δώσῃ,
γιατὶ καρδιά χωργιάτικη ποτέ τῃ δὲν τυχαίνει,
σὺν εἶν' κεινοῦ, ἀπὸ λόγου σου νὰ μείνῃ πλερωμένη·
κ' ἡ χέρα ἡ εὐγενικὴ κανένα δὲ σκοτόνει,
μ' ἀπὸ τὸν ἔξῃ τῇ νεκροῦς δύνεται νὰ σηκόνῃ.
- 45 Σφαίνεις, νεραϊδά μ' ὁμορφῇ, σφαίνεις γιατί ἀμανίζεις
πολλὰ ὅσο θές, καὶ παιδωμὴ λογιάζεις πῶς χαρίζεις,
δὲν εἶν' ἡ παιδα σου ποτέ παρὰ περίσσια χάρι,
καὶ σαῖτιά πᾶσα καρδιά ζῆτ' ἀπὸ σὲ νὰ πάρῃ.
Σπαθὶ ἀλλοιοῦ τὸν ἄτυχον τοῦτον ἄς θανατώσῃ
- 50 κ' ἄς φέρῃ τὸ κεφάλιν του χάρισμα νὰ σοῦ δώσῃ,
ἐγὼ ἔπρητῆς νὰ γενῶ τάσσω τῇ μάνιτάς σου,
κ' ἄς πάψῃ ὁ τόσος σου θυμὸς κ' ἡ θέρμη τῇ καρδιάς σου·
τάσσω σου τὸ κεφάλι του νὰ κόψω, καὶ νὰ βγάλω
τὴν ἄπονήν του τὴν καρδιά σήμερο χωρὶς ἄλλο.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

- 55 Καὶ σὺ, ἀπ' ὀμπρὸς τοῦ βασιλίου κ' ἐμᾶς μιλεῖς, ποῖός εἶσαι;
ποῖός 'ς τούτῃ γιὰ καλλίτερο 'ς τὴ μάχῃ προσκαλεῖ σε;

Στ. 36. καὶ γδικήωσῃ, τάσσω νά.

'Αντὶ Πρῶτος Τουρκος — 'Αδραστος.

Στ. 40. τὸ καίμενον κακῶς φέρον, μου, διωρθώθη κατὰ Α. σου. 42. σὺν ἔκεινοῦ. 43. πληγὴ ποτέ ἐκ τὸ χέρι σου ποτέ τῃ δέ. 45. μανίζεις. 46. παιδωμαίς. 49. ἄτυχο. 53. κεφάλιν. — 'Αντὶ Δ. Τ. Τισαφέρνος. 55. ἐσὺ ἀποῦ.

κι' ἄλλ' εἶν' ἐδῶ, ποῦ τούττις σου τῆ καύχησες περνοῦσι
μ' ἀληθινὰ καμώματα, καὶ πάλι δὲ μιλοῦσι.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Πάντα μου πλειὰ καμώματα παρὰ μιλιαιῖς λογιάζω
πῶς ἔχω, καὶ τὸ βασιλεῖο μάρτυρα ἔς τοῦτο κράζω
μὰ σένα, πρὶ μου μίλησες εἰς τέτοιο τρόπο, μνόγω
πῶς εἶχα κάμει νὰ ἔχουσι τὸν ὑστερό τως λόγο
τὰ χεῖλη σου τὸ σήμερο 'πὸ μὲν', ἂν ἐμπροστὰ μάς
δὲν ἦτονε, καθὼς θωρεῖς, ὁ ἄξιος βασιλεῖᾶ μας.

60

(Εἰς τοῦτο τοὺς κάμνει ὁ βασιλεῖᾶς καὶ σωποῦσι, καὶ ἀπέ-
κεις λέγει πρὸς τὴν Ἀρμίντα).

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Κόρη περίσσια βγενική, ὡς εἶν' ἡ ὁμορφιά σου
πολλή, τόσ' εἶν' ἀπόκοτη κι' ἀδυνατ' ἡ καρδιά σου,
κι' ἄξιά'σαι νὰ θυμόνουνται γιὰ σέ καὶ νὰ μανίζου
τοῦττις κι' ὅσ' ἄλλοι στρατηγοὶ τοῦ κόσμου σέ γνωρίζου,
κι' ὄντε τοὺς θεῖς ἀντίδικα τ' ἐχθροῦ σου τοῦ μεγάλου,
γιὰ σένα τὴ ζωὴ τανε σέ κίνδυνο νὰ βάλλου.

65

Τοῦτο λοιπὸ νὰ κάμετε ὀδέτε καθὼς τυχαίνει,
κι' ἡ δύναμίς σας μοναχὰ ἔς τοῦτο μεγάλ' ἄς γένη,
γιατὶ γδικηρόντῃς κι' αὐτὴ τὴν κορασιάν, ἀντάμη
θέλετε καὶ γιὰ λόγου σας ὄφελος πλείσιο κάμει.

70

Στ. 58. ἄλλοι εἶναι. — Ἄδραστος. 60. τότε κράζω. 61. ὁποῦ μου μ.
μὲ τ. 62. νᾶχαισι τὸν ὑστερόν. 63. τὴν σ... ὀμπροστὰς. 64. βασιλεῖᾶς.

Εἰς τοῦτο ὁ Σολιμάνος τως ἐκάνει νάτο μὲ τὸ χέριν του καὶ σω-
ποῦσι, κι' ἀπόκεις λέγει — Σολιμάνος. — 65. εὐγενική. 67. μανί-
ζου. 68. καὶ ὅσοι στρ... γνωρίζου. 69. ἡμέτερον ὅτι τοῦ, διορθωθὲν
κατὰ Λ. 70. ζωὴν. Μεταξὺ στίχων 70-71 παρεντίθενται: Τότες γυ-
ρᾶει πρὸς τῆ στρατηγού. 72. μοναχὰς. 73. αὐτὴ τὴ κορασιάν.

- 75 Πόσους ἐσκότωσ' ἀπὸ μᾶς στρατιώταις θυμηθῆτε,
 πόσα μᾶς κάμνει ὀλημερνῆς πολλὰ κακὰ θωρεῖτε·
 τὸ δάσος πῶς ἐμέρωσε ξεύρστε μοναχός του,
 καὶ πόσος εἶν' ἴς τῆ χώρα μας ὁ χαλασμός δικός του·
 κ' ἔτσι πρεπό' ναι πᾶσα εἰς μ' ὅλη τὴν ὄρεξίν του
 80 νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτό, νὰ πάρῃ τὴν ζωὴν του,
 κ' ὄξ' ἀπὸ τὰ χαρίσματα τῆ κόρης τὰ μεγάλα,
 ὅποιος τὸ κάμη τάσσω του νὰ ἔχη ἀπὸ μένα κ' ἄλλα.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Μαζί του νάβγω σήμερο σοῦ τάσσω νὰ μαλλώτω,
 τὴν κεφαλὴν του χάρισμα θὰ φέρω νὰ σοῦ δώσω.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ

- 85 Κ' ἐγ' ἄλλο τόσο τάσσω σας, κόρη καὶ βασιλεῖᾶ μου,
 ὄδει θέλετε τῆ μπόρεσιν ἀπ' ἔχουν τ' ἄρματά μου.

ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Κ' ἐμεῖς οἱ ἄλλοι σὰν κ' αὐτοὺς δὲ θέλομεν ἀφήσει
 τοῦτον τὸν ἀπιστότατο μιὰν ὥρα πλειὸ νὰ ζήσῃ.

Α Ρ Μ Ι Ν Τ Α .

- Τῆ δύναμί σας ὀλονῶν καλότατα γνωρίζω,
 90 καὶ τὸ Ῥινάλδο ἀπὸ σᾶς νὰ δῶ νεκρὸν ἐλπίζω.

Σ Ο Λ Ι Μ Α Ν Ο Σ .

Σὰ ζάλο μου φανίσθηκε κ' ἐγγοίκησα περισσο..

Στ. 76. κάνει... κακὰ πολλὰ. 77. ξεύρωμε. 78. μόνιος εἶν' τῆ χώ-
 ρας. 79. γεῖς. 80. τῆ. 81. ὄξω' πού. -- Ἄδραστος -- 84. τῆ κ... νὰ
 φ. -- Τισαφέρνος. Ἐν Α. παραλείπεται τό: Τρίτος Τούρκος, οἱ δὲ στί-
 χοὶ θεωροῦνται ὡς συνέχεια τῆς διμλίκης τοῦ δευτέρου Τούρκου (Τισα-
 φέρνου). 87. ὡσά. 88. τοῦτο... μιάν... πλειά. Ἐν Α. πικραλειπο-
 μένων τῶν προσώπων τοῦ Σολιμάνου καὶ Ῥινάλδου οἱ στίχοι 91-94
 φέρονται ὡς συνέχεια λόγου τῆς Ἀρμίντης.. 91. Σὰ λίχο?

P I N A Λ Δ Ο Σ .

Χρεια'ναι 'ς τή χώρα, στρατηγοί, μαζί σας νά γυρίσω,
κι'ώς 'δοῦμε νάρθουν οί ἔχθροί νά μποῦ νά πολεμήσου,
θέλεστε βγῆ καί σεις ζημιό ποῦ 'στε νά σᾶς γνωρίσω .

(Εἰς τοῦτο ἔρχεται ὁ Γορρέδος καί λέγει).

[Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .]

Χρεια'ναι κανείς νά πολεμᾷ καί νά μηδέν ἀφίγη
τῇ δύνამί του, καί τ' ἔχθρους πλειότερα νά πληθύνη .

95

'Ρινάλδο, πῶς ἐμέρωσες τὸ δάσο μοναχός σου,
τότ' ὅσο μοῦ 'ναι μπορετό, περίσσις φηχριστῶ σου,
γιατί μποροῦμε πλειά καλλιὰ νά πολεμοῦμεν τώρα
τούτη τὴν δυνατώτατη κ' ἔτσι μεγάλη χώρα .

100

Κ' ἐκεῖνος ὁποῦ γέννησε κ' ἔβλε 'ς τὴν καρδιά μας
'ς τούτη τῇ μάχῃ νάρθωμε, ξεύρετε πῶς βοηθᾷ μας,
γιὰ ν' ἀπομείνουν ἀπὸ σᾶς τόσοι του σκλαβωμένοι
δουλοὶ ἀπὸ τῇ σκλαδιάν τωνε μὲν ὦρα λυτρωμένοι,
κι' ἄγιός του Τάφος ν' ἀνοικτῇ, μ' εὐλόγηις νάρθοῦσι .

105

νά μπαίνουσιν οἱ χριστιανοὶ νά τόνε προσκυνοῦσι .
Τώρα νά πολεμήσωμεν τυχαίνει 'ς τ' ὄνομάν του,
καί πᾶσα εἰς μας νά βληθῇ νά χύσῃ ἐκ τὴν καρδιά του
τόσ' αἷμα, ὅσον ἔχυσε κι' αὐτός γιὰ νά μᾶς βγάλῃ

Στ. 93. ἔχθροὶ νά θανά. 94. πχοί'στε γὰ σᾶς γνωρίσω. — Τότες
μισεύγουσι, καί προβαίνει ὁ Γορρέδος μὲ τὸ 'Ρινάλδο καί μὲ ἄλλους
στρατηγούς -- στ. 95. κιάνεις. 96. δύναμι τοῦ ἔχθροῦ τωνε. 97. δά-
σος. 98. εὐχαριστῶ. Μεταξὺ στίχ. 98-99 τὸ Λ. φέρει:

Κί' δλοὶ τως οἱ στρατιωτάίς μου νά σοῦ 'ναι κρατημένοι
καί νά σοῦ δίδου πλειότερη πάντα τιμῇ τυχαίνει .

Στ. 99. πολεμοῦμε. 100. καί παινεμένη χ. 101. ἀποῦ γέμισε κ' ἡ-
βαλε 'ς τῇ. 102. βοηθῆ. 104. μινά. 105. καί ὁ... νά μποροῦσι .

106. νά πηαίνουσιν. 108. τῇ. 109. ἤχυσεν ἐκεῖνος γιὰ .

ΛΡΗΤ. ΘΕΑΤΡ.

8

- 110 ἐκ τῶν δαιμόνων τῆ σκληριὰ ἐκείνη τῆ μεγάλη.
 Τέσσαρης ἀπὸ λόγου σας πρὸς τὰ τειχί' ἄς σιμώσου
 κι' ἄς κράξουν ἄλλους τέσσαρους νὰ βγοῦσι νὰ μαλλώσου,
 κι' ὄχι νὰ μὴ δειλιούσινε τ' ἄλλους, μὰ νὰ μπορούσι
 μαζί σας δίχως ντήρησι 'ς τὴ μάχη νὰ βρεθοῦσι.
- 115 Πρὸς τὰ παθιόνια σέρνομαι, κι' ἀποδεκεῖ μπορούμε
 πῶς εἰς τὴ μάχη θέλετε διάξει νὰ συντηροῦμε.

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

- Γύρισ' ἀφέντη τὸ λοιπό, γιατί σὲ περιβόλι
 δὲν πάγουν περιδιάθχαιν ἄλλοι ποτὲ τὴ σκόλη
 τέτοιας λογιῆς κηλόκαρδοι, καθὼς ἐμεῖς 'ς τὴ μάχη
- 120 πᾶμε κι' ὅ, τ' εἶναι τοῦ θεοῦ· ἡ δόξ' ἄς μᾶς ἐλάχη.

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Γοφρέδος, καὶ ὁ Ῥινάλδος μὲ τσῆ
 συντρόφους του παίζουσι τὴ μορέσκα καὶ δίδουσι σημάδι 'ς τὰ
 τειχιά, καὶ τότε βγαίνουσι οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ μέσα ἓνα σκουῶδο).

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

- Σημάδι μᾶς ἐδείξουσι πῶς ἔχουσι νὰ βγοῦσι,
 τὴν πόρτ' ἀνοῖξαν κ' ἔρχονται 'ς τὸν πόλεμο νὰ μποῦσι.
- (Εἰς τοῦτο βγαίνουσι τέσσαρης Τοῦρκοι, καὶ παίζοντας τὴ
 μορέσκα πέφτουσι σκοτωμένοι οἱ Τοῦρκοι, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει).

Στ. 110. τῶ δαιμόνω. 111. σας στρατιῶταις ἄς πμ. 114. 'ς τὸν
 πόλεμο νὰ μποῦσι. 115. σέρνομαι. 118. δὲμ πάει γιὰ π. ἄλλος. 119.
 κηλόκαρδος. 120. θεοῦ δόξα σὲ μᾶς ἄς λ. -- Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ
 Γοφρέδος, καὶ ὁ Ῥινάλδος μὲ τσῆ συντρόφους του χορεύοντας δεύχου
 σημάδι πρὸς τὰ τειχιά, καὶ οἱ Τοῦρκοι τὼς ἐδείχου ἀπὸ τὰ τειχιά
 ἓνα σκουῶτι γιὰ σημάδι, καὶ θωρῶντάς το ὁ Ῥινάλδος λέγει.

Στ. 122. ἐνοῖξ. -- Εἰς τοῦτο βγαίνουσιν ἀπὸ μέσα Τοῦρκοι καὶ
 χορεύουσι τὴ μορέσκα καὶ 'ς τὸ ὑπερο πέφτουσιν οἱ Τοῦρκοι σκο-
 τωμένοι, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει πρὸς τὸ θεό.

Ρ Ι Ν Α Λ Δ Ο Σ .

Μόνον ἡ δόξα κ' ἡ τιμὴ ἐσέν' ἄς εἶν' δυσμένη
 τουνῆς τῆ νίκης σήμερο, Χριστέ, κ' οἱ σκοτωμένοι
 τοῦτοι τῶν ἄλλονῶν τῶνε τόση τρομάρ' ἄς δώσου
 νὰ μὴν ἀποκοτήσουσι πλείον τους νὰ μᾶς σιμώσου.

125

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Ῥινάλδος μὲ τοὺς συντρόφους του,
 κ' ἔρχονται οἱ δαίμονες καὶ σηκώνουν τοὺς σκοτωμένους· καὶ
 τελειώνει τὸ Ἰντερμέδιο).

Στ. 123. μόνον ἐσέναν ἡ τιμὴ κ' ἡ δόξα ἄς. 126. ἀποκοτήσουσε
 πλείο τως νὰ μᾶς μαλλώσου.

Ἡ μετὰ τὸν στίχον 126 σημείωσις λείπει παρὰ Α. σημειοῦντι μόνον· καὶ ἔτσι φινίρει τὸ τρίτο Ἰντερμέδιο.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

ΝΕΝΑ και ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Ν Ε Ν Α .

Μὲ τόσο φόβο καὶ καῦμό τὰ πόδιά μου σαλεύγω,
ἐποῦ δὲ ξεύρω ποῦ πατῶ, κ' εἰς ποιά μερὰν ἰδεύγω.
Φεύγω, καὶ ποῦ νὰ πᾶ χωστῶ, γῆ ποῦ νὰ πᾶ νὰ δώσω;
δὲ ξεύρω ἢ κακοροϊζικὴ σήμερ' ἂν ἐγλυτώσω!

- 5 Ὠφου, καὶ γιάντα, μοῖρά μου, μ' ἐκράτεις τὴν καῦμένη
τόσον καιρὸν ἀρίφνητο 'ς τὸν κόσμον φυλαμμένη;
γιάντα δὲν ἔχανα τὸ φῶς, κιάς νὰ μὴ δὲ μποροῦσι
τ' ἀμμάτιά μου τὸ σήμερον τόσα κακὰ νὰ δοῦσι!

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

- Μεγάλ' ἀνακατώματα καὶ ταραχὴ περίσσω
10 μοῦ 'πασι πῶς 'ς τοῦ βασιλείου τὸ σπῆτι ἐγροικῆσα,
κ' ἤρθα νὰ μάθω ποῖ ἀφορμὴ τὴν ἔχει καμωμένη·
μὰ τὴ Χρυσόνομη θωρῶ περίσσω πρικαμένη.

Ν Ε Ν Α .

Ὀϊμένα, Ἐρωφίλη μου, καὶ πόσον φόβον ἔχω,
μόνο γιατί τὸν κύρη σου τόσ' ἄπονο κατέχω.

Στ. 2. ἀποῦ. 3. λείπει -- νὰ πᾶ. 5. ἐκράτεις. 7. ἔχανα. 8. τὴν
σῆμ. τόσο κακό. 10. σπῆτιν.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Πῶς πάγει τοῦτο; δὲ μπορῶ παρὰ νὰ τσῆ σιμῶσω
νὰ τῆ ῥωτήξω, ποι' ἀφορμὴ τὴνὲ πρικαίνει τόσο.

15

N E N A .

Μὰ γιάντα στέχομ' ἔδεπᾶ, γιάντ' ἀποδῶ δὲ βγαινῶ,
κί' ὄπου θωροῦν τ' ἀμμάτια μου νὰ πορπατῶ νὰ πηαινῶ;
Μὰ πῶς ἢ κακορροϊζικη, πῶς ἤμπορῶ ν' ἀφήσω,
τὴν Ἐρωφίλη μοναχῆ ἔς τόσον καῦμὸ περίσσο;

20

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Γιὰ ποι' ἀφορμὴ, Χρυσόνομη, κλαίγεις κί' ἀνκστενάζεις,
καὶ τσ' Ἐρωφίλης τ' ὄνομα ἔς τὰ κλάῦματά σου κρᾶζεις;

N E N A .

Δὲ ξεύρεις ἴντα γίνηκε ἔς τοῦτο τὸ βουλισμένο
σπίτι; μί' ἀποὺ τὸ στόμα μου θέλεις τὸ πρικαμένο
νὰ τὸ γροικῆσης, σύμβουλε, πάλι γιὰ νὰ καγοῦσι
τὰ χεῖλη μου χειρότερα ὄντὲ σοῦ τὸ μιλοῦσι!

25

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Δυὸ βασιλειάδων προξενιαῖς πλούσων καὶ μπορεμένω,
πῶς μᾶς ἐφέρα σήμερα μόν' ἔχω γροικημένο
γιὰ τσ' Ἐρωφίλης τὴν παντρειά· μὰ τοῦτο νὰ σοῦ δώση
χρᾶρά πρεπε, κί' ὄχι ποτὲ καῦμὸ καὶ πρίκα τῶση.

30

N E N A .

Πρᾶμμ' ἄλλο μεγαλῆτερο μὲ κάμνει καὶ θρηνοῦμαι,
καὶ τσ' Ἐρωφίλης, σύμβουλε, τὸ θάνατο φοβοῦμαι.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Σὲ χίλια μέρη μί' ἔκκμε; τὸ νοῦ μου νὰ σκορπίσω,
μὰ τὴν ἀλήθεια δὲ μπορῶ νὰ βρῶ καὶ νὰ γροικῆσω·

Στ. 15. πᾶσι. 26. ἔντχ. 27. βασιλειάδω... πλούσω. 30. πρέπει.

- 35 γὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ, νὰ ζήσῃ τὸ κορμὶ σου,
τὸ πρᾶμμα σὲ κοντολογία, 'σά στέκει, μοῦ δηγήσου.

N E N A.

- Τὸ πρᾶμμα ποῦ 'ναι φανερό 'ς τὸν κόσμον ἀπατόν του,
κουρφοῦ νὰ τὸ κρατῆ κάνεις δὲν πρέπει τῷ φιλῶν του·
πόθος μεγάλος καὶ πολὺς 'ς τὴν Ἐρωφίλη ἀντάμη
40 μὲ τὸν Πανάρετο χωστὰ νὰ παντρευτοῦ εἶχε κάμει,
καὶ σήμερον ὁ βασιλειός, δὲ ξεύρω 'ς ἴντα τρόπο,
τὸ γροίκησε, κ' ἐκ τὸ θυμὸ μὴδ' ἐς κανένα τόπο
χωρεῖ, μ' ὡς λειόντας πορπατεῖ, καὶ μοναχὰς μουγκᾶται,
καὶ θάνατο πολλὰ πρικὺ καὶ τῶν δυονῶ 'πονᾶται.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

- 45 Ὀϊμένα, κ' ἴντα σοῦ γροικῶ, Χρυσόνομη... ἔσφαξές μου
μὲ τὸ μαντάτο τὴν καρδιά, ὀπουῦρθεσ κ' ἔδωκές μου!

N E N A.

- Σύμβουλε, δὲν κατέχω πῶς τὰ μέλη μου μπορούσι
σὲ τόση πρίκα καὶ καῦμὸ [τῆν] σήμερο καὶ ζοῦσι·
τὸ νοῦ μου κάτεχ' ἔχασα, κ' ὅλα τὰ λογικά μου,
50 κ' ἓνα μαχαῖρι δίστομον ἔσφαξε τὴν καρδιά μου·
γιατὶ ἔχω τσ' Ἐρωφίλης μου τὴν πρίκα τὴ μεγάλη,
κ' ἀπελπισμένη ὀλοτενιάς στέκω γιὰ μένα πάλι,
γιατὶ ὅσοι καὶ γροικῆσουσι τὸ πρᾶμμα, δὲ μπορούσι
παρὰ πῶς ἔβαλα κ' ἐγὼ 'ς τοῦτο βουλή νὰ ποῦσι·
55 κ' ἐγὼ, κατέχει τ' οὐρανὸς καὶ κείνος ἀπ' ὀρίζει

Στ. 37. κόσμον μοναχόν του. 38. κιάνεις. 39. πολὺς τὴν. 40. τὸ
Π. 42. κιάνενα. 43. μὰ ὡς... μοναχός. 44. πολλὰ κακὸ καὶ τῶν
ἰδοῦ ἀπονᾶται. 45. σ' ἀγροικῶ... ἔσφαξές μου. 46. ἀπ. 47. δέ. 49.
ἔχασα, κάτεχε. 50. δίστομο ἔσφαξε τή. 51. τὴ πρ. 52. ἐλότενα. 53.
κ' ἀγροικ. 54. ἔβαλα.

τὸν κόσμον, καὶ ὅλα τὰ κουρφαῖα πᾶσα καρδιάς γνωρίζει,
 πῶς μοναχῶς τὸ σήμερον, μεῖς ἀμετρή μου πρίκα,
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα τ' ἄπρεπο τ' αὐτιά μ' ἀφουκραστῆκα.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Ἦρουν, ποιὸς τῷθελεν εἰπεῖ, ἔς τόσην ταπεινωσύνην,
 σὲ τόση τάξι κ' εὐγενιά, ποῦ ἔχεν ἡ κόρη ἐκείνη, 60
 τσ' ἀγάπης πάθη καὶ φωτιαῖς Πόθου νὰ κατοικοῦσι,
 τ' ἀρμάτια νὰ κομπόνουσι νὰ μὴν τὰ συντηροῦσι;
 γῆ ποιὸς γιὰ τὸν Πανάρετο ἔς τὸ νοῦν του τῶχε βάλει,
 ἀποῦ τὸν τόσα φρόνιμος, τετοιᾶς λογιῆς νὰ σφάλῃ!

N E N A .

Τὸ ροιζικὸ καμμιά φορά τὸ νοῦν τ' ἀθρώπου παίρνει,
 κ' εἰς τοῦτα τὰ μπερδέματα, σύμβουλε, τότε φέρνει, 65
 γιὰ νὰ μπορῇ πᾶσα καλὸ κ' ἀνάπαψίν του πρώτη
 νὰ τοῦ γυρίσῃ σὲ κακὸ κ' εἰσὲ πολλὴν πικρότην.
 Νὰ ζῆς, μὴ δῆς τὸ κριμάτω, πολλὰ παρακκλωσέ,
 μὰ ἔς τὸ μπορεῖς καὶ δύνεσαι βοήθεια τῶνε δῶσε. 70

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Μάρτυρα βάνω τὸν θεόν, τὸ πῶς ποτ' ἀπὸ μένα
 δὲ θέλω λείψει ἔς τὸ μπορῶ, γιὰτὶ ἔτσι καὶ τὸν ἕνα
 ἴσον καὶ τὸν ἄλλον ἀγαπῶ ἔς τούτη μου τὴν ἀγκάλην,
 μπορῶ νὰ πῶ τσ' ἀνάθρεψα, μὰν' ἡ δουλειὰ μεγάλη,
 κ' ὁ βασιλεῖος ἀψόθυμος, κ' ἀληθινὰ ν' ἀρχίσω 75
 τρομάσω ἔς τούτην τὴ δουλειὰ λόγο νὰ τοῦ μιλήσω.

Στ. 57. τὴν σῆμ. 58. ἀφουκραστῆκα. 59. τίς τὸ ἔθελ. . . τότε. 62. κὶ
 ὄλους νὰ τσῆ κομπόνουσι νὰ μὴν τὸ. 64. ἴσο. 65. κὶ ἀμμιά . . . τὸ
 νοῦ. 67. ἀναπαψίτου ἢ πρώτη. 68. πολλή. 69. τὸ σφάλμα τῶς. 70.
 τῶς ἔτῶσε. 71. δίδω τὸ θεό. 72. ἔς τὰ μπ. 73. σὲ καὶ τὴν ἄλλαν
 ἀνάθρεψα 74. γιὰῦτω; περίσασ τσῆ ἀγαπῶ, μὰ ναι.

Μ' ὄλον ἐτοῦτο δὲ θαρρῶ τίβοτας νὰ τῶς κάμη,
 παρὰ νὰ πιάσῃ τῇ βουλῇ καὶ τῇ δικῇ μ' ἀντάμη,
 καὶ τότες θέλω βρῆ κάμμιά στράτα νὰ τῶς βοηθήσω,
 80 καὶ τὴν πολλήν του μάνιτα καὶ τὸ θυμὸν νὰ σβύσω.
 Μὰ 'πέ μου, 'ς τόση ταραχὴ τ' ἔχει ἀποκαμωμένο
 τὸ δόλιο τὸν Πανάρτεο;

N E N A .

Σφικτὰ καδενωμένο

τόνε κρατεῖ 'ς μιὰ κάμερα μὲ βλέψησι μεγάλη,
 καὶ δὲν ἀφίνει οὐδεποσῶς νὰ τοῦ μιλήσουν ἄλλοι.
 85 καὶ τσ' Ἐρωφίλης ἄρχισε περίσσα θυμωμένος
 νὰ λέγῃ χίλιαις ἐντροπαῖς, κ' ὡσὰν ἀφωρμισμένος
 τὰ βροῦχά τ' ὄλα ξέσκισε, κ' ἡ μάνιτά του ἡ τόση
 πολλαῖς φοραῖς τὸν ἔφερε νὰ τήνε θανατώσῃ.
 Κ' ἐγὼ ἐκ τὸν φόβον μ' ἔφυγα τέτοιο θυμὸν περίσσο,
 90 καὶ τώρα πάλι στέκομαι ξοπίσω νὰ γυρίσω,
 γιὰτὶ δὲ μοῦ 'ναι μπορετὸ ν' ἀφήσω, σύμβουλέ μου,
 μόνια τὴν Ἐρωφίλη μου 'ς τόσον καῦμὸν ποτέ μου.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

'Σ τὴν Ἐρωφίλη γύρισαι ποῦρι, καὶ μὴ φοβᾶσαι
 'ς τούτη τση τὴν κακομοιργικὰ παρηγοριά τση νὰ 'σαι,
 95 καὶ θεὸς τσ' εἶπῆς ἐκ λόγου μου, πῶς τὸ θυμὸν αὐτῆνο
 τοῦ βασιλαιοῦ, ὡς κ' ἂν ἦν' πολὺς, λογιᾶζω πῶς τοῦ σβύνω.

Στ. 78. νὰ πάρῃ. 79. κιἀμμιά... βοηθήσω. 88. κνιά. 85. ἄρχι-
 σε. 88. ἤφερε. 89. φόβον ἤφυγα 'ς τόσο. 90. πάλι, σύμβουλε, στέκο-
 μαι νά. 91. μπορετὸ ποτέ μου ἐγὼ ν' ἀφήσω. 92. καῦμὸν περίσσο. 95.
 ἀπὸ λόγου.

N E N A .

Σύμβουλε, μὲ τὰ λόγια σου πᾶ τὴν παρηγορήσω,
καλὰ καὶ στρέφω μὲ πολὺ φόβο μου καὶ περίσσο.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Πήγαينه μὲ καλὴν καρδιά, κι' ἂν ἦτο μπορετό μου
νὰ τῶς βοήθησω, κάμνω το καὶ μὲ τὸ θάνατό μου.

100

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ μοναχός.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Μηδὲ κανεὶς, καθὼς θωρῶ, φρόνεσιν ἔχει τόση
νὰ δύναται τὴν ὄρεξιν τινὸς ἄλλου νὰ γνώσῃ·
γιατὶ τὰ λόγια τὰ ψευστά, κ' ἡ ὄψι τοῦ προσώπου
τὰ πάθη καὶ τῆ λογισμοὺς χώνουσι πᾶσ' ἀθρώπου.

Σὲ πόση τάξι σήμερο, [ς] πόση ταπεινωσύνῃ,
'ς πόση περίσσαν εὐγενεὶά σφάλμαχ τοῦ Πόθου ἴγινῃ!
Ποιὸς [ς] τῆ πολέμους δυνατός, 'ς τὸν κόσμον γνωρισμένος,
τὸ ἀγάπης τὰ μπερδέματα βρίσκειται σκληρωμένος!
καλὰ πολλὰ τὸ λέσινε, πῶς 'ς τᾶμορφα χορτάρια
δράκοντες χώνονται ζημιὸ κι' ἀγριώτατα λειοντάρια·

105

κ' ἐκεῖ ποῦ τρέχουν ποταμοὶ μὲ δῖχως νὰ κτυποῦσι,
μὲ φόβο μεγαλείτερο πρέπει νὰ τῆ περνοῦσι.
Μὰ 'ς τοῦτο ἀπ' ἀνάμεσα τουνῶ τῶν δυῶν ἐγίνῃ
πλειὰ φταιγεὶ κρίν' ὁ βασιλειός, παρὰ ποῦ φταιῖσι κείνοι·

110

Στ. 100. κάνω. 101. κιάνεις, ὡσά... φρόνεσιν. 103. ψευτά. 106.
ἐγίνῃ. 109. τὰ ὀμορφα. 111. ἀποῦ τρέχου οἱ ποτ... νὰ βροντοῦσι.
113. τοῦτον... τῶ δ. 114. ποῦ φταῖν' αὐτῆνοι.

- 115 γιατί ἄν νά μὴν ἤθελεν ἔχει γυναίκα· γνώμη
 κ' ἢ θυγατέρα τ' ἐκείνου, μηδὲ ποτὲ τ' ἀκόμη
 ἄν νά μὴ δὲν ἐκάτερε πόση φωτιά γεννοῦσι
 τοῦ νεοῦ τὰ χεῖλη ὄντ' αἰλοῦν, τ' ἀμμάτια ὄντ' ἠωροῦσι
 ἔς τὸ λογισμὸ μιᾶς κορτσιᾶς, καὶ πῶς δὲ φτάν' ἡ γνώσι
- 120 τ' ἀθρώπου ἀπὸ τῆ μπόρτσι τοῦ Πόθου νά γλυτώσῃ,
 τόσα τσ' ἀφῆκε θαρρετὰ κ' ἐσμίγα πάντ' ἀντάμα,
 ὥστ' ἀπ' ἀνάμεσά τωνε, τῶχε νά γίγη ἐκάμα.
 Μιὰ κορσιδ' εὐγενική κ' ὁμορφοκαμωμένη,
 μὲ τόσα πλούτη ἔς ἀφεντιᾶς καὶ χὰδι' ἀναθρεμμένη,
- 125 τόσα συχνὰ ἔς μιὰ κατοικιὰ νά πράσση καὶ νά σμίγη
 μὲ κοπελιάρην ὁμορφο σὲ βλέψησιν ὀλίγη,
 λωλὸς θέλ' εἶσται ὅποιος θαρρεῖ πῶς δὲ μμπορεῖ νά ζάψη
 φωτιά τσ' ἀγάπης μέσα τως τὰ μέλη τως νά κάψη.
 Τὸν Ἔρωτα κατέχομε πῶς πάντοτε γυρεύγει
- 130 μὲ τὸ δοξάρι κοικιστὸ τσ' ἀθρώπους νά δοξεύγη·
 καὶ κείνοι πῶχουν τὴν καρδιά πέτρινη καὶ μμποροῦσι
 τσῆ δύναμὶς τοῦ τσῆ πολλῆς νά παραντισταθοῦσι,
 λίγοι ἔς τὸν κόσμον βρῖσκονται, γιὰ κείνο δὲν τυγχίνει
 φωτιά μὲ τὰ λινόζυλα νᾶν ἀνκατωμένη.
- 135 Μὰ ἴδω θωρῶ τὸ βασιλεῖο περισσὰ θυμωμένο,
 νά τοῦ σιμῶσω χάνομμι, κ' ὅλος ἀποκρυγίνω.

Στ. 117. πόσαις φωτιαῖς γεμοῦσι? 118. ἴνους νεοῦ... μιλῶ...
 ὄντε. 119. κορσιᾶς ποτὲ δὲ φτάνει. 120. μηδὲ κιὰμνιὰ ἐκ τῆ μπό-
 ρτσι. 121. ἐφῆκε. 124. κ' ἀφεντιᾶς. 126. ἔλιγη. 129. πάντα τοῦ.
 130. κοικιστός. 131. ἀπ' ἔχου. 133. γιὰ τοῦτο δέ. 135. Μὰ δέ?

Σ Κ Η Ν Η Τ Ρ Ι Τ Η .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Πίστι, ἔς ποῖο τόπο βρίσκεσαι τὸ σήμερο χωσμένη,
 κ' εἰς ἄθρωπο δὲ φαίνεσαι ἔς ὅλη τὴν οἰκουμένη!
 ἔς ποιά μάκρη τῆς Ἀνατολῆς, ἔς ποιὰν ἐξοριά τῆ Δύσει
 σου φάνηκε γιὰ παῖδα μας νὰ πᾶ νὰ κατοικήσης, 140
 κ' ἀποῦ τσ' ἀθρώπους πλεῖο κανεῖς μὴν ἀνημένη νὰ ἔχη,
 παρὰ κακὸν ὀγὶά καλό, παρὰ γι' ἀγάπη μάχη.
 Βλέπετε τὸν Πανάρατο τὸν εἶχ' ἀναθρεμμένο,
 ἔς τόσο καλὸ ποῦ τῶκαμα πῶς μ' ἔχει ἀντιμεμένο;
 μὰ φχαριστῶ τὸν οὐρανὸ πῶς τῶμαθα νὰ δώσω 145
 πλέρωμαν ἄξιο σήμερο ἔς τὸ κρίμα του τὸ τόσο.
 Μὰ μὲ τὴν ὥρα συντηρῶ τὸν συμβουλάτορά μου,
 ν' ἀφουκρσθῆ τὴν πρίκα μου καὶ τὴν κατομοιργιά μου.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Ψηλότατέ μου βασιλειέ, ἂν εἶναι καὶ δοσμένο
 τῶν δουλευτάδων τῶν καλῶν καὶ τῶν ἐμπιστεμένω 150
 τὴν πρίκα τ' ἀφεντός τωνε καὶ κείνοι νὰ μαθαίνουν,
 γιὰ νὰμποροῦ ἔς τὸ δύνουνται νὰ τῶς τήνε λιγαίνουν,
 πέ μου τὴν πρίκ' ἀποῦ κρατεῖ τὴν ὄψι σ' ἀλλαμένη,
 γιὰτὶ κατέχεις πῶς πιστὰ θέλ' εἶσται φυλαμμένη.

Στ. 137. τὴν σήμερο. 139. ἐξοριά. 140. φάνιση... πᾶς. 141. μπλεῖο κιάνεις. 146. ἄξιο... σφάλμα του. 149. κ' εἶν' ὁσμ. 150. τῶ δουλευτάδω τῶ καλῶ. 151. μαθαίνου. 152. ἐλιγαίνου. 154. γιὰτὶ σοῦ τάσσω πῶς π.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

- 155 Σύμβουλε μπιστεμένε μου καὶ συνκνήροφέ μου,
τὴν πρίκα μοῦ ἔναι τὸ πρεπὸ νὰ μάθης φαίνεται μοῦ,
γιὰ νὰ γνωρίσης σήμερο πῶς μ' ἔχει πλερωμένα
τόσα καλὰ ὁ Πανάρετος ποῦ τῶχω καμωμένα·
καὶ πῶς ἡ θυγατέρα μου, ἀποῦ γιὰ κείνη εὐάρρου
160 πῶς εἶχασιν ἡ ἔγνοιαίς μου νὰ πάψουν μονητάρου,
μ' ἔκαμεν ἐκ τὴν ἐντροπή νὰ μὴ μπορᾶ στραφοῦσι
τ' ἀμμάτια μου κανένα πλειὸ ἔς τὸ πρόσωπον νὰ δοῦσι.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Πρικότατην ἀρχὴ γροικῶ, καὶ ποῖν τὴν ἐ τελειώσης,
βάνω ἔς τὸ νοῦ μ', ἀφέντη μου, ποιὰ πρίκα θὰ μοῦ δώσης.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

- 165 Γροῖκα μου, σύμβουλε, λοιπὸ πλείσιχ νὰ μὲ πονέσης,
καὶ τὴν καῦμένη μου καρδιὰ λίγο νὰ μοῦ συστήψης,
γιατὶ τὴν ἀνεκάτωσεν ἡ ἄμετρή μου πρίκα,
κὶ ὁ λογισμὸς μου ἐχάθηκε, κὶ ὄξω τοῦ νοῦ μ' ἐβγῆκα.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

- 170 Πρίκα δὲν εἶναι τὸ πρεπὸ μὴδὲ καμμιὰ ν' ἀρήση
τῆς ἀφεντιάς σου ἡ φρόνεψι ποτὲ νὰ τὴ νικήση,
μὰ κατὰ τὸ συνῆθί τση πρέπει, ὅσῳ πρῶτας πάλιν,
νὰ γνωρισθῆ γιὰ δυνατὴ παρὰ ἔς τὸν κόσμον ἄλλη.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

Δὲν εἶν' ἡ πρίκα ἡ σημερνὴ ὅσῳ τῶ ἄλλαις, σύμβουλέ μου,
λόγιασαι, μεγαλείτερη δὲ μ' ἤρρηκε ποτὲ μου.

Στ. 160. ἔχουσι... πάψου. 162. κινένα μπλειὸ ἔς τὸ πρόσωπο.
164. νὰ μοῦ δ. 166. συστήσης. 167. ἀνεκάτωτε. 171. τὸ πρῶτο πρέπει
πάλι. 174. εἴρηκε.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Δ Ο Σ .

Μὲ φόβο κ' ἔγνοι' ἀμέτρητη στέκω νὰ τὸ γροικήσω, 175
γιατὶ τὸ πρᾶμμα δὲ μπορεῖ νὰ 'ναι παρὰ περίσσο.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ .

Θωρῶντας τόσα κλάυματα 'ς τούτη τῆ θυγατέρα,
τὴν ἄτυχη καὶ τὴν κακὴ τῆ σημερινὴν ἡμέρα,
'σάν εἶπα κι' ἀποφάσισα καὶ θέλω χωρὶς ἄλλο
νὰ τὴν παντρέψω διχωστὰς ἄργητα πλειὸ νὰ βάλλω 180
'ς τὴ μέση, καὶ λογιζῶντας τὸ πῶς, γιατί ἐλυπατο
τάχα νὰ μᾶς ξεχωριστῆ, τόσα πολλὰ θρηνατο,
ἔστειλα τὸν Πανόρετο νὰ πᾶ νὰ τσῆ μιλήσῃ,
νὰ συβασθῆ νὰ παντρευτῆ... θῶρει ἀνὲν κ' ἡ φύσι
'ς τὸν κόσμον ἔκαμ' ἄλλων ἄθρωπο σάν ἐμένα, 185
κι' ἀνὲν καὶ πρέπη μου καλὰ τὰ μῶχει καμωμένα!

Σ Υ Μ Β Ο Υ Δ Ο Σ .

Μηδὲ σκοτόνεσαι, γιατί 'ς ἄλλο νὰ σοῦ γυρίσῃ
δὲν ὄλπιζες, καθὼς μπορεῖ κάθ' ἑνὸς νὰ γνωρίσῃ.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ .

Δὲν τ' ὄλπιζα, μὰ βλέπω το, κ' εἶναι μου χρειὰ νὰ κλίνω
τὴν κεφαλή, τὸ θέλησεν ἡ τύχη νὰ πομείνω! 190
Μ' ἀπῆς αὐτὸς ἐδιάθηκε, 'ς λιγάκι ἀπ' ὀπίσω
νὰ ξαναπάγω ἐλόγιασα κ' ἐγὼ νὰ τσῆ μιλήσω·
κ' ἐκίνησα ὀλομόναχος, καὶ σιγανὰ σιμόνω
'ς τὴν κάμερά τση, καὶ διχῶς μιλιὰ κάμμιὰ σηκόνω
τσῆ πύρτας ὄξω τὸ πανί, (ὄϊμέναν ὁ καυμένος, 195

Στ. 175. ἔγνοιαν... τῆ ἀμετρη γροικ. 179. ἐποφάσισα, κ' ἤθελα. 180.
τῆ... μὲ δίχως ἄργητα μπλειό. 182. μᾶς ἐχωριστῆ. 184. θῶργιε ἄν
ἔως καί. 185. ἤκαμε. 186. τό. 188. ἤλπιζες. 189. ὄρπιζα. 190.
τύγγης. 191. Ἀπῆς. 194. 'ς τῆ... κιαμμιά.

κιὰς ἤθελά 'στ' ὀλότυφος, γῆ ποῦρι ἀποθαμένους!)
 κ' εἰς ἓνα τσ' ἠῤρηκα θρονί κ' ἐκάθουντα μὲ πλεῖσο
 θάρρος· καὶ κείν' ἀποῦ 'τονε, σύμβουλε, πλεῖα περίσσο,
 τὸ χέρι κράτιε γεῖς τ' ἄλλου μ' ἀγάπη καὶ μὲ θάρρος·
 200 ὦφρου, καὶ ποῦ 'τον ὀγιά μὲ τότες ὁ δόλιος, Χάρος!

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

ᾠφρου θωριά πρικότατη, χίλια κομμάτια κρίνω
 νάχε γενῆ πᾶσα καρδιά 'ς τὸ χαλασμὸν ἐκεῖνο.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

ᾠς μ' εἶδασι 'χαθήκασι, κί ἀδυνατὰ 'τρομάξα,
 κ' ἡ ὄψεις τως καὶ τῶν δυὸ ζημιὸ ζημιὸν ἀλλάξα,
 205 κί ἀρχίξα νά σκεπάζουσι μὲ τρόπον ἓνα κί ἄλλο
 καθῶς ἡ ὦρα τσ' ἔφταξε τὸ κρῖμα τὸ μεγάλο.
 Μὲ ἀπῆτις ἐγνωρίσασι, πῶς λόγια νά μοῦ δώσου
 δὲν ἦτο μπορετόν τωνε, νά μοῦ ξεφανερῶσου
 τὸ σφάλμα τως ἐβάλλησαν γονατιστοὶ ὀμπροσθά μου,
 210 καὶ νά 'χω λύπησι 'ς αὐτοὺς 'ς τό'στερο λέγοντάς μου.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

ᾠϊμένα, κ' ἴντα ἀμέτρητη πρίκα γροικᾶ ἡ καρδιά μου,
 φχαριστημένος ἤμουνε νά 'ναι κουφὰ τ' αὐτιά μου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Λόγιασαι πῶς ἀπόμεινα, πρίχου τὸ πῶ ἀπατός μου,
 τὰ πόδια μου ἐκοπήκασι, καὶ θάμπωσε τὸ φῶς μου·
 215 ἐλόγιασα νά σκοτωθῶ, ἤρθέ μου νά γλακίσω,
 τὴν κεφαλή μου, σύμβουλε, 'ς τὸν τοῖχο νά ττακίσω·

Στ. 196. γῆ τυφλός. 198. σύμβουλε, ἀποῦ 'το τὸ περ. 199. ἐκράτιε.
 202. στοχασμὸν. 203. εἶδασι. 204. ὄψι... ἰδυὸ τότες γιαμῖν ἐλλά-
 ξα. 205. κί ἐρχίσα. 206. ἤφταξε. 213. ἐπόμεινα. 214. τὰ λόγιά μου.

μὰ πάλι δὲν ἠθέλησα νὰ χάσω τὴ ζωὴ μου,
δίχως νὰ κάμω κ' εἰς τσῆ δυὸ τέλεια τὴν δίκησί μου.

*Ἐστ' ἕκκαμα καὶ πιάσασι τὸν ἄπιστον αὐτόνον,
καὶ σφαλισμένο τὸν κρατῶ, γιὰ νὰ τοῦ δείξω μόνο 220
πῶς νὰ μὴν εἶχε γεννηθῆ ἦτον καλλίτερόν του,
γῆ, πρίχου μπῆ 'ς τὸ σπίτι μου, νὰ δῆ τὸ θάνατόν του.
Μὰ πρὶν τοῦ κάμω τίβοτας, νᾶρθης ἐμήνυσά σου,
(κ' ἀποστολάτορας θαρρῶ νὰ 'ναι 'ς τὴν κατοικιά σου,) 225
γιὰ νὰ γροικῆσης τὴ δουλειὰ τούτη, καὶ ναῦρης τρόπο
νὰ 'γδικηθῶ, κ' ἡ γδίκη μου ν' ἀρέση τῶν ἀθρώπων.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Τὸ δὲν κατέχει ἀφέντης μου, δὲ γνῶθαι ὁ δουλευτῆς του,
μ' ἀπῆς τ' αὐτιά τοῦ φαίνεται νὰ δώσῃ τσῆ βουλῆς του,
θέλω συσφίξει τὴν καρδιά λίγο ν' ἀποκοτήση, 230
τὴν αἰσθησι νὰ συσταθῆ, τὴ γλώσσα νὰ μιλήση
τὸ πρᾶμμα ποῦ μοῦ φαίνεται πῶς θέλ' εἶσται τιμῆ σου,
νὰ κάμῃς 'ς τὸν Πηνάρετο τῶρα κ' εἰς τὸ παιδί σου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Μίλειε, τί στέκεις καὶ θωρεῖς;

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

*Ἀρέντη, τὴν κερά μου,
βλέπω κλιτὴ πῶς ἔρχεται καὶ σφάζει τὴν καρδιά μου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

*Ὡφου, δὲ θέλω νὰ σταθῆ μηδεποσῶς ὀμπρός μου, 235
'πέ τση νὰ στρέψῃ, μὴ γενῆ πλειότερος ὁ θυμός μου.

Στ. 217. ἐθέλησα. 218. γδίκηωσι. 226. κ' ἐγδίκηωμα. 227. δέ.
231. ἐποῦ... τιμῆν του. 232. παιδίν του.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Τὸ θεὸν νὰ πῆ τσῆ γροίκησαι, νὰ ζήσῃ τὸ κεφάλι
 τῆς ἀφεντιᾶς σου τ' ἀκριβό, κ' ὕστερα κάμε πάλι
 ἐκεῖνο ἀποῦ σοῦ φανῆ καὶ πρέπει 'ς τὸ παιδί σου
 240 κ' εἰς τοῦτον ἀποῦ σοῦ 'φταιξε τὸ δόλιο δουλευτή σου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ὅχι γιὰ νὰ τῆ λυπηθῶ, μὰ γιὰ νὰ ἴδῶ πῶς κλαίγει
 νὰ δροσισθῶ, θεὸν νὰ σταθῶ ν' ἀφουκρασθῶ τὰ λέγει.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΕΡΩΦΙΛΗ, ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Κύρη, καλὰ καὶ τ' ὄνομα τοῦτο νὰ μὴν τυχαῖν
 ἀποῦ τὴν κακορροϊκὴν ἐμένα πλειὸν νὰ βγαίνῃ,
 245 γιὰτὶ τὸ σφάλμα ποῦ 'καμα, καθὼς ἐσὺ τὸ κράζεις,
 νὰ μὴ δὲ μ' ἔχῃς γιὰ παιδί σὲ κάμνει καὶ λογιάζεις.
 Μ' ἀνὸν καὶ κλάυματα ποτὲ λύπησις ἠῦραν τόπο
 'ς τὸ στῆθος κ' εἰς τὸ λογισμὸ τῶ μνησιμέν' ἀνθρώπων,
 τὰ δάκρυα μου τὰ ταπεινὰ παρακαλῶ καὶ μένα
 250 τόπο νὰ βροῦσι λύπησις σήμερον εἰς ἐσένα,
 κ' ἐκεῖν' ἀπῶχῳ νὰ σοῦ πῶ ν' ἀφήσῃς νὰ μιλήσω,
 γιὰτὶ θεὸς δὴ πῶς φταίσιμο δὲν ἔκαμα περίσσο.

Στ. 239. ποῦ σοῦ φαίνεται. 242. ἴντα. -- Ἐρωφίλη, Χορός, Σύμβου-
 λος, Βασιλέας -- 216. νὰ λογιάζῃς. 247. ἂν ἦν'... ἠῦρα. 248. ἀθρώ-
 πω. 252. ἔκαμα.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ζεῦ, κάμε νά τσ' ἀφουκρασθῆ, καί νάχουν τόση χάρι
τὰ λόγια τση τὰ ταπεινά, συχῶρσει νά πάρη .

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Μέ δίχως ταραχή τοῦ νοῦ τση γροίκησαι, νά ζήση
ἡ ἀφεντιά σου, τὸ θά πῃ .

255

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ποιὸς τὴν κρατεῖ; ἀς μιλήσῃ!

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Καλὰ κι' οὐδένας νά μπορῆ τῆ ὥρα ποῦ μανίσει
μέσα 'ς τὴ θέρμη τοῦ θυμοῦ τὸ δίκιο νά γνωρίσῃ,
μ' ὄλον ἐτοῦτο ἡ φρόνεψι καί ἡ ἀγαθότητά σου,
(καλὰ κι' ἀμέτρητῆ θωρῶ πῶς εἶν' ἡ μάνιτά σου)
μέ κάμνουσι ἀπόκοτη 'ς τόσον καῦμὸν ν' ἀρχίσω,
τὸ πρᾶμμ' ἀποῦ 'χω νά σοῦ πῶ λεύτερα νά μιλήσω .

260

Κύρη, μέ τὸν Πανάρετο δίχως τὸ θέλημά σου
δὲν ἦτον τὸ πρεπὸ ποτὲ νά παντρευτῶ χωστὰ σου,
κατέχω το καί λέγω το, κ' εἶμαι μετὰγωνμένη,
καί τοῦτο μόνο σήμερο μέ κάνει πρικαμένη,
καλὰ κι' ἂν πάψῃς τὸ θυμὸ λίγο κι' ἀφουκραστῆς μου,
παίνεμα ἐλπίζω, ἀρέντη μου, νά δώσῃς τση βουλῆς μου .

265

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Παίνεμα κι' ὄλας, ἄτυχη, γιατί ἓνα δουλευτή μου
χωστὰ μου πῆρες γι' ἄντρα σου μέ τόσην ἐντροπή μου;
Ὅϊμένα, πῶς δὲ σκίζεσαι, καρδιά, πῶς δὲ λιγαίνεις
πνέμα μου τοῦ βαργυόμοιρου, ψυχὴ μου, πῶς δὲ βγαίνεις;

270

Στ. 253. Ζεὺς... νάχου. 254. τση ταπεινῆς. 261. μ' ἐκάμωσιν... καῦ-
μὸν περίσσο. 269. δουλευτή σου. 270. ἐπῆρες ἄντρα... ἐντροπή σου

Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η .

- Μέ δίκηο δὲν πρικαίνεται γιά τοῦτο ἡ ἀρεντιά σου,
καί ζύγωξαι τήν πρία σου, πάψαι τῆ μάνιτά σου,
275 νά τὸ γροικῆσης τὸ ζημιό. γιάτῃ ἕνας ποῦ μακνίζε
μέσα 'ς τῆ θέρμη τοῦ θυμοῦ τὸ δίκηο δὲ γνωρίζε·
Δὲ θε νά πῶ, γιάτῃ καλλιὰ τὸ ξεύρεις παρά μένα,
πῶς ὅλοι γεννηθήκαμε 'ς τῆ γῆ ἀπό κύρην ἕνα,
καί πῶς γυμνοί μᾶς ἔκαμε νά πέφτωμεν ἡ φύσι,
280 μόνο τσ' ἀθρώπους διαφορά γιά νά μῆ δὲ χαρίση,
γιά νά κοπιᾷ μὲ τσ' ἀρεταῖς, τσῆ στράταις νά γυρεύγη·
πᾶσα κανεῖς 'ς τὸ δύνεται, τσ' ἄλλους νά περισεύγη·
καί πῶς ἡ γνῶσι, κ' ἡ ἀντρεία, κ' ἡ χάριτες ἀντάμη
τσῆ βασιλειάδες μοναχᾶς 'ς τὸν κόσμον εἶχε κάμει·
285 καλλὰ κ' ἀλλάξαν οἱ καιροί, κ' ἡ τύχη ἀμποδίσγη
τῶ ἀθρώπους ἀπῶ φρόνιμους κ' ἀδυνατοῦς γνωρίση,
γιά κείνο δὲν τιμᾶται πλειὸ κανεῖς, ὡσάν τυχαίνει,
κ' ἡ ἀρετή, 'σά βλέπομε, γυμνή 'ς τὸν κόσμο πηαίνει·
μ' ἂν ἔναι καί τὸ σῆμερο τοῦτο τὸ πρικαμένο
290 καί τ' ἄτυχό μας ροιζικὸ τόσα πολλὰ χθρεμένο
δὲν ἤτονε μ' ὄσους γροικᾷ πῶς τσ' ἀρεταῖς βαστοῦσι,
καί μὲ τὸ δίκηο νά θαρῆ ποῦ, πρέπει νά 'ν οἱ πλοῦσιοι,
νά ρίζγη τοῦ Πανάρετου τὸν κόσμον εἶχε δώσει,
γιά τσ' ἀρεταῖς του τσῆ καλαῖς καί τήν πολλήν του γνῶσι·
295 Κ' εἰς τοῦτο μόνο μάρτυρα θέλω τὸν ἑμαυτό σου

Στ. 274. σβύσε τῆ μ. 275. γνωρίσης τὸ ζημιό, κ' ἕνας ἀποῦ. 279-
γδυμνοί μᾶς ἤκαμε. 280. 'ς τσῆ ἀθ. Λεῖπουσιν οἱ στ. 281-282. 284.
τοὺς βασ. 285. ἐλλάξαν... τύχης ἀμποδίζει. 286. γνωρίζε. 287. κιάνεῖς
καθὼς τυχ. 288. γδυμνή. 289. εἶναι καί τήν σ. 292. νά 'ναι πλοῦσοι.
294. τσῆ πολλῆς καί τῆ περίσση γ. 295. ἐκυτό.

γιατί καλὰ κί ἀπό μικρός, ἄσά δοῦλος ἐδικός σου
 ἔς τὸ σπίτι σ' ἀνεθράφηκε, μ' ὄλον ἐτοῦτο ἢ τόσαις
 χάρες ὅπου ἴδες εἰς αὐτὸν κ' ἢ ἀρεταῖς κ' ἢ γνῶσεις
 σ' ἐκάμαν κ' ἐκαμές τανε τσῆ τόπους σου νὰ ῥίξῃ,
 μ' ὄλον ἀποῦ ἄτον τόσα νειός...

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Γιὰ κείνο τὸ γνωρίζει!

300

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ἵντά ἴσφαλα τὸ λοιπονίς, ἂν ἔναι καὶ παρμένο
 ἔχῳ ἄνα νειὸν ὄγι' ἄντρα μου τόσα χαριτωμένο;
 γιατί δὲν εἶναι βασιλειός; καὶ ποιὸς μᾶς ἐμποδίζει
 νὰ κάμωμε ζημιὸ ζημιὸ τόπους πολλοὺς νὰ ῥίξῃ;
 Κύρη, κάλλιὰ ἄναι κάτεχε γεῖς χαμηλοβγαλμένος,
 μὲ πλεισiais διάξες κί ἀρεταῖς καὶ χάρες στολισμένος,
 παρὰ πᾶσ' ἔνα βρασιλεῖὸ πλουσιώτατ' ἀπὸ τόπους,
 κί ἀπ' ἀρεταῖς φτωχότερος παρὰ μικροὺς ἀθρώπους·
 καλλίτερό ἄναι, ἀφέντη μου, καλλίτερό ἄν ἐτοῦτος
 ὁ νειός, ἀπὸκαμ' ἄντρα μου νὰ ἄχη ἀστενεῖά ἄπο πλοῦτος,
 παρὰ τὰ πλούτη πῶχομε νὰ μείνου ἀστοχισμένα
 ἀπ' ἀθρώπων ἀποῦ ἔθελε μοῦ δῶσ' ἢ τύχη ἔνα,
 μὲ τ' ὄνομα τοῦ βρασιλειοῦ μοναχᾶς στολισμένο,
 κί ἀπ' ἀρεταῖς καὶ φρόνεσι γδυμνὸ καὶ ῥημασμένο,
 πρᾶμμα ποῦ πλειὸ νὰ φτυάτωμε δὲν ἦτονε τὸ ἔξᾶς μας,
 μὰ τ' ἄλλο νὰ τὸ ἴσᾶσωμε στέκει ἔς τὸ θέλημά μας.

305

310

315

· Στ. 297. ἐνεθράφηκε. 298. ἀποῦ ἴδες εἰς αὐτό. 299. σὲ κάμω κ' ἦ-
 καμες... ἐρῖξῃ. 301. ἦναι. 303. ἐμποδίζει. 306. χάραϊς κί ἀρεταῖς καὶ
 διάξες. 307. κάθ' ἔνα β. πλουσιώτατο. 308. φτωχότερο. 309. καλλίτερά
 ἄναι... καλλίτερά ἄναι. 313. στολισμένος. 314. κί ἀπ' ἀρετῆ καὶ φρό-
 νεσι γδυμνὸς καὶ ῥημασμένος.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- Πέ μου, δὲν ἦτον πλειά καλλιὰ ἄντρα σου νᾶχες κάμει
 ἕναν ἀπῶχει κι' ἀρεταῖς καὶ βασιλειᾶν ἀντάμη;
 Τοῦτοι ποῦ ἔπεψα προξενειαῖς οἱ βασιλοὶ γιὰ σένα,
 320 πῶς εἶναι δίχως ἀρεταῖς τοὺς ἔχεις γροικημένα;

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Καὶ ποιός, ἀφέντη μ' ἄκουσε 'ς τὸν ἕναν τως μιὰ χάρι,
 γιὰ νὰ μπορῆ νὰ πῆ ποτέ, κ' εἶν' ἄξιος νὰ μὲ πάρη;

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ὅπου τὰ πλούτη, ἢ ἀρεταῖς κ' ἢ χάρες κατοικοῦσι,
 κ' εἰς πᾶσα τόπο φρόνιμοι πάντα κρατοῦνται οἱ πλοῦσοι.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

- 325 Τὴν εὐγενειᾶν, ἀφέντη μου, τὰ πλούτη δὲ γενοῦσι,
 καὶ δίχως γνῶσι φρόνιμοι ποτέ δὲν εἶν' οἱ πλοῦσοι,
 καλὰ κι' ὁ κόσμος τῆ τιμᾶ καὶ τ' ἀτυχιαῖς τως κράζει
 χάρες, καὶ κεῖνα ποῦ μισᾶ 'ς τὸν οὐραν' ἀναιβάζει,
 γιὰτι τὰ γαλυφίσματα τῶρα γενοῦν τῆ χάρι,
 330 κι' ὁ φόβος βάνει φανερά τῆς γλώσσας χαλινάρι.
 Μ' ἂν εἶναι κ' ἡ πλουσιότητα μπορεῖ 'ς τὴν ἀφεντιά σου
 τόσα πολλὰ, 'σάν εἶχα πῆ, 'ς τὰ χέργια τὰ δικά σου
 βρίσκεται μόνον ἡ γιατρεία... εὐκολα πλειά μεγάλο
 κάμνεις, ἂ θές, τὸ δοῦλό σου παρὰ κανέναν ἄλλο.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- 335 Δὲν εἶναι μπορετὸ ποτέ! ποιός ἔχει τέτοια χάρι
 τὸ τσέλεγο νὰ κάμη ἀητό, καὶ τὸ λαγῶ λειοντάρη;

Στ. 318. τῆ ἀρεταῖς. 321. ἤκουσες πῶς ἔχει τόση χάρι. 323. κι' ἀρεταῖς καὶ χάρες. 324. κάθα τ. 327. ἀγνωστῆς τως. 330. τῆ γλ. 331. ἂν ἦναι κ' ἡ πλουσιότητα. 334. κιάνέναν. 335. τότε χ.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Μπορείς, ἄ θεές, ἀφέντη μου, γιατί παιδί κανένα
 δὲν ἔχωντας τὸ σήμερο ἔς τὸν κόσμο, παρὰ μένα,
 νὰ τὸν ἀφήσης, κατὰ πῶς τὸν ἔχω κχλωμένο,
 μὲ τὴν εὐχή σου, ταῖρί μου· καὶ τότες μπορεμένο, 310
 πλοῦσιο, κ' ἀδυνατώτατο, καὶ βασιλειὸ μεγάλο
 θεές τότε κάμει νὰ γενῆ παρὰ κανένα ἄλλο.
 Κι' ἀνέν καὶ δίχως σου βουλή γι' ἄντρα μου τὸν ἐπῆρα,
 ἔς τὴ νειότη δὲς τὸ φταίσιμο κ' εἰς τὴ δική μου μοῖρα.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Δὲν εἶδα νεῖο νὰ γκρεμισθῆ γῆ μοῖρα νὰ μποδίση, 345
 μὰ ἔς τέτοιον τρόπον βασιλειὸ θέλω τότε ψηφίσει,
 ἀποῦ νὰ πῆ πῶς ἦτονε καλλίτερα γιὰ κείνο
 νὰ μὴ δὲ σ' ἤθελεν ἰδῆ ποτὲ ἔς τὸν κόσμο κρίνω.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἄπονη ἀπόφασι πολλὰ ἀπ' ἄπονο βγελμένη!
 μ' ἄλλο ἀπ' ἓνα τύραννο κανεῖς μὴν ἀνημέρη. 350

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

ἔς τὰ χέργιά σου ἔμεθα κ' οἱ δυό, κ' ἡ ἀφεντιά σου ἄς κάμη
 τώρα ἔς ἐμένα κ' εἰς αὐτὸ καθὼς ὀρίζει ἀντάμη.
 Μὰ τοῦτο σὲ πρακκαλῶ, ἔσά δούλη καὶ παιδί σου,
 τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου τσῆ δούλεψες θυμήσου,
 καὶ λόγιασαι τὸ φταίσιμο μόνο πῶς εἶν' δικό μου, 355
 γιατί ποτὲ δὲν ἔβαλα μέσα ἔς τὸ λογισμό μου,
 πῶς χαμηλόνω ἐγὼ ποσῶς, ψηλόνοντας αὐτῆνο,

Στ. 340. εὐχή σου ὄγι' ἄντρα μου. 341. πλοῦσο καὶ μπορεζάμενο.
 343. βουλή ἄντρα. 344. κακή μου μ. 346. μόδο β... νὰ τότε ψ. 347.
 ἔς ἐκείνο. 348. νὰ μὴ δὲν εἶχε γεννηθῆ. 350. τινὰς μὴν. 351. εἴμεστα.
 - Λείπουνσι οἱ στ. 353--446.

- γιατί κι' ὁ ἥλιος βλάψιμο ποτέ δὲν πιάνει, κρίνω,
 τὴν ὥρα ποῦ τὴ λάμπειν του 'ς τὰ σκοτεινά χαρίζει,
 360 μάλιος γιὰ τοῦτο μ' ἔπαινος 'ς ὅλη τὴ γῆ γυρίζει.
 Κι' ἀνὲν καὶ τοῦτο δὲν τὸ θές, βάλλε 'ς τὸ λογισμό σου
 πῶς εἶμ' ἐγὼ ἢ βαργυόμοιρη παιδάκι μοναχό σου,
 καὶ τοῦτο ἄς 'ξάζη πρὸς ἐσέ, καὶ τοῦτο ἄς μπορέση
 τὴν μάνιτά σου τὴν πολλὴ σήμερο νὰ κερδαίση.
- 365 Κι' ἂν ἔναι καὶ πρικαίνεσαι, γιατί τὸ φταίσιμό μου
 τόσα θωρεῖς πῶς ἔκαμα βλάψιμον ἐδικό μου,
 γιὰ χάρι, κι' ὄχι βλάψιμο τῶχῳ ἢ φτωχῇ σιμά μου,
 κι' ἄφησε 'ς τέτοιο κόμπωμα νὰ χαίρετ' ἡ καρδιά μου,
 γιατί τσ' ἀρέσει τσῆ καρδιάς, κ' ἔχει το γιὰ μεγάλη
 370 καλομοιργιά ποῦ τὴν κρατεῖ παρὰ 'ς τὸν κόσμον ἄλλη.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Τοῦτο τὸ κάνουν μαναχὰς τοῦ κόσμου οἱ ἀγωγιάρου,
 τὴν ἀφορμάγραν τως πολλοὶ κρατοῦσι γιὰ καμάρι·
 μ' ἀνὲν καὶ σένα ἔβλαψε τὸ κόμπωμα αὐτόνο,
 καὶ μὲ καὶ σένα σήμερο σοῦ τάσσω πῶς γδικηθῶν.

Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η.

- 375 Κύρη, ἐπειδὴ λογαργιασμοὶ διώχουντ' ἐκ τὸ θυμό σου,
 καὶ κεῖν' ἀποῦ 'ναι τὸ πρεπὸ δὲν πιάνει ὁ λογισμός σου,
 μὰ κεῖνα τὰ γλυκὰ φιλιὰ, μὰ κείναις ταῖς εὐχαῖς σου,
 ποῦ μῶδιδες καθημερνὸ τσ' ἀγκάλαις τσ' ἐδικαῖς σου
 τσῆ χρόνους ποῦ μ' ἀνάθρεψες, χωρὶς τὴν πρικαμένη
 380 μάννα μου ἀποῦ μ' ἄφηκε μικρὴ 'ς τὸν κόσμο ξένη,
 καὶ τ' ὄνομά τση μ' ἔκραξες γιὰ θύμησι ἐδική τση,
 κ' ἤλεγες πῶς τινὲ θωρεῖς σὲ μένα τὸ παιδί τση,
 μὰ τὴ χαρὰν ἀποῦ 'παιρνες τὴν ὦρ' ἀποῦ 'γροικῆσα
 τ' αὐτιά σου πῶς τὰ χεῖλή μου Κύρη μου σὲ λαλήσα,
 385 μὰ τ' ὄνομ' ἀπῶ τὴν καρδιά μιλῶντάς το δροσίζει,
 κι' ὄλαις τσ' ἀγάπαις ἀπ' αὐταῖς ταῖς ἄλλαις ξεχωρίζει,

τ' ὄνομα κείνο τοῦ παιδιοῦ, λέγω τὸ ποῖο ἔχει χάρι
 ζῆσι νὰ δώσῃ τοῦ κυροῦ, καὶ νὰ τοῦ τήνε πάρῃ,
 τὸ σφάλμα μου συχώρησαι, καὶ κάμε νὰ γνωρίσω
 πῶς ὅσο θέλει φταίσιμο νὰ ἴναι πολλὰ περίσσο, 390
 τὸ σπλάχνος κ' ἡ ἀγάπη σου μποροῦ νὰ τὸ νικήσου,
 καὶ τσῆ καρδιάς σου τὸ θυμὸ καὶ τὴν ὀργὴ νὰ σβύσου.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Λειοντάριν εἶν' ἀγριώτατο, ἀνέν καὶ δὲ γροικίση
 ἔς τοῦτα τὰ λόγια λύπησι, τὴ μάνιτα νὰ σβύση.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Τὰ σωθικά μου λύπησι τόσα πολλὴ γροικοῦσι, 395
 καὶ δὲ μποροῦν τ' ἀμμάτια μου τὰ δάκρυα νὰ κρατοῦσι·
 κλαίγει θαρρῶ κι' ὁ βασιλειός, γιὰ κείνο· δὲ σηκώνει
 τ' ἀμμάτια του νὰ τήνε ἔδῃ, κι' ὅσο μπορεῖ τὰ χώνει.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Γύρισ' ἀφέντη μου, νὰ ζῆς, γύρισαι πρὸς ἐμένα
 τ' ἀμμάτια ποῦ κρατεῖς ἔς τὴ γῆ περίσσια θυμωμένα, 400
 γύρισαι, δός μου μιὰ γλυκειὰ θωριὰ νὰ ξορισθοῦσι
 ἔσ' ἀ νέφαλα ἐκ τὸν ἄνεμον οἱ φόβοι ποῦ κρατοῦσι
 τὸ νοῦ μου τσῆ βργυόμοιρης μεσοξेत्रουμισμένο,
 κι' ἀπὸ τὸ φόβο ζωντανὴ ἔς τὸν ἄδῃ καταβαίνω.

Κι' ἀνέν καὶ τούτῃ δὲ μπορῶ τὴ χάρι νὰ γνωρίσω, 405
 κιὰς ἄφης με τὰ πόδια σου νὰ σκύψω νὰ φιλήσω,
 γιὰ ν' ἀποθάνω σήμερο σ' ἀ σκλάβ' ἀγοραστή σου
 ἔς τὴ χάρι σ', ἄξιε βασιλειέ, κι' ὄχι καθὼς παιδί σου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Μηδὲ παιδί, οὐδὲ σκλάβο μου θέλω νὰ σ' ἔχω πλειά μου,
 καὶ ἔγειρου γλήγορ' ἀπ' ἐδῶ, μίσειψ' ἀπὸ σιμά μου! 410

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Δυνάμωσαι τὰ δάκρυά σου, δίπλωσαι παρακάλια,
 γιχτι κ' ἡ πέτρα ἔς τὸ νερὸ τρώγεται ἀγάλι ἀγάλια.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

ὦ μάννα μου γλυκώτατη, ὦ μάννα μ' Ἐρωφίλη,
 γιάντα δὲν εἶσαι ζωντανή, μὲ πρικαμμένα χεῖλη
 415 ν' ἀναστενάξης σήμερο, πολλὰ νὰ μὲ πονέσης,
 κι' ὀμπρὸς ἔς τὰ πόδια ταπεινὴ τ' ἀφέντη μου νὰ πέσης,
 νὰ κάμης μὲ τὰ δάκρυά σου μιὰ πρικαμμένη βρῦσι
 νὰ τρέξῃ, καὶ τὴ μάνιτα τὴν πλεῖσα νὰ τοῦ σβύσῃ!
 Μ' ἀπῆς ἐκεῖνη βρίσκεται χῶμα κρυγῖδ' ἔς τὸν ἄδῃ,
 420 κ' ἐκεῖ τσῆ πόνους μου γροικᾷ μὲ τσῆ δικούς τσῆ ὀμάδι,
 κλάψετ' ἐσεῖς, κοράσιά μου, τώρα ἀντὶς ἐκεῖνη,
 καὶ ταπεινὰ ζητήξετε σὲ μὲν ἔλεημοσύνη.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐς τὸ πέσμα τῶν γονάτω μας, νὰ ἴτονε μπορεμένο,
 νὰ βροῦμ', ἀφέντη, τὴν ὀργὴ καὶ τὸ θυμὸ σδυμένο
 425 τῆς ἀφεντιᾶς σου, νὰ μποροῦν τὰ δάκρυα τὰ δικὰ μας
 νὰ κάμου νὰ ἴχῃς λύπησι ἔς τὸν πόνο τσῆ κερά μας.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μηδὲ κοπιᾶτε παρκαμπρός, μὴ περισσομιλῆτε,
 ἴγερθῆτε γλήγορ' ἀπ' ἐδῶ, κί ὄθ' οὐρθατε διαβῆτε.
 Γείρου καὶ σύ, καὶ πῆγαινε, κί ἀνήμεν' ἀπὸ μένα
 430 πῶς θέλω κάμει τὰ πρεπὰ σὲ κείνο κ' εἰς ἐσένα.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Γυναῖκες, ἄς μισέψωμε, γιατί εὐκαιρα κοπιοῦμε
 ἔς τέτοια σκληρότατη καρδιὰ λύπη καμμιὰ νὰ βροῦμε.

ΧΟΡΟΣ.

Βασίλισσα κι' ἀφέντρα μας, κατὰ τὴν ἐμιλιάν του
 πρικώτατη ἀπόφασι φυλάγει ἔς τὴν καρδιάν του.
 435 Μὰ σὲ ζωή, κ' εἰς θάνατο θέλομε νὰ κατέχῃς
 πῶς δούλαις καὶ συντρόφισσαις πᾶσα καιρὸ μᾶς ἔχεις.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ὅϊμένα, κορασιδές μου, κ' ἴντα πολλά τρομάσω
 σήμερο με τὸ ταῖρι μου ἔς τὸν ἄδη μὴν περάσω!
 Μάνν' ἀκριβή μου κιὰς, ἐσὺ ἔς τοῦτο συμπάθησέ μου
 τὸ φταίσιμον ὅπου ἄκαμα, καὶ τόπον ἄδειασαί μου
 κάτω ἔς τὸν ἄδη, νὰ μπορῶ νὰ στέλω μετὰ σένα,
 δυὸ πρικαμέναις νὰ ἴμεστα, μ' ὄνομα μόνον ἕνα.

440

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σύμβουλε, πῶς σοῦ φαίνεται; εἶδες ποτέ σου τόση
 ἔς ἄλλη γυναῖκ' ἀποκοτιά!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Τόση δὲν εἶδα γνῶσι,
 ἄλευθερα θέλω νὰ τὸ πῶ, κί ἄς μοῦ τὸ συμπαθήση
 ἢ ἀφεντιά σου· κί ἄς σταθῆ λίγο νὰ μοῦ γροικήση,
 θέλω τὴν κάμει νὰ τὸ πῆ κ' ἐκείνη μοναχὴ τση,
 καὶ νὰ μὴν κάμη τίβοτας κακὸ τοῦ δουλευτῆ τση,
 μηδὲ τῆ θυγατέρα τση, μὰ νὰ θελήση κρίνω
 νὰ συγκλιθῆ τὸ σήμερο ἔς ὅλο τὸ πρᾶμμ' ἐκεῖνο
 ἀποῦ θελήσαν οἱ θεοὶ κ' ἐκάμασι στανιὸ τση,
 κί ὄχι γιὰ πλειὰ χειρότερο, μὰ γιὰ καλλίτερό τση.

445

450

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μηδὲ με κάμης, σύμβουλε, με λόγια ψωματένα
 νὰ χάσω τὴν ἀπομονή τώρα καὶ μετὰ σένα.

Στ. 448. μή... τίβοτσι. 450. τὴν σήμ. 451. ἐποῦ.

- 455 τὴ νύκτα μέρα βούλεσαι, ἴσα νά 'μουν τυφλωμένος,
γῆ μονητάρου δίχως νοῦ, λωλὸς καὶ ξεπεσμένος
πῶς εἶμαι, νά μοῦ πῆς καὶ σύ!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- Τὴ φρόνει τὴν τόση
τῆς ἀφεντιᾶς σου ξεύρω τὴ καὶ τὴν περίσσα γνῶσι·
καὶ κείνη πάλι ξεύρει ἐμέ περίσσα μπιστεμένο,
460 καὶ λόγον ὡς τὸ σήμερο, λογιάζω, ψωματένο
νά μὴ μοῦ ἴγροίησε ποτέ· κ' ἔτσι ἄς χαλινώση
τὴ μάνιτα καὶ τὸ θυμό, κ' εἰς τὸ θά πῶ νά δώση
τ' αὐτιά τὴν παρακαλῶ, γιατί ὁ θυμὸς τυφλόνει
τὸ νοῦ, κ' ὡς ἄγρια θάλασσα χοχλάζει καὶ φουσκώνει.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- 465 Θυμὸ καὶ πλειότερην ὀργὴ καὶ μάνιτ' ἄλλην τόση
τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ σήμερο νά μοῦ δώση,
γιὰ νά μporέσω κατὰ πῶς ζητᾶ τὸ θέλημά μου
ἴγδίκηα νά κάμω κ' εἰς τσῆ δυό, νά ἴλαρωθ' ἡ καρδιά μου!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- Παρακαλῶ σ' ἀφέντη μου, λίγο νά ξεμανίση,
470 κ' ἐκεῖν' ἀποῦ ἴχω νά σοῦ πῶ ν' ἀφήσης νά γροικίησης,
κ' ἂ δὲ σέ κάμω φανερά νά ἴδῃς πῶς τὸ παιδί σου
ἔχει βουλή καλλίτερη, πκρά τὴν ἐδική σου,
παίρονοντας τὸν Πανάρετο, κ' ὄχι ἀπ' αὐτοὺς κανένα
ἀποῦ σοῦ πέψκν προξενειαῖς, θέλω κκὶ μετὰ μένα,
475 ὀποῦ διαλέξειν ἤθελα μόνο γιὰ τὴν τιμὴ σου
χίλιας φοραῖς νά σκοτωθῶ, νά σβύσης τὴν ὀργή σου.

Στ. 459. ξεύρει με... ἐμπιστεμένο. 460. ψωματένιο. 468. γδίκηα
νά πιάσω. 472. εἶγε καλλίτερη βουλή. 473. τὸ Π. 474. πέφα.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σὲ μοῦ τὸ δεῖξις θέλω 'πεῖ, σύμβουλε, πῶς μπορούσι
τὰ 'λάφι' ἀπάνω τσ' οὐρανοῦς τὰ ὕψη νὰ πετοῦσι.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Δωσέ μου μόνο θέλημα λεύτερα νὰ μιλήσω.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μίλιε, γιατί μ' ἀπομονή στέκω νὰ σοῦ γροικήσω.

480

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Γυναῖκα 'θελ', ἀφέντη μου νὰ πάρουν τὸ παιδί σου
δυὸ βασιλειάδες ποῦ 'σανε πᾶσα καιρὸν ἐχθροί σου,
κί ἀποῦ 'ρθασίνε κάποτες κ' οἱ δυὸ τῶνε σμιμμένοι
'ς τούτη τῆ χώρα μὲ πολλὰ φουσάτα θυμωμένοι,

485

καὶ τόσον αἶμα 'χύσασι τῶν ἐδικῶ σ' ἀθρώπω,
καὶ τόσο 'βασανίσασι τοῦτο τὸ δόλιον τόπο,
ἀπόθε κί ἂν περάσωμε γροικοῦμ' ἀκόμη ὡς τώρα
κλάμματα κί ἀναστεναμμοὺς 'ς τὴν ἐδική μας χώρα.

Καὶ κείνη δὲ τσ' ἠθέλησε, κί ἄντρά τση ἐπῆρ' αὐτόνο
ἀποῦ τοὺς ἐδιωξ' ἀπὸ 'δῶ, κ' ἐσκόλασε τὸ φόνο,
τὸ φόνο καὶ τὴν ἐζημιὰ καὶ τὴ φωτιά τὴν τόση,
μὲ τὴν περίσσα δύναμι καὶ τὴν πολλήν του γνῶσι.

490

Καὶ πάλι δὲ σοῦ φαίνεται νὰ τῶχη καμωμένο
πολλὰ καλά; μὰ βλέπω σε γιὰ τοῦτο θυμωμένον!
τση μάχαις τῶνε τσ' ἄδικαις 'ς τὸ νοῦ σου πῶς δὲ βάνεις;
μὰ τόσα ταρχίζεσαι καὶ τόσην πρίκα πιάνεις,
γιατί δικούς δὲν τσ' ἔκαμες, βάνωντας τὸ παιδί σου
σὲ χέρι' ἀθρώπω ποῦ 'σανε πᾶσα καιρὸν ἐχθροί σου;

495

Στ. 478. 'ς τοῦ οὐρανοῦ. 481. ἐθέλα... πάρου. 482. κάθα και-
ρὸν. 483. τῶς ἐσμιμμένοι. 486. τόσα. 487. κί ἀπ' ἔπου κί ἂν. 489.
μὰ? ἄντρα νὰ πάρη. 490. ἔδιωξε. 492. τὴν πολλήν του δύναμι καὶ
τὴ περίσσα γνῶσι. 497. ἐδικούς.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Καί τοῦτο εἶν' ἀποῦ πονεῖ καί μένα πλειά περίσσο,
 500 γιὰτί τσῆ μάχαις ἔλπιζα καί τσ' ἔχθριταις νά σθύσω
 μέ τέτοιον τρόπο μιὰ φορά, κι' ἀγάπη 'ς τὸ λαό μου
 ν' ἀφήσω μέ τὸ γάμο τση κιὰς εἰς τὸν θάνατόν μου.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Λοιπὸ θαρρεῖς, ἀφέντη μου, τὸ πῶς τὰ χέργια κείνα
 ὀποῦ τὸ αἶμα ἔτσ' ἄπονα τῶν ἐδικῶ σ' ἐχῦνα,
 505 κ' ἔχου νά χύσουν ἀκομή κι' ἄλλο γιὰ νά γδικήσου
 τσ' ἀθρώπους ἀποῦ 'χάσαι, ποτέ τωνε νά δώσου
 καμμιά καλήν ἀνάπαψι γι' ἀγάπη τοῦ λαοῦ σου,
 τ' ἐχθροῦ τως τοῦ παντοτινοῦ, γῆ ἐσένα τοῦ μαυτοῦ σου;
 πλειά γληγορήτερα 'ς φωτιά τὸ χιόνι πῶς νά στρέψῃ,
 510 πᾶρ' ἔτοιο πρᾶμμα νά γενῆ ποτ' ἤθελα πιστέψει.
 "Ὀφου, καί πῶς μοῦ 'φαίνετο καί 'θώρουν ἄνω κάτω
 τὴν ἐπαρχιά σου, ὡς ἤκουσα τέτοιας λογιῆς μαντάτο,
 κι' ἀνήμενα νά σοῦ τὸ 'πῶ, τάχα νά τὸ γροικήσου
 κ' οἱ ἄλλοι συμβουλάτοροι νά δοῦ νά σ' ἀμποδίσου,
 515 γιὰτί πολλὰ 'φοβούμενε μήπως καί θενά σταίσου
 σέ τοῦτο τὸ συγγενικὸ βρόχιν νά μᾶς μπερδέσου,
 καί κείνο μᾶς ἐπάρουσι μέ τέχνη, ἀπῶ θωροῦσα
 τὸ πῶς ποτέ μέ δύναμι νά πάρουν ἐμποροῦσα.
 Καλὸ μὴ γδέχετται κανεῖς ποτ' ἀπὸ τὸν ἐχθρόν του,

Στ. 499. Κ' ἔτοῦτον. 500. ἤπιζα καί τσ' ἔχθριταις. 502. σκιὰς.
 505. ἀκομή μόνο γιά. 506. ἐχάσαι πῶς ἔχουσι νά. 507. κιὰμμιά...
 'ς τὸ λαό. 508. γῆ καί 'ς τὸν ἐκυτό σου. 509. εἰς φ. 512. ἔτοιαις.
 513. κι' ἐνήμενα. 514. τὸ ἀμποδίσου. 515. ἐφοβήθηκα ἥπως... σταί-
 σου. 516. μπερδέσου. 517. νᾶσοῦ πάρουσι. 519. κιὰνεῖς ποτέ ἀπ' τόν.

μάλιστα ὅσο πλειὰ θωρεῖ κλιτὸ τὸ πρόσωπόν του
καὶ τὴν ἀγάπη πεθυμᾷ καὶ τὴ φιλιὰ γυρεύγει,
θὰ τότε τρέμη πλειότερα, καὶ νὰ τὸν ἐξωφεύγη.

ὦ, πόσον εἶν' καλλίτερο, γαμπρὸ νὰ πάρης ἕνα
νὰ λέγῃ πῶς τὴ βασιλειᾶν ἐπῆρεν ἀπὸ σένα,
παρ' ἕνα ἴσχει τὸ ζημιὸ νὰ πάρῃ στανικὸ σου
τὴν ἐπαρχιά σου ἴσ' ἐχθρός, κ' ὄχι καθὼς γαμπρός σου,
κ' ἀλύπητος κ' ἀδιάκριτος πάντα νὰ σὲ πειράζῃ,
καὶ τῇ ζωῆς σου τ' ἀκριβοῦς τὸ τέλος νὰ σπουδάζῃ.

Ἐν τὰ γέρα σου ἴναι τὸ περὶ κιᾶς τὸ κορμί σου νὰ ἔχῃ
ἀνάπαψ', ὄχι πειράζῃν, ἀγάπη, κ' ὄχι μάχη.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Ὅποιος μὲ τρόμο πορπικτεῖ καὶ τὸ δὲν εἶν' φοβᾶται,
πρᾶμμ' ἄξιο δὲν ἐργάζεται, μηδὲ ποτὲ τιμᾶται.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ.

Καὶ κεῖνος πάλι, ἀφέντη μου, ὁποῦ δὲ θέλει νὰ ἔχῃ
φόβο ἔς ἐκεῖνο τὸ κκὸ ὁποῦ μπορεῖ νὰ λάχῃ,
βρίσκεται πάντα πλειὰ φοραῖς περίσσα κομπωμένος,
κ' ἂν ἀπομείνῃ ζωντανός, μένει μεταγνωμένος.

Μὰ δίχως τοῦτο λόγιασαι, γδίκηο ἂν θὲς νὰ πιάσῃς
ἀπάνω τοῦ Πανάρετου, πῶς μέλλεται νὰ χάσῃς
τὴ βασιλειὰ σ' ὀλοτενιάς· γιατί ἂν τὸν σκοτώσῃς,
ὦ τιμημένε βασιλεῖ, πρέπει ζημιὸ νὰ γνώσῃς
τὸ πῶς ἡ θυγατέρα σου σράζεται, κ' ἀπομένεις
μὲ διχωστάς κληρονομιά· κ' ἔντ' ἄλλο ἀνημένεις,
παρὰ μιὰν ὥρα νὰ σφραγῆς καὶ σύ, γιὰ νὰ τελειώσῃ
ἡ πρὶκ' ἀπώχεις ἔς τό ἴστερο τὸ νοῦ σου νὰ πλακώσῃ;

Στ. 520. μάλιστας. 521. ἀγάπη πολεμᾷ. 523. νὰ κάμῃς. 529-
σικιάς. 533. ἀποῦ 535. βουρίσκειται? ὄλαις τῇ πλειά. 536. μετανωιω-
μένος. 538. ἔς τοῦ Π. 539. ὀλότενα. 542. ἄλλον.

- κ' ἐλπίδα πλειὸ δὲν ἦτονε κάμμιά τσῆ λευτεριᾶ μας, 570
 γιατί ἄθρωπος δὲν ἦτονε μηδένας νά θελήση
 μὲ τέτοιους δυνατοὺς ἐχθροὺς νά ἔβγη νά πολεμήση·
 καὶ τοῦτος ὁ Πανάρετος, μόνο γιὰ τὴν τιμὴ σου
 τὸ θάνατο δὲ χρίζωντας, οὐδὲ γιὰ τὴ ζωὴ σου
 μηδὲ ποσῶς δὲν ἔχωντας βλέπησι ἔς τὴν δικὴν του, 575
 ἐβγήκεν ὀλομόναχος, καὶ μὲ τὴ δύνκμιν του
 τσ' ἐχθροὺς ἀποῦ βαστούσανε φωτιά νά μᾶς κεντήσου
 καὶ μὲ τὴ βασιλείαν σου νά πάρουν τὴ ζωὴ σου,
 ἔδιωξε, κ' ἔδραμε ἔς αὐτοὺς τόσα πολλὴ ἀνδρειωμένους,
 ἀποῦ θαρροῦσα κ' ἦτονε ἔς τὴ γῆ καταίβασμένους 580
 γῆ τῶν ἀρμάτων ὁ θεός, γῆ ἄλλος κανεῖς βοηθός σας,
 κ' εἰς τόσο κίνδυνον πολὺν εὐρέθη λυτρωμός σας.
 Τὰ τεῖχη τοῦτα συντηρῶ, τσῆ πόρταις, τσῆ κολώναις,
 θέατρα, τσῆ ψηλοὺς ναοὺς, καὶ τῶ θεῶ τσ' εἰκόνες,
 καὶ φαίνεται σου κλαίσινε κὶ ὁμάδι μετὰ μένα, 585
 θυμῶντας πῶς γιὰ χάριν του δὲν εἶναι χλασμένα·
 « παρακαλοῦμέν σε πολλὰ μ' ὅλη τὴν ἄλλη χώρα
 τὴν ἀφέντιά σου λύπησι νά ἔχη ἔς αὐτόνο τώρα! »
 γιατί εἶναι δίκηο καὶ πρεπτό καὶ κείνον ἀποῦ μπήκε
 ἔς τόση φωτιά γιὰ λόγου τως καὶ νικητὴς ἐβγήκε, 590
 γιὰ χάριν τῶνε καὶ κεινῶ σήμερο νά θελήση
 ἢ ἀφεντιὰ σου τὸ θυμὸ καὶ τὴν ὀργὴ ν' ἀφήση,
 κὶ ὡς βασιλεῖος λυπητερός κὶ ἄξιος νά συγχωρήση
 τὸ σφάλμ' ἀποῦ τὸν ἔκαμεν ἢ νειότης του νά πέση·
 Κάμε τ' ἀφέντη μου λοιπό, συμπάθησ' τως, νά ζήσης, 595
 γιατί σοῦ τάσσω ἔς τῶστερο νά παραξεμανίτης,
 τόσα περίσσια νά χαρῆς γιὰ τέτοια καλοσύνη,
 ἀποῦ τὴν πρίκα ἔς τῶστερο μὲ τὴν χαρὰν ἐκεῖνη
 νά χάσης, καὶ νά κράζεσαι περίσσια καλομοίρης,
 τὸ πῶς ἐγίνης πεθερός τέτοιου κορμιοῦ καὶ κύρης. 600

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Σύμβουλε, τά μοῦ μίλησες καλά ἔχω γροικημένα,
 και τὸ θὰ κάμω κ' εἰς τσῆ δυὸ ἔχ' ἀποφασισμένα,
 κι ἀπάνω ἔς τοῦτο λόγο πλειὸ μηδὲ μοῦ δευτερώσης,
 γιατί δὲν εἶν' ἡ πρώτη σου ἀπώχεις νὰ μὲ γνώσης .
- 605 Ἐ τὴν κατοικιά σου γύρισαι, κι ἄσαι με μοναχό μου
 νὰ κλαίγω και νὰ δύρωμαι τὸ πρικορροϊζικό μου .
 (Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Σύμβουλος, και ὁ βασιλεὶς λέγει).
- Στρατιῶταις μου πιστότατοι, τοῦτο τὸν ἔντροπιασμένο
 μοῦ φέρετε ἔσ' βρίσκειται σφικτὰ καδενωμένο .
 κάμετε νᾶρθουσι μαζί και κείνοι ἀποῦ τελειόπου
- 610 τῆ δικηροσύνη κι ἄπονα τσ' ἄτυχους θανατόπου .

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μοναχός .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ .

- Τὰ γερατεῖα ἐλωλάνκσι, θαρρῶ μὰ τὴν ἀλήθεια,
 τὸ σύμβουλο και κάθεται και λέγει παραμύθια,
 λογιάζοντας πῶς μετ' αὐτὰ τὸ νοῦ μου νὰ σκοτίση,
 τέτοιο μεγάλο φταίσιμο ἀγδίκηωτο ν' ἀφήση .
- 615 μὲ ἂν τὸ πιστεύγη ὀλοτενιάς, νὰ 'κουζουλάθη κρίνω,
 και πάλι ἐγὼ λωλότερος εἶχ' ἔσται παρὰ κείνο,
 ἀνὲν κι ἀκούση τοῦ ἔθελα, γιατί ἄθρωπο κανένα
 ἔς τὸν κόσμο τόσα πελελὸ δὲν ἔχω γνωρισμένα
 μὲ λόγια και παραβολαῖς νὰ θέλη ν' ἀπομείνη,

Στ. 605. κι ἄρης με. 606. θρήνωμαι.

Λέπει: εἰς τοῦτο -- λέγει. 613. σκοτίσω. 614. ἀφήσω. 615. ὀ-
 λότενα. 616. ἀπὸ κ. 617. ἀνέ... κι ἀνένα.

μένωντας δίχως γδίκηωσι μιάν έντροπή 'άν κείνη. 620
 Μ' άπητι λίγο θέλ' είσται 'ς τὸ κρίμα του τὸ τόσο
 θάνκτον άτυράννιστο σήμερα νά τοῦ δώσω!
 τόση 'ς τὸ νοῦ μου παιδωμῆ στέκω και λογαργιάζω,
 άπ' άλλονοῦ νά δόθηκε 'ς τὸν κόσμο δὲ λογιαζώ.
 Σήμερα θέλω πᾶσα εἰς νά 'δῆ τῆ μπύρσι μου, 625
 για νά φοβᾶτ' ὡστε νά ζῆ περίσσια τὴν ὀργή μου,
 γιατί ἡ ντροπή ποῦ μοῦ κάμε, ἔστοντας νά 'ναι τόση,
 δίχως περίσσιαν άπονιά δὲν ἤμπορᾶ γλυτώση.
 Μά πῶς νά διάζω 'ς τὴν κακή κι άτυχη θυγατέρα;
 ν' άναμουρδώσω τάχατες τὴν πρικαμένη χέρσ 630
 'ς τὸ ἴδιο αἷμα τὸ λοιπὸ τό'θελε 'ς τὸ θεό μου!
 μ' άνέν και με δίχως 'αὐτὸ τέλειο τὸ γδίκηωμό μου
 μπορῶ νά κάμω μετ' αὐτή, δὲν εἶν' καλλιᾶ ν' άρῆσω
 νά ζῆ σὲ πρίκην άμετρη, κ' εἰσὲ καῦμὸ περίσσο;
 Καλλίτερα μοῦ φαίνεται τοῦτο, πρᾶ νά δώσω 635
 τέλος γιαμιᾶ τοῦ πόνου τση, 'άν τήνε θανατώσω.
 κρίνω 'σά δῆ τὰ μέλη του νεκρά και χωρισμένα,
 πάντα τὰ φυλλοκάρδια τση νά στέκουσι καῦμένα,
 τὸ θάνατο νά πεθυμᾶ, νά κλαίγη, νά θρηναῖται,
 νά μεταγνώθη ὡστε ζῆ, και νά μηδὲ 'φελᾶται. 640
 Μὲ τέτοιον τρόπο τὸ λοιπὸ 'ς ἐποῦτο κ' εἰς ἐκείνη
 θά πιάσω 'ς τὸ μοῦ φταίσσαι σήμερα γδικησύννη
 γιατί ἔναν ὀποῦ βλάψαι, και καίγος τ' άπομένει

Στ. 620. σήμερα δίχως. 621. μ' άπητις... κρίμαν. 622. με δίχωςτας
 τυράννισι νά τότε θανατώσω. 626. ζῶ. 628. δίχως μεγάλην... δὲν
 ἤμπορεῖ νά γλυώση. 629. κ' άτυχη θ. 631. ἰδιόν του αἷμα. 632. μ'
 ἄν ἔναι και δίχωςτας. 633. κ' εἰς αὐτή. 635. Καλλίτερο. 636. σά.
 640. μετανοίονη ὡστε νά ζῆ. 641. τέτοιο. 642. 'ς τὰ μοῦ φταίξαι.
 643. ἔποῦ βλάψουσι.

νά τότε ξαναβλάψουσι, χειρότερ' ἀνημένει.

- 645 Μ' αὐτὸ τὸ σκύλλο συντηρῶ καὶ φέρνουσι δεμένο...
 θωρῶντάς τοι μοναχὰς ἄφτ' ὄλος καὶ κρυαίνω

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΧΟΡΟΣ, καὶ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καδενωμένος.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Καλῶς τὸν ἀξιό μου γαμπρό, καλῶς τοι, νά κάμω
 καθῶς τυχαίνει σήμερο τὸν ὁμορφόν του γάμο .

- Γιὰ ποιά φορμὴ τ' ἀμμάτια σου κρτεις χαμηλωμένα ;
 650 νά τὰ γυρίσης ντρέπεσαι μὲ θάρρος πρὸς ἐμένα !
 Ἀνέγνωρε κι' ἀδιάκριτε κι' ἄτυχε, τὸ ψευτό σου
 σκῆμα καὶ ταπεινότητα δὲν εἶναι 'ς ὄφελός σου .
 Πέ μου, παιδί μικρότατο κι' ἀπὸ μικροῦς ἀθρώπους,
 σ' ἀνάθρεψα 'ς τὸ σπίτι μου, κ' εἰς ὄλου; μου τσῆ τόπου; .
 655 σ' ἔκαμα μεγαλειότερο παρ' ἀθροπο κανένα,
 γιὰ νά 'χω τὴν ἀντίμεψι; ἐτούτην ἀπὸ σένα ;

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ζεῦ, δός του χάρι, ἀπόκρισι φρόνιμη νά τοῦ δώση,
 τὴν ἀγριεμένην του καρδιάν, ἂν τύχη, νά 'μερώση!

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- Ἐ τὰ χέργιά σου μ' ἀνάθρεψες, μέγαλον ἔκαμές με,
 660 πολλαῖς κι' ἀρίφνηταις τιμαῖς, ἀρέντη μ', ἀξιωσές με,
 καὶ πάντα μου τὸ 'γνώριζα, πάντα φχαρίτησά σου,
 καὶ μπιστικῶς 'ς τὸ δύνουμου πάντα μου δούλεψά σου .

Στ. 641. χ. τυχαίνει. 646. κρυγαίνω. 652. σκῆμα... 'ς ἔφελός σου.
 655. κινένα. 657. Ζεῦς. 659. ἔκαμες. 660. ἔξωσές. 661. εὐχαρίστη-
 ζῶ. Λέπει. δ. 662. στίχος.

μά ἄσφαλα, μολογῶ σοῦ το, κ' ἔμεινα νικημένος
 ἀπὸ τὸν Πόθο, κατὰ πῶς πάντα συνειθισμένος
 εἶναι τὸ ἄνθρωπος νὰ νικᾷ· δὲν ἤμουν μὲ τὸ ὄχθρὸς σου 655
 προδότης σου, δὲν ἔδωκα τῇ τόπου, τῇ δικούς σου
 τῶχθροῦ σου· νειότης κί ὁμορφιά, σπλάχνος καί κλοσύνη
 μοῦ κάμασίνε τὴν καρδιά ἔς τὸν Πόθο νὰ συγκλίνῃ.
 Μ' ἀπῆ σέ τοῦτο μ' ἔφερον ἡ τύχ ἡ ἐδική μου,
 θε νὰ σοῦ πῶ τὸ σήμερο τίνος κυροῦ παιδί ἡμου, 670
 γιὰ νὰ γνωρίσης πῶς πολὺ δὲν ἤτονε ν' ἀφήσῃ
 τὸν Πόθο βασιλαιοῦ παιδί τὸν νοῦν του νὰ νικήσῃ,
 μ' ἄλλο παιδί ἄνοῦς βασιλαιοῦ, στέκωντας πάντ' ὁμάδι
 ἔς μιὰ κατοικιὰ τόσους καιροὺς ἀπὸ τυχὸ ὡς βράδῳ.
 Ξεῦρε λοιπὸ πῶς εἶμι γιὸς τοῦ βασιλαιοῦ τοῦ πλοῦσου 675
 τῇ Τσέρτσας, τοῦ Θρασύμαχου τοῦ φίλου τοῦ δικοῦ σου·
 κ' ἡ τύχη ἄν ἠθέλησε κ' ἔμεινε νικημένος
 ἀπὸ τὸ ὄχθρὸς σας καί τῷ δυό, κ' ὕστερα σκοτωμένος,
 μ' ἔφερον εἰς τὸ σπίτι σου κ' εἰς τὴν δική σου χέρξ,
 γιὰ ν' ἀποθάνω ἄσ' ἠθρῶ τὴ σημερινὴν ἡμέρα. 680
 Μ' ἄν εἶναι κ' εἶσαι βασιλεις, σὰ σ' ἔχω γνωρισμένο,
 καί τ' ὄνομά σου βρίσκεται ἔς τὸν κόσμω ξαπλωμένο,
 κάμ' ὄλον κέινο ἀπάνω μου ἀπὸ ἄελες θελήσει
 κ', εἰς τὸ παιδί σου νὰ γενῆ, ἄς σ' εἴχασι νικήσει
 ἔς τὴ μάχη ἄσ' τὸν κύρη μου κ' ἐσέναν οἱ ὄχθροί σου, 685
 κί ὡτάν ἐμὲ εἰς χέρξι ἄλλοῦ νὰ λάχη τὸ παιδί σου.

Στ. 668. ἡμεινα. 665. ἔς τὸ ἔχθρὸς. 668. ν' ἀπομείνη. 669. ἀ-
 πῆς... ἡ τύχης ἢ δική. 670. τὴν σήμερο. 672. τὸν Πόθο? νὰ γρο-
 κήσῃ. 676. Τζήρτσας. 677. κί ἀπῆς ἡ τύχη ἐθέλησε κ' ἤμεινε. 67.
 τῇ ἔχθρὸς. 679. μ' ἔφερον ἐμὲ ἔς τὸ σπ. 680. τὴν σήμερον ἢ. 681.
 Μ' ἄν ἴτως κ' εἶσαι. 683. κάμε ὄλο ἐκέινο. 685. καί σέναν σὰ τὸ κύρη
 μου ἔς τὴ μάχην οἱ ἔχθροί σου. 686. νὰ δώσῃ

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Μεγάλο πρᾶμμι' ἀκούγομε, κ' ἀλήθεια τὸ κρατοῦμε,
γιατί πολλά βασιλικαῖς τῶι χάρες του θωροῦμε.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τούτο ὅσαις φοραῖς τὸ πῆς, τὸ λέγεις ψώματά σου,
690 μὰ σέ ποτέ δὲν ἦτονε βασιλικ' ἢ γενειά σου!
μὰ μετ' αὐτὰ τὰ ψώματα θεὸς ἔχει κομπωμένη
τὴν Ἐρωφίλην ἀκομή τὴν τρισκαταραμένη.

Πιστεύω μάλιστα παιδί πῶς νᾶσαι 'νοὺς ὀχτροῦ μου,
'νοὺς κακοθελητῆ πολλὰ ἐμέ και τοῦ παιδιοῦ μου,
695 κ' ὄφι μικρὸ σ' ἀνάθρεψα γιὰ νὰ μὲ φαρμακέψης,
καὶ πῶς ὀχθρὸς δὲ γίνεται φίλος νὰ μ' ἀρμυνηψῆς.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Τοῦτό 'ν' ἀλήθεια, βασιλειέ, κ' ἀνὲν και θεὸς σημάδι
πῶς εἶμαι τοῦ Θρασύμαχου και μαρτυριαῖς ὀμάδι,
τῶνα και τ' ἄλλο σήμερο σοῦ τάσω νὰ σοῦ δώσω.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

700 Καιρὸ 'ς τὴν τόση σ' ἀτυχιά μίαν ὥρα δὲ θά δώσω.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Θυμήσου κιὰς, ἀφέντη μου, πῶς μοναχὸς μ' ἐμπῆκα
'ς τόσους ὀχθροὺς πολλαῖς φοραῖς και νικητῆς ἐβγήκα.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Πᾶσά σου δούλεψι καλὰ νὰ μείνη πλερωμένη
σοῦ τάσω δίχως ἄργητα τώρα, καθὼς τυχαίνει.

Στ. 688. τῶι διάξει. Οἱ στίχοι 691-692. φέρονται ἐν τέλει τοῦ λόγου. 691. τὰ ψώματα θεὸς νὰ 'χης. 693. μάλιος λογιᾶζω πῶ; παιδί θεὸς νὰ 'σαι 'νοὺς ἐχτροῦ. 696. ἐχθρὸς. 697. κ' ἂν ἦν'. 699. ὁ στίχος οὗτος φέρεται ἐν τῶι στόματι τοῦ βασιλέως... νὰ πλερώσω. 700. μινίαν. 701. σκιᾶς. 702. ἐχθροῦς.

Κρατεῖτέ τονε, στρατηγοί, κ' ἔλατε μετὰ μένα
διπλοῦ νά τ' ἀντιμέψωμε τὰ μῶχει καμωμένα. 705

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Μέ μάνιταν ἐμίσεψε καί μέ θυμὸ μεγάλο,
γιαῦτως λογιάζω τῆ ζωῆ τοῦ πέρνει δίχως ἄλλο.
Θεέ μου, βοήθησέ του σύ, γιατί ἄλλοι δὲν μπορούσι
ς τὰ χεργι' ἀποῦ τότε κρατοῦν βοηθοί του νά γενοῦσι. 710

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἄκτινα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη,
ἀποῦ μέ τῆ φωτιά σου τῆ μεγάλη,
ἔς ὅλη χαρίζεις φῶς τὴν οἰκουμένη,
τὸν οὐρανὸ στολίζει ἔς μιὰ κ' εἰς ἄλλη
μερὰ κ' ὅλη τῆ γῆ ἢ πόρπατηξιά σου, 715
δίχως ποτὲ τῆ στράτα τση νά σράλλη·
κ' ὄντὰ μᾶς ἐμακρύνῃς τῆ θωριά σου,
μέ χιόνια καί βροχαῖς τῆ γῆ ποτίζεις,
γιὰ νά μπόροῦ νά ζιοῦν τὰ πλάσματά σου·
καί πάλι ἔσα σιμώσης κ' ἀρχηνίσης 720
τὰ χιόνια νά σκορπᾶς, καί νά ζεσταίνῃς
τὸν κόσμ', ὅλη τῆ γῆ μ' αἰθροῦς γεμίζεις,
τὰ φύτρ ἀναγαλλιᾶς, καρπούς πληθαίνεις,
μεστόνεις παρικᾶ, γεννᾶς λιθάρια
πολλῶ λογιῶ, κ' εἰς δόξα πάντα μένεις· 725

Στ. 705. πρὸς ἐμένα. 709. βούηθησε. 710 κρατοῦ βοηθοί του
Πρὸ τοῦ Χοροῦ « Τέλος τῆ τετάρτης πράξις. » 717. κ' ὄντε μᾶς ἐ-
μακρύνῃς. 719. πλάσματά σου, προτιμηθὲν τοῦ ἡμετέρου πλου-
μιστά.

- διακάντια καὶ βουμπιά, μαργαριτάρια
 καὶ ὄλαις τσῆ πέτραις τσ' ἄλλαις μοναχός σου
 πῶς κάμνεις, ἔδλοι βλέπομε καθάρια.
 Τὰ δὲ θωρεῖ 'ς τῆ γῆ ποτὲ τὸ φῶς σου,
 730 εὐρίσκονται 'ς τὰ βάρη φυλακμμένα,
 καὶ ὄσα καὶ ἂν ἦν' ὀμπρός τῶν ὀμματιῶν σου,
 γῆ σὺ τὰ κάνεις ὄλα, γῆ ἀπὸ σένα
 θρέφονται καὶ κρατιοῦνται καὶ πληθαίνου,
 καὶ νὰ χαθῆ ποτὲ μπορεῖ κανένα.
 735 Ἕλιέ μου φωτερέ, τοῦ περρασμένου
 καιροῦ τὰ πάθη 'ποῦ ἔχαμε θυμοῦμαι,
 καὶ ὀλόκρυγια τὰ μέλη μου ἀπομένου.
 τσῆ ποταμούς πῶς εἶδαμε μποροῦμε
 'ς τούτους τσῆ δόλιους, τόπους τσ' ἐδικού μας,
 740 νὰ κυματίσουν αἶματα νὰ ποῦμε.
 τριγύρου 'ς τὰ τειχιά ἔχαμε τσ' ὀχθρού μας,
 καὶ οὐδὲ κάμμι' ἄλλ' ἐλπίδ' ἀπόμεινέ μας
 'ς τῆ μάχη τὴν πολλὴ τοῦ βασιλειοῦ μας.
 καὶ τῶ θεῶν ἡ χάρι ἐβούθησέ μας
 745 καὶ ἐνοῦ μας στρατηγοῦ χέρ' ἀντρωμένη,
 καὶ ἀποῦ τῆ μάχη αὐτὴν ἐλύτρωσέ μας.
 Ὄφου, πρικιά του μοῦρ' ἀσβολωμένη,
 τί τῶξιζε τσ' ὀχθρού μας νὰ κερδαίσῃ,
 καὶ κείνος τσ' ἐρωτιᾶ; σιλάβος νὰ γένη;

Στ. 727. καὶ ὄλαις τὰς ἄλλαις πέτραις μοναχὴ. 729. ποσῶς. 730.
 μὲ βρίσκονται. 731. ὀμματιῶ. 736. θυμοῦμαι, προτιμηθὲν τοῦ
 ἡμετέρου θυμοῦ μας. 740. κυματοῦσιν. 741. εἶχαμε προτιμηθὲν
 τοῦ ἡμετέρου χάμα. 742. καμμιὰ ἄλλη ὀλπίδα ἐπόμεινε. 744. τοῦ
 θεοῦ... ἐβούθησε. 748. τοῦτ' ἔξωσε.

ἴς τὸν Πόθο τῆ κερᾶ, μας εἶχε πέσει, 750
 κί ὄντᾶ κρατιέτο πλειᾶ χαριτωμένος,
 ἴς ἄμετρης λόχης ἔπεσε ἴς τή μέση.
 Τώρα ἴς τή φυλακή καδενωμένος,
 θάνατο ἐκ τὸ θυμὸ τοῦ βσιλειοῦ μας
 σκληρότατ' ἀνημένει ὁ πικραμένος! 755
 Ἦλιε μου, τὸ λοιπὸ ἴς τὰ κλαῦματά μας
 λυπητερὸ τὸ φῶς σου ἄς σκοτεινιάση,
 γῆ ἴς ἄλλα μέρη στείλε το μακρὰ μας,
 νέφος σκοτεινιασμένο ἄς σκεπάση,
 κί ἀστροπελέκι ἄς πέση θυμωμένο, 760
 καί τοῦτο τὸ παλάτι ἄς χαλάση·
 μέ χίλιας ἀστραπαῖς τὸ μανισμένο
 κάμε τὸ βσιλειὸ μας νά τρομάξη,
 νά μὴ χαλάση τέτοιο νεῖδ ἀντριωμένο·
 μέ φοβεραῖς βρονταῖς κάμε ν' ἀλλάξη 765
 τὸ λογισμὸν του τὸν κακὸ ἴς ἀγάπη,
 κί ὡς κύρης ἀγαθὸς τώρα νά πράξη
 ἴς αὐτήνη, κ' εἰς ἐκεῖνο τὸν ἀζάπη!

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Στ. 752. ἄμετρης λόχης προτιμηθὲν τοῦ ἡμετέρου ἄμετρη
 λόχη. 755. πικραμένος. 756. Ἠλιέμου, τὸ φῶς σου. 757. λυπητερῶς
 ἄφγσε ἄς σκοτεινιάση. 758. στείλε τὴ πικράθμας.

Ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ τοῦ Λεγρανδίου χειρόγραφον.

INTERMEDIΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ .

Γοφρέδος, Ῥινάλδος, Μαντατηφόρος, καὶ Σολιμάνος .

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .

- Μικρός, καθὼς τὸ βλέπετε στρατιωταῖς μ' ἀντριωμένοι,
τῆ χώρα νὰ κερδαίσωμε κόπος μᾶς ἀνημένει,
γιατὶ ἐκ τὰ παλληκαριά τῆ λίγα τῆς ἀπομείνα
καὶ τὰ τειχιά τῆ ἐπέσασι ἔς τόπους πολλοὺς καὶ κείνα .
- 5 κ' ἔτσι πᾶς ἕνας σήμερο πρέπ' ἀπὸ σᾶς νὰ βάλλῃ
ἔς τὸ λογισμό του ποι' ἀφορμὴ μᾶς, ἔκαμε μεγάλη
ν' ἀφήσωμεν τῆ τόπους μας, τὰ σπίτια, τὰ παιδιὰ μας,
κ' ἔτσι μακρὰ νὰ φέρωμεν ὄλοι μας τὰ κορμιὰ μας .
Δὲν ἤρθαμ' ἄξιιοι στρατηγοί, δὲν ἤρθαμε γιὰ πλοῦτη,
- 10 μὴδὲ γιὰ περιδιάβασι ἔς τὴν ἐξοριὰν ἐτούτη,
μὰ γιὰ νὰ ξεσκλεῶσωμε τὸν Ἰάφρο τοῦ Χριστοῦ μας
κ' εἰς λευτεριά νὰ βάλλωμε τόσους πιστοὺς δικούς μας,
τοῦτο μᾶς ἔφερεν ἐδῶ, τοῦτο μᾶς εἶχε κάμει
τόσαις φοραῖς ἔς τὸν πόλεμον ὄλοι νὰ μποῦμ' ἀντάμῃ,
- 15 καὶ γιὰ τὴ χάριν του κεινοῦ, ποῦ ῥθεν ἐδῶ νὰ δώσῃ
θάνατ', ἀπὸ τὸ θάνατο γιὰ νὰ μᾶς λευτερώσῃ,
πάντα μὲ νίκη ἐβγήκαμεν, καθὼς καὶ τώρα πάλι
μὲ νίκη θέλωμεν ἐβγῆ καὶ μὲ τιμὴ μεγάλη,
μόνο νὰ μὴ θελήσωμε νὰ λείψωμ' ἀπατοὶ μας
- 20 σὲ κείν' ἀπῶ τὸ σήμερο πρέπει ὄγιὰ τιμὴ μας .
Δέτε, στρατιωταῖς μου, λοιπὸ ἂν εἴστε μαθημένοι
νὰ κάμετε τὸ δύνεστε ἔς τὴ μάχῃ ἀπ' ἀπομείνει,

νά τελειωθοῦν οἱ κόποι μας καὶ τὰ τασσίματά μας,
 νά πᾶμε νά κρεμάσωμεν ὅλοι μας τ' ἄρματά μας
 ἔς τὸν ἅγιο Τάφο τοῦ Χριστοῦ, ποῦ βρῆκε χάρι τόση 25
 νεκρὸν ἐκεῖνον πῶδ' ἄλλων νά δώσῃ,
 κι' ἄξια ἔς τὴ γῆ κι' εἰς τσ' οὐρανούς καὶ πλερωμὴ καὶ χάρι
 σᾶς τάσσω ἔς τὰ κοπιᾶσετε πᾶς ἕνας σας νά πάρῃ.
 Δέτε λοιπὸ νά δώσετε σημάδι τοῦ πολέμου,
 κι' ἂν εἶδαι τ' ἄμμάτιά μου κανένα σας ποτέ μου 30
 νά πολεμήσῃ μὲ τσ' ὀχθρούς μ' ὅλη τὴν ὄρεξίν του,
 ἄς δεῖξῃ καὶ τὸ σήμερο πάλι τὴ δύναμίν του.

ΡΙΝΑ Λ Δ Ο Σ.

Πάντα κάνεις καμώματα πλείσια τυχαίνει νά ἔχῃ
 καὶ λίγα λόγια ὅσο μπορεί περιττοπλειάς ἔς τὴ μάχῃ,
 γιὰ τοῦτο μὲ λιγώτερα λόγια ποῦ νά μπορούμε 35
 τῆς ἀρεντιᾶς σου τάσσομε ἔς τὸν πόλεμο νά μποῦμε
 μ' ἀποκοτιὰν καὶ μ' ὄρεξι καὶ δύναμι μεγάλη,
 κι' ἐλπίζω νά γυρίσωμε μὲ πλείσια δόξα πάλι.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ.

Μὴ στέκετε τὸ λοιπονίς, κάμετε τὸ σημάδι
 τοῦ μεγαλειότερης μαλλιᾶς ὅπου μπορεῖτ' ὁμάδι. 40
 (Εἰς τοῦτο κάνουνσι σημάδι τοῦ πολέμου).

ΡΙΝΑ Λ Δ Ο Σ.

Τὴν πόρταν εἶδα κι' ἄνοιξες, κι' ἕνα θωροῦ καὶ βγαίνει
 ξαρματωμένο, τίθοτας μαντάτο μᾶς ἐφέρνει.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ.

Σταθῆτε ν' ἀγροικήσωμε τί θέλει νά μιλήσῃ,
 κι' ἄμμη ἐρχεται μοῦ φαίνεται σύβασι νά ζητήσῃ.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

Τέσσερης μέσ' τὴ χώρα μας στρατιῶταις ἀντριωμένοι 45
 βρίσκονται νά μαλλώσουσι πολλὰ πεθυμισμένοι
 μὲ τὸ Ρινάλλδο καὶ μ' αὐτούς τσ' ἴδιους ἐκείνους τσ' ἄλλους

- ποῦ μᾶς σκοτώσῃν τέσσερης στρατιωταίς μας μεγάλους·
 κι' ἂν ἔναι καὶ νικῆτους καὶ τούτους, νὰ σᾶ; δῶτῃ
 50 τῇ χώρᾳ τάσσει ἀφέντης μου, μὲ δίχως νὰ μαλλώσῃ
 πλειόν του σᾶ; μνόγει· μί' ἂν ἴσως, καθῶς; ἐλπίζει, λάχῃ
 νὰ βγοῦσιν οἱ στρατιωταίς του μὲ νίκην εἰς τῇ μάχῃ,
 θέλει καὶ σὺ νὰ μὴ μπορῆς πλειὸ νὰ τονε μαλλώσῃς,
 μ' ἀποδεπᾶ τὰ τόσα σου φουσάτᾳ νὰ σηκώσῃς.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .

- 55 Γύρισαι τὸ γοργότερο καὶ πὲ 'ς τὸ βασιλείῳ σου
 νὰ στείλῃ τσῆ στρατιωταίς του γλήγορα νὰ μαλλώσου,
 κι' ἄμ μὲ νικήσῃ τάσσω του τὴν χώρᾳν του ν' ἀφῆσω
 λεύτερη, κ' εἰς τὸν τόπο μας μ' ἔλου μας νὰ γυρίσω·
 μ' ἂν νικηθοῦσι, τὸ ζῆμιὸ τῇ χώρᾳν ἄς μοῦ δώσῃ,
 60 μὴ τότε κάμω πλειότερη κακομοιργιὰ νὰ γνώσῃ.
 Ρινάλδο καὶ στρατιωταίς μου πολλὰ μ' ἀγαπημένοι,
 τὴν μεγάλη προθυμιὰ σᾶ; ἔχω γνωρισμένη,
 κ' ἔτσι σᾶ; ξεύρω δυνάτους ἀποῦ τῇ μάχῃ βάνω
 τούτῃ, καθῶς τὸ βλέπετε, τσῆ νόμους σας ἀπάνω,
 65 κ' ἔτσι δὲν πρέπει νὰ σᾶ; πῶ καὶ νὰ σᾶς ἐθυμήσω
 τ' εἶναι πρεπὸ νὰ κάμετε, γιὰτ' εἶχ' ἔσται περίσσο·
 'ς τὸν πόλεμο μὲ τὴν εὐχὴ καὶ τὴν περίσσια χάρι
 σᾶ; στέλλω μόνο τοῦ Χριστοῦ, καὶ κάμετε νὰ πάρῃ
 τιμὴ καὶ δόξα μετὰ σᾶς, καὶ τόσοι σκληθωμένοι
 70 δουλοὶ του ν' ἀπομείνουσι τώρα λευτερωμένοι.
 Σέρνομαι πάλι 'ς μιὰ μερὰ μόνον ὀγιὰ νάρθοῦσι
 μὲ δίχως ντήρησι οἱ ὄχθροὶ 'ς τὸν πόλεμο νὰ μποῦσι,
 κι' ὡς νικηθοῦσιν ἀπὸ σᾶς, καθῶς θερρῶ κι' ὀλπίζω,
 'ς τῇ χώρᾳ νᾶμπα νικητῆς πασίχαρος γυρίζω.

Ρ Ι Ν Α Λ Δ Ο Σ .

- 75 Καθῶς μ' ἀποκοτιὰ πολλὴ καὶ μ' ὄρεξι^α μεγάλη
 'ς τούτῃ τῇ μάχῃ τῆμερο πᾶ ξαναμποῦμε πάλι,

- Μὰ ἔς τούτῃ σέ παρακαλῶ τὴν τύχη μὴν ἀφήσης
 100 πῶς ἐγενήθης ἄθρῳπος καὶ σὺ νὰ λησμονήσης,
 κί' ὁ σκλαβωμὸς κ' ἡ μοῖρά μου κ' ἐτούτ' ἡ δόλια χώρα
 ξόμπλι ἄς γενοῦν παντοτινὸ τοῦ λογισμοῦ σου τώρα,
 γιὰ νὰ μὴν ἦσ' ἀλύπητος ἔς τοὺς ἔπιασες ἔς τὴ μάχη,
 γιὰτὶ τὸ μῶλαχεν ἐμέ μπορεῖ καὶ σέ νὰ λάχη.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .

- 105 Συνῆθι μοῦ ἴναι, Σολιμάν, πάντα μου νὰ γυρεύγω
 τσῆ ταπεινοὺς νὰ λεημονῶ, τσῆ ἄγριους νὰ παιδεύγω,
 ἴσαν τῶχουν τοῦτοι ὅλοι τως ἔς τὴ μάχη γνωρισμένο,
 κ' ἐκ τὸ συνηθί μου ποτέ, κάτεχε, πῶς δὲ βγαίνω.
 Σηκῶσ' ἀπὸ τὰ πόδιά μου, τίβοτας μὴ φοβᾶσαι,
 110 φίλος μου, κί' ὄχι σκλάβος μου πάντα σου θέλω νὰ ἴσαι.
 γυναῖκες, δοῦλοι καὶ παιδιὰ κί' ὄλος ὁ θησαυρὸς σου
 κί' ὄλ' οἱ στρατιῶταις ἀκομὴ χάρισμ' ἄς εἶν' δικό σου,
 κί' ὅπου τὰ θὲς ἐλεύθερος, τὰ πάρε μετὰ σένα,
 σώνει μας μόνο νὰ ἴχωμε τὴ χώρα κερδαιμένα.

Σ Ο Δ Ι Μ Α Ν Ο Σ .

- 115 Τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ δόξαις νὰ σοῦ χαρίζη
 καὶ μὲ τιμαῖς ἀθάναταις πάντα νὰ σέ στολίζη,
 γιὰτὶ ἔχεις χάρι μετὰ σέ, ἀπ' ὅλοι οἱ ὀχθροί σου
 τιμοῦν καὶ προσκυνοῦσί σε καὶ θέλουν τὴν ζωὴ σου.
 Μ' ἄς πᾶμ' ἀφέντη, τὸ λοιπὸ τὴ χώρα νὰ σοῦ δώσω,
 120 τὴν ὕστερη κακομοιριά τούτῃ μου νὰ τελειώσω.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ INTERMEΔΙΟΥ .

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Π Ε Μ Π Τ Η .

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ και Χ Ο Ρ Ο Σ .

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

*Ω σπíti τρισκατάρατο, σπíti καταραμένο,
γιατί 'ς τὰ βάθη τοῦ γιαλοῦ δὲν εἶσαι βουλισμένο;
παληὰ φωλειὰ τῆς ἀπονιαῖς, καὶ κατοικιὰ τοῦ φόνου,
βρῦσι τῷ δάκρῳ καὶ σκολιὸ τσῆ πρίκας καὶ τοῦ πόνου,
πῶς δὲ θυμῶνεντ' οὐρανόσ, κ' ἡ γῆς πῶς δὲν τρομάσει, 5
πῶς ἡ ὕργῃ δὲν ἔρχεται τοῦ Ζεῦ νὰ σὲ χαλάσῃ!
πῶς σκοτεινὰ δὲν πέφτουσι νέφη νὰ σὲ πλακώσου,
κι' ἀπὸ τ' ἀμμάτια καθ' ἐνὸς σήμερο νὰ σὲ χῶσου!
'Σ ποιά δάση βρίσκονται ποτέ, 'ς ποιά σπήληχ κατοικοῦσι
θεργιὰ τὸς ἄγρια κι' ἄπονα, θεργιὸ νὰ μὴ σὲ ποῦσι, 10
'σὰ δὲν πονοῦσιν ἄθρωπο μηδὲ ποσῶς κενένα
οἱ σκυλοκάρδοι κι' ἄτυχοι, ποῦ κατοικοῦ σὲ σένα!

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ποιὸς κλαίγει δῶ, ποιὸς θρήνεται, ποιὸς εἶν' ἀποῦ γεμίζει
τοῦτο τὸ σπíti κλάυματα κι' ὄλο τ' ἀναμυγίζει;
πρᾶμμα πολλὰ λυπητερὸ τοῦ δίδει αἰτιά καὶ κλαίγει, 15
κι' ἄπονο δίχως ντήρησι τοῦτο τὸ σπíti λέγει.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

"Ἥλιε, πῶς δίδεις σήμερο 'ς τούτη τῇ γῆ τὸ φῶς σου,
καὶ θημπωμένος καὶ κλιτὸς δὲν πηχίνεις 'ς τὴν ὁδό σου;

20 ὦφρου, κακώτατοι κειροί, ψυχροί καὶ πικραμένοι,
κί ὡς, πότε δύνατ' οὐρανὸς πλειὸ νά σᾶς ὑπομένη;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Φίλε, γιατί τόσα πολλά κλαίγεις κί ἀναστενάζεις,
κί ἄπονο δίχως ντήρησι τοῦτο τὸ σπῖτι κράζεις;

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

25 Ὅσα μαλλιά 'ς τὴν κεφαλὴ βιστώ, χιλιᾶδες τόσαις
'ς τοῦτο τὸ στόμ' ἂν ἦτανε τὸ πικραμένο γλῶσσικις,
καὶ σίδηρη τὴν ἐμιλιά, νάβγανα τὸν καῦμό μου,
σωστά νά πῶ, κοράσις μου, δὲν εἶναι μπορετό μου·
τώρα μὲ μιὰ λογιάσετε, πῶς δύνομαι ν' ἀρχίσω
τῶδασι τὰ καμμένα μου μάτια νά σᾶς μιλήσω.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

30 Πέ μάς το κατὰ πῶς μπορεῖς, πέ μεις λιγάκι μόνο,
για νά συγκλάψωμε κ' ἐμεῖς τόσο σου πλείσις πῶνο.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

35 Ἄν ἔναι καὶ μιλῶντάς το δὲ φρίζ' ἡ ἀναπνοιά μου,
γῆ δὲ χαθῆ τὸ πνέμα μου, γῆ δὲ σχισθ' ἡ καρδιά μου,
πρᾶμμα πικρὸ σᾶς θέλω πεῖ, πλείσις νά λυπηθῆτε,
κί ὀγιάντα νά τὸ διγηθῶ, 'ς τό 'στερο νά μοῦ πῆτε·
μὰ κείν' ὀποῦ μπρᾶξασαί τ' ἀμμάτια μου νά δοῦσι
κρίνω τ' αὐτιά σα; δὲ μποροῦν ποτὲ ν' ἀφουκρυστοῦσι,
γιατ' εἶναι τὸς ἀδυνατό, ἀποῦ μπορεῖ νά σβύση
τὸν ἥλιο μὲ τὴ λάψιν του, τὸ φέγγος νά κευρίση.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

40 Σωπῶντάς το μᾶς τυραννᾶς, κί ἀργῶντάς το μᾶς δίνεις
διπλὸν καῦμό... κί πέ μεις το, πλειότερα μὴ μᾶς κρίνης.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

'Σ τὴν πλειὰ βιβύτερη μερὰ 'ς τοῦ παλατιοῦ τὸν πάτο,
'ς τοῦ πύργου τοῦ ψηλοῦ ἔτουνοῦ τὸ βῆθος ἀπὸ κάτω,

- γδίκηα νά πιάσ' άπάνω σου 'σάν πεθυμά ή καρδιά μου·
 μά ποιά τυράννησι μπορώ σήμερα νά σου δώσω,
 'ς τόσο μεγάλο φταίσιμο νά με παραγδικηώσω;
- 75 χίλιας ψυχαῖς, χίλια κορμιά, χίλιας ζωαῖς, όθμένα,
 γιάντα δέν ἔχεις, πύβουλε, σήμερα μετά σένα,
 νά στέκω νά σέ τυραννώ, μιá μιá νά σου σηκώνα,
 γιατί δέ φτάνει 'ς τόσο μου θυμό ή ζωή σου μόνο!
 Καί λέγωντάς το, τοῦ ἴδωκε με μάνιτα μεγάλη
- 80 'ς τὸ πρόσωπο, άποῦ ποτέ ντροπή δέν εἶχεν ἄλλη,
 πεντέξη με τὸ σκῆπτρόν του μ' ὄλη τή δύναμίν του,
 καί τότες πάλι ἐγύρισε κ' ἔκατσε 'ς τὸ θρονίν του.
 Κ' εἰς τοῦτο ὁ Πανάρετος τοῦ λέγει — δέν ἐθάρρου
 τούτη άπό σέν' οἱ κόποι μου τὸν πλερωμῆ νά πάρου·
- 85 μᾶ σβύσαι ποῦρι, αλύπητε, ἄπιστε, τὴν ὀργή σου
 μ' ὄση κι ἄ θέλης άπονιά 'ς ἐμέ κ' εἰς τὸ παιδί σου·
 μ' ἄν ἔναι δίκῃος οὐρανός, ποτέ δέ θέλει ἀφήσει
 παρά μιάν ὥρα γδίκηωσι πλείσια νά μᾶ; χαρίση.
 Καθώς πληθαίνει μιá φωτιά, ὄντῆ κανεῖς τση βάλλη
- 90 κλαδιά καί ξύλα πλειότερα, κ' ή λόχη τση μεγάλη
 'ς τὰ ὕψη άπάνω τ' οὐρανοῦ μαύρους καπνοῦς σηκώνει,
 καί σπύθαις με πολλή σπουδή τὰ τρίγυρα γεμόνει,
 τέτοιαις λογιῆς ἐπλήθυνε καί πλειά μεγάλη ἐγίνη
 ή μάνιτα τοῦ βασιλειοῦ 'ς τὴν ἐμιλιάν ἐκείνη·
- 95 ὄλος ἐξεκοκκίνησε, καί φαίνεται σου ἐρρίχνα
 χίλιας φωτιαῖς τ' ἄμμάτιά του, κ' ή ἐμιλιαῖς του εἰδείχνα
 πῶς ἦτον πλει' ἀγριώτερη παρά θεργιό ή καρδιά του,
 'ς τόσον άπ' ἐτρομάξαμεν ὅσ' ἤμεστα κοντά του,
 κι ἄγρια περίσσια φώνιαζε — 'πηρεταῖς μου καί δοῦλοι,
- 100 χαμαί τότε ξαπλώσατε, καί δείρετέ τον οὔλοι!
 Σά σκύλοι, ὄντᾶ πεινούσινε καί τὸ φαγί θωροῦσι
 καί νά τση λύσου μοναχά; στέκουν καί κρητεροῦσι,

νά τρέξου νά τ' ἀρπάξουσι μέ μουγγισμὸ μεγῆλο,
 κι' ἀποῦ τῆ βιάν τως τὴν πολλὴ σποδόνει γεῖς τὸν ἄλλο,
 τέτοιαις λογιῆς κ' οἱ ἄπονοι καὶ σκυλοκάρδοι δούλοι 105
 μέ βιά πρὸς τὸν Πανάρετο ζημιὸν ἐτρέξαν οὔλοι,
 κι' ἄλλος 'ς τὸ πρόσωπο γροθιαῖς, κι' ἄλλος εἰς τὸ κεφάλι
 κι' ἄλλος 'ς τὴ ῥάχη τοῦ 'κρουγε, κι' ἄλλος θωρεῖ νά βγάλλη
 τὰ ῥοῦχά του, κι' ὀλόγδυμο 'ς τὴν γῆ τὸν ἐξκπλώσζ,
 κι' ὅση τυράννησι μπορεῖ νά πῆ κανεῖς τοῦ δῶσζ · 110
 ποῖδς τοῦ 'δερνε τὰ πόδια του, ποῖδς τὸ λαιμόν του ἐπάτιε,
 ποῖδς τοῦ 'σερνε καὶ κόρδιζε τὴ χέραν ἀποῦ κράτιε,
 ποῖδς τοῦ 'δερνε τῶ πλάταις του, ποῖδς τῶ πατούχαις κάτω,
 ποῖδς τοῦ 'φρασσε μέ τὸ πανί τὸ στόμ' ἀποῦ 'μουγγᾶτο,
 τὸς' ἀποῦ 'θώρεις 'ς μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη τῶ χιονάταις 115
 σάρκες περίσσια μελιναῖς καὶ πληγωμοῦς γεμάταις ·
 κ' ἐκεῖνα ποῦ τοῦ κρούγασι τὰ βούνευρα στραγγίζζα,
 κι' ἀναιβοκαταβαίνοντας αἵματα μᾶς ἐγιομίζζα,
 κ' εἶδα πολλὰ χαμιζὶ 'ς τὴ γῆ νά πέφτουσι νά σποῦσι,
 γιὰτ' εἴχασίνε λύπησι τέτοιου κορμιοῦ νά κροῦσι. 120
 Μὰ λύπησι τὸ βασιλεῖδ νά 'χη καμμιά δὲν εἶδζ,
 μ' ἄλλοῖωζ τὸ θρόνον τ' ἄφηκε, κ' ἐκ τὴ χαράν του ἐπῆδζ
 λέγωντας — δούλοι μου πιστοί, δούλοι μ' ἀγαπημένοι,
 τὴ γδικησά μου κάμετε σωστὴ καθὼς τυχαίνει! 125
 καὶ δέκα τὸς' ἄλλαζε φοραῖς, μόνον γιὰ νά μπόρουσι
 'ς τὸ κκορροίζζικο κορμί πλειὰ δυνατὰ νά κροῦσι ·
 Μ' ἀπῆτις δὲν ἐμπόργιε πλειὸ τῶ πόνους ν' ἀπομένη,
 μιὰ λιγομάρζ τοῦ 'δωκε, κι' ὅλος ἀποκρυζίνει,
 κι' οὔδενά μέλι ἐτάλευγε, τὸς' ἀπῶ μονητάρου
 τὸ πῶζ ἀπόμεινε νεκρὸς 'ς τὰ χέργια των ἐθάρρου. 130
 Τότες σκολάζουν τὸ δαρμό, κι' ὁ βασιλεῖδς σιμῶνει,
 κ' ἐλπίζωντάς τονε νεκρὸ, περίσσια μεταγώννει
 πῶζ τέτοιὸ τοῦ 'δωκε δαρμό μεγῆλο ν' ἀποθάνη.

κ' εἶδ' ἄντον ἐκ τῆ μάνιτα τὰ γένειά του νά βγάνη.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

135 Λύπησ' ἀργά κι' ἀνέφελος, μεταγνώμῃς περίσσα.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Λύπη τ' αὐτιά σας, οὐδὲ μιὰ κρίνω νά μου γροικῆσα.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Μὰ γιάντα ἐμετάγνωσε;

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Γιατί τὸ νεκρωμένο

κορμί νά γνώθῃ πόνος πλεῖον δὲν ἦτο μπορεμένο.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

140 Ὁφου, καρδιά σκληρότατη κι' ἄπονη, πῶς ἐμπόριε
τόση περίσσα παιδωμῆ ἔς τέτοιο κορμί καὶ θῶριε;

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Μὰ κεῖνος ἀπ' ὀλοτενιάς δὲν ἦτ' ἀποθαμένος,
μ' ἀπὸ τῆ πόνους τῆ πολλοὺς ὅταν εἶπα, λιγωμένος,
ἔς λιγάκι ἐσυνήφερε, καὶ λέγει — μὴν ἀφήσης,
παρὰ νά δώσης μετὰ μὲ τ' ἀλύπητῆς σου φύσις

145 τροφή, καθὼς τὴν πεθυμᾷ· μ' ἂν ἔναι δικησύνη
ἔς τοὺς οὐρανοὺς τῆ γδίκη μου σικῆς θέλουν κάμει ἐκεῖνοι!
Ἐ τοῦτο φωνιάζει ὁ βασιλεὺς μὲ πλεῖον θυμὸν, κι' ἀρποῦσι
τὴν γλώσσάν του, καὶ βγάνουν τὴν καὶ χάμαι τὴν πατοῦσι·
καὶ μετὰ τοῦτα τ' ἄκουσα τ' αὐτιά νά πῃ — Ἐρωφίλη!

150 τὴν ὄρ' ἀποῦ τὴν ρίξαι ἔς τὴ γῆν ἐκεῖν' οἱ σκύλοι.

Καὶ τότες καὶ τ' ἀμμάτιά του τοὺς ὄρισε κ' ἐδγάλα,
κ' εἰς σὲ μιὰ κοῦπα ὀλόχρυσον μέσα ζημιὸν τὰ βάλαι,
καὶ μὲ μεγάλην του χαρὰ τὰ πιάνει, καὶ θωρεῖ τα,
κ' ὕστερα πάλι τᾶρριξε ἔς τὸ χῶμα, καὶ πατεῖ τα!

155 καὶ πλεῖον ἄγριος· εἰς τὴν χαρὰν, τῶν ἔκαμε σημάδι
καὶ τὰ καυμένα χέργιά του τοῦ κόψαισιν ὀμάδι.
Κὶ ὅταν τὸν ἔκαμε καθῶς γροικᾶτε, τοῦ τιμόνε.

κί ὄσον ἐμπόριε πλειὰ ψηλά τὰ χέργιά του σηκόνει,
 καί τὸ μαχαῖρι τ' ἄπονο 'ς τὰ σωθικά του βάνει,
 κί ἀλύπητα τὸν ἔσφαξε· μὰ πρίχου ἀποθάνη,
 ὅσα λειόντας ἐμουγγίστηκε, καί τὰ πρικιά του χείλη
 δὺο τρεῖς φοραῖς ἀνοίξασι νὰ ποῦσιν — Ἐρωφίλη!
 τὸ ὕστερους ἀναστεναμμούς, μὰ λείπωντας ἡ γλῶσσα,
 τῶνομα κεῖνο τὸ γλυκὺ δίχως λαλιὰν ἐδώσα·
 κί ὄσ' εἶχα λύπη 'ς τὴν καρδιά κί ἀγάπην ἐγνωρίσα
 πῶς Ἐρωφίλη λέγασι, καλῶτατα ἐγροικῆσα.

160

165

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Πέτρινην ἔχει τὴν καρδιά τὰ λόγ' αὐτὰ ποῦ ἀκούσει,
 καί τὸ ζημιὸ τ' ἀμμάτιά του βρῦσες νὰ μὴ γενοῦσι .

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Ἦσά ῥόδον ὄντα κόφτεται κ' ἐκ τὸ κλωνάρι βγαίνη,
 καί μαραμένο καί χλωμὸ σοῦ φαίνεται ἀπομένει,
 τέτοιας λογιῆς τὸ πρόσωπο κί ὄλο τ' ἀπομονάρι
 κορμι ἔμεινε 'ς τὰ χέργιά τως, δίχως τὴν πρώτη χάρι.
 Κ' εἶδα τὸν πύργω νὰ σεισθῆ, τὸ ἑ τοίχους νὰ τρομάξου,
 τὴ γῆ ν' ἀνοίξῃ, καί κορμιὰ νεκρά ν' ἀναστενάξου,
 καί ταῖς εἰκόνες τῷ θεῷ παρέκει νὰ στραφοῦσι,
 τὸση μεγάλη ἀπονιά γιά νὰ μηδὲ θωροῦσι.

170

175

[Χ Ο Ρ Ο Σ] (*).

Πρικιώτατην ἀθιβολὴ καί τέλος πρικαμένο
 γι' αὐτὸ τὸν κακορροϊζικο καί τὸν πολλὰ καῦμένο
 σήμερ' ἀφουκραστήκαμε .

(*) Ἡμαρτημένως τὰ ἔντυπα φέρουσι τοὺς μὲν στίχους 177-178 ἐν τῷ στόματι τοῦ Μαντατοφόρου, οἱ δὲ 179-180 ἐν τῷ τοῦ Χωροῦ, ἐν ᾧ τὸ ἐναντιὸν (ὡς καὶ διορθοῦνται) δηλοῖ ἡ ἔννοια .

[ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.]

Ἵς τὸ τέλος μὴ θαρρήτε
180 πῶς ἤρθαμε τῆς ἀπονιάς, ἴτουνης, ν' ἀφουκραστῆτε.

[ΧΟΡΟΣ.]

Πῶς, δὲν τελειώνει ὁ θάνατος πᾶσα καῦμό και πόνο;
βοτάνι τότε κράζουσι ποῦρι ἴς τὰ πάθη μόνο.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Τελειώνει ναί, κ' ἐνοῦς κορμιοῦ τὰ πάθη ὅπ' ἀκούσι,
θλίβονται και πρικαίνονται τὴν ὥρ' ἀποῦ θωροῦσι
185 τὸ πῶς ξεσκίζουσι τὰ κορμιὰ πάλιν τ' ἀποθαμμένα
χέργι' ἀπονα τῶ ζωντανῶ, ἴσάν εἶδα τὰ καῦμένα
τ' ἀμμάτιά μου τὸ βασιλεῖο τὰ μέλη νὰ ξεσκίζη
τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου, και νὰ τοῦ τὰ χωρίζη.

Χ' ΟΡΟΣ.

Ἠέ μας, νὰ ζήσης, φίλε μου, κ' ἐκεῖν' ὅπ' ἀπομένει,
190 γιατί ποτέ τέτοι' ἀπονιά δὲ ἔχομι ἀκουσμένη.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Σάν εἶδε πῶς ἀπόμεινε νεκρός, ζημιὸν ἀρχίζει
σὲ χίλια μέρη τὸ κορμι τὸ δόλιο νὰ χωρίζη·
τὴν κεφαλὴν του τῶκοψε, και τὴν καρδιάν του βγάνει,
κι' ὁμάδι μὲ τὰ χέργιά του ἴς ἓνα χρυσὸ τὰ βάνει
195 βατσέλι, κι' ὄλο τ' ἄλλο του κορμι τ' ἀπομονάρι
τῶ λεινταριῶν του τῶδωκε, γιὰ νὰ μὴν εὔρη χάρι
σικιάς νὰ τὸ θάψουσι ἴς τὴ γῆ, κ' ἐκεῖνα ἐπετακτῆκα
και θυμωμέν' ἀλλήλως τως ζημιὸ τὸ μοιρασθῆκα.
Και τ' ἄλλ' ὅπ' ἀπομείνασι τὰ μέλη τὰ καῦμένα
200 μὲ μιὰ μαγνιά τὰ σκέπασε κ' ἔχει τα φυλαμμένα,
και κατὰ πῶς τοῦ γροίκησα κ' ἤλεγε, θὰ τὰ δώτη
κανίσκι τσ' Ἐρωφίλης του, γιὰ νὰ τὴ θανατώση.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Πινάρετε βργγύμοιρε, κερά μας πρικαμένη,
 και πόσον είν' τὸ χάρισμα πικυ̅ ποῦ σ' ἀνημένει!
 Πῶς νὰ τὸ δοῦν τ' ἀμμάτιά σου, κί ἀπάνω του ν' ἀπλώσουν 205
 τὰ χέργικα σου, και τὸ ζημιὸ νὰ μὴ σε θανατώσουν!

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Τὸ τέλος ἐγροικήσετε, κοράσια τιμημένα,
 τοῦ δόλιου τοῦ Πινάρετου, καθὼς τὰ πρικαμένα
 τῶδαν ἐμέ τ' ἀμμάτιά μου μὲ πρίκα μου περίσσα
 και δάκρυ' ἀπὸ τῆ λύπησι ἔσά βρούσε, ἐκινῆσα. 210

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἦ θάνατε πικιώτατε, τοὺς σμίγει ὁ Πόθος γιάντα
 σ' ἀρέσει τόσ' ἀλύπητα νὰ ξεχωρίζης πάντα;
 γιάντα ἐκεῖνος τσῆ φιλιᾶ; φίλος, και σὺ τσῆ μάχης!
 γιάντα σπουδάζει, και κοπιᾶ, και ἔπεθυμιὰ παντὰ ἔχεις 215
 πᾶσα γλυκύ του χάρισμα, πρίκα νὰ κατασταίνης,
 κί ἔπου ἀγάπη κατοικᾶ, γιὰ χλασμόν τσῆ μπαίνει;
 Μὲ μάκρητα πολλοῦ καιροῦ, μὲ συργουλιᾶς και κόπο
 γυρεύγει ὁ Πόθος τσῆ καρδιᾶς, και σμίγει τῶν ἀθρώπω,
 και κάμνει μιὰ τσῆ δυὸ καρδιᾶς, και τὰ ξεχωριτμένα
 κορμιὰ ἔς τὸν κόσμο ζούσινε μόνο μὲ πνέμα ἕνα, 220
 κί οὐδέναν ἄλλο δὲ μπορεῖ πρᾶμμα νὰ τὰ μποδίσῃ,
 μόν' ἡ κακῆ σου, θάνατε, κί ἀλύπητή σου φύσι.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Γυναϊκές μου, τὸ βσιλειὸ θωρῶ τὸ σκυλοκάρδη,
 κί ἄς φύγωμεν ἀπὸ δεπᾶ, μὴ μᾶς ἐφτάζῃ ὀμάδι.
 Τ' ἀμμάτιά μου μηδὲ ποσῶς, νὰ τότε δοῦ μποροῦσι, 225
 κί ἄς πηαίνωμεν ἀπὸ δεπᾶ, μηδὲ μοῦ τυρλωθοῦσι.

Ἐν στίχῳ 222 τὰ ἐντυπα: οἱ καχοίσου θάνατοι. — Πιθανῶς
 οἱ στίχοι 225. 226 ἀνήκουσιν εἰς τὸν Χορὸν.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μετὰ κείνους ἀποῦ βραστοῦσι τὰ μέλη
τοῦ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- Βάλε το 'ς τοῦτο τὸ θρονί, γυρίσετ' ὅλοι ὀπίσω,
γιατὶ τῆ θυγατέρας μου μόνος μου θὰ μιλήσω·
νάρθη δεπᾶ τῆ μήνυσα, κι' ὅπου κι' ἂν εἶν' προβαίνει,
230 τ' ἄξιο νὰ δῆ τὸ χάρισμα ὁποῦ τὴν ἀνημένει.
Τώρα λογοῦμαι βασιλειός, τώρα τὴν ἐντροπή μου
μπορῶ νὰ πῶ πῶς ἔλυωσεν ἡ χέρα ἡ ἐδική μου·
τώρα εἶδεν ὁ Πανάρτος λογιᾶζω πῶς τυχαίνει
τῶ βασιλειᾶδων ἡ τιμὴ νὰ στέκη βλεπτημένη·
235 κι' ἂν ἔνχι καὶ δὲν εἶν' τυφλοί, μπορούσι νὰ θωροῦσι
κι' οἱ ἄλλοι ποῦ 'ς τῶ βασιλειῶ τὰ σπίτια κατοικοῦσι,
τὸ θάνατόν του τὸ σκληρό, νὰ τρέμου 'σὶν καλάμι·
δὲν παίζουσι μὲ τοὺς βασιλειοὺς μὲ τέτοιο τρόπ' ἀντάμη!
θέλου μερκοί, γεῖς βασιλειός πάντα μὲ καλωσύνη
240 κι' ὄχι ποτὲ μὲ μάνητα πᾶσα δουλιὰ νὰ κρίνη,
κι' ἀπάνω 'ς ὄλα λέσινε, πῶς πρέπει ν' ἂν γνοιασμένος,
ἀνὲν κι' ἀπ' ἄλλους πεθυμᾷ νὰ στέκη ἀγαπημένος,
φόβο κανεῖς νὰ μὴ βαστᾶ μὴδὲ ποσῶς 'ς αὐτήνο·
μὰ 'γὼ τὸ πρᾶμμ' ἄλλοιᾶς λογιῆς 'ς τὸ λογισμό μου κρίνω,

Ἐν στίχῳ 238 κακῶς φέρουσι τὰ ἔντυπα: νὰ παίζου, διορθωθὲν
κατὰ τὴν ἔνοιαν τοῦ στίχου 258. Ἐν στίχῳ 241 τὰ ἔντυπα: νὰ
γνοιασμένος.

ὁ φόβος πῶς τῇ βασιλείῳ φυλάσσει λογαργιάζω, 245
καί δίχως του τῇ βασιλείᾳ τίθετας δὲ χρειάζω·
δὲ χρήζω νὰ μ' ὀργίζονται, πούρι νὰ μὲ φοβοῦνται
ὅλοι τῆς ἐπαρχίας μου! γιχιμιά γιχιμιά γεννοῦνται
'σὰ δυὸ παιδι' ἀπὸ μιὰν κοιλιὰ, φόβος καὶ βασιλεία,
κί ὅποιος νὰ τότε τρέμουσι τόση δὲν ἔχει χρεία, 250
μὴ χρήζη νὰ 'ναι βασιλείος, καὶ δουλευτῆς ἄς γένη,
καὶ τότες ὅλαις τὸ ἔντροπαῖς τοῦ κόσμ' ἄς ἀπομῆνη·
ὁ φόβος πῶς τῇ βασιλείῳ φυλάσσει, λογαργιάζω,
καὶ δίχως του τῇ βασιλείᾳ τίθετα δὲν τὴν κράζω.
Πόσα περίσσια χαίρομαι, φιατί 'ς τὰ γερατεῖά μου 255
ἔκαμα πρᾶμμα ἄξιό μου, κ' ἔφτυασα τὴν καρδιά μου,
καὶ βασιλείος ἀληθινὸς ἐφάνηκα 'ς καθ' ἓνα,
νὰ μὴν ἀποκοτᾶ τινὰς νὰ παίζη μετὰ μένα.
Μὰ πόσον εἰχά'σται λωλός, ἂν ἤθελα γροικῆσει
τοῦ σύμβουλό μου τὴν βουλή, νὰ 'θελα συμπαθήσει 260
τοῦ πῖβουλου Πανάρετου, κί ἀγδίκηρωτη ν' ἀφήσω
τὴν ἔντροπή ποῦ μοῦ 'καμε καὶ τέτοιο κρίμα πλείσο,
'σὰ νὰ μὴν ἤθελα γροικᾶ καλλίτερ' ἀπ' αὐτόνο,
πῶς ἢ γιαιτρεῖα τῆς ἔντροπῆς εἶναι ἢ γδίκη μονο,
καὶ πῶς ἢ αἵματοχουσαῖς κ' οἱ ἄπονοι θανάτοι 265
σημάδιν εἶναι μιᾶς καρδιάς πᾶσα τιμῆς γεμάτη.
Μὰ δῶ τὴν ντροπιασμένη μου κί ἄπονη θυγατέρα...
τί ξίζω θέλ' ἰδεῖ κί αὐτὴ τὴν σήμερον ἡμέρα.

Ἐν στίχ. 245 τὰ ἔντυπα: τὸ φόβο, διορθωθὲν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν
στίχων 253-254 κατὰ λάθος ἴσως καὶ ἐνταῦθα ἐπαναλαμβανομένων·
ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις στίχοις τὰ ἔντυπα κακῶς φέρουσι λογαργ-
γιαζου — κράζου.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ .

ΕΡΩΦΙΑΗ, ΝΕΝΑ, καὶ ΒΑΣΙΛΕΑΣ .

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Νένα, τὰ πρικαμένα μου μέλη γροικῶ κομμένα,
 270 κί ὁ νοῦς μου τσῆ βραγυόμοιρης δέν εἶναι μετὰ μένα ·
 τὰ σωθικά μου σφάζουνται, κί ἀπολιγαίν' ἡ ψύ μου,
 κί ὡσάν τὸ φυλλοκάλυμο τρομάσει, τὸ κορμί μου ·
 λιγοθυμιαῖς μου δίδουσι καὶ πόνοι τοῦ θανάτου,
 καὶ πλειά παρά ποτέ δειλιῶ τὸ τέλος τοῦ πρᾶμμάτου .

Ν Ε Ν Α .

275 Μῆδὲ πρικαίν' ἀφέντρα μου, καὶ γι' ἄλλο δὲ σέ κράζει
 ὁ βασιλεῖδς σπουδακτικά, παρά γιατί λογιάζει,
 τὸ φταίσιμ' ὅπου κάμετε νά σᾶς ἐσυμπαθήση,
 τὸ πρᾶμμα δὲ μπορῶντας πλειὸ ξοπίσω νά γυρίση .

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Μ' ἄλλοιῶς γιατί μου μήνυσε μὲ τὸν Ἀρμόδη, κρίνω
 280 (γιατί ἄθρωπο χειρότερο δέν ἔχομ' ἀπὸ 'κεῖνο,)
 πῶς ἔκαμεν ἀπόφασι κακὴ γιὰ μᾶς περίσσα,
 κί ἀπώστεν ἤλθε κ' εἶπέ μου, τὰ σωθικά μ' ἐλύσα,
 τὸ πνέμα μ' ὄλο χάθηκε, καὶ δὲ μπορᾶ μιλήσω,
 καὶ δυὸ ἂν 'πάγω ζάλα ὀμπρός, τέσσερα στρέφ' ὀπίσω .
 285 Νένα καὶ μάννα μ' ἀκριβή, τάχα νά χωριστοῦμε;
 σήμερο μιὰ τὴν ἄλλη μας τάχατες νά μὴ 'δοῦμε;
 γιατί κατέχω σήμερο πῶς ἔχω ν' ἀποθάνω,
 καὶ πῶς σ' ἀφίνω δίχως μου 'ς τοῦτο τὸν κόσμ' ἀπάνω ·
 πρᾶκαλῶ σε, νένα μου περισσ' ἀγχιπημένη,
 290 κελῶς μ' ἀγέπας ζωντανή, μ' ἀγάπ' ἀποθνημμένη,

καί τ' ὄνομά μου τὸ γλυκὺ κάμμιά φορὰ νὰ λέγῃς,
καί τὸν πρικό μου θάνατο λυπητερά νὰ κλαίγῃς.

N E N A.

Μὴν κλαίγῃς, θυγατέρα μου, σὴν ἀμείρησά μου,
γιατὶ μὲ δίχως ἀφορμὴ μου καίγεις τὴν καρδιά μου·
πρὶ δῆς τὸ τέλος τῆ δουλιᾶς, νὰ ζήσῃ τὸ κορμί σου,
τέτοια παρατηρήματα μὴν κάμνης ἀπατῆ σου.

295

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

Νένα, 'ποθαίνω λέγω σου, κί ἂν εἶναι μπορετό σου
'ς μιὰν ἄρκλα μὲ τὸ ταῖρι μου τὰ χέργια σ' ἄς μὲ χῶσου·
τὰ κακορροϊζικα κορμιά, τ' ἀδικοσκοτωμένα
χῶμα 'ς τὸν ἄδην ἄς γενοῦν τὸν πρικόμνον ἕνα,
καθὼς τὰ δυὸ μὲ μιὰ ψυχὴ 'ς τὸν κόσμ' ἀπάνω ἐζοῦσα,
κί ἀγαπημένα πάντα τως μιὰ θέλῃσι κρατοῦσα·
κί ὅσο γλυκὺ μ' ἐπότισες γάλα, παρακαλῶ σε,
τόσα νεκρῆς τὸ σήμερο δάκρυα πρικόμ μου δῶσε.
"Ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοῦ πῶ, παρὰ νὰ σὲ φιλήσω,
νένα μ' ἀγαπημένη μου, νὰ σ' ἀποχαιρετήσω.

300

305

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ.

Τί πράμμα συντυχαίνουσι, κί ἀργοῦσι νὰ σιμῶσου;
κάμμιά, θαρρῶ, γυρεύγουσι στράττα νὰ μὲ κομπῶσου.

N E N A.

"Ὀφου, καί πῶς τὰ λόγι' αὐτὰ σφάζουν τὰ σωθικά βου,
καί νὰ κρατήξω δὲ μπορῶ ποσῶς τὰ κλάυματά μου!
Τάσσω σου, θυγατέρα μου, νὰ 'μιστα πάντ' ὀμάδι
γῆ ἐδῶ 'ς τὸν κόσμο ζωνταναῖς, γῆ καί νεκραῖς 'ς τὸν ἄδην·
δὲ θέλ' ἀφήσει ν' ἀκουσθῇ κί ἀπόθκνες, κερὰ μου,
κί ἐμὲ τὸν ἥλιο νὰ θωροῦν τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου.

310

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

'Σ τὸν κόσμο πάλι νὰ 'σαι σύ, παρακαλῶ σε, νένα,
νὰ σ' ἔχου ἢ κορσιδες μου θάρρος τως 'σάν καί μένα.

315

N E N A.

Κάτεχε, θυγατέρα μου, κάτεχε πῶς τὸν ἄδην
διαβαίνω γῶ προτιήτερη.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

Ἦ πῶς συγκλαῖσι ὀμάδι!
τὸ τέλος τοῦ Πανάρετου τάχά ᾿χασι γροικῆσει;

N E N A.

- 320 Τοῦ βασιλείου μου φάνηκε κί ἄκουσα νά μιλήση,
γλήγορα, θυγατέρα μου, πάψαι τὰ κλάυματά σου,
τὸ πρόσωπό σου μέρωσαι, σύστεψαι τὰ μαλλιά σου,
γιατί θωρῶ τὸ βασιλεῖο περισσα μερωμένο,
κί ὀλόχαρος σέ καρτερεῖ, κί εἰς ἔγνοια πλειδὸ δὲ μπαίνω.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

- 325 Ἔτσι καί τ' ἄγρια κύματα τὸ κάνουν τσῆ θαλάσσου,
ἴσάν πνίζουσι τὸν ἄθροπο, πάφτου καί κατατάσσου.
Τὸν ὀρισμὸν ἐγροίκησα τῆς ὕψηλότητά σου,
κί ἤρθα νά μάθω τὸ ζημιὸ τ' εἶναι τὸ θέλημά σου.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

- 330 Καλῶς τῆ θυγατέρα μου τὴν πολλαγαπημένη,
ἀπού ποτ' ἐκ τὸν ὀρισμὸ τ' ἀφέντη τση δὲ βγαίνει.
Τόπο μᾶς δός, Χρυσόνομη, κ' ἔλα λιγάκι πάλι,
γιατί δὲ θέλω τὸ θά ᾿πῶ νά τὸ γροικῆσουν ἄλλοι.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

Μισεύ᾿ ἡ νένα μ' ἀπὸ δῶ, καί πλειότερα τρομάσω,
παρὰ νά σκοτεινιάζουμου μόνικ μου ᾿ς ἄγριο δάσο.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

- 335 Καλά καί ταραχὴ πολλὴ μῶδωκε, θυγατέρα,
τὸ σφάλμα σου τ' ἀμέτρητο τῆ σημερινῆν ἡμέρη,
κί ὁ νοῦς μου νά σκοτεινίσει καί νάψεν ἡ καρδιά μου,
καί νά ᾿λεγχ τὸ πῶς ποτὲ δὲ πάρτ' ἡ μάνητά μου,

μὲ ὄλον ἐτοῦτο βάνωντας ἔς τὸ λογισμό μου πάλι
 τὸν πόνον τὸν ἀξείκαστο, τὴν πρίκα τὴ μεγάλη, 340
 ἀποῦ ἕχα πάρειν ἔς τὸ ἴστερο ἴσά σ' εἶχα θανατώσει,
 σὲ καλωσύνην ἔστρεψα τὴ μάνητα τὴν τόση,
 κί ἀγδίκηωτο ἀποφάσισα ν' ἀφήσω τὸ θυμό μου,
 κί ἐκεῖνον ἀποῦ μῶφτεξε νά κάμω καί γαμπρό μου.
 ἔτσι δεκεῖ, ποῦ βρίσκετο κί ἀνήμενε νά σώσω 345
 τυραννισμένο θάνατο κί ἄπονο νά τοῦ δώσω,
 ἐπῆγα κί ἠύρηκά τονε, κί ἔκαμα νά γροικῆση
 μὲ σπλάγγνος μεγαλώτατο, πῶς τοῦ ἕχα συμπαθήσει.
 καί κείνο ποῦ δὲν ἤξευρα, μηδ' ἄκουσά το πλέα,
 πῶς εἶναι τοῦ Θρασύμαχου παιδί τοῦ βασιλέα 350
 μοῦ ἔπε, τὸ ποῖδ προτήτερας ἀν ἤθελα γροικῆσει,
 τόσα περίσσια καί πολλὰ δὲν ἤθελα μανῖσει.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Μὰ τὴν ἀλήθει', ἀφέντη μου, ποτέ του τέτοιο πρᾶμμα
 δὲ μοῦ ἔπε, καί γροικῶντάς το τῶχω μεγάλο θᾶμα.
 κί ὄχι γιατί εἶναι βασιλειοῦ, παιδί, γιατί ἔτσι χάρι 355
 νά ἕχη δὲν ἔμπορεῖ παρὰ βασιλικὸ κλωνάρι,
 μὰ μοναχὰς γιατί κουρπὸ τόσον καιρὸ τὸ κράτιε,
 καί δίχως περηφάνεσι τὸν κόσμον ἐπορπάτιε.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ἔτσι εἶναι, θυγατέρα μου, καί φκαριστῶ τὴ μοῖρα
 κιὰς ἀποῦ μ' ἔκαμε παιδί ἴνου βασιλειοῦ κ' ἐπῆρα. 360
 Για κείνο ἔκραξα καί σέ, γιὰ νά σοῦ συμπαθήσω,
 ἴσάν καί κεινοῦ τυμπάθησα ἔς τὸ σφάλμα του τὸ πλεῖστο.
 Τὸ πρᾶμμ' ἀποῦ ἕκαμες λοιπὸ στανωῶς μου συγχωρῶ σου,
 κί ἄντρας σ' ἄς ἦν Πανάρετος, ἴσάν τότε θεῶς δικός σου,
 κί ἄς εἶναι τ' ὄχι θέλημα, κί ὄρεξι τὸ στασιό μου, 365
 προξενητῆς ὁ πόθος σας, βοηθὸς τὸ ροιζικό μου.
 Κκι γιὰ νά γνώσης, πλειά καλλιὰ πῶς ἐσυμπάθησά σου,

- θέλω γι' ἀγάπη μ' ἀκομή νά πάρης χάρισμά σου
 τὰ πράγματ' ἀποῦ βρίσκονται 'ς ἐτοῦτο τὸ βχτσέλι·
 370 σίμωσαι, δέξαι, χάρισμα πλείσο φανῆ σου θέλει.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Σημάδι μεγαλείτερο 'ς τὸ σπλάχνος τὸ περίσο
 τῆς ἀφεντιᾶς σ', ἀφέντη μου, δὲ χρήζω νά γνωρίσω,
 'σάν τὸ συμπάθειο ποῦ 'λαβα σήμερο ἀπὸ σένα
 'ς τὸ φταίσιμο τ' ἀμέτρητον ἀπῶχω καμωμένα.
 375 Μ' ὄλον ἐτοῦτο ταπεινά σκύφτω τὴν κεφαλὴ μου
 καὶ τὸ μοῦ δίδεις δέχομαι μ' ὄλη τὴν δρεξί μου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Κάμνεις, καθὼς τὰ φρόνιμα παιδιὰ 'ναι κρατημένα,
 γιὰ κείνο πάντα τὴν εὐχὴ θὲς ἔχει ἀπὸ μένα.
 Σίμωσαι τώρα τὸ λοιπὸ, ξεσκέπασαι καὶ δέ τα,
 380 καὶ μετὰ σέναν ἔπαρ' τα, κι' ἄγωμε στέρεψάι τα.
 Τί στέκεις, θυγατέρα μου... πιάσ' τα, καὶ μὴ φοβᾶσαι,
 γιὰτὶ συναφορμάς τῶνε πασίχαρη θὲ νᾶσαι.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Τρεμ' ἡ καρδιά μου καὶ κτυπᾷ, τ' ἀμμάτιχ μου δειλιοῦσι,
 καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ χάρισμα τρομάσου νά στραφουσί·
 385 κ' ἡ χέρχ μου μηδὲ ποσῶς δὲ θέλει νά σιμῶση,
 κι' ὡς ὄφισ ἄγριος νά 'τονε, τρομάσει νά τ' ἀπλώση.
 "Ὁφ, ὀχοιμένα! τί θωρῶ... τί συντηρῶ ἡ καυμένη...
 καὶ τίνος εἶν' ἡ κεραλή ἀποῦ 'ναι δῶ κομμένη;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Τ' ἀγαφτικοῦ σου τοῦ καλοῦ, μὲ τῆ δική μου χέρχ
 390 κομμένη, 'σάν τοῦ τύχαιεν, ἄπονη θυγατέρα.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- "Ὁφου, κανίσκι ἀλύπητο, κανίσκι πρικαμένο...
 καὶ πῶς ἀπὸ τὸ νοῦ μου, ὀίμέ, θωρῶντάς το δὲ βγκίνω!

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Κανίσκι εἶν' ἀξιότατο καὶ πλερωμὴ τῆ τόσης
τιμῆς ἀπ' ἀποκότῃσες τὸν κύρη σου ν' ἀξιώσης .

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Τοῦτό 'ναι τὸ κεφάλι σου λοιπὸ τ' ἀγαπημένο,
Πανάρτε μ' ἀφέντη μου, τὸ 'ματοκυλισμένο !

395

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τοῦτό 'ναι ναί, καὶ χαίρου το, γλυκεῖά κανάκισαί το,
κι' ἂν εἶναι καὶ λυπᾶσθαι το, κλάψαι καὶ ξέπλυνέ το .

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Τοῦτά 'ναι τὰ χεράκια σου! . . Κύρη μου, τὴν καυμένη,
κ' ἴντα κανίσκι ἄσκημο μ' ἔχεις κανισκεμένη ;

400

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ἄσκημον ἔκαμες καὶ σὺ πρᾶμμα πολλὰ 'ς ἐμένα,
μὰ γ'ὼ 'χω μόνο τὰ πρεπὰ 'ς ἐσένα καμωμένα .

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Καρδιά μου, πῶς δὲ σκίζῃσαι . . . μάτια μου, πῶς μορεῖτε
τέτοια μεγάλην ἀπονιά σήμερο νὰ θωρήτε !

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ὡς εἶδασι τ' ἀμμάτια μου κ' ἐμέ τὴν ἐντροπή μου,
καὶ τὰ δικά σου νὰ θωροῦ πρέπει τὴ γδίκηωσί μου .

405

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Καὶ τοῦτο τ' ἄλλο τ' εἶν' ἐδῶ ; κρίνω γὴ ἀγαπημένη
νᾶν ἢ καρδιά, ποῦ πάντα τῆ με βάστα φυλαμμένη !

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τούτ' εἶναι ! κ' ἔβγαλε καὶ σὺ τώρα τὴν ἐδική σου,
καὶ σμίξαι τήνε μετ' αὐτή, ἂν τὴν πον' ἢ ψυχὴ σου .

410

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Ὡφου, με ποιά φωτιά 'καψες μέσα τὰ σωθικά μου . . .
μ' ἴντα μχαῖρι μου 'σφαξες, κύρη μου, τὴν καρδιά μου !

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Τὸ ἴδιο ποῦ μ' ἐπλήγωσε, σ' ἔσφαξε, κάτεχέ το,
κί' ἂν εἶναι δίκηο καὶ πρεπτό, 'ς τὸ νοῦ σου μέτρησαί το.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

415 Γιατί δὲ μ' ἔσφαξες ἐμὲ πρῶτας... γιατί ν' ἀφήσης
τόσον κακὸ τ' ἀμμάτια μου νὰ 'δοῦσινε, νὰ ζήσης!

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Γιατί καὶ σὺ τόσ' ἐντροπή μ' ἔκαμες νὰ γνωρίσω
σὲ τοῦτο τὸ λιγούτσικο καιρὸ ποῦ θὲ νὰ ζήσω.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

420 Γλυκώτατό μου πρόσωπο, κεφάλι τιμημένο,
ποῦ 'ναι τ' ἀπομονάρι σου κορμί τὸ σκοτωμένο;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Τρῶφὴ ἐγένη τῷ σκυλιῷ, τῷ λειονταριῷ μου βρῶσι,
γιατί δὲν ἦτον τὸ πρεπτό χῶμα νὰ τὸ κουκλώση.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

᾽Ωρ, ὦχ ὀϊμένα τί γροικῶ! ψυχὴ, πῶς δὲ χωρίζεις
ἀπὸ τὸ δόλιο σου κορμί; καρδιά, πῶς δὲ ράτίζεις;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

425 Καὶ γῶ 'κ τὴν τόση μου χαρά, τὸ πῶς δὲ ξανανειόνω,
πῶς εἰς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ μὲ τὴν κορφή δὲ σώνω;

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ἢ πρίκα μου τὸ λοιπονίς, κύρη, χαρὰ σοῦ κάνει,
κί' ἡ λύπη μου τόση δροσιά 'ς τὰ σωθικά σου βάνει;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

430 Ὅσο σὲ βλέπω, κάτεχε, περίσιν πρικαμ' νη,
τόσο μοῦ κάνεις τὴν καρδιά πασχαρη καὶ μένει.
Μὰ κλαῖγε, καὶ τὰ κλάυματα ποτέ σου μὴ σκολάσης,
κί' ἀπὸ τὴν πρίκα, τὸν θεὸν περκαλῶ, νὰ σκάσης!
Τ' ἀγαπημένο πρόσωπο συντήρη τοῦ κλοῦ σου,
κί' ὅσο μπορεῖς εὐχαριστιαῖς δίδε τοῦ ροϊζικοῦ σου,

πῶς τέτοιον ἄντρον σοῦ ἴδωκε ἄξιον τῆς εὐγενειᾶς σου...
καὶ γὰρ νᾶ κλαίγῃς πλειότερα, μισεύγ' ἀπὸ κοντά σου.

435

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ μοναχή.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

ὦ κύρη μου... μὰ κύρη πλειὸ γιάντα νὰ σ' ὀνομάζω,
κι' ὄχι θεργιὸ ἀλύπητο κι' ἄπονον νὰ σὲ κράζω,
'πειδὴ περνᾷς ἔς τὴν ὄρεξι πᾶσα θεργιὸ τοῦ δάσου,
καὶ πλεὶ' ἄγρια παρὰ λέοντος μῶδειξες τὴν καρδιά σου;
θεργιὸ λοιπὸν ἀλύπητο παρὰ θεργιὸ κανένα,
γιὰ ποι' ἀφορμὴ δὲν ἔσφαξες τὴν ταπεινὴν ἐμένα;
Μὰ κείνο ποῦ δὲν ἔλαμε τὸ χέρι τ' ἀπονό σου,
θέλω τὸ κάμει μόνια μου, κιᾶς μὲ τὸ στανικό σου,
γιατὶ δὲν εἶναι μπορετό, μηδὲ ποτὲ τυχαίνει
μιὰν ὥρ' ἀπὸ τὸ ταῖρι μου νὰ ζιῶ ξεχωρισμένη.
Ταῖρι ἀκριβό μου καὶ γλυκύ, φῶς καὶ παρηγοριά μου,
καὶ πῶς σὲ βλέπουν τσῆ φτωχῆς τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου,
καὶ μ' ὄλον τοῦτο δύνονται τὰ μέλη μου καὶ ζιοῦσι,
τ' ἀμμάτια μου καὶ βλέπουσι, τὰ χεῖλη καὶ μιλοῦσι!
Πάντ', ἀκριβό μου ταῖρι μου, μ' ἔτρεφεν ἡ καρδιά σου,
τώρα ἔς τὸν ἕδη τῆ φτωχῆ μὲ βάν' ἡ ἀσκημίᾳ σου,
κι' ἄλλου τ' ἀμμάτια μ', ὠχ ὀϊμέ, στανιό τως συντηροῦσι,
γιατὶ ἔτσι 'σὰ σ' ἐκάμασι, τρέμου νὰ σὲ θεωροῦσι.
Πανάρετέ μ' ἀφέντη μου, ποῦ τὰ πολλὰ σου κάλλη,
ποῦ κείν' ἡ νόστιμη θεωριά, καὶ πᾶσα χάρι σ' ἄλλη;
ποῦ 'ναι τ' ἀμμάτια τὰ γλυκά... ποῖον ἄπονον μαχαίρι
σοῦ τ' ἀβγαλε κ' ἐτύφλωσεν, ὀϊμέ ἀκριβό μου ταῖρι!
στόμα μου νοστιμώτατο καὶ μοσκομυρισμένο,

440

445

450

455

- 460 βρούσι όλων τῶν ἀρετῶ, ζαχαροζυμωμένο,
 γιάντα τὰ πλουμισμένα σου καὶ τὰ γλυκά σου χεῖλη
 τῆ δούλη σου δὲν κράζουσιν, ὀμέ, τὴν Ἐρωφίλη;
 γιάντα σωπᾶς ἔς τὸν πόνο μου; γιάντα ἔς τὰ κλαῦματά μου
 δὲ συντυχαίνεις δυὸ μικρὰ λόγια παρηγοριά μου;
- 465 Μὰ δίχως γλώσσ' ἀπόμεινες, καὶ πῶς νὰ μοῦ μιλήσης!
 πῶς τὴν πολλὰ βραγυόμοιρη νὰ μὲ παρηγορήσης;
 πῶς νὰ μοῦ παραπονεθῆς, πῶς νὰ μοῦ πῆς — ψυχὴ μου,
 γιὰ σὲν μόνον θάνατον ἐπῆρε τὸ κορμί μου!
 Κ' ἐσᾶς, χεράκιά μ' ἀκριβιά, ποιὰ χέρι' ἀποκοτῆσα
- 470 κ' ἄπονα 'πού τὸ δόλιό σας κορμί σᾶς ἐχωρίσα;
 χέργια, ποῦ σᾶς ἐτύχαινε σκῆπτρο νὰ σᾶς βραχίνη,
 καὶ μοναχὰς νὰ δίδετε νόμον ἔς τὴν οἰκουμένη,
 γιὰ ποὶ ἀφορμὴ δὲν πιάνετε τὰ χέργια τὰ δικὰ μου;
 γιάντα ἔς τὸ στήθος σπλᾶχνικὰ κ' ἀπάνω ἔς τὴν καρδιά μου
- 475 δὲ ἔγγιζετε, νὰ λαφρωθῆ, τῆ πόνου, τῆ νὰ χάσῃ,
 κ' ἐτούτῃ τὴν τρομάρα τῆ τὴν τότῃ νὰ σχολάσῃ;
 Καὶ σὺ καρδι' ἀνθρωμένη μου, τοῦ Πόθου φυλακτάρι,
 ποῖο ἦτον κείνο τ' ἄπονο κ' ἀγριώτατο λειοντάρι
 ποῦ σ' ἐβγαλ' ἐκ τὸν τόπο σου, καὶ ματοκυλισμένη
- 480 τ' ἀμμάτιά μου νὰ συντηροῦ μ' ἔλαμε τὴν καυμένη;
 καρδιά μ' ἀγαπημένη μου, γλυκώτατη καρδιά μου,
 πόσα τοῦ Πόθου βάσανα εἶχες γιὰ ὄνομά μου!
 πάντ' ἔχεις μ' ἀναστεναγμούς, καὶ θρέφουσου μὲ πρίκαις,
 κ' εἰς τῶστερ' ἀνασπᾶστηκες, κ' ἐκ τὸ κορμί σ' ἐβγαῖνες,
- 485 γιὰ νὰ μπορῶ τριγύρου σου νὰ δῶ πῶς εἶν' ἔγχαμμένο
 τ' ὄνομα τσ' Ἐρωφίλης σου τὸ πολλαγαπημένο!
 Ὠφου, πρικύ μου ροιζικὸ κ' ἀντίδική μου μοῖρα,
 τόσα γοργὸ μ' ἐκάμετε νύφη γιαμιὰ καὶ χήρα!
 μοῖρα κακὴ, γιὰ λόγου μου κομπώτρα κ' ὠχθρευμένη,
- 490 ἔς ποῖο τέλος; μ' ἐκτάφερες τὴν πολυτρικαμένη!

ποιὸ πρᾶγμα μ' ἔκαμες νὰ δῶ, ποιὴν πρῖκα νὰ γνωρίσω,
 ποιὴν παιδωμῆ, ποιὸ βᾶσανο, ποτὸν πόνο νὰ γροσκήτω;
 ποῦ κείνα ποῦ ἔλεγε, τοῦ νοῦ, ποῦ κείν' ὄπ' ἀπὸ σένα
 τ' ἀμμάτια μ' ἀνημέναι νὰ δοῦσι τὰ καυμένα;
 495 χάρες, περίσσαις μου ἴασαι, καὶ πρῖκαις μὲ γεμόναις,
 ζῆσι κί ἀνάπαψι πολλή, καὶ θάνατο μ' ἀξιόναις!
 λαμπρὸ τὸν ἥλιο μού δειξες, κ' ἔλπιζα καλοσύνη,
 μὰ τὸ ζημιὸ θαμπώθηκε, κί ἄγχιος καιρὸς ἐγίνη.
 Χρυσὸ στεφάνι ἔβαλες ἀπάνω 'ς τὴν κορφή μου,
 500 κί ὄφις ἐγίνηκε ζημιὸ κ' ἐπῆρε τὴ ζωὴ μου.
 πολλὴ δροσιὰ μ' ἐπότισες, μᾶτον φαρμακεμένη,
 κί ὀλπίζοντας πῶς τρέφομαι, μένω θανάτωμένη.
 τὴν πόρτα τῆ παραδείτου μ' ἀνοιξες, κί ἀπὸ κείνη
 'ς τὴν κόλτσι μ' ἐπέρασες, κί ἀλύπητα μὲ κρίνει.
 505 ψευτὸ καλὸ μού χάρισες, κί ὡς ὄνειρον ἐχάθη,
 'σὰ χόρτον ἐξεράθηκε, 'σὰ ῥόδον ἐμαράθη,
 'σὰν ἀστραπὴ ἦψε κ' ἔσβυσε, κ' ἔλυσε 'σὰν τὸ χιόνι,
 σὰ νέφελον ἐσκόρπισε, 'ς τὸν ἄνεμο 'σὰ σκόνι!
 Μὰ δὲ φουρᾶς τὰ πάθη μου, δὲ μού λιγαίνεις, πρῖκα,
 510 κ' οἱ πόνοι μου κ' ἡ κρίτης μου, παντοτινὰ γενῆκα!
 καὶ πλειότερη τὴν παιδωμῆ γιὰ νᾶχω καὶ τὰ βάρη,
 τὰ πάθη μου δὲν ἔχουσι νὰ μὲ σκοτάσου χάρι.
 Μὰ κείνο ποῦ δὲ δύναται τόσος καυμῖς νὰ κάμη,
 θέλει τὸ κάμ' ἢ χέρα μου καὶ τὸ μαχαῖρι ἀντάμη!
 515 'ς τὸν ἄδη νὰ μὲ πέψουσι, κί ὁ κύρης ἀπονός μου
 τὴ βσιλειάν τ' ἄς χαίρεται καὶ τῆ χαράς τοῦ κόσμου.
 Στήθός μου κακοροῖζικο, καρδιά μου πρικκαμένη,
 πόσά 'τονε καλλίτερο ποτέ μου γεναμένη
 'ς τὸν κόσμο νὰ μὴν εἶχά 'σται... πόσά 'τονε καλλιὰ μου
 520 λάμψ' ἡλίου νὰ μὴ δοῦσιναι τ' ἐμμάτια τὰ δικὰ μου!
 Τὸ πνέμα σου, Πανάρετε, ταῖρι γλυκύτατό μου,

παρακαλώ σε νά δεκτῆ τὸ πνέμα τὸ δικό μου·
 ἴς ἓνα νά στεκομέσθανε τόπο καὶ μιὰ ομάδα
 κόλασι, γῆ παράδεισο νά γνώθωμε ἴς τὸν ἄδη.

- 525 Πανάρετε, Πανάρετε, Πανάρετε ψυχῆ μου,
 βοήθα τῆ βραγυόμοιρῃ, καὶ δέξου τὸ κορμί μου!
 (Ἐδῶ πιάνει τὸ μαχαίρι, ὅπου ἦτονε ἴς τὸ βιττέλι, καὶ
 σφάζεται, καὶ πέφτει σκοτωμένη· καὶ εἰς λιγάκι ἐρχονται
 ἡ κορασιδες τῆ, γυρεύοντάς τῆνε).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, ΧΟΡΟΣ, καὶ ΝΕΝΑ.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

- Ἄς πᾶμε νά γροικῆσωμε τί ἴγνην ἡ κερά μας.
 Μὰ ποιὰ ἔναι τούτη ποῦ νεκρῆ κείτετ' ἐδῶ σιμά μας;
 ὀϊμένα, κ' ἔντα συντηρῶ, κερά μ' ἀγκητημένη,
 530 τ' ἔχεις καὶ χάμαι κείτεσαι ὡσάν ἀποθαμμένη;
 Βασίλισσά μου, μίλησαι, βασίλισσᾶ, σηκώσου,
 γύρισαι λίγο πρὸς ἐμᾶς τ' ἀργυροπροσωπό σου...
 ὀϊμέν', ὀϊμέ, ἴσκοτώθηκε! βοηθᾶτέ μου τῆ ξένης!

ΧΟΡΟΣ.

Πιάσ' τῆνε, πιάσ' τῆ γλήγορα, τί στέκεις κ' ἀνημένεις;

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

- 535 Δέ βλέπεις, πῶς ἐσφάγηκε, κ' ἀκόμη τὸ μαχαίρι
 τ' ἄπονο σφίγγ' ἡ χέρα τῆ πρὸς τῆ καρδιάς τὰ μέρη;
 ὦφου, κακὸν ἀμέτρητο, ὦφου, κακὸ περίσσο,
 βοηθήσετε, γυναῖκες μου, λίγο νά τῆ γυρίσω·
 ὦ κακομοίρα μας κερά, καὶ γιάντα θανατώθης,
 540 γιὰ ποιὰ μεγάλην ἀφορμὴ σήμερον ἐσκοτώθης;

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Δὲν τῆ θαρρεῖς τὴν ἀφορμῆ; Τοῦτο τὸ χωρισμένο
κεφάλι τοῦ Πανάρετου τὸ ἔματοκυλισμένο
μόνο θὲ νᾶν ἡ ἀφορμῆ!

Κ Ο Ρ Α Σ Ι Δ Ε Σ .

ὦ νειὲ χαριτωμένε,
στολὴ τοῦ κόσμου κὶ ὁμορφιά, Πανάρετε καῦμένε·
ὦ πλεισί ἀγαπημένη μας καὶ σπλαγχνική κερά μας,
πῶς ὀλονῶ μᾶ; ἔσφαξες σήμερο τὴν καρδιά μας!

546

Ν Ε Ν Α .

Γιὰ ποι ἀφορμῆ, γυναϊκές μου, κλαίγετε καὶ θρηναῖστε,
γιάντα σκληρὰ σκοτώνεστε; γιάντα μοιρολογᾶστε;

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Δὲν συντηρᾶς Χρυσόνομη, δὲ βλέπεις τὴν κερά μας,
πῶς σκοτωμένη κείττεται, μᾶ τί ἔχομε ῥωτᾶ μας;

550

Ν Ε Ν Α .

Ὅϊμένα, Ἐρωφίλη μου, ὀϊμέν', ὀϊμέν', ὀϊμένα,
ὀϊμέ, κακὸν ἀπῶπαθα!

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Πιάστε τση τὰ καῦμένα
χέργια νᾶ μὴ σκοτώνεται.

Ν Ε Ν Α .

Ὅϊμένχ, θυγατέρα,
κ' ἴντα κακὴ ξημέρωσε τούτη γιὰ μὲν ἡμέρα.
Γιὰ ποι ἀφορμὴν ἐσφάγηκες, γιὰ ποι ἀφορμῆ, κερά μου,
νεκρὴ σὲ βλέπουν τση φτωχῆς τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου;

555

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Τὰ χέργια καὶ τὴν κεφαλή δὲ βλέπεις χωρισμένα
τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου μέσξ ἔ βητσέλιν ἔνχ;

N E N A .

Τούτη θέ νᾶν ἡ ἀφορμή, κ' ἐσράγηκε καὶ τούτη,
560 τούτη τση τὴν ἀπόφασι σήμερον εἶπε μού τη.

X O P O Σ .

᾽Ω ἄπονο κι' ἀλύπητο τοῦ βσιλειοῦ τὸ χέρι,
γιάντα νὰ πέψη σήμερο ᾽ς τὸν ἄδη τέτοιο ταῖρι;

N E N A .

᾽Οἰμένα, Ἐρωφίλη μου, κι' ὀγιάντα δὲ μποροῦσι
τ' ἀμμάτια μου τὰ σκοτεινά δυὸ βρύσες νὰ γενοῦσι
565 νὰ σοῦ ξεπλύνου τὴν καρδιά τὴν καταματωμένη,
κ' ὕστερα μὲ τὴ χέρα μου κ' ἐγώ, καθὼς τυχαίνει,
τὴν ἐδική μ' ἀλύπητα κι' ἄπονα νὰ πληγώσω
κι' ὡσὺν ἐσένα θάνατο κακὸ κ' ἐγὼ νὰ δώσω!
᾽Οἰμένα, Ἐρωφίλη μου, καὶ πῶς νὰ κατάβουσι
570 ᾽ς τὸν ἄδη τόσαις ὀμορφικῆς, καὶ χῶμα νὰ γενοῦσι;
πῶς νὰ μαδέσουν τὰ μαλιὰ τὰ παραχρυσωμένα,
πῶς νὰ λυθοῦν τ' ἀμμάτια σου ᾽ς τὴ γῆ τὰ σαφειρένα;
πῶς τῷμορφό σου πρόσωπο κ' ἡ μαρμαρένια χέρα,
τροφή σκουλήκω νὰ γενῆ, χρουσὴ μου θυγατέρα!
575 ὀμένα, Ἐρωφίλη μου, τὸν ἄδη πῶς πλουταίνεις
μὲ τῶ ὀμορφιαῖς σου τση πολλαῖς, κι' ὄλη τὴ γῆ πτωχαίνεις!
τὸν ἥλιο ἀφίνεις δίχως σου σβυστὸ καὶ θαμπωμένο,
κι' ὄλο τὸν κόσμο σκοτεινὸ καὶ παραπονεμένο.
Ἰση χάρες ἐθανάτωσε, καὶ μετὰ σέν' ἀμάδι
580 σήμερον, Ἐρωφίλη μου, τῶ ἐπῆρες εἰς τὸν ἄδη.
᾽Οἰμένα, ἡ βεργυόμοιρη κ' ἡ πολυπρικαμένη,
πῶς βρίσκομαι ᾽ς τὸ θέρρος σου σφαλτὴ καὶ κομπωμένη!
᾽ς τὴν κεφαλή σου ἐλόγιασα στεφάνι νὰ φιλήσω,
κ' ἐδᾶ σφαιμένη σὲ θωρῶ, καὶ τρέμω, νὰ σοῦ ᾽γγίσω.
585 παιδάκι σου ἐλογάργιαζα τὰ χέργια μου νὰ πιάσου,
τὰ ἴναθρέψου σπλαχικὰ, νὰ ἴδω κληρονομία σου,

κ' ἐγὼ σὲ θάψω σήμερο, κί ὁμάδι μετὰ σένα
τὰ μέλη μ' ἐθανάτωσες τὰ πολυπρικαμένα.

Ἔφου, καί πῶς τὸ κάβγου σου, πῶς τῶθανες 'ς τὸ νοῦ σου,
πῶς τ' ὄνειρό σου τὸ πρικό σήμερο ἐφοβούσου!

590

πῶς τῶξευρες, ἀφέντρα μου, κί ἀποχαιρέτησές με,
καί σπλαγχχνικά 'ς τὸ πρόσωπο, 'σά μάννα, φίλησές με.

Μὰ νᾶρθω τάσσω σου κ' ἐγὼ 'ς τὸν ἄδη μετὰ σένα,
δούλη σου πάλι νᾶμ' ἐκεῖ κί ἀγαπημένη νένα,

'σά θάψω τοῦ Πανάρετου τοῦτα τὰ λίγα μέλη
μὲ τὸ κορμί σ', ἀφέντρα μου, καθὼς ἡ τύχη θέλει.

595

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Χρυσόνομη, τὸν ἄκονο θωρῶ τὸ βασιλέα,
καί σκόλασαι τὰ κλάυματα, γιὰτὶ θά κάμω πλέα
'ς τοῦτο τὸν κόσμο νᾶ μὴ ζῆ· μ' ἀφήτε νᾶ σιμῶση,
πρικό νᾶ τόνε κάμωμε τὸ θάνατο νᾶ γνώση.

600

Ν Ε Ν Α.

Μή, μή, γυναῖκες τοῦ θεοῦ, τῆ γδίκηωσιν ἀφήτε,
κ' εἰς τέτοιο κρῖμα σήμερο μὴ θέλετε νᾶ μπῆτε.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Νᾶ ζῆ ναι κρῖμ' ἀλόπητος 'ς τὸν κόσμο πλειὸ μίαν ὥρα...
μὰ πάψετε τὰ κλάυματα, γιὰτὶ σιμά ναι τώρα.

Σ Κ Η Ν Η Ε Κ Τ Η.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΝΕΝΑ, ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Μεγάλα κλάυματα γραιοῦ, κί ὄλα θε νᾶ γιὰ κείνο
τὸν ἄπιστ' ὅπ' ἀπόθανε... Γυναῖκες, τέτοιο θρῆνο
καὶ τέτοιον ἀμοιβή γιὰτὶ κάνετ' ἀνάμεσά σας,
'σάν νᾶ στοχάζεσθε καὶ σεῖς τὸ θάνατ' ὀμπροστά σας;

605

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ἄφεντη, τὴν καυμένη μας κυρὰ τὴν πρिकाμένη,
610 σάν ἤθελεν ἡ μοῦρα μας βλέπομε σκοτωμένη.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Καὶ τίς τὴν ἐθανάτωσε;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Τοῦτα καὶ τὸ μαχαῖρι
τὴν θανατῶσ' ἀφέντη μου μὲ τὸ δικό τση χέρι.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Κι' ὄμπρός σας ἐσκοτώθηκε;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Χαμαὶ ξεψυχημένη
τὴν ἡῦραμ' ὄντεν ἤρθαμε.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Δὲν πρέπει ν' ἀνημένη
615 γεῖς ἀπ' ἐργάζεται κακά, παρὰ τὸ τέλος νά 'χη
κακὸ περίσσια κι' ἄτυχο 'ς ὅποια μερὰ κι' ἄ λάχη.
Θλιβομαι καὶ πρικαίνομαι πῶς; χάνω τὸ παιδί μου,
μὰ πῶς τελειώνει μετ' αὐτὴ σήμερ' ἡ ἐντροπή μου
χαίρομαι τόσ' ἀποῦ ποσῶς τὴν πρίκ' αὐτὴ δὲ χρῆζω,
620 μάλιστα πλειὰ πασίχαρος πκρὰ ποτὲ γυρίζω,
γιατί μὲ διχωστάς τιμὴ, τὰ πλούτη δὲ φελοῦσι,
κι' ὅποι' ἀπομένου μ' ἐντροπή δὲν ἤμπορᾷ κρατοῦσι
'ς τοῦτο τὸν κόσμον ζωντανοί.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Τὸ πρᾶμμα ὅπου κρίνει
τῆς ἀφεντιᾶς σου ἡ φρόνησι μὴδένας τ' ἀντιτείνει,
625 μὴδὲ τυχαίνει, οὐδὲ μπορεῖ· μ' ἄλλοι, παρὰ παιδί σου,
τόση μεγάλη βασιλεία θὰ νά κληρονομήσου
καῖμα πολὺ μοῦ φαίνεται· κ' ἔχω καὶ γροικημένο
πῶς τὸ συμπάθειο μοναχῶς 'ς τὸν κόσμον γεναμένο

βρίσκειτ' ἀπὸ τὸ φταίσιμο, κί ἀλύπητους καλοῦσι
τσο ἀθρώπους ἀποῦ φταίσιμο δέ θε νά συμπαθοῦπι.

630

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τοῦτο μπορέσειν ἤθελε νά λέγεται γιά τσο ἄλλους,
κί ὄχι ποτέ γιά βασιλειούς τόσα 'ς τή γῆ μεγάλους·
μ' ἀνέν και κληρονόμος μου, δέ βρίσκειται παιδί μου,
τ' ὄνομα κληρονόμος μου θέλ' εἶσται κ' ἡ τιμή μου,
και σώπασαι τὰ λόγια σου, γῆ τάσσω σου και σένα,
(γιατ' ἤρθες τῆ δασκάλισσα νά κάμης μετά μένα)
πῶς τση κερᾶς σου συντροφιά 'ς τόν ἄδη νά σέ πέψω,
κί ἄλλα νά λέγης φρόνιμα λόγια νά σ' ἀρμηνέψω.

635

Ν Ε Ν Α .

Κλιτή, ὡς μοῦ 'ναι μπορετό, 'ς τὰ πόδια τσο ἀρεντιᾶς σου
πέφτω ἡ φτωχή, και ταπεινά τήν ὑψηλότητά σου
παρακαλῶ, 'ς τὰ μίλησα συμπάθειο νά μοῦ δώση,
γιατί σέ τοῦτο μ' ἔφερε μόνον ἡ πρίκα ἡ τόση.

640

(Εἰς τοῦτο γονατίζοντας, κάμνει ἀτή τση πῶς ἀγκαλιάζει
τὰ ποδιά του νά τά φιλήση, και κείνη τὰ σφίγγει, και ρί-
κτει τονε χάμαι· ἀπέκεις κράζει ὄλαις νά ράξουν γιά νά το-
νέ σκοτώσουσι).

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Γυναϊκές μ' ὄλαις τρέξετε νά κάμωμεν ὀμάδι
τοῦτο τόν ἀπονώτατο νά καταιβῆ 'ς τόν ἄδη!
(Ἐδῶ ράσουσιν ὄλαις, και κολλοῦσίν του).

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Βοηθήσετέ μου, δοῦλοί μου, τρέξετε στρατηγοί μου,
κί ἄπονα μέ πληγόνουσι, και παίρνουν τῆ ζωή μου.

645

(Ἐδῶ τονέ σκοτόνουσι· κ' εἰς τοῦτο βγάνει ἡ σιά τοῦ
ἀδερφοῦ του και σταίνεται ἀπὸ πάνω του, και λέγει).

Σ Κ Ι Α .

Τοῦτο ἐστέκουμου νὰ δῶ τὸ τέλος ἔς τὸ κορμί σου,
 τὴν ἄς καταίβῃ μετὰ με' ἔς τὸν ἄδην ἢ ψυχὴ σου,
 νὰ ἔχῃς κ' ἐκεῖ τσῆ παιδωμαῖς πάντα, καθὼς τυχαίνει
 650 τὴν μέγαν σ' ἀτυχίᾳ νὰ μείνῃ πλερωμένη.

NENA, ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

N E N A .

Γυναῖκές μου, τὴν ἀπονιὰ σχολάσετε τὴν τὴν τὴν,
 θάνατο με' τὸ θάνατο σώνει οὐκ; νὰ πλερώσῃ.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ἄπονος κ' ἀνελόπητος εἶν' ὅποιος τὸ κατέχει,
 κ' εἰς τοῦτ' ἀποῦ τοῦ κάμαμε λύπησι λίγην ἔχει.

N E N A .

655 ὦ βασιλειῆ κακότης, ὦ πλείσι κακομοίρῃ
 παρὰ κανέναν ἄθροπο, παρὰ κανένα κύρη,
 σήμερο ἔπετας τὸ οὐρανοῦς, κ' ἔβανες εἰς τὸ νοῦ σου
 τιμαῖς καὶ καλορροϊζικιαῖς ἐσὲ καὶ τοῦ παιδιοῦ σου,
 κ' ἐσένα πρίκις σ' ἠύρασι, θάνατοι σὲ πλακῶσα,
 660 καὶ τ' ὄνομά σου λυώσασι, τὴ δόξα σου τελειῶσα.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Τί στεκομέστα πλειὸν ἐδῶ; τί καρτεροῦμε πλειὰ μς;
 ἔς τὴν κάμερά τσῆ ἄς πάγωμε τσῆ δόλιας τσῆ κερᾶ μας,
 τὸ ζῶδι τσῆ νὰ κάμωμε με' πόνο καὶ με' θλίψη,
 κ' οὐδὲ κάμμι' ἀπὸ λόγου μς τιμὴ νὰ μὴ τσῆ λείψῃ.
 665 Κ' ἐτούτονε ἄς ἀφήσωμε τὸν ἄπονο, νὰ βγοῦσι
 σκύλοι, ἂν εἶναι τὸ πρεπό, νὰ τόνε μοιραστοῦσι.
 Πάστε τὴν, κορασιδες μου, πιδέξα ὅσο μπορεῖτε...
 Μάτια μου κακορροϊζικα, κ' ἔντ' ἔναι τὰ θωρεῖτε!

(Εἰς τοῦτο τὴν σηκόνουσιν ἢ κορασίδες τσῆ καὶ πᾶσι μέσα
 μὲ τὴν νένα, καὶ ὁ Χορὸς τῶν γυναικῶν ἀπομένωντας καὶ
 λέγωντας τὰ κατωγεγραμμένα βέρσα σέρνου καὶ τὸ βασιλεῖδ
 μέσα καὶ χάνεται).

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ω, πόσα κακορροϊζικούς, πόσα λωλοὺς νὰ κρᾶζου,
 τυχαίνει κείνους ἀποῦ δῶ κάτω ἔς τὴ γῆ λογιάζου 670
 πῶς εἶναι καλορροϊζικοί κ' εἰς τ' ἄστρα πῶς πετοῦσι
 γιὰ πλοῦτος, δόξαις, καὶ τιμαῖς, ἀποῦ ἔς αὐτοὺς θωροῦσι·
 γιὰτὶ ὄλαις ἢ καλομοιριαῖς τοῦ κόσμου καὶ τὰ πλούτη,
 μιὰ μόνο σκιά 'ναι ἔς τὴ ζωὴ τὴν πρικαμένη τούτη,
 μιὰ φουσκλίδα τοῦ νεροῦ, μιὰ λάβρα ποῦ τελειώνει 675
 τόσα γοργ' ὅσο πλειὰ ψηλὰ τσῆ λόχαις τσῆ σηκόνει.

ΤΕΛΟΣ ΤΣῆ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΩΦΙΑΗΣ.

